

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı

Alman Dili Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

**ALMAN YAZAR RUDOLF OTTO WIEMER'İN ÇOCUK EDEBİYATI
ESERLERİNDE ÇOCUK EĞİTİMİNE İLİŞKİN İLKELER**

Şengül KÖSTEKLİ
ORCID: 0000-0003-0028-7948

Danışman
Prof. Dr. Ali Osman ÖZTÜRK
ORCID: 0000-0003-2759-2096

Konya – 2025

ÖN SÖZ (TEŞEKKÜR)

Eğitim, hayatın tüm aşamalarında bireyin gelişimine yön veren temel bir süreçtir. Bir eğitimci olarak, gelecek nesillerin insanlık adına en verimli şekilde yetişmesinin önemine yürekten inanmaktayım. Bilginin sürekliliğini ve öğrenmenin sonsuz bir süreç olduğunu bilerek, akademik yaşamım boyunca bilgi birikimimi artırmaya ve güncellemeye devam etmekteyim. Bu çalışma da bilimsel bilgi üretimine katkı sağlama ve çocuk edebiyatı alanında nitelikli veriler sunma amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Çocuk edebiyatı, bireyin bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimine katkıda bulunarak eğitim sürecinin vazgeçilmez bir parçası hâline gelmiştir. Bilimsel yöntemle yürütülen bu çalışmada, çocuk edebiyatının eğitimdeki işlevi çeşitli boyutlarıyla ele alınmış; elde edilen bulgular doğrultusunda yeni değerlendirme ve önerilere ulaşılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda, yapılan araştırmanın, eğitimcilere, ailelere ve ilgili bilim insanlarına yol gösterici nitelikte katkılar sunması beklenmektedir.

Araştırmanın tüm aşamalarında bilimsel standartlara ve akademik etik ilkelere bağlı kalınmıştır. Tez sürecinde, bilgi ve deneyimleriyle çalışmanın yönünü belirlememde önemli katkılar sunan değerli danışmanım Prof. Dr. Öğr. Üyesi Ali Osman Öztürk'e içten teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca tez aşamasında, Rudolf Otto Wiemer'in biyografisine ilişkin bilgi desteği sağlama konusunda başvurduğum ve yardımlarını esirgemeyerek çalışmama önemli katkılar sunan kızı ve damadı Uta & Joachim Zimmermann'a teşekkür ederim.

Çalışmalarım sırasında her türlü fedakârlık ve anlayışla yanımda olan değerli aileme de minnettar olduğumu belirtmek isterim.

Şengül KÖSTEKLİ

Haziran 2025

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ (TEŞEKKÜR).....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
TABLolar VE ŞEKİLLER LİSTESİ.....	vi
TEZ ÇALIŞMASI ORİJİNALLİK RAPORU	vii
BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ	viii
KISALTMALAR.....	ix
ÖZET.....	x
ABSTRACT	xi
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	2
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Varsayımlar	5
1.5. Sınırlılıklar.....	6
1.6. Tanımlar	6
1.7. İlgili Araştırmalar	8
1.7.1. Rudolf Otto Wiemer üzerine yapılan çalışmalar	8
1.7.2. Çocuk edebiyatında eğitsel işlevler üzerine araştırmalar	12
1.7.3. Çocuk edebiyatında karakter yapılandırması üzerine araştırmalar	14
1.7.4. Çocuk edebiyatında biçimsel ve içeriksel özellikler üzerine çalışmalar	15
1.7.5. Çocuk edebiyatında kültürlerarası eğitim ve değerler üzerine çalışmalar.....	16
1.7.6. Çocuk edebiyatında genel eğitsel yaklaşımlar üzerine araştırmalar	17
2. TEORİK ÇERÇEVE	19
2.1. Eğitim	19
2.2. Çocuk Eğitimi.....	19
2.3. Eğitim Yaklaşımları	20
2.3.1. Değerler Eğitimi	20
2.3.2. Geleneksel / Davranışçı Yaklaşım	21
2.3.3. Bilişsel Yaklaşım.....	22
2.3.4. Yapılandırmacı Yaklaşım.....	22
2.3.5. Çoklu Zekâ Kuramı	23
2.4. Çocuk Edebiyatı	25
2.4.1. Çocuk bakışı	26
2.4.2. Çocuğa görelik	27
2.4.3. Çocuk gerçekliği.....	28
2.5. Çocuk Edebiyatında Bulunması Gereken Özellikler.....	28

2.5.1. Biçimsel özellikler.....	29
2.5.2. İçerik özellikleri	34
2.5.3. Dil ve anlatım özellikleri.....	39
2.5.4. Eğitsel özellikler.....	39
2.6. Rudolf Otto Wiemer'e Dair.....	41
2.6.1. Rudolf Otto Wiemer'in eserleri.....	44
2.6.2. Rudolf Otto Wiemer'in ödülleri	51
2.6.3. Rudolf Otto Wiemer'in Almanya'da yazar olarak önemi	52
2.7. Eserlere ve Yazara Genel Bakış	53
2.8. Yazarın Hayatına Dair Bilgilerin İnceleme Sürecindeki Önemi.....	54
3. YÖNTEM.....	55
3.1. Araştırmanın Modeli	55
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme	55
3.3. Veri Toplama Araç ve/veya Teknikleri.....	56
3.4. Verilerin Toplanması.....	57
3.5. Verilerin Analizi.....	57
3.6. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği.....	58
4. BULGULAR	59
4.1. <i>Pit und die Krippenmänner</i> Eserinin İncelenmesi	59
4.1.1. Eserin biçimsel özelliklerine ilişkin bulgular.....	60
4.1.2. Eserin içerik özelliklerine ilişkin bulgular	67
4.1.3. Dil ve anlatım özelliklerine ilişkin bulgular.....	87
4.1.4. Çocuk ölçütlerine ilişkin bulgular	88
4.1.5. Eserin eğitsel özelliklerine ilişkin bulgular	89
4.1.6. Eserin eğitim yaklaşımlarına ilişkin bulgular.....	91
4.1.7. Eserin verdiği mesajlara ilişkin bulgular.....	93
4.2. <i>Der gute Räuber Willibald</i> Eserinin İncelenmesi.....	95
4.2.1. Eserin biçimsel özelliklerine ilişkin bulgular.....	95
4.2.2. Eserin içerik özelliklerine ilişkin bulgular	103
4.2.3. Eserin dil ve anlatım özelliklerine ilişkin bulgular	120
4.2.4. Çocuk ölçütlerine ilişkin bulgular	122
4.2.5. Eserin eğitsel özelliklerine ilişkin bulgular	124
4.2.6. Eserin eğitim yaklaşımlarına ilişkin bulgular.....	125
4.2.7. Eserin verdiği mesajlara ilişkin bulgular.....	128
5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	130
5.1. Tartışma.....	130
5.1.1. Rudolf Otto Wiemer'in biyografisine ilişkin tartışma	130
5.1.2. <i>Pit und die Krippenmänner</i> eserine ilişkin tartışma.....	131
5.1.3. <i>Der gute Räuber Willibald</i> eserine ilişkin tartışma	133
5.2. Sonuç	134

5.2.1. Rudolf Otto Wiemer'in biyografisine ilişkin sonuç	134
5.2.2. <i>Pit und die Krippenmänner</i> eserine ilişkin sonuç	135
5.2.3. <i>Der gute Räuber Willibald</i> eserine ilişkin sonuç.....	138
5.3. Öneriler.....	141
5.3.1. Rudolf Otto Wiemer'in biyografisine ilişkin öneriler	141
5.3.2. <i>Pit und die Krippenmänner</i> eserine ilişkin öneriler	142
5.3.3. <i>Der gute Räuber Willibald</i> eserine ilişkin öneriler	143
5.4. Genel Değerlendirme	144
KAYNAKLAR.....	147
EKLER.....	155

TABLULAR VE ŞEKİLLER LİSTESİ

Tablolar Listesi

Tablo 2. 1. Rudolf Otto Wiemer'in aldığı ödülleri ve onurlandırmaları.	52
Tablo 4. 1. <i>Pit und die Krippenmänner</i> eserinde çoklu zekâ türlerinin dağılımı.	93
Tablo 4. 2. <i>Der gute Räuber Willibald</i> eserinin dil ve anlatım özellikleri.	121
Tablo 4. 3. <i>Der gute Räuber Willibald</i> eserinde çoklu zekâ türlerinin dağılımı.	127

Şekiller Listesi

Şekil 4. 1. <i>Pit und die Krippenmänner</i> eserinin Şematik planı.	69
Şekil 4. 2. <i>Der gute Räuber Willibald</i> eserinin Şematik planı.	106
Resim 4. 1. <i>Pit und die Krippenmänner</i>	60
Resim 4. 2. Cep kitabı I.	61
Resim 4. 3. 1960, 1. Baskı.	61
Resim 4. 4. Sayfa tasarımı I.	63
Resim 4. 5. İllüstrasyon I.	65
Resim 4. 6. İllüstrasyon II.	67
Resim 4. 7. <i>Der gute Räuber Willibald</i>	96
Resim 4. 8. 1965, 1 Baskı.	97
Resim 4. 9. Cep kitabı II.	97
Resim 4. 10. Sayfa tasarımı II.	99
Resim 4. 11. İllüstrasyon kompozisyonu.	101
Resim 4. 12. Tam sayfa illüstrasyon.	102

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Alman Yazar Rudolf Otto Wiemer'in Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Çocuk Eğitime İlişkin İlkeler başlıklı tez çalışmamın toplam **187** sayfalık kısmına ilişkin, 20/06/2025 tarihinde tez danışmanım tarafından **Turnitin** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı **% 8** olarak belirlenmiştir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Tez çalışması orijinallik raporu sayfası hariç
2. Bilimsel etik beyannamesi sayfası hariç
3. Önsöz hariç
4. İçindekiler hariç
5. Simgeler ve kısaltmalar hariç
6. Kaynaklar hariç
7. Alıntılar dahil
8. 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Necmettin Erbakan Üniversitesi Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve tez çalışmamın, bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranının (%30) altında olduğunu ve intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

20/06/2025

Şengül KÖSTEKLİ

Prof. Dr. Ali Osman ÖZTÜRK

BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ

Bu tezin tamamının kendi çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar tüm aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez hazırlama kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını ve bu kaynakların kaynaklar listesine eklendiğini beyan ederim.

20/06/2025

Şengül KÖSTEKLİ

KISALTMALAR

Kısaltmalar

akt.: aktaran

bkz.: bakınız

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

M.K.: Mustafa Kemal

MÖ: Milattan Önce

R. O.: Rudolf Otto

TDK: Türk Dil Kurumu

vb.: ve benzeri

vd.: ve diğerleri

ÖZET

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı
Alman Dili Eğitimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

ALMAN YAZAR RUDOLF OTTO WIEMER'İN ÇOCUK EDEBİYATI ESERLERİNDE ÇOCUK EĞİTİMİNE İLİŞKİN İLKELER

Şengül KÖSTEKLİ

Bu araştırmada, Alman çocuk edebiyatı yazarı Rudolf Otto Wiemer'in Pit und die Krippenmänner ve Der gute Räuber Willibald adlı eserleri, çocuk edebiyatı ölçütleri ve eğitim bilimleri perspektifinden sistematik bir biçimde incelenmiştir. Çalışmanın amacı, Wiemer'in çocuklara yönelik yazımsal üretimlerinde eğitsel içeriklerin ve çocuk gelişimini destekleyici unsurların varlığını ortaya koymaktır. Nitel araştırma desenine dayalı olarak gerçekleştirilen bu çalışmada, veri toplama aracı olarak içerik analizi ve doküman analizi yöntemlerinden yararlanılmıştır. Veriler, belirlenen problem soruları çerçevesinde sistematik biçimde toplanmış ve analiz edilmiştir.

Araştırmanın bulguları doğrultusunda, her iki eserde de değerler eğitiminin önemli bir yer tuttuğu, adalet, dostluk, dürüstlük ve sorumluluk gibi kök değerlerin karakterlerin yaşadıkları olaylar yoluyla çocuklara doğal biçimde aktarıldığı görülmüştür. Ayrıca eserlerde, çocuğa görelilik, çocuk gerçekliği ve çocuk bakışı gibi modern çocuk edebiyatının temel kavramlarının başarıyla temsil edildiği saptanmıştır. Wiemer'in karakter yaratımında ve olay örgüsünde çocuğun bilişsel, duygusal ve sosyal gelişim özelliklerini dikkate aldığı, bu yönüyle eserlerin hem sanatsal hem de eğitsel değer taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu araştırma, Rudolf Otto Wiemer'in çocuk edebiyatına olan özgün katkılarını bilimsel yöntemlerle ortaya koyarak hem çocuk edebiyatı alanına hem de eğitim bilimlerine kuramsal ve uygulamalı anlamda yeni bir kaynak sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuğa görelilik, Çocuk edebiyatı, Değerler eğitimi, Nitel araştırma, Rudolf Otto Wiemer.

ABSTRACT

Necmettin Erbakan University, Graduate School of Educational Sciences
Department of Foreign Language Education
German Language Education Program
Master Thesis

PRINCIPLES OF CHILD EDUCATION IN THE CHILDREN'S LITERATURE WORKS OF GERMAN WRITER RUDOLF OTTO WIEMER

Şengül KÖSTEKLİ

This study systematically examines the works *Pit und die Krippenmänner* and *Der gute Räuber Willibald* by the German children's literature author Rudolf Otto Wiemer from the perspectives of children's literature criteria and educational sciences. The aim of the study is to reveal the presence of educational elements and aspects supporting child development within Wiemer's literary productions intended for children. Based on a qualitative research design, the study utilized content analysis and document analysis methods as data collection techniques. Data were systematically collected and analysed according to the determined research questions.

The findings indicate that value education plays a significant role in both works, with core values such as justice, friendship, honesty, and responsibility conveyed to children naturally through the experiences of the characters. Furthermore, it was found that the fundamental concepts of modern children's literature, namely child orientation, child reality, and the child's perspective, are successfully reflected in the narratives. Wiemer's creation of characters and structuring of events were attentive to the cognitive, emotional, and social development characteristics of children, demonstrating that his works possess both artistic and educational value.

This research offers a scientific contribution by highlighting Rudolf Otto Wiemer's original input to children's literature, providing a new resource for both the field of children's literature and educational sciences.

Keywords: Child-centeredness, Children's literature, Value education, Qualitative research, Rudolf Otto Wiemer.

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

21. yüzyılın bireyleri, teknoloji çağının sunduğu imkanlar ve karşı karşıya bıraktığı zorluklarla şekillenen bir dünyaya doğmaktadır. Bu çağda büyüyen çocuklar, erken yaşlardan itibaren bilişsel ve duyuşsal gelişimlerini etkileyen çok çeşitli uyaranlarla karşılaşmaktadır. İnsan, doğduğu andan itibaren çevresiyle etkileşim kurarak öğrenmeye başlar. Bebeklik döneminde ebeveynler tarafından sunulan çeşitli resimli kartlar ve görsel materyaller, bireyin ilk literatür deneyimi olarak değerlendirilebilir. İlerleyen süreçte, masal kitapları aracılığıyla hikâyeler anlatılarak, resimlerin desteğiyle karakterler, hayvanlar ve nesnelere tanıtılmakta; bu yöntemle çocuğun kişisel, sosyal ve erken dil gelişimi desteklenmektedir (Ulutaş Avcu & Çalışkan, 2015, s. 160).

Bilişsel gelişim yaşam boyu sürse de bu gelişimin önemli bir kısmı 0-5 yaş arasında tamamlanmaktadır. Bu kritik dönemde çocuğun çevresinin zengin bilişsel uyaranlarla desteklenmesi büyük önem taşımaktadır (Biçer vd., 2021, s. 21). Özellikle resimli kitaplar, çocuğun dinleme becerisini, görsel okuma yeteneğini ve hayal gücünü geliştirmesinin yanı sıra, kalıcı bir okuma alışkanlığının oluşmasına da katkı sağlamaktadır. Okul öncesi eğitim programlarında çocuk kitaplarının kullanımına verilen önem giderek artmakta, yaş faktörü dikkate alınarak öyküleme düzeyleri kademeli biçimde yükseltilmektedir (Ceran, 2019, s. 28). Bu bağlamda, çocuk edebiyatı eserleri, yalnızca estetik birer ürün değil, aynı zamanda güçlü birer eğitim aracı olarak da değerlendirilmektedir.

Çocuk edebiyatı ürünlerinin çocuğun genel gelişimine (bilişsel, duyuşsal, fiziksel) sağladığı katkılar göz önünde bulundurulduğunda, çocuklar için seçilecek edebi eserlerin nitelikli ve gelişim özelliklerine uygun olması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu noktada yetişkinlere - özellikle ebeveynlere, öğretmenlere ve eğitimcilere - önemli sorumluluklar düşmektedir. Çocuğun hayal ve düşünce evreninin geliştirilmesine katkı sağlayacak, estetik ve eğitsel açıdan değerli eserlerin seçimi, uzmanlık ve bilinç gerektiren bir süreçtir. Arslan ve Kargın (2021a, s. 569) tarafından vurgulandığı üzere, doğru eser seçimleri, öğrencilere yeni ufuklar açmakta ve onların çok yönlü gelişimlerini desteklemektedir.

Nitelikli çocuk edebiyatı eserlerinin belirlenmesinde “çocuk ölçütü” normları büyük önem taşımaktadır. Arslan ve Kargın (2021, s. 570) çocuk edebiyatında bulunması gereken özellikleri dört temel başlık altında toplamıştır: biçimsel özellikler (resimler, ciltleme, yazı

puntosu vb.), dil ve anlatım özellikleri, eğitsel özellikler ve içerik özellikleri (konu, izlek, ileti vb.). Bu ölçütleri karşılayan eserlerin, çocuğun gelişim sürecine olumlu katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu çerçevede, bu araştırmanın odak noktası, çocuk edebiyatına önemli eserler kazandırmış Alman yazar Rudolf Otto Wiemer'in düzyazı çocuk kitaplarından ikisini incelemektir. Wiemer, öğretmen kimliğinin kazandırdığı pedagojik duyarlılığı, sanatsal üretimiyle birleştirerek çocuklara hitap eden değerli eserler üretmiştir. Araştırma kapsamında ele alınacak eserler, *Pit und die Krippenmänner* (1985) (ilk yayın 1960) ve *Der gute Räuber Willibald* (1981) (ilk yayın 1965) adlı metinlerdir.

Bu eserlerin seçilmesinin temel nedeni, hem çocuk edebiyatında taşıdıkları özgün değer hem de çocuk eğitime katkı sunma potansiyelleridir. Çalışmada, Wiemer'in bu eserleri çocuk edebiyatı ölçütleri, çocuk gerçekliği ve çocuk bakışı bağlamında analiz edilecek; ayrıca eğitsel işlevleri ve eğitim yaklaşımları açısından değerlendirilecektir.

1.1. Problem Durumu

Çocuk edebiyatı, bireyin bilişsel, duyuşsal, dilsel ve sosyal gelişiminde önemli rol oynayan temel alanlardan biridir. Erken çocukluk döneminde edinilen okuma alışkanlıkları, hayal gücünün gelişmesi, dilsel becerilerin güçlenmesi ve temel değerlerin kazanılması açısından hayati öneme sahiptir. Bu doğrultuda, nitelikli çocuk edebiyatı eserlerinin seçilmesi ve incelenmesi, çocuğun gelişim sürecinde kritik bir etkiye sahiptir. Ancak, literatürde çocuk edebiyatı üzerine yapılan araştırmalar çoğunlukla belirli bir kültür çevresiyle sınırlı kalmış; farklı dil ve kültürlerde yazılmış eserlerin pedagojik açıdan sistematik değerlendirmelerine yeterince yer verilmemiştir.

Çocuk edebiyatı araştırmaları özellikle Almanca yazılmış eserler bağlamında, belirli yazarlar üzerinde yoğunlaşmış; Rudolf Otto Wiemer gibi üretken ve çok yönlü yazarların çocuk edebiyatı alanındaki katkıları ise büyük ölçüde göz ardı edilmiştir. Oysa Wiemer, edebiyata nesir, şiir, radyo oyunu, kukla gösterileri ve çocuk edebiyatı gibi birçok türde eser kazandırmış, öğretmenlik mesleğinden edindiği deneyimleriyle çocuklara yönelik özel bir anlatım dili geliştirmiştir. Çocuk edebiyatı alanında onlarca eser vermiş olması ve bu eserlerde çocuğun bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimini destekleyici temalar işlenmesi, Wiemer'i bu alanda özgün bir figür haline getirmiştir.

Ancak yapılan alan taraması, Rudolf Otto Wiemer'in çocuk edebiyatı eserlerine yönelik akademik çalışmaların yok denecek kadar az olduğunu göstermiştir. Mevcut bilgiler daha çok kısa biyografik notlar veya popüler düzeyde tanıtımlar şeklinde kalmakta, derinlemesine bir edebi ve pedagojik analiz yapılmamaktadır. Bu durum, Wiemer'in eserlerinin çocuk gelişimi, değerler eğitimi ve eğitim yaklaşımları açısından sunduğu potansiyelin yeterince ortaya konulmadığını göstermektedir. Ayrıca, Wiemer'in eserlerinin "çocuk ölçütü" normlarına uygunluğu, çocuk bakışı ve gerçekliği bağlamında taşıdığı özellikler ile eğitim bilimleri açısından işlevselliği gibi alanlarda ciddi bir boşluk bulunmaktadır.

Araştırmanın temel amacı da tam bu noktada ortaya çıkmaktadır. Bu çalışma, Rudolf Otto Wiemer'in çocuk edebiyatına katkılarını, özellikle *Pit und die Krippenmänner* ve *Der gute Räuber Willibald* eserleri üzerinden, sistematik bir biçimde analiz ederek söz konusu boşluğu doldurmayı hedeflemektedir. Araştırmada eserlerin çocuk edebiyatı ölçütleri, eğitim yaklaşımları, çocuk gerçekliği ve eğitsel işlevleri yönünden kapsamlı bir değerlendirmesi yapılacak; böylece hem edebiyat bilimine hem de eğitim bilimine yeni bir katkı sağlanacaktır.

Bu bağlamda, araştırmanın temel problem cümlesi şu şekilde formüle edilmiştir:

Rudolf Otto Wiemer'in *Pit und die Krippenmänner* ve *Der gute Räuber Willibald* adlı çocuk edebiyatı eserleri, çocuk gelişimi ve eğitimi açısından hangi nitelikleri taşımakta ve bu eserler çocuk edebiyatı ölçütleri ile eğitim yaklaşımları bakımından nasıl bir katkı sunmaktadır?

Bu ana problem cümlesi aşağıdaki alt sorularla detaylandırılmıştır:

1. Araştırma kapsamındaki eserlerin çocuk eğitimine katkısı nedir?
 - a. *Pit und die Krippenmänner* ve *Der gute Räuber Willibald* eserleri çocuk edebiyatında bulunması gereken temel özellikleri taşımakta mıdır?
 - b. Bu eserler, çocuk edebiyatında önemli bir ölçüt olan "çocuk ölçütü" normlarına uygunluk göstermekte midir?
 - c. Eserlerde yer alan illüstrasyonlar çocukların eğitici gelişimine nasıl katkı sağlamaktadır?
 - d. İncelenen eserlerde hangi eğitim yaklaşımları (davranışçı, bilişsel, yapılandırmacı vb.) kullanılmıştır?

- e. Eserlerin okuyucuya vermeyi hedeflediği temel mesajlar nelerdir?
- f. Eserlerde çocuk eğitime ilişkin hangi ilkeler ön plandadır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, öğretmen kimliği taşıyan Alman yazar Rudolf Otto Wiemer'in çocuk edebiyatı alanına sunduğu katkıları ortaya çıkarmak ve seçilen düzyazı eserleri üzerinden, bu katkıların çocuk eğitimi ve gelişimi açısından taşıdığı değeri belirlemektir.

Bu genel amaç doğrultusunda araştırmada şu hedefler belirlenmiştir:

- Wiemer'in *Pit und die Krippenmänner* ve *Der gute Räuber Willibald* adlı çocuk kitapları analiz edilerek, bu eserlerin çocuk edebiyatı ölçütlerine uygunluğu değerlendirilecektir.
- İncelenen eserlerde çocuk gelişimine katkı sağlayan biçimsel, dilsel, içeriksel ve eğitsel unsurlar belirlenecek; “çocuk ölçütü” normlarına uyumları analiz edilecektir.
- Eserlerde yer alan illüstrasyonların eğitici işlevleri sistematik olarak değerlendirilecektir.
- Çalışmada, eserlerde kullanılan eğitim yaklaşımları (davranışçı, bilişsel, yapılandırmacı vb.) tespit edilecek ve bu yaklaşımların çocukların öğrenme süreçlerine etkisi yorumlanacaktır.
- Son olarak, Wiemer'in eserleri aracılığıyla çocuk okuyuculara aktardığı değerler ve iletilmek istenen temel mesajlar çözümlenecektir.

Araştırmanın sonunda, Wiemer'in çocuk edebiyatına olan özgün katkıları net bir şekilde belirlenmesi ve çocuk eğitimi alanına sağladığı desteklerin sistematik biçimde belgelenmesi hedeflenmektedir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Geleceğin inşasında gençliğin rolüne dikkat çeken M. K. Atatürk'ün, “Gençliği yetiştiriniz. Onlara ilim ve irfanın müspet fikirlerini veriniz. Geleceğin aydınlığına onlarla kavuşacaksınız.” sözü, bu araştırmanın önemini temellendiren evrensel bir ilkedir. Bu sözden hareketle, çocukların erken yaşlardan itibaren nitelikli eğitimle buluşturulmasının, yalnız

bireysel gelişimleri için değil, aynı zamanda toplumsal kalkınma için de kritik bir öneme sahip olduğu anlaşılmaktadır. Çocuğun eğitiminde ebeveynler ve öğretmenler başta olmak üzere tüm yetişkinlerin sorumluluğu büyüktür. Bu bağlamda çocukların, bilimin rehberliğinde, güvenilir ve nitelikli kaynaklar eşliğinde yetiştirilmesi gerektiği açıktır.

Çocuk edebiyatı, çocuğun dilsel, bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişiminde doğrudan etkili olan temel alanlardan biridir. Çocuğun dünyayı anlamlandırma, empati kurma, değerler edinme ve hayal gücünü geliştirme süreçlerinde nitelikli edebi eserler önemli bir rol oynamaktadır. Ancak gelişim süreçleri henüz tamamlanmamış bireyler olan çocukların, uzun anlatıları kavramada güçlük yaşamaları nedeniyle, kısa öykü formatında sunulan eserler büyük önem taşımaktadır. Bu araştırma, çocuklara yönelik kısa anlatıların değerini ve işlevselliğini vurgulaması bakımından özgün bir katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Araştırmanın özgün yönlerinden biri, çocuk edebiyatı sahasında saygın bir yere sahip olan Rudolf Otto Wiemer'in çocuk kitaplarına odaklanmasıdır. Alan yazın taramasında, Wiemer'in yetişkin edebiyatı üzerine çeşitli çalışmalar bulunmasına karşın, çocuk edebiyatı eserlerine yönelik kapsamlı ve sistemli bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle, söz konusu boşluğu doldurmayı amaçlayan bu araştırma, literatüre yeni ve özgün bir katkı sağlayacaktır.

Öte yandan, bu çalışma, yalnızca bir boşluğu doldurmakla kalmayacak; çocuk edebiyatı araştırmalarına kuramsal ve uygulamalı düzeyde yeni bir bakış açısı da kazandırması hedeflenmektedir. Bu araştırma, öğretmenler, öğretmen adayları, ebeveynler, çocuk kitabı yazarları ve program geliştiriciler gibi birçok paydaş için yol gösterici olabilecek bulgulara ulaşmayı amaçlamaktadır. Ayrıca, eğitim alanında çocuklara yönelik materyal seçiminde kalite standartlarının belirlenmesine de katkı sunabilecektir.

Sonuç olarak, bu araştırmanın hem çocuk edebiyatı bilimine hem de eğitim bilimine somut, özgün ve uygulamaya dönük katkılar sağlama potansiyeline sahip olduğu düşünülmektedir.

1.4. Varsayımlar

Bu araştırmada, meslekten öğretmen olan ve eserleri Almanya'daki okul kitaplarına giren Rudolf Otto Wiemer'in, çocuk edebiyatı alanında kaleme aldığı öykülerin belirgin eğitsel boyutlar taşıdığı varsayılmaktadır. Çalışmada incelenen eserlerin, çocuk gelişimi ve eğitimine yönelik önemli değerler aktardığı ve bu yönüyle Almanya'da eğitim politikalarında öncelik verilen değerler eğitime katkı sağladığı kabul edilmektedir.

Araştırmanın temel varsayımı, Wiemer'in çocuk öykülerinin hem çocuk edebiyatı ölçütlerine hem de çağdaş eğitsel yaklaşımlara uygunluk gösterdiği ve bu durumun, eserlerin analiz edilmesiyle somut biçimde ortaya konulabileceği yönündedir. Ayrıca, araştırmada ulaşılan sonuçların, Almanya'daki çocuk edebiyatı ve eğitim anlayışı üzerine genel çıkarımlar yapılmasına imkân sağlayacağı varsayılmaktadır.

Bu bağlamda, araştırmanın geçerliliği, söz konusu eserlerin eğitsel içerik barındırdığı ve değerler eğitimi açısından anlamlı veriler sunduğu yönündeki bu temel varsayıma dayanmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırmada, Rudolf Otto Wiemer'in çocuk edebiyatı alanında kaleme aldığı 27 eser bulunmasına rağmen, çalışmanın kapsamı yalnızca iki düzyazı eserle sınırlandırılmıştır. Araştırmaya dâhil edilen eserler, *Der gute Räuber Willibald: Alte und neue Abenteuer* ve *Pit und die Krippenmänner* adlı çalışmalardır. Bu sınırlama, seçilen eserlerin düzyazı türünde olmaları ve içeriklerinin çocuk edebiyatı ölçütleri ile eğitsel yaklaşımlar açısından analiz yapılmasına elverişli nitelikte bulunmaları gerekçesine dayanmaktadır.

Araştırmanın örneklem kapsamı Almanca kaleme alınmış eserlerle sınırlı tutulmuş, Wiemer'in diğer türlerdeki (şiir, radyo oyunu, kukla tiyatrosu vb.) üretimleri çalışmaya dâhil edilmemiştir.

Çalışma, yazarın eserlerinin belli bir zaman diliminde (1960-1965) yayımlanmış düzyazı örnekleri ile sınırlı olduğundan, Wiemer'in edebi kariyerinin bütün dönemlerine ilişkin genel bir değerlendirme yapılmamıştır. Bu yönüyle araştırma sonuçları, yalnızca seçilen eserler çerçevesinde geçerlidir ve tüm külliyatı kapsayıcı nitelik taşımamaktadır.

1.6. Tanımlar

Bu bölümde, araştırmanın kuramsal çerçevesini ve kavramsal tutarlılığını sağlamak amacıyla çalışmada sıkça kullanılan temel kavramlar açıklanmıştır. Tanımlar, hem okuyucunun metni doğru anlamasına katkı sağlamak hem de kavramların çalışmada hangi anlamda kullanıldığını netleştirmek amacıyla yapılmıştır.

Eğitim:

En genel ifadesiyle eğitim, bireyde belirli davranışların oluşturulması ya da var olan davranışların toplumun beklentileri doğrultusunda dönüştürülmesini amaçlayan sistematik bir

süreçtir. Bu süreç, toplumun tarihsel ve kültürel birikimi içinde şekillenmiş olan değerlerin, ahlaki normların, bilgi ve becerilerin yeni nesillere aktarılmasını kapsar. (Senemoğlu, 2018, s. xxx).

Çocuk:

Sözlüklerde ve psikoloji alanına ilişkin temel kaynaklarda, çocuk genellikle “iki yaşından ergenlik dönemine kadar süren gelişim sürecinde yer alan birey” ya da “bebeklik ile ergenlik arasındaki dönemde bulunan insan” biçiminde tanımlanmaktadır (Oğuzkan, 2021, ss. 2-3). Bu tanımlar, çocuğu hem biyolojik hem de gelişimsel bir evreye işaret eden kavramsal bir çerçevede ele alır. Bu çalışmada ise “çocuk” kavramı, özellikle ilköğretim çağındaki bireyleri kapsayacak biçimde kullanılmaktadır.

Edebiyat:

Güzel ve Torun’a (2003, s. 19) göre edebiyat; anlamı derinleştirme, biçimlendirme, geliştirme ve düzenleme gibi estetik işlemlere dair yazılmış ya da söylenmiş her türlü ifadenin bütünüdür. Onlara göre edebiyat, aynı zamanda bireyin iç dünyasından doğan duyguların benzer bir güzellik ve etkiyle başkalarına aktarılabilmesini sağlayan bir anlatım biçimidir. Aktaş (2009, s. 189) ise edebiyatı, tarihsel, toplumsal ve kültürel öğeleri temel alan, dil aracılığıyla ortaya konan bir güzel sanat faaliyeti ve bu faaliyetin ürünü olarak değerlendirir. Bu çerçevede edebiyat, en sade haliyle "yazılı güzel söz sanatı" şeklinde tanımlanabilir.

Çocuk Edebiyatı:

TDK’ya göre çocuk edebiyatı, “Çocukların hayatı kavramasına yardımcı olacak, hayal gücünü geliştirici, okuma sevgisini aşıl原因, eğitici bir edebiyat türü, çocuk yazını” olarak tanımlanmaktadır (2024).

Çocuğa Görelik:

“Çocuğa görelik” kavramı, bir edebî eserin çocuğun yaş özelliklerine, gelişim düzeyine ve ilgi alanlarına uygun biçimde yapılandırılmasını ifade eder. Bu özellik, eserin içeriğinin çocuğun yaşam deneyimleriyle örtüşmesini, konusunun onun dünyasından seçilmesini ve dilinin sade, anlaşılır ve ilgi çekici olmasını gerektirir (Fırat, 2020, s. 3).

Çocuk Gerçekliği:

Çocuk gerçekliği, çocuğun doğasında var olan merak duygusu, araştırma isteği ve öğrenme çabasıyla şekillenir. Çocuk, çevresini gözlemleyerek, soru sorarak ve etkin katılım yoluyla bilgi edinmeye çalışır (Fırat, 2020, s. 26). Bu çalışmada geçen “çocuk gerçekliği”

kavramı, çocuğun dünyayı anlama ve anlamlandırma sürecine dayalı bireysel deneyimlerini ifade eder.

Çocuk Bakışı:

Bu çalışmada geçen “çocuk bakışı” kavramı, çocuğun olaylara kendi dünyasından nasıl baktığını esas alan bir yaklaşımdır. Çocuk edebiyatında bu kavram, yazarın olayları çocuğun duygu ve düşünce yapısına uygun biçimde ele almasını ve anlatımı çocuğun anlayabileceği şekilde düzenlemesini ifade eder. Sanatçının kendisini çocuğun yerine koyarak yazması, çocuk bakışının temelini oluşturur. Bu yönüyle çocuk bakışı, çocuğu anlamaya ve anlatmaya yönelik bilinçli bir çabanın göstergesidir (Fırat, 2020, s. 23).

1.7. İlgili Araştırmalar

Çocuk edebiyatı, çocuk gelişiminin bilişsel, duygusal ve sosyal boyutlarını destekleyen güçlü bir araç olarak edebiyat ve eğitim bilimleri literatüründe geniş bir araştırma alanı oluşturmuştur. Bu bağlamda yapılan çalışmalar, çocuk edebiyatı ürünlerinin, çocukların değerler sisteminin oluşmasında, dil gelişiminde ve yaratıcı düşünme becerilerinin desteklenmesinde önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Ancak Rudolf Otto Wiemer gibi Almanya'da çocuk edebiyatına özgün katkılar sağlamış yazarlar üzerine yapılan sistematik incelemeler sınırlı kalmıştır. Bu nedenle, bu araştırmanın alan yazına katkı sağlama amacı, hem Wiemer'in eserlerine odaklanarak mevcut boşlukları doldurmak hem de çocuk edebiyatında bulunması gereken temel eğitsel ve sanatsal nitelikleri çağdaş araştırmalar ışığında değerlendirmektir. Bu bölümde, ilgili alan yazın kapsamında Rudolf Otto Wiemer üzerine yapılan çalışmalar, çocuk edebiyatında eğitsel işlevler, çocuk gerçekliği ve çocuğa yönelik ilkesi üzerine araştırmalar ile çocuk kitaplarında dil, anlatım, biçim ve eğitim yaklaşımlarının yansımalarına ilişkin bulgular sistematik biçimde sunulacak ve yorumlanacaktır.

1.7.1. Rudolf Otto Wiemer üzerine yapılan çalışmalar

Koç, Y. (1993). *Religiöse Figuren in der modernen deutschen und der türkischen Literatur- Eine vergleichende Untersuchung über die Prosawerke von Rudolf Otto Wiemer und Mustafa Kutlu* [Alman Dili ve Eğitimi Anabilim Dalı]. Ankara Üniversitesi.

Alan yazın incelendiğinde, Rudolf Otto Wiemer üzerine yapılan akademik çalışmaların son derece sınırlı olduğu görülmektedir. Bu kapsamda, mevcut kaynaklar arasında öne çıkan nadir çalışmalardan biri, Yılmaz Koç tarafından 1993 yılında hazırlanan doktora tezidir. Koç'un çalışmasında, Rudolf Otto Wiemer'in eserlerindeki Hristiyan figürleri ile Mustafa Kutlu'nun

eserlerindeki İslami figürler karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Araştırmada, her iki yazarın da mensup oldukları dini geleneklerin eserlerine yansıdığı, Wiemer'in eserlerinde İncil'den, Kutlu'nun eserlerinde ise Kur'an'dan doğrudan alıntılar yapıldığı tespit edilmiştir (1993). Ancak bu çalışma, Wiemer'in çocuk edebiyatı alanındaki eserlerine ve bu eserlerin eğitsel yönlerine odaklanmamıştır. Bu durum, çocuk edebiyatı bağlamında Wiemer'in eserlerine yönelik yapılacak araştırmalar için literatürde önemli bir boşluk olduğunu göstermektedir.

Öztürk, A. O., Akpınar-Dellal, N., & Balcı, U. (2004). *4. Uluslararası Dil, Yazın ve Deyişbilim Sempozyumu Bildirileri. Rudolf Otto Wiemer'in Şiirlerinde Karşıtlık İlkesi*. Nobel Yayın Dağıtım.

Ali Osman Öztürk (2004, s. 671), Rudolf Otto Wiemer'in *Wortwechsel* (Söz Değişimi) adlı yapıtının şiirlerini bir "özgeçmiş" yapısı üzerine kurduğunu ve bu yapının dilin temel öğeleri olan doğum, eylem ve ölüm etrafında şekillendiğini belirtir. Şair, özellikle eylem ve ölüm kavramlarını şiirsel yüzeye taşıyarak bireyin yaşam sürecini anlamlandırmaya çalışır. Eylem, sürekli değişebilen yapısıyla şiirin en hareketli öğesidir; ölüm ise kaçınılmazlığıyla aşılması gereken bir sınır olarak yer alır.

Wiemer'in şiirinde, anlam ancak öznenin işlevsel eylemiyle ortaya çıkar. Bu eylem hem bireysel bir iz bırakma hem de topluma katkı sunma amacı taşır. Öztürk, şairin "sözlerin değişimi" kavramı üzerinden, şiirdeki anlamın dilsel öğelerin dönüşümüne bağlı olarak sürekli yenilendiğini vurgular. Bu yönüyle Wiemer'in şiiri, birey, toplum ve dil arasında kurulan çok katmanlı bir ilişkiyi yansıtır.

Hedrich, D. (1987). *Technique et art de l'idéogramme. Notes de lecture sur un poème de Rudolf Otto Wiemer*. Cahiers d'études Germaniques, 12(1), 103–122.

Bir diğer çalışma da Hedrich (1987) tarafından yapılmıştır. Hedrich çalışmasında Wiemer'in "partizip perfekt" (Wiemer, 1971, s. 17) isimli şiirini ideogram sanatı ve tekniği bağlamında ele almış, şairin yalnızca geçmiş zaman fiilleriyle kurduğu dizelerin yoğun anlam katmanları taşıdığını ortaya koymuştur. Hedrich'e göre, şiirin biçimsel sadeliği aldatıcıdır; her bir fiil, bireysel ve toplumsal hafızaya dair güçlü çağrışımlar üretmektedir. Özellikle "gestorben" (öldü) ve "gelebt" (yaşadı) sözcüklerinin finaldeki yerleşimi, yaşam ve ölüm arasındaki karşıtlığı değil, bu iki olgunun iç içe geçmişliğini yansıtmaktadır. Bu analiz, şiirin çok katmanlı yapısını anlamaya katkı sunmakta ve Wiemer'in sınırlı dilsel malzemeyle derin bir anlatı kurduğunu göstermektedir.

Ercan, Y. (2006). *Hayatın İçinden Yazılan Şiir: Söz Değişmece*. Mor Taka, şiir ve kent kültürü, 5.

Ercan (2006), Ali Osman Öztürk'ün Rudolf Otto Wiemer'in şiirlerinden yaptığı çevirileri içeren “*Söz Değişmece*” (Wiemer, 2006, Çev. Öztürk, A. O.) adlı eseri değerlendirirken, çalışmanın yalnızca bir çeviri kitabı olmadığını, aynı zamanda Wiemer'in şiir anlayışına dair kapsamlı bir çözümleme sunduğunu belirtir. Ercan'a göre, önsözde şairin yaşamı kısaca tanıtıldıktan sonra onun poetikasına ilişkin açıklamalara yer verilmekte; özellikle “eylem” ve “ölüm” gibi kavramların şiirlerdeki belirleyici rolü vurgulanmaktadır.

Wiemer'in sade ve doğrudan anlatımı, günlük yaşamdan izlerle bireyin anlam arayışını ve toplumsal eleştiriyi birleştirir. Ercan, bu özellikleri “İyi Haberler” ve “Bir Emeklinin Feryadı” gibi şiirlerde örneklendirir. Ayrıca şiirlerin hem Almanca hem Türkçe versiyonlarına yer verilmesi, çeviri tercihlerini karşılaştırmalı olarak inceleme imkânı sunar.

Eser, Wiemer'in şiir dünyasına açılan nitelikli bir giriş olarak değerlendirilirken, çeviri metinlerin yalnızca dilsel aktarım değil, aynı zamanda poetik ve kültürel çözümleme sunduğuna dikkat çekilir.

Uluç, R. (2018). “*Ya Sözcüklerin Arkasındaki Öfke...*”, *Hiciv - Yığın - Göçmen Edebiyatı Uzmanı Prof. Dr. Yüksel Baypınar Armağanı*, yay. haz. Öztürk, A. O., Ünal, D. Ç., Kaya, Ü., Hiperyayın.

Rıdvan Uluç (akt. Öztürk vd., 2018, s. 317), çağdaş Alman şairi Rudolf Otto Wiemer'in şiir dünyasına odaklanarak, özellikle Wiemer'in Türkçeye çevrilen şiirlerinin okur üzerindeki etkisini ve şiirsel niteliklerini ele almaktadır. Uluç, iyi şiir ile kötü şiir arasındaki ayrımı, şiirin okurda yeniden okuma arzusu ve duygusal içselleştirme yaratma gücü üzerinden değerlendirir. Bu bağlamda, Wiemer'in şiirlerinin çeviri olmalarına rağmen bu tür etkiler yaratabildiğini vurgular.

Yazar, Wiemer'in yaşam öyküsüne yer vererek, onun sanatsal üretimini şekillendiren tarihsel ve bireysel deneyimlere dikkat çeker. II. Dünya Savaşı'nda asker olarak bulunması, savaşın yıkıcılığına birebir tanıklık etmesi ve savaş sonrası dönemde kukla sanatçısı olarak sürdürdüğü sıra dışı yaşam, şiirlerine doğrudan yansımıştır. Wiemer'in şiirlerinde totalitarizm, savaşın anlamsızlığı, insanlık dramı, Tanrı ile hesaplaşma ve barış özlemi gibi temalar ön plandadır.

Uluç'un incelemesinde, Wiemer'in geleneksel şiir kalıplarını reddeden ve özlü, sorgulayıcı, sade bir biçimi benimseyen modern şiir anlayışı öne çıkar. Şairin sözün ardındaki öfkeyi, ironi ve sembolizmi etkili biçimde kullandığı; kimi zaman Tanrı'yı bile sorgulayan cesur bir söyleme sahip olduğu ifade edilir. Bu şiirlerde tarihsel acılar bireysel duyarlılıklarla birleşir; özellikle savaşın ve yıkımın şiirsel temsilleri, okurda güçlü bir farkındalık yaratır.

Uluç, ayrıca çevirmen Ali Osman Öztürk'ün katkılarını da anarak, Wiemer'in şiirlerinin Türk edebiyatındaki alımlanmasına ilişkin olumlu bir değerlendirme yapar. Yazıda, metne yönelik biçimsel çözümlerinin şiir incelemelerinde önemli bir yöntemsel yaklaşım olduğu savunulmaktadır. Wiemer'in eserlerinin hem yapısal hem de tematik düzeyde sunduğu çok katmanlılık, modern şiir incelemeleri için verimli bir zemin sunmaktadır.

Kara, Z. (2006, Haziran 28). *Şiir Çevirisinde Kararlar: Rudolf O. Wiemer Çevirileri*.

Rudolf Otto Wiemer'e ilişkin literatürde yer alan bir diğer çalışma, Ali Osman Öztürk'ün Wiemer'in "*Wortwechsel*" adlı eserini Türkçeye çevirmesidir. 2006 yılında "*Söz Değişmece*" (Wiemer, 2006, Çev. Öztürk, A. O.) adıyla yayımlanan bu çeviri, Zeynep Kara tarafından ele alınmış ve çeşitli yönlerden değerlendirilmiştir. Kara (2006), çevirinin başlığının özgünlük taşıdığını ve okuyucuda merak uyandırdığını belirtmiş; aynı zamanda eserde yeni bir harfin (ÿ) kazandırılması gibi özgün katkılardan söz etmiştir. Çeviri genel anlamda başarılı bulunmuş olmakla birlikte, eserin yeniden gözden geçirilmesi gerektiği de vurgulanmıştır. Ancak söz konusu çeviri ve eleştiriler, Wiemer'in çocuk edebiyatı eserleri ve bu eserlerin eğitsel işlevleri üzerine doğrudan bir analiz sunmamaktadır. Bu nedenle, çocuk edebiyatı bağlamında yapılan sistematik çalışmaların eksikliği devam etmektedir.

Kohler, O. (1993). *Wiemer, Rudolf Otto: Brenn, Feuerchen, brenn doch*. Jahrbuch für evangelikale Theologie/ Veröffentlicht: 2025-01-16, Band 7, 311–312

Kohler (1993), Rudolf Otto Wiemer'in 1992 tarihli *Brenn, Feuerchen, brenn doch* (Wiemer, 1992) adlı romanını değerlendirdiği çalışmasında, yazarın yaşamla olduğu kadar metinle de çelişkili, özgün ve derin bir anlatı kurduğunu vurgular. Eserin ana karakteri Klaas Kröger'in kişisel hikâyesi üzerinden Stalin döneminde çalışma kamplarına sürülen Alman menşeli Mennonitlerin yaşadığı zulüm aktarılmaktadır. Ölüm, acı ve umutsuzluğun hâkim olduğu bu anlatıda, Wiemer umudu kolaycı bir iyilik zaferiyle değil, insanî dayanışma ve adalet özlemiyle ilişkilendirir. Roman, baskı altındaki insanların iç dünyasına duyarlı bir bakış geliştirirken, geçmişin trajik izlerini geleceğe dair adalet arayışına dönüştürür. Kohler,

Wiemer'in bu eserinde tarihsel tanıklığı edebi bir belgeye dönüştürdüğünü ve Alman edebiyatında nadir görülen, kutsal metinlerden esinli bir derinlik sunduğunu belirtmektedir.

Değerlendirme: Bu kapsamda yapılan literatür taraması, Rudolf Otto Wiemer üzerine odaklanan akademik çalışmaların sınırlı sayıda olduğunu ve mevcut çalışmaların onun eserlerindeki dini ve kültürel unsurların incelenmesi, şiir kitabının çevirisi ve bu çeviriye dair değerlendirmeler, “Partizip Perfekt” adlı şiirin ideogram bağlamında analizi ile *Brenn, Feuerchen, brenn doch* adlı eserine ilişkin tanıtım yazılarıyla sınırlı kaldığını göstermektedir.

1.7.2. Çocuk edebiyatında eğitsel işlevler üzerine araştırmalar

Öztürk, A. O. (2018). *Zum pädagogischen Wert der Kinderliteratur am Beispiel von Else Günthers Roman Sonjas lustige Türkenreise*. Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi- Studien zur deutschen Sprache und Literatur, 19-33.

Ali Osman Öztürk (2018), çocuk edebiyatı yazarı Else Günther'in “Sonja's lustige Türkenreise” adlı eserini incelemiş ve çalışmasında eserin çocuk edebiyatında “iyi kitap” olarak değerlendirilebileceğini vurgulamıştır. Öztürk, eserin çocuklara hem keyifli bir okuma deneyimi sunduğunu hem de eğitici mesajları hissettirmeden aktardığını belirtmiştir. Bu bağlamda, eser pedagojik ve eğitimsel açıdan değerlendirilmiş ve çocukta edebi bilinç geliştirmeye yönelik katkıları vurgulanmıştır. Else Günther'in eserlerinde görülen bu dolaylı eğitim anlayışı, çocuk edebiyatında eğitsel işlevin önemini gösteren bir örnek teşkil etmektedir. Benzer şekilde, Rudolf Otto Wiemer'in eserlerinde de çocuk gelişimine katkı sağlayan dolaylı değerler aktarımı ve pedagojik yaklaşım ön plana çıkmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, Öztürk'ün çalışması, Wiemer'in çocuk edebiyatındaki eğitsel işlevini değerlendirme sürecine kuramsal bir temel sağlamaktadır.

Ceran, C. (2019). *Resimli Çocuk Kitaplarının Eleştirel Düşünme Becerilerini Desteklemesi Yönünden İncelenmesi* [Okul Öncesi Eğitim Programı, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü].

Caner Ceran (2019) yaptığı yüksek lisans tezinde, resimli çocuk kitaplarının eleştirel düşünme becerilerini destekleme potansiyelini incelemiştir. Çalışmasının sonucunda, Türkiye’de okul öncesi dönem çocukları için hazırlanan resimli kitapların büyük çoğunluğunun bu becerileri destekleyici nitelikte olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Ceran, eleştirel düşünme becerilerinin eğitim sürecinin her aşamasında, özellikle de okul öncesi dönemde kazandırılması gerektiğini vurgulamış ve yeni hazırlanacak kitapların bu kriterlere uygun olması gerektiğini

belirtmiştir. Bu bulgular, çocuk edebiyatı eserlerinde yalnızca dil ve anlatım yeterliliğinin değil, aynı zamanda çocuğun düşünme, analiz etme ve sorgulama becerilerini destekleyecek yapıların da bulunması gerektiğini göstermektedir. Çalışmada dile getirilen bu görüşler, Wiemer'in eserlerinde dolaylı olarak değer aktarımı ve karakterlerin olaylar karşısında aktif düşünmeye teşvik edilmesi bağlamında örtüşmektedir. Bu açıdan, Ceran'ın çalışması çocuk edebiyatı eserlerinde eleştirel düşünme ve bilişsel gelişim desteklerinin önemini vurgulayan temel bir kuramsal kaynak niteliğindedir.

Şirin, M. R. (2014). *Edebiyat ve Çocuk Edebiyatı Edebiyatın Amacı ve İşlevi*. Türk Dil Kurum, 12.

Çocuk edebiyatının çocuk gelişimine çok yönlü katkı sağladığı yönündeki görüşler, alan yazında farklı araştırmalarla desteklenmiştir. Mustafa Ruhi Şirin'in (2014a) Türk Dil Kurumu tarafından yayımlanan çalışması da bu bağlamda önemli bir yere sahiptir. Şirin, çocuk edebiyatının yalnızca sanatsal bir tür olmadığını, aynı zamanda çocuğun sosyo-kültürel gelişimine, dil edinimine ve kişilik inşasına doğrudan katkı sağlayan bir alan olduğunu vurgulamaktadır.

Araştırmacıya göre çocuk edebiyatı, çocuğun kendini ve çevresini tanımada bir araç işlevi görürken, aynı zamanda çocuğun ana diliyle etkileşimini güçlendirmekte; dil, bilişsel, sosyal ve duyuşsal gelişimini desteklemektedir. Özellikle hayal gücünün, duygu ve düşünce zenginliğinin gelişmesinde edebiyatın eğitsel bir rol üstlendiği belirtilmektedir. Şirin, bu noktada, çocuk edebiyatının düşünme becerilerini geliştiren, okuduğunu anlayan ve kendini gerçekleştirebilen bireylerin yetişmesine katkıda bulunduğunu açıkça ifade etmektedir.

Bu doğrultuda, Rudolf Otto Wiemer'in eserlerinin çocukların zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimine yaptığı katkının araştırılması, Şirin'in savunduğu çocuk edebiyatı işlevleriyle örtüşen bir çerçevede değerlendirilmiştir.

Bıçer, E., Başaran, M., & Aytar Güngör, F. A. (2021). *Resimli Çocuk Kitaplarının Bilimsel Süreç Becerilerine Göre İncelenmesi Analysis of children's picture books in terms of scientific process skills*. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 58, 19-36.

Bıçer ve arkadaşları (2021) tarafından yapılan çalışmada, yüz otuz resimli çocuk kitabı incelenmiş ve bu kitaplarda bilimsel süreç becerilerini destekleyen yaklaşık 3000 kavram ve ifade tespit edilmiştir. Araştırmada özellikle ölçme, sayma, uzaysal ilişkiler ve karşılaştırma

becerilerini destekleyen kavramların öne çıktığı, buna karşın gözlem yapma, tahmin etme, karar verme, sınıflandırma ve sonuç çıkarma gibi üst düzey düşünme becerilerine yönelik kavramlara daha az yer verildiği belirlenmiştir. Bu bulgular, çocuk edebiyatı ürünlerinin yalnızca dil gelişimine değil, aynı zamanda bilişsel süreçlerin farklı boyutlarına da katkı sağlayabileceğini göstermektedir. Bu doğrultuda, çocuk kitaplarının eğitsel boyutunun değerlendirilmesi, Rudolf Otto Wiemer'in eserlerinde de eğitsel mesajların ve pedagojik katkıların analizinde önemli bir referans noktası oluşturmaktadır.

Değerlendirme: Çocuk edebiyatı yalnızca estetik bir tat sunmakla kalmayıp aynı zamanda çocukların bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişim süreçlerine de doğrudan katkıda bulunmaktadır. Bu bölümde, çocuk edebiyatının eğitsel işlevine yönelik yapılan araştırmalar incelenmiş ve çocuk kitaplarının eğitimdeki rolü değerlendirilmiştir.

1.7.3. Çocuk edebiyatında karakter yapılandırması üzerine araştırmalar

Alamdar, S. G. (2021). *Türk ve Batı Çocuk Edebiyatı Yapıtlarının Karakter Çerçevesi Bağlamında İncelenmesi* [Eğitimin Kültürel Temelleri Anabilim Dalı]. Ankara Üniversitesi

Suphi G. Alamdar (2021) doktora tezinde, Türk ve Batı edebiyatına ait yapıtları karakter çerçevesi bağlamında karşılaştırmalı olarak incelemiştir. Araştırmada, 16 roman üzerinden karakterlerin cinsiyet dağılımı, yaş grupları, meslekler, yan roller ve fiziksel özellikler gibi ölçütlere göre detaylı analizler yapılmıştır. Bulgular, Türk edebiyatındaki karakterlerin Batı edebiyatındaki örneklere kıyasla gerçeğe daha yakın ve daha somut biçimde tasarlandığını ortaya koymuştur. Çalışmada ayrıca, benzer nitelikte karşılaştırmalı araştırmaların artması gerektiği vurgulanmıştır. Alamdar'ın çalışması, çocuk edebiyatında karakter tasarımının önemine işaret etmesi açısından dikkate değerdir. Bu bağlamda, Rudolf Otto Wiemer'in eserlerindeki karakterlerin inandırıcılık düzeyi ve çocuk okuyucuyla kurduğu bağ açısından benzer ölçütler temelinde değerlendirilmesi çalışmanın alan yazınla olan bağlantısını güçlendirmektedir.

Nüzket Özen, N. (2017). *Heidi's sacrifice, Biene Maya's courage, Pippi Langstrumpf's freedom: Gender stereotypes of traditional and modern German child and youth literature figures* > Heidi'nin fedakarlığı, Biene Maya'nın cesareti, Pippi Langstrumpf'un özgürlüğü: Gelenekselden moderne Alman çocuk ve gençlik edebiyatı figürlerinin toplumsal cinsiyet kurguları. *Journal of Human Sciences*, 14(4), 3366.

Çocuk edebiyatı eserlerinde karakterlerin yapılandırılması ve toplumsal rollerin sunumu, eserin çocuk üzerindeki etkisini doğrudan belirleyen önemli unsurlar arasındadır. Bu çerçevede, Neriman Nüzket Özen'in (2017) çalışması dikkate değerdir. Araştırmada, Alman geleneksel çocuk ve gençlik edebiyatının üç klasik eserinde (Heidi, Biene Maya ve Pippi Langstrumpf) ana karakterlerin toplumsal cinsiyet kurguları analiz edilmiştir. Özen, Heidi karakterinin iyimserlik, yardımseverlik ve sevimlilik gibi özellikleriyle dini bir figür işlevi gördüğünü; Biene Maya'nın dişil bir karakter olmasına rağmen eril değerleri yansıttığını; Pippi Langstrumpf'un ise geleneksel toplumsal normlara meydan okuyan bağımsız bir figür olduğunu ortaya koymuştur.

Bu tür çalışmalar, çocuk edebiyatı eserlerinde karakter tasarımının pedagojik ve sosyolojik etkilerini anlamak açısından önem taşımaktadır. Rudolf Otto Wiemer'in eserlerinde de karakterlerin çocuk gerçekliğine ve çocuğun gelişim düzeyine uygun biçimde yapılandırılıp yapılandırılmadığını anlamak için, benzer çözümlenme modellerinden yararlanılması anlamlı bir yaklaşım olacaktır.

Değerlendirme: Çocuk edebiyatı eserlerinde karakterlerin yapılandırılması, okuyucunun özdeşim kurma sürecinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda yapılan araştırmalar, karakterlerin çocuğun sosyal ve duygusal gelişimine etkisini göstermektedir.

1.7.4. Çocuk edebiyatında biçimsel ve içeriksel özellikler üzerine çalışmalar

Lüle, E. (2007). *Yedi Farklı Çocuk Kitabının Çocuk Yazını İlkelerine Uygunluğunun Değerlendirmesi*. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8(14), 17-30.

Çocuk edebiyatında biçim, içerik, dil ve anlatım gibi temel ölçütlerin önemi literatürde farklı araştırmalarla desteklenmiştir. Bu bağlamda, Lüle (2007) tarafından gerçekleştirilen çalışma, çocuk kitaplarının bu ölçütlere uygunluk derecesini değerlendirmesi açısından dikkat çekicidir. Araştırmacı, toplamda yedi çocuk edebiyatı eserini (Erol Büyükmeriç'in Emece Memece Çizgili Bilmece adlı yapıtı, Nuri İközü'nün Farafarafilli 1-2 dizisi, Aytül Akal ve Mavisel Yener'in Kuş Uçtu Şiir Kaldı eseri, Sevim Ak'ın Puf Pufpuf, Cuf Cufcuf ve Cino yapıtı, Sulhi Dönek'in Kahkaha Tarlası kitabı ve Gülten Dayıoğlu'nun Fadiş adlı eseri) çocuk edebiyatı ilkeleri bağlamında incelemiştir.

Çalışma sonucunda, söz konusu eserlerin konularının, olay örgülerinin, kurgularının ve dil-anlatım özelliklerinin çocukların yaş, ilgi ve ihtiyaçlarına büyük ölçüde uygun olduğu; yazınsal üslup bakımından ise yetişkin estetiğine de hitap eden bir anlatım çizgisine sahip

oldukları saptanmıştır. Eserlerin çocukların kavramsal gelişimine katkı sağladığı, estetik duyuş ve okuma sevgisini geliştirdiği, çocuğun bireysel ve toplumsal gelişimine destek verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu bağlamda, Rudolf Otto Wiemer'in incelenen eserleriyle ilgili yapılan bu çalışmada da çocuk edebiyatı ölçütlerinin (özellikle içerik, biçim ve dil-anlatım açısından) sistematik olarak ele alınması, Lüle'nin bulgularıyla dolaylı bir paralellik göstermektedir. Ancak bu çalışmada, doğrudan yazınsal estetik ilkelerden ziyade, çocuğa görelik, eğitim yaklaşımları ve çocuk gelişimine katkı boyutu ön plana çıkarılmıştır.

İnan Demir, Ü. S. (2021). *Sara Şahinkanat'ın Resimli Hikâye Kitaplarının Çocuk Edebiyatı Özellikleri Açısından İncelenmesi* [Temel Eğitim Anabilim Dalı]. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.

Çocuk edebiyatında görselliğin önemi üzerine yapılan çalışmalar, resimlerin çocukların zihinsel ve duygusal gelişim süreçlerine etkisini açıkça ortaya koymaktadır. Ümmühan Seçil İnan Demir (2021), yüksek lisans çalışmasında resimli çocuk kitaplarının çocukların hayal gücünü geliştirme, günlük yaşamı tanıtmaya ve metinle görsel arasında ilişki kurma becerisini destekleme açısından önemli katkılar sağladığını belirtmektedir.

Araştırmada özellikle, okul öncesi dönemdeki çocukların henüz okuma-yazma bilmemeleri nedeniyle görsel iletişimin kritik bir rol üstlendiği vurgulanmıştır. Bu bağlamda, kitaplarda yer alan resimlerin, metnin içeriğiyle doğrudan örtüşmesi ve özenle seçilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Rudolf Otto Wiemer'in eserlerinde de görsel tasarım unsurlarının çocuğun bilişsel ve duyuşsal gelişimine katkı sağlaması açısından taşıdığı önem, yapılan bu tür araştırmalarla örtüşmektedir.

Değerlendirme: Çocuk edebiyatı ürünlerinde biçimsel ve içeriksel yapı, çocuğun okuma alışkanlığı kazanmasında ve metni anlamlandırmasında kritik bir rol üstlenir. Bu bağlamda yapılan çalışmalar, eserlerin biçim ve içerik açısından çocuğun gelişim düzeyine uygun tasarlanmasının gerekliliğini vurgulamaktadır.

1.7.5. Çocuk edebiyatında kültürlerarası eğitim ve değerler üzerine çalışmalar

Yeşilyurt, H. (2020). *Else Günther als Kinderbuchautorin und ihr Beitrag zur Interkulturellen Erziehung* [Abteilung für Deutschdidaktik, Necmettin Erbakan Universität].

Halime Yeşilyurt (2020) doktora tezinde, Alman çocuk edebiyatı yazarı Else Günther'in eserlerini kültürlerarası eğitim perspektifinden incelemiştir. Yeşilyurt, Günther'in eserlerinde Nazi dönemi ve İkinci Dünya Savaşı'nın etkilerini gözlemlediğini belirtmiş, ana karakterlerin çoğunlukla kızlardan oluşması nedeniyle bu eserleri “Kız Edebiyatı” olarak nitelendirmiştir. Eserlerde karakterlerin farklı ülkelere seyahat etmesi, ruhsal ve zihinsel gelişimin bir metaforu olarak yorumlanmıştır. Araştırmada, Günther'in eserlerinin 1950'ler ve 1960'ların iyi gençlik kitapları arasında değerlendirilebileceği ve kültürlerarası odaklı yabancı dil derslerinde pedagojik açıdan uygun olduğu vurgulanmıştır. Bu bağlamda, çalışmanın sonuçları, Rudolf Otto Wiemer'in çocuk edebiyatı eserlerinin eğitsel ve kültürel katkılarının incelenmesi açısından önemli bir karşılaştırmalı arka plan sunmaktadır.

Soysal, C. (2002). *Türk ve Alman Masallarından Örnek Metinlerde Motif Karşılaştırması* [Alman Dili ve Eğitimi Anabilim Dalı]. Eskişehir Anadolu Üniversitesi.

Canan Soysal (2002) yüksek lisans tezinde, Türk ve Alman masallarında yer alan motifleri karşılaştırmalı olarak incelemiştir. Çalışmasında, her iki kültüre ait masalarda bazı motiflerin benzerlik gösterdiğini, bazılarının ise kültürel farklılıklardan kaynaklandığını tespit etmiştir. Araştırmacıya göre, evrensel motifler insanlığın ortak duygularından beslenirken; kültüre özgü farklılıklar, din, örf, adet ve gelenekler gibi sosyal dinamiklerden doğmaktadır. Bu bağlamda, masalların taşıdığı değerler ve motiflerin incelenmesi, Alman çocuk edebiyatı eserlerinde, özellikle de Rudolf Otto Wiemer'in çalışmaları gibi değer aktarımı amacı güden metinlerde, kültürel ve evrensel unsurların nasıl işlendiğini anlamak için önemli bir arka plan sunmaktadır.

Değerlendirme: Çocuk edebiyatı yalnızca bireysel gelişimi desteklemekle kalmayıp, aynı zamanda çocuklara farklı kültürleri tanıma, evrensel değerleri benimseme ve kültürlerarası anlayış geliştirme imkânı da sunar. Bu bağlamda yapılan araştırmalar, çocuk edebiyatı ürünlerinin, kültürel farklılıkları bir zenginlik unsuru olarak sunarak, çocukların empati, hoşgörü ve çokkültürlülük bilinci kazanmalarında önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır.

1.7.6. Çocuk edebiyatında genel eğitsel yaklaşımlar üzerine araştırmalar

Gültekin, A. (1987). *Türkische und westdeutsche Kinderliteratur (Ein Vergleich in Modelltexten)*. T.C. Anadolu Üniversitesi.

Ali Gültekin'in (1987) gerçekleştirdiği yüksek lisans çalışmasında, Türk ve Alman çocuk edebiyatı örnekleri karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Gültekin, Yaşar Kemal, Tarık Dursun K. ve Ahmet Mithat gibi yazarların eserlerinin çocuk edebiyatı açısından uygun olmadığını savunmakta; özellikle 1970 öncesi Türkiye'de çocuklara yönelik yazınsal üretimin sınırlı ve pedagojik açıdan yetersiz olduğunu belirtmektedir. Buna karşılık, Alman çocuk edebiyatında 18. yüzyıldan itibaren çocuk gerçekliğine uygun eserlerin üretildiği ifade edilmiştir. 1970 sonrası dönemde ise Türkiye'deki çocuk edebiyatı üretiminin, eğitim kökenli yazarların katkılarıyla Alman edebiyatındaki niteliklere yaklaşmaya başladığı, ancak eksikliklerin sürdüğü vurgulanmıştır. Bu çalışma, Wiemer gibi yazarların yetiştiği Alman çocuk edebiyatı geleneğinin uzun bir geçmişe dayandığını ve çocuk merkezli edebiyat anlayışının erken dönemlerden itibaren önemsendiğini göstermesi bakımından dikkate değerdir.

Değerlendirme: Çocuk edebiyatının gelişiminde eğitsel yaklaşım, eserlerin hem sanatsal hem de pedagojik açıdan yapılandırılmasında belirleyici bir unsur olmuştur. Bu doğrultuda yapılan araştırmalar, çocuk kitaplarının yalnızca estetik ve sanatsal değer taşımalarının yeterli olmadığını; aynı zamanda çocukların bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişim süreçlerine doğrudan katkı sunacak şekilde kurgulanması gerektiğini ortaya koymaktadır. Eğitsel hedeflerin çocuk edebiyatı eserlerine dengeli ve doğal bir şekilde yansıtılması, modern çocuk edebiyatının temel ilkeleri arasında yer almaktadır.

BÖLÜM 2

2. TEORİK ÇERÇEVE

2.1. Eğitim

Eğitim kavramı, literatürde çok sayıda tanıma konu olmuş, dinamik ve çok boyutlu bir olgu olarak ele alınmıştır. Alan yazında yapılan taramalarda, eğitimin kapsamı, yöntemi ve amaçlarının, dayandığı kuramsal yaklaşımlara göre değişiklik gösterdiği ve bu nedenle farklı biçimlerde tanımlandığı görülmektedir (Yavuz, 2018, s. 6). Genel çerçevede eğitim; bireyin doğumdan itibaren yaşantıları yoluyla bilgi, beceri, tutum ve değerler edinerek, istendik davranış değişiklikleri göstermesini sağlayan sürekli bir süreç olarak tanımlanabilir. Eğitim süreci, bireyin kültürel değerlerle donatılmasına, toplumsallaşmasına, üretken bireyler olarak yetişmesine ve bireysel gelişimini tamamlamasına katkıda bulunur (Yavuz, 2018, s. 7).

Bu yönüyle eğitim, yalnızca bilişsel öğrenmelerin gerçekleştiği bir süreç değil; aynı zamanda bireyin kişisel ve toplumsal kimliğini yapılandırmasına rehberlik eden bütüncül bir deneyim alanı olarak değerlendirilmelidir.

2.2. Çocuk Eğitimi

Her toplum, kendi bireylerini eğitmek suretiyle kültürel sürekliliğini sağlamaktadır. Bu süreçte çocuklar, eğitim hayatlarına toplumun en küçük ve en temel birimi olan aile içerisinde başlamaktadır. Özellikle erken çocukluk dönemi, bireyin bilişsel, sosyal ve duygusal gelişiminde kritik evreler barındırdığı için, eğitim açısından son derece hassas bir dönem olarak kabul edilmektedir. Küçük yaşlarda verilen eğitim, bireylerin değerler sistemi, yetenekleri ve bilgi düzeylerinin şekillendiği sosyal kurumlar olan okullar aracılığıyla daha sistematik bir biçimde sürdürülmektedir (Gutok akt. Alabaş, 2018, s. 1767).

Eğitim genel anlamda iki boyutta ele alınmaktadır: formal (örgün) ve informal (örgün olmayan) eğitim. Formal eğitim, müfredat esaslı ve kurumsal yapılar içerisinde düzenli bir şekilde gerçekleşirken; informal eğitim, bireyin günlük yaşam deneyimlerinden ve okul dışı öğrenme ortamlarından sağladığı bilgi ve becerileri kapsamaktadır. Bu çerçevede, çocuk edebiyatı da informal eğitimin en etkili kaynaklarından biri olarak ön plana çıkmaktadır. Çocuklara yönelik hazırlanan edebi eserler, formal eğitim sürecini destekleyen, bireysel gelişimi ve değerler eğitimini pekiştiren önemli araçlar arasında yer almaktadır (Alabaş, 2018, s. 1767).

2.3. Eğitim Yaklaşımları

Eğitim sürecine yön veren kuramsal yaklaşımlar, bireyin bilgi edinme, değer geliştirme ve davranış biçimlerini şekillendirme süreçlerinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Eğitim tarihine bakıldığında, farklı dönemlerde çeşitli kuramcılar tarafından geliştirilmiş çok sayıda yaklaşımın varlığı dikkat çekmektedir. Ancak bu çalışmada, çocuk edebiyatı bağlamında anlamlı bir çerçeve sunabilmek amacıyla, en yaygın ve etkili olan beş temel eğitim yaklaşımı üzerinde durulacaktır. Bunlar; bireyin toplumsal ve ahlaki gelişimini önceleyen Değerler Eğitimi, bilgi aktarımını esas alan Geleneksel/Davranışçı Yaklaşım, zihinsel süreçlerin gelişimine odaklanan Bilişsel Yaklaşım ve öğrenmenin aktif katılım, deneyim yoluyla gerçekleştiğini savunan Yapılandırmacı Yaklaşım ve bireysel farklılıkları merkeze alan Çoklu Zekâ Kuramı olarak belirlenmiştir. Söz konusu yaklaşımlar, bu çalışmada incelenen çocuk edebiyatı eserlerinin eğitsel boyutunu değerlendirmek için kuramsal temel oluşturacaktır.

2.3.1. Değerler Eğitimi

Eğitim sistemlerinde bireyin topluma uyum sağlaması, sağlıklı kişilik geliştirmesi ve sorumluluk bilincine erişmesi amacıyla değerler eğitimi temel bir unsur olarak kabul edilmektedir. Türkiye'de bu anlayış, 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda açıkça vurgulanmış; Millî Eğitim Bakanlığı, bu doğrultuda hazırladığı öğretim programlarında çocukların eğitim sürecine değerler eğitimini dâhil etmiştir (Aydın & Öksüz, 2021, s. 581). Bu kapsamda, “adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik” gibi kök değerler, bireylerin hem bireysel hem toplumsal yaşamlarında benimsemeleri gereken temel tutumlar olarak belirlenmiş ve müfredatla sistematik biçimde öğrencilere kazandırılması hedeflenmiştir (MEB, 2019, s. 4).

Benzer şekilde, Almanya'da da değerlerin eğitimdeki yeri anayasal bir temele dayanmaktadır. Federal Almanya Cumhuriyeti Anayasası'nda, kökeni, ırkı, cinsiyeti veya sosyal statüsü fark etmeksizin her bireyin sahip olduğu devredilemez haklar ve değerler açık bir biçimde tanımlanmıştır (Multrus, 2008a, s. 22). Değerler, bireyin davranış hedeflerini belirlerken, toplumsal yaşamı düzenleyici geleneksel ahlak anlayışıyla da yakından ilişkilendirilmiştir (Anselm, 2021, s. 12). Ahlaki¹, dini, siyasi, estetik ve maddi değerler olmak

¹ “Ahlak, insan ilişkilerinde “iyi” ya da “doğru” veyahut “kötü” ya da “yanlış” olarak adlandırdığımız değer yargılarını ifade eder” (bkz. Aktan, 2009, s. 39). Bir diğer tanımda ise ahlak, bir toplumda neyin ahlaki olarak yanlış ve doğru, iyi ve kötü olarak kabul edildiğini belirleyen kuralların toplamı olarak anlaşılır (bkz. Multrus, 2008b, s. 24).

üzere kategorize edilen bu değerler, bireylerin tutum geliştirmelerine ve sosyal uyum sağlamalarına rehberlik eder (Multrus, 2008a, s. 23).

Değerler yalnızca soyut kavramlar değil, bireyin toplum içerisinde kabul gormesi ve toplumsal refahın sağlanması için gerekli olan somut davranış biçimleridir. Bu nedenle, hangi değerlerin birey için daha önemli olduğu kişisel farklılıklar gosterse de eğitim sistemleri değerler eğitimini evrensel bir sorumluluk olarak ele almaktadır. Türkiye’de, Almanya’da ve pek çok ülkede değerler eğitimi, eğitimin temel öğelerinden biri kabul edilmiş ve yasal düzenlemelerle desteklenmiştir.

Eğitimin bireyde istendik davranış değişikliği yaratma süreci olduğu dikkate alındığında, değerlerin çocukluk döneminden itibaren kazandırılması büyük önem taşımaktadır. Bu süreçte, değerler eğitiminin aile bireyleri, öğretmenler ve ocuk edebiyatı aracılığıyla desteklenmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Edebiyat, bir toplumun kültürel ve ahlaki değerlerini koruma ve aktarma işlevi görürken; ocuk edebiyatı, bu aktarımı çocukların gelişim düzeyine uygun Şekilde gerçekleştiren önemli bir araçtır (evik & Müldür, 2014, s. 594). ocuk edebiyatı eserlerinde karşılaşılan karakterler, çocuklara kendi değer yargılarını oluşturma ve ahlaki değerlendirme yapabilme firsatı sunar; aynı zamanda sanatsal yönleri sayesinde çocukların estetik bilinçlerini de geliştirir (Gönen, 2014, s. 277).

Değerler eğitimi, bireyin yaşamı boyunca devam eden bir süreçtir. Çocukluk ve ergenlik dönemleri bu sürecin en kritik aşamalarını oluşturarak bireyin değer temelli tutum ve davranış geliştirmesinde belirleyici rol oynamaktadır (Priebe, 2023, s. 131).

2.3.2. Geleneksel / Davranışi Yaklaşım

Eğitim tarihinin en eski ve köklü paradigmalarından biri olan geleneksel ya da davranışi yaklaşım, öğrenmeyi büyük lde Őartlanma ve pekiştirme süreçleri temelinde açıklamaktadır. Bu anlayış, bireyin mevcut davranış repertuarını değiştirmeyi ve yerleşik olmayan yeni davranış kalıplarını sistematik yollarla kazandırmayı hedefler. Davranışi yaklaşımda öğrenme; uyarıcı, tepki, koşullanma ve pekiştirme gibi temel kavramlar çerçevesinde tanımlanır. Bu bakış açısına göre, bir davranışın kalıcı hale gelmesi için tekrar yoluyla pekiştirilmesi zorunludur (Güneş, 2015, ss. 7-8; Güvenç & Saygın, 2016, s. 247).

Öğretim sürecinde, kazandırılmak istenen bilgi ve beceriler önceden net bir biçimde belirlenmekte, bu içerikler küçük ve anlamlı parçalara ayrılarak öğrenciye sunulmaktadır. Böylece ğrenme, adım adım ilerleyen bir yapı içerisinde düzenlenmekte ve her aşamada

öğrenciye geri bildirim sağlanarak doğru davranışlar pekiştirilmektedir. Özellikle olumlu davranışların ödüllendirilmesi, bireyin öğrenme sürecine daha aktif katılım göstermesine ve öğrenilen davranışların alışkanlık haline gelmesine katkıda bulunmaktadır (Güneş, 2015, ss. 7-8; Güvenç & Saygın, 2016, s. 247).

Geleneksel/davranışçı yaklaşım, bilgi aktarımını merkezde tutarak, öğrencinin belirlenen hedef davranışlara ulaşmasını sistemli bir süreçle desteklemektedir. Bu yönüyle, özellikle temel bilgi ve becerilerin kazandırılması gereken eğitim kademelerinde işlevsel bir yöntem olarak kullanılmaktadır (Güneş, 2015, ss. 7-8; Güvenç & Saygın, 2016, s. 247).

2.3.3. Bilişsel Yaklaşım

Bilişsel öğrenme kuramı, öğrenmeyi bireyin çevreden aldığı bilgileri zihinsel süreçler aracılığıyla aktif olarak anlamlandırıldığı ve belleğinde organize ettiği dinamik bir süreç olarak tanımlar. Bu kuram çerçevesinde öğrenci, bilgiyi sadece pasif bir şekilde alan bir nesne değil; aksine, bilgiyi işleyen, yorumlayan ve yeniden yapılandıran aktif bir özne konumundadır. Öğretmenin rolü ise, öğrencinin zihinsel becerilerini geliştirmeye yönelik uygun öğrenme ortamları hazırlamak ve bilgi işleme süreçlerini destekleyici stratejiler sunmaktır (Güneş, 2015, s. 9).

Bilişsel yaklaşımda, öğrenmenin kalıcı olması için bilgilerin zihinsel olarak kodlanması, yapılandırılması ve bireyin mevcut bilgi birikimiyle ilişkilendirilmesi esas alınmaktadır. Bu doğrultuda, öğrencilere anlamlı öğrenme deneyimleri sunmak, bilgiyi sadece ezberlemekten öte, kavramlar arası bağlantılar kurarak derinlemesine anlamalarını sağlamak hedeflenmektedir. Ayrıca, analiz etme, sentez yapma, değerlendirme ve problem çözme gibi üst düzey düşünme becerilerinin geliştirilmesi, bilişsel yaklaşımın temel amaçları arasında yer almaktadır (Güneş, 2015, s. 9).

Bu yaklaşım, bireyin yalnızca bilgi edinmesini değil, aynı zamanda edindiği bilgileri yaratıcı ve eleştirel biçimde kullanmasını amaçladığından, çağdaş eğitim anlayışında önemli bir yer tutmaktadır.

2.3.4. Yapılandırmacı Yaklaşım

Yapılandırmacı öğrenme kuramı, öğrenmeyi bireyin çevresiyle kurduğu etkileşimler sonucunda şekillenen aktif ve dinamik bir süreç olarak tanımlar. Bu kurama göre birey, çevreden edindiği deneyimleri mevcut bilişsel yapılarıyla ilişkilendirerek anlamlandırır ve yeni

bilgileri zihinsel olarak yeniden yapılandırır. Bu bağlamda zekâ, bireyin çevresel değişimlere uyum sağlama yetisi olarak değerlendirilmektedir (Güneş, 2021, s. 52).

Yapılandırma sürecinde birey, çevresindeki yeni bilgileri anlamlandırabilmek için iki temel zihinsel işlem gerçekleştirir: özümleme ve uyum sağlama. Özümleme, bireyin yeni bilgileri mevcut zihinsel şemalarına entegre etmesi sürecini ifade ederken; uyum sağlama, bireyin mevcut bilişsel yapılarını yeni bilgileri kapsayacak şekilde değiştirmesi veya yeniden düzenlemesi anlamına gelir. Bu iki sürecin etkileşimi sonucunda birey zihinsel bir denge (denge durumu) elde eder ve bu denge, bireyin daha üst düzey bilişsel becerilere ulaşmasını sağlar (Güneş, 2021, s. 52).

Yapılandırmacı yaklaşıma göre öğrenme, bireyin pasif bilgi alıcısı olmak yerine, bilgiyi aktif bir şekilde inşa ettiği bir süreçtir. Bu anlayışta öğrenme, bireyin kendi çabasıyla gerçekleştirdiği anlamlandırma, düzenleme ve yapılandırma faaliyetleri aracılığıyla kalıcı ve derin bir hâle gelir (Güneş, 2021, s. 52).

2.3.5. Çoklu Zekâ Kuramı

Çoklu Zekâ Kuramı, zekânın bireylerde tek bir genel kapasiteyle sınırlı olmadığı, aksine birbirinden bağımsız ve işlevsel olarak farklılaşan birçok türde zekânın bulunduğu varsayımına dayanmaktadır (Gardner, 2004). Bu kuram doğrultusunda dokuz temel zekâ alanı tanımlanmıştır: sözel-dilsel, mantıksal-matematiksel, müziksel-ritmik, görsel-uzamsal, bedensel-kinestetik, kişilerarası, içsel (içedönük), doğacı zekâ ve varoluşçu zekâ. Her bireyin bu zekâ alanlarında farklı düzeylerde gelişim gösterdiği, bu nedenle öğrenme süreçlerinin bireysel farklılıklara göre düzenlenmesi gerektiği savunulmaktadır.

Gardner'a (1999) göre zekâ türleri birbirinden tamamen bağımsız değildir; birey, bir öğrenme veya problem çözme durumunda bu zekâ alanlarını bir arada kullanabilir. Bu bağlamda Çoklu Zekâ Kuramı, bireyin güçlü yönlerinin tanınmasını ve eğitim ortamlarının bu doğrultuda çeşitlendirilmesini hedefleyen bir yaklaşım sunar.

Aşağıda tanımlanan temel zekâ alanları Altan (2011) ve Gardner (1999, 2004) kaynaklarına dayandırılarak sadeleştirilmiştir:

1. Sözel/Dilsel Zekâ (Verbal/Linguistic Intelligence): Bireyin dili sözlü ve yazılı olarak etkili bir biçimde kullanabilme kapasitesidir. Hikâye anlatma, ikna etme, açıklama ve dilin yapısı üzerine düşünme gibi becerileri içerir (Altan, 2011, s. 54; Gardner, 2004, ss. 133-136).

2. Mantıksal/Matematiksel Zekâ (Logical/Mathematical Intelligence): Sayısal verilerle işlem yapma, soyut düşünme, neden-sonuç ilişkilerini kurma ve problemleri mantıksal yollarla çözme yeteneğidir (Altan, 2011, s. 54; Gardner, 2004, s. 180).

3. Müziksel/Ritmik Zekâ (Musical Intelligence): Ses, ritim, melodi ve ton gibi müziksel unsurlara duyarlılık ve bunları tanıma, üretme veya yorumlama yeteneğidir (Altan, 2011, s. 54; Gardner, 2004, s. 146).

4. Görsel/Uzamsal Zekâ (Spatial/Visual Intelligence): Nesnelere zihinde canlandırma, şekil ve boşluk ilişkilerini kavrama ve görsel materyalleri etkili kullanma becerisidir. Bu zekâ, özellikle yön bulma, çizim yapma ve harita okuma gibi alanlarda işlevseldir (Altan, 2011, s. 54; Gardner, 2004, s. 246).

5. Bedensel/Kinestetik Zekâ (Bodily-Kinesthetic Intelligence): Vücudu ve motor becerileri etkin şekilde kullanarak fikir ve duyguları ifade etme, araç-gereç kullanma ve fiziksel aktivitelerde başarı sağlama yeteneğidir (Altan, 2011, s. 54; Gardner, 2004, s. 296).

6. Kişilerarası/Sosyal Zekâ (Interpersonal Intelligence): Diğer bireylerin duygu, niyet, düşünce ve beklentilerini anlama; empati kurarak etkili sosyal ilişkiler geliştirme becerisidir. Bu zekâ türü, etkili iletişim kurmada belirleyici rol oynar (Altan, 2011, s. 54; Gardner, 2004, s. 344).

7. İçsel Zekâ (Intrapersonal Intelligence): Bireyin kendi iç dünyasını tanıması, duygularını fark etmesi, hedef belirlemesi ve öz değerlendirme yaparak davranışlarını düzenleyebilmesidir (Altan, 2011, s. 55; Gardner, 2004, s. 344).

8. Doğacı Zekâ (Naturalist Intelligence): Doğal çevreye ve canlılara karşı yüksek duyarlılık geliştirme, doğa olaylarını sınıflandırma ve gözlemlene yeteneğidir. Bu zekâ, bireyin flora ve fauna ile ilgili bilgileri ayırt etme becerisini içerir (Gardner, 1999, s. 49).

9. Varoluşçu Zekâ (Existential Intelligence): Bireyin yaşamın anlamı, ölüm, evrenin doğası gibi metafizik konulara yönelik düşünme ve sorgulama kapasitesidir. Bu zekâ, insanın kendisini daha büyük bir bütünün parçası olarak görme eğilimiyle ilişkilidir (Gardner, 1999, s. 60).

2.4. Çocuk Edebiyatı

İnsanlık tarihi boyunca hem çocuğa hem de edebiyata değer verilmiş; zamanla bu iki kavram “Çocuk Edebiyatı” başlığı altında birleşmiştir. Ancak çocuk edebiyatının bağımsız bir alan olarak tanınması ve gelişmesi, çocukların toplumsal bir birey olarak kabul görmesiyle mümkün olabilmıştır. Tarihsel süreç incelendiğinde, çocuk edebiyatının oluşumunun oldukça geciktiği, MÖ 6. yüzyılda Konfüçyüs’ün Çin klasiklerini çocuklara özetler biçiminde aktarması gibi erken örnekler bulunsa da bu girişimlerin süreklilik kazanmadığı görülmektedir (Dumanlı Kadızade & Sakar, 2021, s. 47).

Çocuk edebiyatının dünya genelinde belirgin bir yapıya kavuşması ise matbaanın icadı ve pedagojik çalışmaların artmasıyla, 15. yüzyılın ortalarına denk gelen bir dönemde gerçekleşmiştir (Dumanlı Kadızade & Sakar, 2021, s. 48). Bu bağlamda çocuk edebiyatının, tarihsel gelişim açısından oldukça yeni bir alan olduğu söylenebilir.

Avrupa’da da edebiyatın toplumsal düzeyde yaygınlaşması, matbaanın icadıyla (1447, Johannes Gutenberg) birlikte ivme kazanmıştır. Ancak bu dönemde toplumun büyük bir kısmının okuryazar olmaması nedeniyle yazılı kültür uzun süre boyunca sınırlı çevrelerde kalmıştır. Yeni Çağ’a (1453) kadar Avrupa’da eğitimin temel işlevi; okuryazarlık öğretimi, dini dogmaların aktarımı ve temel davranış kurallarının öğretilmesi şeklinde üç başlık altında toplanmaktaydı (Kümmerling-Meibauer, 2012, s. 32). Bu dönemde edebî metinler, özellikle temel dinî bilgileri öğretme amacıyla kullanılmakta; Kutsal Kitap’tan alınan metinler, ilahiler, resimli İncil’ler ve dini hikâye kitapları eğitimin merkezinde yer almaktaydı (Ewer, 2016).

Alman edebiyatında ise çocuklar için yazılan eserler, “Kinder- und Jugendliteratur” (Çocuk ve Gençlik Edebiyatı) çatısı altında ele alınır. Bu terim, hem 6-12 yaş arası çocuklara hem de 12-18 yaş arası gençlere hitap eden yazılı ürünleri kapsar (Schikorsky, 2012, s. 7). Bu eserler, yalnızca eğitici metinler olmakla sınırlı kalmamış; aynı zamanda bireysel gelişimi destekleyen, hayal gücünü teşvik eden ve çocukların zihinsel kapasitesini geliştirmeyi amaçlayan metinler olarak da öne çıkmıştır.

Özellikle 18. yüzyılın ortalarından itibaren çocuklara yönelik yazılı ürünlerin sistematik biçimde gelişmeye başlamasıyla, Çocuk ve Gençlik Edebiyatı belirgin bir edebî kimlik kazanmıştır. Bu edebiyat türü, pedagojik amaçlarla oluşturulmuş metinleri sanatsal anlatım olanaklarıyla birleştirmiş ve bu yönüyle hem eğitsel hem de estetik bir işlev kazanmıştır (Schikorsky, 2012, s. 27).

Çocuk edebiyatına ilişkin farklı kaynaklarda çok sayıda tanım yapılmıştır. Bu doğrultuda öncelikle Türk Dil Kurumu'nun tanımı dikkate alınabilir. TDK'ya göre çocuk edebiyatı, “Çocukların hayatı kavramasına yardımcı olacak, hayal gücünü geliştirici, okuma sevgisini aşıl原因ayan, eğitici bir edebiyat türü, çocuk yazını” olarak tanımlanmaktadır (2024). Bu tanımdan hareketle, çocuk edebiyatının çocuğun eğitimi, gelişimi, dünyaya bakış açısının şekillenmesi ve okuma alışkanlığı edinmesinde kritik bir rol üstlendiği söylenebilir.

Kaya ve Tanrıverdi (2020, s. 1786), çocuk edebiyatının işlevini daha ayrıntılı biçimde açıklamış; çocukların ana dil bilincini geliştirme, okuma sevgisi ve alışkanlığı kazandırma, bilişsel, duyuşsal, sosyal ve dilsel gelişimlerini destekleme gibi hedefler doğrultusunda çeşitli edebî türlerin (şiir, hikâye, roman, masal, fabl gibi kurgusal ve mektup, günlük, eleştiri gibi kurgusal olmayan metinler) araç olarak kullanılabileceğini belirtmişlerdir.

Bununla birlikte, nitelikli bir çocuk edebiyatı ürününün yalnızca içerik açısından değil, çocuğun yaş, ilgi ve gelişim özelliklerine uyum sağlayacak şekilde biçimsel ve estetik kriterleri de taşıması gerekmektedir. Bu doğrultuda Kaya ve Tanrıverdi (2020, s. 1785), çocuk edebiyatını “çocuğa görelilik ilkesini temel alan, çocuğun dünyasına hitap eden ve hayal gücünü genişleten” bir edebî tür olarak tanımlamışlardır. Şirin (2014b, s. 17) ise, çocuk edebiyatının temel dayanak noktalarının “çocuk bakışı”, “çocuğa görelilik” ve “çocuk gerçekliği” ilkeleri olduğunu vurgulamış; bu edebiyatın hem kaynağının hem de sınırlarının çocuk ve çocukluk kavramlarıyla belirlendiğini ifade etmiştir.

Bu çerçevede, modern çocuk edebiyatı anlayışı; çocuk merkezli, çocuğun dünyasını ve algı evrenini önemseyen, onun gelişimini çok boyutlu biçimde destekleyen bir yaklaşımı temel almakta ve günümüzde bu ilkeler doğrultusunda eserler üretilmektedir.

2.4.1. Çocuk bakışı

Çocuk edebiyatında temel kavramlardan biri olan çocuk bakışı, eserin çocuğun dünyasından, onun algı düzeyinden ve yaşantılarından hareketle kurgulanması gerektiğine işaret eder. Bu kavramı anlamlandırmadan önce, Fazıl Hüsnu Dağlarca'nın konuya getirdiği özgün yorumu anımsamak yerinde olacaktır. Dağlarca, çocuk edebiyatı yazarı için temel ilkenin “çocuğun baktığı yerden bakmak ve gördüğünü görmek” olduğunu vurgulamıştır (Şirin, 2014c, s. 24). Ona göre, nitelikli bir çocuk edebiyatçısı, “Bu çocuk ne istiyor, yüzüne baktığım an?” sorusunu sorabilen kişidir.

Bu perspektiften bakıldığında, çocuk bakışı; yalnızca yetişkin gözüyle çocuk hakkında yazmak değil, bizzat çocuğun kendi gözünden dünyayı anlamak ve yansıtmak anlamına gelir. Yazar, çocuğun algı biçimini, duygusal dünyasını ve sorgulama tarzını kavrayarak, onun duygu ve düşüncelerine uygun bir anlatım dili geliştirmelidir. Çocuğun yaşantısına ve zihinsel gelişimine hitap eden bir kurgu oluşturarak, onu hikâyeye dâhil etmeli ve çocuğun sorularına, endişelerine ya da merakına kendi mantık düzeyinde yanıtlar üretebilmelidir.

Bu yaklaşım, yalnızca çocuğun yaşadığı dünyayı anlamakla kalmayıp, aynı zamanda onun hayal gücüne, sezgilerine ve özgün düşüncelerine saygı duymayı da gerektirir. Bu bağlamda çocuk bakışı, çocuk edebiyatı ürünlerinin özgünlüğünü ve çocuğa ulaşabilirliğini artıran en temel ilkelerdendir.

2.4.2. Çocuğa görelik

Çocuk, henüz bilişsel ve duyuşsal gelişimini tamamlamamış, sürekli değişim ve öğrenim içinde olan bir sosyal varlık olarak değerlendirilmelidir. Bu gerçeklikten hareketle, çocuk edebiyatı yazarlarının eser üretiminde çocuğun gelişim düzeyine, ilgi alanlarına ve kavrama yeteneklerine duyarlı olmaları kaçınılmaz bir sorumluluktur. Yetişkin bireyler tarafından kaleme alınan çocuk edebiyatı eserlerinde, yazarın gelişim sürecindeki bir bireye hitap ettiğini ve bu sürece bilişsel ve duyuşsal açıdan katkı sunacağını bilerek hareket etmesi büyük önem taşır.

Nitekim, çocukla yazar arasında oluşabilecek mesafenin ortadan kaldırılması için, çocuk edebiyatının temel ölçütlerinden biri olan “çocuğa görelik” ilkesine sıkı sıkıya bağlı kalınmalıdır (Kardaş & Kardaş, 2021, s. 65). Bu ilke, sanatçının estetik kaygıyı ihmal etmeden, renk, çizgi ve sözcükleri ustalıkla kullanarak çocuğun hayal gücüne dokunmasını, yalnızca bilişsel değil duyuşsal gelişimi de desteklemesini zorunlu kılar. İyi-kötü, doğru-yanlış, güzel-çirkin gibi temel değer ayrımlarını sanat estetiği içinde işleyebilmek ve çocukta bu değerler üzerine bir duyarlılık geliştirebilmek, nitelikli bir çocuk edebiyatı ürününün ayırt edici özellikleri arasındadır (Çer, 2016, s. 1401).

Çocuğa görelik, eserin çocuğun yaşına, gelişim evresine, ilgisine ve ihtiyaçlarına hitap etmesi gerektiğini vurgular. Bu bağlamda, özellikle çocukların somut işlemler döneminden soyut kavramları kavrayabilecekleri dönemlere geçişleri göz önünde bulundurularak, içerik ve anlatımın yapılandırılması son derece önemlidir (Badıllı Bektaş, 2022, s. 10). Eser, çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayacak, onu hem düşündürecek hem de duygusal dünyasını

zenginleştirecek nitelikte olmalıdır. Böylelikle çocuğa görelilik ilkesi, yalnızca dilsel ve estetik boyutta değil, çocuğun çok yönlü gelişimini destekleme sorumluluğuyla da bütünleşmiş olur.

2.4.3. Çocuk gerçekliği

Çocuk edebiyatı eserlerinin nitelikli olabilmesi için, yazının temel dinamiklerinden biri olan “çocuk gerçekliği” ilkesinin dikkate alınması zorunludur. Çocuğun kendi dünyasını, duygularını, düşüncelerini ve deneyimlerini yansıtan bu gerçeklik, yazara çocuğun hayal evrenine ulaşma, beklentilerini karşılama ve ona hitap etme imkânı tanır. Çocuk gerçekliğini kavrayan bir sanatçı, yalnızca çocuklara yönelik özgün ve anlamlı eserler ortaya koymakla kalmaz; aynı zamanda yetişkinlere de çocukların iç dünyasına dair önemli ipuçları sunarak onların çocukları daha iyi anlayabilmelerine rehberlik eder (Lüle, 2007, s. 19).

Çelik ve Fırat’a (2020) göre, çocuk gerçekliği; çocuğun dünyaya ve hayata yönelik bakış açısını, anlamlandırma biçimini, ilgi alanlarını ve ihtiyaçlarını kapsar. Bu gerçeklik, çocuğun karşılaştığı olayları ve durumları kendi belleğinin süzgecinden geçirerek özgün bir mantık örgüsü içerisinde değerlendirmesi ve sonuçlar üretmesi süreci olarak tanımlanabilir (s. 95). Dolayısıyla, çocukların olaylara yükledikleri anlamlar ve geliştirdikleri duygusal tepkiler, yetişkin mantığından farklı ve kendine özgüdür.

Modern çocuk edebiyatı perspektifinden bakıldığında, “çocuğa görelilik”, “çocuk gerçekliği” ve “çocuk bakışı” ilkeleri birbirini tamamlayan ve bir bütün oluşturan unsurlar olarak değerlendirilir (Şirin, 2014c, s. 25). Bu üç temel kavram, bir eserin biçim ve biçimini doğrudan etkileyerek, onun çocuk edebiyatı sahasında özgün ve kalıcı bir yer edinmesini sağlar. Nitelikli bir çocuk edebi eserin çocuk literatüründe hak ettiği yeri bulabilmesi için, yazarın bu üç kavram ekseninde eser üretmesi kaçınılmaz bir gereklilik olarak öne çıkmaktadır.

2.5. Çocuk Edebiyatında Bulunması Gereken Özellikler

Okuma becerisinin bireyin yaşamındaki yeri ve önemi konusunda, insanlık tarihi boyunca ve özellikle bilim dünyasında genel bir uzlaşma bulunmaktadır. Çocuğun okuma becerisini en geç ilkökul yıllarında edinmesi gerektiği vurgulanmakta; bu becerinin, bireyin dilsel, duygusal, sosyal ve estetik gelişimine doğrudan katkı sağladığı belirtilmektedir (Deye, 2009). Ancak yalnızca okuma becerisi kazanımı yeterli olmayıp, bunun bir adım ötesine geçilerek kalıcı bir okuma alışkanlığı geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu noktada, çocuk edebiyatının işlevi kritik bir rol oynamaktadır. Çünkü bir çocuğun okuma alışkanlığı edinebilmesi için, okuduğu eserden haz duyması, heyecan ve merak hissetmesi beklenir.

Nitelikli bir çocuk edebiyatı eseri, çocuğa yalnızca bir anlatının izleyicisi olmayı değil; aynı zamanda hikâyeye katılmayı, karakterlerle özdeşleşmeyi, anlatıcı ya da yazar rolüne bürünerek yaratıcı bir perspektif geliştirmeyi de sunar. Ancak çocuk edebiyatı alanına dâhil edilen eserlerin sayısının oldukça fazla olması, çocuklar için doğru ve nitelikli kitap seçimini kritik hâle getirmiştir. Çünkü seçilecek her eser, çocuğun düşünce yapısının şekillenmesinde, hayal dünyasının genişlemesinde ve genel gelişiminde önemli bir belirleyici olacaktır. Bu nedenle, çocuklar için eser seçimi yapılırken belirli ölçütlere dikkat edilmesi zorunludur.

Bu bağlamda Arslan ve Kargın (2021, s. 570), çocuk edebiyatı eserlerinde bulunması gereken temel özellikleri dört ana başlık altında toplamışlardır: biçimsel özellikler (örneğin resimler, ciltleme, yazı puntosu vb.), içerik özellikleri (konu, izlek, ileti vb.), dil ve anlatım özellikleri ve eğitsel özellikler.

Çocuk edebiyatı, okuyucu kitlesinin yaş ve gelişim özelliklerindeki çeşitlilik nedeniyle diğer edebi türlere göre çok biçimli bir yapıya sahiptir. Farklı yaş gruplarına hitap etmesi gereken eserlerde, ilgi alanları, kullanılan dil, sunum biçimi ve yazı formatı çocuğun yaşına ve hatta cinsiyetine göre farklılık gösterebilir (Aytekin, 2016, s. 61). Bu durum, çocuk edebiyatı eserlerinin biçimsel tasarımında büyük bir özen gerektirir.

Çocuğun gelişimini desteklemek amacıyla hazırlanmış nitelikli bir eserde, biçimsel özellikler ilk etapta belirleyici olmaktadır. Zira hem çocuğun hem de yetişkin seçicilerin (ebeveyn ya da öğretmenlerin) bir kitabı değerlendirmeye ilk başladıkları unsur, eserin dış görünüşü ve tasarımıdır. Bu kapsamda, görsellerin yerleşimi, kitabın boyutu ve malzeme kalitesi, sayfa düzeni, yazı puntosunun yaşa uygunluğu, satır boşlukları ve genel tipografi düzeni gibi unsurlar kritik rol oynar. Arslan ve Kargın'ın (Aytekin, 2016, s. 570) belirttiği gibi, çocuk kitaplarında okumayı güçleştiren unsurlardan arındırılmış bir tasarım anlayışı benimsenmelidir.

2.5.1. Biçimsel özellikler

Çocuk edebiyatı eserlerinin hedef kitlesi, henüz gelişim sürecini tamamlamamış bireylerden oluştuğu için, bu eserlerin yalnızca içerik yönünden değil, aynı zamanda biçimsel tasarım açısından da özenle hazırlanması büyük önem taşımaktadır. Biçimsel unsurlar, bir çocuğun kitapla ilk temasını oluşturan görsel, dokunsal ve yapısal öğelerdir. Bu nedenle, kitabın biçimsel tasarımı, çocuğun dikkatini çekmek, ilgisini sürdürmek ve okuma sürecini desteklemek açısından belirleyici bir rol oynar.

Kitabın boyutu, kapak tasarımı, ciltleme yöntemi, sayfa düzeni, yazı karakteri ve illüstrasyon kullanımı gibi unsurlar, eserin çocuk okuyucuya sunulmasında estetik ve işlevsel bir köprü görevi görür. Özellikle erken yaş gruplarında, kitabın fiziksel özellikleri çocuğun kitaba yaklaşımını doğrudan etkileyebilmekte; sağlam, estetik ve çocuk gelişimine uygun tasarlanmış eserler, okuma motivasyonunu artırıcı bir faktör olarak öne çıkmaktadır.

Biçimsel tasarımda gösterilecek titizlik, kitabın içeriğinin etkili biçimde sunulmasını ve çocuğun eserden maksimum düzeyde faydalanmasını sağlar. Bu bağlamda, nitelikli bir çocuk kitabının biçimsel özellikleri hem estetik kaygılarla hem de pedagojik hedeflerle uyumlu olmalıdır.

Bu bölümde, çocuk edebiyatı eserlerinin taşınması gereken temel biçimsel özellikler, alt başlıklar altında sistematik biçimde ele alınarak değerlendirilecektir.

Boyut tasarımı

Bir çocuk kitabının biçimsel özellikleri arasında yer alan boyut tasarımı, çocuğun kitapla ilk temasında önemli bir belirleyici olarak öne çıkmaktadır. Kitabın boyutu hem fiziksel kullanım kolaylığı hem de görsel algı açısından çocuğa hitap etmelidir. Karatay'a (2011, s. 90) göre bir çocuk kitabı, "hacim ve kalınlık açısından çocuğun kolayca taşıyabileceği ve kitaplık raflarına rahatlıkla yerleştirebileceği ölçülerde olmalıdır." Ayrıca kitabın açıldığında çocuğun kucak genişliğini aşmaması ve standart kitaplık raflarına sığabilecek büyüklükte olması da dikkat edilmesi gereken kriterlerdendir.

Bununla birlikte, kitapların yalnızca standart boyutlarda olması yeterli görülmemektedir. Farklı boyutlarda tasarlanmış kitaplar, çocuğun dikkatini çekmekte ve kitapla kurduğu etkileşimi artırmaktadır. Nitekim Aydın ve Uzun'a (2020, s. 321) göre, çeşitli boyutlardaki kitaplar çocukların kitaplara olan ilgisini artırmakta ve okuma eylemine daha istekli bir biçimde katılmalarını sağlamaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde, kitap boyutlarının çeşitlilik göstermesi, çocuk kitaplarının görsel ve işlevsel çekiciliğini artıran önemli bir unsur olarak kabul edilmektedir.

Kapak tasarımı

Çocuk kitaplarında kapak tasarımı, eserin görsel sunumu açısından en önemli öğelerden biridir. Kitabın okuyucuyla ilk temas kurduğu bu bölüm, içerikle ilgili ipuçları sunarak okuyucuda merak uyandırmakta ve kitaba karşı bir ilgi oluşturmayı hedeflemektedir. Karatay'a

(Karatay, 2011, s. 90) göre kapak, çocuğu kitaba yönlendiren ve kitabı incelemeye teşvik eden bir “davetiye” işlevi görmektedir.

Bu nedenle kapak tasarımında kullanılan renkler, çizimler ve genel estetik düzen özenle seçilmeli; kapak hem sanatsal hem de pedagojik açıdan çocuğun dikkatini çekecek şekilde kurgulanmalıdır (Aydın & Uzun, 2020, s. 321). Başarılı bir kapak tasarımı için grafik tasarımcı, ressam, çocuk pedagoğu ve psikoloğun iş birliği içinde çalışması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu çok yönlü yaklaşım, kapağın hem görsel hem de gelişimsel açıdan çocuğa uygun olmasını sağlamaktadır.

Kapakta yalnızca görsel öğeler değil, aynı zamanda eserin temel kimlik bilgileri de bulunmalıdır. Ön kapakta eserin adı, yazarın adı, yayınevinin logosu ve yayın tarihi gibi bilgilerin açık ve okunabilir biçimde yer alması gereklidir (Kaya, 2021, s. 120).

Bununla birlikte, kapakta kullanılacak malzemenin dayanıklılığı da büyük önem taşımaktadır. Çocukların kitap kullanımında hassas davranmama olasılığı göz önünde bulundurularak, kapakların sağlam ve dayanıklı kartondan üretilmesi tavsiye edilmektedir (Karatay, 2011, s. 120). Dayanıksız, kolay yıpranan kapaklar, kitabın ömrünü kısaltabileceği gibi, çocukların kitaplara karşı olumsuz tutum geliştirmesine ve okuma motivasyonlarının azalmasına da yol açabilir (Kaya, 2021, s. 120).

Ciltleme

Çocuk kitaplarında ciltleme, kitabın fiziksel dayanıklılığı açısından büyük önem taşımaktadır. Özellikle çocukların kitap kullanımında zaman zaman özen göstermemeleri nedeniyle, kitabın sağlam bir yapıya sahip olması hem uzun ömürlü kullanım hem de okuma motivasyonunun sürdürülebilmesi açısından gereklidir. Kolayca dağılan veya yıpranan bir kitap, çocuğun okuma isteğini olumsuz yönde etkileyebilir ve kitaplara karşı olumsuz bir tutum geliştirmesine neden olabilir.

Ciltleme yöntemleri incelendiğinde, kitaplarda üç temel teknik kullanıldığı görülmektedir: Birincisi, ince tel ya da iplikle yapılan sicimle ciltleme; ikincisi, tel zımba ile dikme yöntemi; üçüncüsü ise, kitap formlarının tutkallama tekniğiyle bir araya getirilmesidir (Karatay, 2011, s. 91). Bu yöntemler arasında, çocuk kitaplarının dayanıklılığı açısından en uygun olanı tutkallama tekniği olarak öne çıkmaktadır. Tutkallama yöntemi, kitabın sayfalarını sağlam bir biçimde bir arada tutarak formların dağılmasını engellemekte ve kitabın uzun süreli kullanımını desteklemektedir.

Dolayısıyla çocuk kitabı tasarımında, kullanılan malzemenin kalitesi kadar, tercih edilen ciltleme tekniği de kitabın kullanım süresini ve çocuğun kitaba karşı olumlu tutum geliştirmesini doğrudan etkileyen önemli bir unsurdur.

Sayfa tasarımı

Çocuk kitaplarının sayfa tasarımı, küçük yaş grubundaki okuyucuların okuma sürecini kolaylaştıracak biçimde özenle yapılandırılmalıdır. Bu doğrultuda, satırların normal veya geniş aralıklı şekilde düzenlenmesi önerilmekte; böylece çocukların göz yorgunluğunun azaltılması ve metni takip etmelerinin kolaylaştırılması amaçlanmaktadır. Sayfa kenarlarında bırakılan geniş boşluklar (marjlar), hem estetik görünüm sağlamak hem de çocukların dikkatinin dağılmasını önleyerek metne odaklanmalarını desteklemektedir (Oğuzkan, 2013, s. 368).

İlkokul birinci devre öğrencileri için paragrafların kısa tutulması temel bir kural olarak benimsenmelidir. Kısa paragraflar, çocuğun metni daha rahat algılamasına yardımcı olurken, yoğun metin bloklarının yaratacağı okuma zorluğunu da ortadan kaldırır. Ayrıca, sayfa düzeninde çift sütun yerine tek sütun kullanımına özen gösterilmelidir. Tek sütun düzeni, küçük yaş grubu çocuklarının satır başı bulmalarını ve metni düzenli şekilde takip etmelerini kolaylaştırmaktadır (Oğuzkan, 2013, s. 368).

Sayfa tasarımı yalnızca metinsel düzenlemelerle sınırlı kalmamakta; içerikte yer alan resim, fotoğraf gibi görsel unsurların yerleşimi de bu tasarımın ayrılmaz bir parçası olarak değerlendirilmektedir. Görsellerin dengeli ve metinle uyumlu biçimde yerleştirilmesi, çocuğun hem görsel hem de bilişsel anlamda metni daha iyi kavramasına olanak tanımaktadır (Oğuzkan, 2013, s. 368).

Yazı tasarımı

Çocuk kitaplarında yazı tasarımı, eserin okunabilirliğini ve çocuk okuyucunun metne olan ilgisini doğrudan etkileyen temel bir unsurdur. Yazı, kitapta en küçük birim olan harflerin bir araya gelmesiyle oluşmakta olup; harflerin stili (karakteri) ve büyüklüğü (punto) çocuk kitaplarında özel bir dikkatle seçilmelidir. Çünkü hedef kitleyi oluşturan çocukların yaş grupları, okuma alışkanlıkları ve bilişsel gelişim düzeyleri, yazı tasarımında belirleyici rol oynamaktadır (Karatay, 2011, s. 92).

Çocuk kitaplarında tercih edilecek yazı karakteri, sade, okunaklı ve karmaşık detaylardan arındırılmış olmalıdır. Ağır italik, süslü veya gotik yazı karakterleri, küçük yaş gruplarındaki çocuklar için okuma zorluğuna yol açabileceğinden kaçınılmalıdır. Yazının

puntosu da yaş grubuna uygun bir şekilde belirlenmelidir. Bu konuda MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının yayınladığı standartlara göre; 6 yaş grubu çocuklar için 24 punto, 7–9 yaş grubu için 16–18 punto, 12 yaş ve üzeri için ise 11 punto yazı büyüklüğü önerilmektedir (Karatay, 2011, s. 92).

Özetle, çocuk kitabının yazı tasarımı yapılırken hedef kitlenin yaş, gelişim düzeyi ve okuma alışkanlıkları mutlaka göz önünde bulundurulmalı; yazı tipi ve punto seçimleri çocuğun metni kolaylıkla algılayıp anlamlandırabileceği şekilde düzenlenmelidir.

Görsel tasarım (illüstrasyon/ resimleme)

Okuryazarlık süreci, çocuklarda görsel algının gelişimiyle başlar. Karatay'ın (2011, s. 78) da belirttiği üzere, çocuğun bir resme verdiği tepki, onun temel düzeyde bir okuryazar becerisine sahip olduğunu gösterir. Çocuk, gelişiminin her aşamasında görsel öğelere ihtiyaç duyar; zira nesnelere, olayları ve kavramları tanıma ve anlamlandırmada görsel unsurlar önemli bir rol oynar. Görseller yalnızca tanıma işlevi görmez, aynı zamanda çocuğun yaratıcı potansiyelini ortaya çıkarır ve bu yeteneklerin gelişiminde de etkili olur.

Çocuk edebiyatı eserlerinde görseller, çocuğa görelilik ilkesinin bir yansıması olarak işlev görür. Resimler; gerçekçi, romantik, sürrealist, grafik, karikatür gibi çeşitli sanatsal tarzlarda hazırlanabilir (Pilten, 2021, s. 114). Ancak hangi üslup benimsenirse benimsensin, çocuk kitaplarındaki resimlerin eğlenceli, neşeli, sevimli, sade, açık ve konuya uygun olması temel bir gerekliliktir (Oğuzkan, 2013, s. 368).

Görsel materyaller, çocukların kavrama becerilerini destekleyerek onların zihinsel gelişimlerine katkı sağlar. Bazen bir resmin aktardığı anlamı sözcüklerle ifade edebilmek için sayfalarca metin gerekebilir. Bu bağlamda, kitaplarda yer alan nitelikli görseller çocuğun tahmin etme yeteneğini geliştirir, dili anlama ve kullanma becerisini pekiştirir.

Çocuk kitaplarında kullanılan illüstrasyonların belirli niteliklere sahip olması, görsel okuryazarlığın desteklenmesi ve estetik duyarlılığın geliştirilmesi açısından büyük önem taşır. Nitelikli bir çocuk kitabı resimlemesinde bulunması gereken temel özellikler şunlardır:

- Resimler estetik bir değere sahip olmalıdır (Çer, 2016, s. 107).
- Görseller sade, açık ve anlatılan konuya uygun şekilde tasarlanmalıdır (Oğuzkan, 2013, s. 368).

- Resimler, betimledikleri olayla aynı sayfada yer almalı ve metinle organik bir bütünlük oluşturmalarıdır (Oğuzkan, 2013, s. 368).
- Yazı ve görseller birbiriyle uyum içinde olmalı; resimler, metinden bağımsız olarak da anlam taşıyabilmelidir (Yılmaz, 2016, s. 64).
- Resimler renkli, canlı, neşeli, sevimli ve mizahi öğeler içermelidir (Kökçü, 2021, s. 64).
- Resimleme, çocuğun yaş düzeyine uygun olmalıdır. 2–9 yaş grubu için canlı renkler ve yuvarlak hatlar tercih edilirken, 10 yaş ve üzeri çocuklar için daha gerçekçi görsel anlatımlar kullanılmalıdır (Karatay, 2011, s. 81).

Nitelikli görseller, çocukların kendi kültürel kimliklerini tanımalarına olanak sağlarken aynı zamanda evrensel değerler konusunda da farkındalık kazanmalarına yardımcı olur. Çocuğun görseller aracılığıyla karakterlerle duygusal bağ kurabilmesi, özellikle empati gelişimi açısından son derece önemlidir. Karakterlerin duygusal durumlarının resimlerle açıkça ifade edilmesi, çocukların onları daha iyi anlamalarına ve kendi duygularını tanımalarına fırsat sunar.

Bu bağlamda illüstrasyon kavramı da çocuk edebiyatı açısından özel bir önem taşımaktadır. Fransızcadan dilimize geçen “illüstrasyon” terimi, resimleme veya bezeme anlamına gelmektedir (Sözsen & Tanyeli akt. Uslu, 2021, s. 75). İllüstrasyon, genel tanımıyla bir düşünceyi, nesneyi, olayı ya da bir metni doğrudan veya yorum katarak görselleştiren sanatsal bir anlatım biçimidir. Mesaj verme niteliğiyle resimden ayrılır (Çakmak, 2010, s. 47).

İllüstrasyonlar yalnızca metnin görsel bir tekrarını sunmakla kalmaz, aynı zamanda metnin içeriğini zenginleştirir, tamamlayıcı işlev görür ve çoğu zaman metnin özetini oluşturur (Çakmak, 2010, s. 64). Özellikle çocuk edebiyatında ve eğitim süreçlerinde illüstrasyonlar, anlatının etkisini artırarak öğrenmeyi ve anlama sürecini destekleyen vazgeçilmez unsurlar olarak kabul edilmektedir.

2.5.2. İçerik özellikleri

Çocuk kitaplarında yalnızca biçimsel unsurların nitelikli olması yeterli değildir; içeriğin de çocuğun gelişimini çok yönlü destekleyecek şekilde yapılandırılması gerekir. Özellikle çocuğa görelilik ilkesine bağlı kalınarak oluşturulan içerik, kitabın edebi ve eğitsel işlevini güçlendiren temel bir unsurdur. Bu doğrultuda, içeriğin çocuğun bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişim evrelerine uygun biçimde kurgulanması büyük önem arz etmektedir.

İçeriğin nitelikli olması, yalnızca anlatılan olayların doğru seçilmesiyle sınırlı kalmaz; aynı zamanda bu olayların çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarına uygun bir üslupla aktarılmasını da gerekli kılar. İyi yapılandırılmış bir içerik, kitabın biçimsel tasarımıyla da bütünleşerek, sanatçının özellikle resimleme aşamasında doğru görsel seçimler yapmasına olanak tanır. Aksi halde, yalnızca estetik biçimsel unsurlara odaklanan ancak içerik açısından zayıf olan eserler, çocuğun okuma motivasyonunu olumsuz etkileyebilir ve esere yönelik hayal kırıklığı yaratabilir.

Bu bağlamda, bir çocuk kitabının başarılı olabilmesi için kurgu ile biçimsel tasarım arasında uyum sağlanması gerekir. Anlatılan hikâyenin anlamlı, tutarlı ve çocuğun gelişim düzeyine uygun olması; aynı zamanda biçimsel unsurların bu içeriği destekleyecek nitelikte hazırlanması esastır. Böyle bir bütünlük, hem kitabın hedef kitleye ulaşmasını kolaylaştırır hem de çocuğun edebi metinlere karşı olumlu bir tutum geliştirmesini destekler.

Bu çerçevede, nitelikli bir çocuk edebi eserinin taşınması gereken içerik özellikleri aşağıda alt başlıklar halinde ayrıntılı biçimde ele alınacaktır.

Konu

Edebiyat eserlerinin temelinde genellikle belirli bir konu yer alır ve bu konu etrafında anlatı inşa edilir. Çocuk edebiyatında ise konu seçimi, diğer edebi türlere kıyasla çok daha dikkatli bir yaklaşım gerektirir. Çünkü çocukluk dönemi, bireyin bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişiminin hızlı bir şekilde ilerlediği, ilgi ve ihtiyaçlarının yaşa bağlı olarak değişkenlik gösterdiği kritik bir evredir. Bu nedenle çocuk edebiyatında belirlenen konuların, çocukların gelişim düzeylerine, ilgi alanlarına ve ihtiyaçlarına uygun biçimde seçilmesi büyük önem arz etmektedir.

Türk Dil Kurumu Sözlüğü 'ne göre konu, "konuşmada, yazıda, eserde ele alınan düşünce, olay veya durum" olarak tanımlanmaktadır (2025a). Bu tanımdan yola çıkıldığında, bir edebi eserin ana iskeletinin, seçilen konu etrafında şekillendiği anlaşılmaktadır. Çocuk edebiyatında konu; gerçek yaşamdan doğrudan esinlenebileceği gibi, yazarın hayal gücüyle harmanlanarak özgün bir kurgu dünyası da yaratabilir. Bu bağlamda, eserin tasarım sürecinde gerçeklik ile kurgu iç içe geçer; ortaya çıkan ürün ise yazarın bakış açısına, yaratıcılığına ve çocuk bakışını kavrayış becerisine göre biçimlenir.

Yılmaz'a (2016, s. 73) göre, gerçek yaşamdan esinlenilerek oluşturulan edebi eserler, okuyucuya hem tanıdık hem de yenilikçi bir dünya sunarak iki önemli ihtiyaca aynı anda yanıt

verir: Güvende hissetme ve keşfetme arzusu. Ancak çocuk edebiyatında her konu, doğrudan çocukların bilişsel ve duyuşsal gelişim seviyesine indirgenemez. Bu noktada, çocuklara sunulacak konuların yaş grubuna uygun olarak yapılandırılması zorunludur.

Pilten'in (2021, s. 117) vurguladığı üzere, çocuk edebiyatı eserlerinde seçilecek konuların, çocuğun gelişim dönemine, ilgi ve isteklerine uygun olması; sürükleyici bir anlatım, heyecan ve merak duygusu yaratacak nitelikte kurgulanması gerekmektedir. Nitelikli bir çocuk edebiyatı eseri, çocuğun dünyasını zenginleştirirken aynı zamanda onun hayal gücünü desteklemeli, duygusal gelişimini beslemeli ve ona estetik bir deneyim sunmalıdır.

Bu bağlamda çocuk edebiyatında konu, yalnızca bir içerik unsuru değil, aynı zamanda çocuğun kişisel ve sosyal gelişimini yönlendiren önemli bir yapı taşı olarak değerlendirilmelidir.

Tema (izlek)

Türk Dil Kurumu Sözlüğü 'ne (2025b) göre tema, “asıl konu, temel motif; öğretici veya edebi bir eserde işlenen konu, düşünce, görüş” şeklinde tanımlanmaktadır. Bu tanım ışığında, konu ve tema kavramlarının birbiriyle yakından ilişkili ancak kavramsal düzeyde farklı işlevlere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Konu, edebi bir eserin temelinde yer alan olay, durum ya da düşünceyi belirtirken; tema, bu konunun daha soyut, evrensel ve derinlikli boyutunu ifade eder. Başka bir ifadeyle, konu bir eserin görünür yüzünü oluştururken, tema eserin altında yatan ana fikri ve genel bakış açısını yansıtır.

Pilten'in (2021, s. 117) vurguladığı gibi, konu eserin oluşturulmasından önce de var olabilen bir olgu iken, tema, yazarın bu konuyu ele alış biçimiyle belirginleşir ve esere özgün bir anlam katmanı kazandırır. Tema, bir bakıma eserin ruhudur; okuyucunun metinden çıkaracağı ana düşünceyi belirler ve eserin düşünsel yapısının güçlenmesinde temel rol oynar.

Çocuk edebiyatı özelinde düşünüldüğünde ise, tema seçimi ayrı bir özen gerektirir. Çocuk edebiyatı eserlerinde tema; çocuklara hayatı, değerleri ve insan ilişkilerini anlamlandırmada yardımcı olmalı; onların dünyaya dair duyarlılıklarını ve düşünsel kapasitelerini geliştirecek şekilde yapılandırılmalıdır. Kökçü'nün (2021, s. 77) belirttiği üzere, çocuk edebiyatında tema yalnızca soyut bir kavram olarak bırakılmamalı; somut örnekler ve yaşantılarla desteklenerek çocuğun içselleştirebileceği bir anlatı çerçevesinde işlenmelidir.

Dolayısıyla nitelikli bir çocuk kitabı, yalnızca belirli bir konuyu ele almakla yetinmemeli; aynı zamanda bu konuyu çocukların gelişim düzeylerine uygun bir tema etrafında işleyerek hem estetik hem de eğitsel bir değer taşımalıdır. Temanın başarılı bir şekilde yansıtılması, çocuğun eserle duygusal ve zihinsel bağ kurmasını kolaylaştırmakta, edebi deneyimin derinliğini artırmaktadır.

Plan

Çocuk kitaplarında olayların, karakterlerin ve düşüncelerin belirli bir düzen ve mantıksal akış içerisinde sunulması, metnin anlaşılabilirliği ve etkili bir anlatım kazanması açısından büyük önem taşır. Planlı bir yapı, hikâyeyi oluşturan unsurların dağınık ve kopuk bir biçimde aktarılmasını önlerken, eserin hedef kitlesi olan çocuk okuyucunun metni kolaylıkla takip edebilmesine olanak tanır.

Kökçü'nün (2021, s. 78) belirttiği üzere, başarılı bir çocuk edebiyatı eserinde olaylar arasında anlamlı bir bağlantı kurulması, karakterlerin belirgin özellikleriyle tutarlı bir şekilde geliştirilmesi ve temanın açık bir biçimde işlenmesi gerekmektedir. Bu tür bir yapılandırma, yalnızca eserin sanatsal bütünlüğünü sağlamakla kalmaz; aynı zamanda iletilmek istenen temel mesajın da çocuk okuyucunun bilişsel düzeyine uygun bir şekilde aktarılmasına katkıda bulunur.

Bu bağlamda, çocuk kitaplarında plan, giriş, gelişme ve sonuç bölümleri arasında doğal bir geçiş sağlanmalıdır. Giriş kısmında olayların zemini hazırlanmalı, gelişme bölümünde karakterler ve olaylar derinleştirilmeli, sonuç bölümünde ise temaya uygun bir şekilde olaylar sonuca bağlanmalıdır. Böyle bir yapı, çocuğun olay örgüsünü anlamlandırmasını kolaylaştıracak, okuma sürecinden keyif almasını ve metinden öğrenme çıkarımlarında bulunmasını destekleyecektir.

Çocuk edebiyatı eserlerinde planlı bir anlatım yaklaşımı, yalnızca anlatımın netliğini artırmakla kalmaz; aynı zamanda çocuğun düşünme, ilişkilendirme ve çıkarım yapma becerilerini de geliştirir. Bu nedenle, çocuklar için yazılan eserlerde yapısal bütünlük ve planlı kurgu, edebi ve eğitsel niteliklerin olmazsa olmaz unsurlarından biri olarak değerlendirilmelidir.

Karakterler/ Kahramanlar

Edebi eserlerde karakterler, olayların merkezinde yer alan, duygu, düşünce ve davranışları okuyucuya aktaran temel unsurlardır. Yazar, okuyucuda sevinç, hüznün, heyecan

gibi çeşitli duyguları uyandırmak için karakterlerden yararlanır; böylece okuyucu, karakterlerin yaşadığı hayali evrende yeni deneyimlere kapı aralar (Alamdar, 2022, s. 16).

Bu bağlamda, karakterler yalnızca anlatının aktarıcıları değil, aynı zamanda özgün kişilik özellikleriyle yapılandırılmış, çok yönlü ve ayrıntılı bireylerdir. Edebî türlerde sıkça karşılaşılan “tip”lerden farklı olarak, karakterler bireysel nitelikler taşır; düşünsel ve duygusal yönleriyle karmaşık yapılar sergilerler. Özellikle Forster’in kavramsallaştırmasında karakter, yüzeyde kalan ve tek yönlü olan tiplere kıyasla derinlikli ve gelişime açık bir anlatı kişisi olarak değerlendirilir. Kurmaca dünyada yer alan bu kişiler; bedensel olarak tasvir edilen, bilinçle hareket eden ve diğer karakterlerle ilişki kuran varlıklar olarak anlatının dinamiğini oluştururlar. Varlıklarını dile dayalı bir biçimde sürdüren bu figürler, okurla kurdukları etkileşim sayesinde anlatının merkezine yerleşirler (Tepebaşı, 2019, s. 328).

Çocuk edebiyatı eserlerinde karakterlerin önemi daha da artmaktadır. Çünkü çocuk okuyucular, okudukları eserlerdeki karakterlerle güçlü bir özdeşim kurma eğilimindedirler (Aydın & Uzun, 2020, s. 319). Bu nedenle yazarların, karakterleri oluştururken hedef kitlenin yaş özelliklerini ve gelişim düzeylerini göz önünde bulundurmaları büyük önem taşımaktadır. Gerçekçi, samimi ve yaş grubuna uygun karakterler, çocukların hikâyeye duygusal bağ kurmalarını kolaylaştırır ve onların kendilerini anlatının içine yerleştirmelerine olanak tanır.

Türk Dil Kurumu (TDK) kahraman kavramını, "Roman, hikâye, tiyatro vb. edebiyat türlerinde yüksek nitelikleri veya örnek alınacak davranışları dolayısıyla okurların hayranlık duyduğu başkışı" olarak tanımlamaktadır (2025c). Bu tanıma göre, kahraman bir eserde ön planda yer alan ve okuyucunun hayranlıkla takip ettiği ana karakterdir. Ancak Sever'in (2011) aktardığına göre karakter ve kahraman kavramları arasında ince bir fark vardır: Her yapıtta başından olaylar geçen kahramanlar, çeşitli karakterleri canlandırır (akt. Yılmaz, 2016, s. 85).

Çocuk edebiyatı bağlamında ele alındığında, bir kahramanın gerçek hayattaki bir çocuğun karşılaşılabileceği kadar doğal bir şekilde kurgulanması önem arz eder. Özellikle olumlu özelliklerle donatılmış kahramanlar, çocuk okuyuculara model olma potansiyeli taşır. Çocuk, kendisine benzeyen ya da olmak istediği özellikleri taşıyan bir karakterle özdeşleştiğinde, hikâyeye olan ilgisi artar ve okuma motivasyonu güçlenir (Karatay, 2011, s. 99). Bu da çocuk edebiyatı eserlerinin hem eğitsel hem de sanatsal işlevlerini başarıyla yerine getirmelerini sağlar.

2.5.3. Dil ve anlatım özellikleri

Dil, bir edebi eserde yazar ile okuyucu arasındaki iletişimi sağlayan temel araçtır. Yazar, dil aracılığıyla duygu, düşünce ve iletilerini okuyucuya aktarır. Çocuk edebiyatı bağlamında ise bu iletişim süreci, hedef kitlenin özelliklerine göre daha büyük bir hassasiyetle tasarlanmalıdır. Çocuk edebiyatında hedef kitle çocuklar olduğundan, yazarın dil kullanımında çocukların gelişim düzeyini, dil yetilerini ve kavramsal anlayışlarını mutlaka dikkate alması gerekmektedir.

Henüz dil gelişim süreçlerini tamamlamamış çocuk okuyucular için hazırlanan eserlerde dilin yalın, açık ve anlaşılır olması büyük önem taşır. Kullanılan kavramların çocukların yaşına, günlük yaşantısına ve deneyim dünyasına uygun seçilmesi, anlatımın somuttan soyuta doğru ilerlemesi etkili bir iletişim için temel kriterlerdendir. Bu süreçte yazım kurallarına ve noktalama işaretlerine titizlikle uyulmalı; cümleler, genellikle tek özne ve tek yüklemden oluşan basit yapıda kurulmalıdır. Özellikle soyut kavramlar yerine, çocukların zihinsel süreçlerinde kolayca karşılık bulabilecek somut ve görsel imgeler kullanılmalıdır (Arıcı, 2018, s. 47).

Anlatımda, çocukların ilgi ve dikkatini sürekli canlı tutacak hareketli ve dinamik bir üslup tercih edilmelidir. Durağan ve betimleyici anlatımlar yerine, eylem odaklı, canlı ifadeler çocukların metne olan ilgisini artıracaktır (Arıcı, 2018, s. 47). Ayrıca, hikâyelerde kullanılan dilin, çocuğun hayal gücünü besleyen, düşünsel dünyasını zenginleştiren ve duygusal gelişimine katkıda bulunan bir yapıda olması, çocuk edebiyatının temel anlatım özellikleri arasında yer alır (G. Arslan & Kargın, 2021, s. 572).

Bu doğrultuda, çocuk edebiyatında dil, yalnızca bilgi aktaran bir araç değil, aynı zamanda çocuğun duyuşsal, bilişsel ve sosyal gelişimini destekleyen güçlü bir eğitimsel ve estetik unsur olarak değerlendirilmektedir.

2.5.4. Eğitsel özellikler

Edebiyat, bireyin yaşamına estetik bir derinlik kazandırarak hem düşünsel hem de duyuşsal boyutlarda zenginleşmesine katkı sağlar. Sözcüklerin estetik gücüyle bireyin dil becerileri gelişir, kavramsal düşünme yetkinliği artar ve hayatı anlamlandırma süreci daha derin bir boyuta taşınır. Edebiyat, bireyin yalnızca kendi dünyasını değil, başkalarının varlığını ve duygularını da kavrayabilen bilinçli bir birey haline gelmesine imkân tanır (Özbek & Tekay

Baysan, 2023, s. 235). Bu yönüyle, edebiyatın eğitim sürecindeki işlevi tartışılmaz bir önem taşımaktadır.

Çocuk edebiyatı eserleri ise, çocukların zihinsel, dilsel ve duyuşsal gelişimlerine sanat yoluyla destek olmayı amaçlayan özel bir alanı temsil eder. Bu eserlerde, çocuklara bilgi ve deneyimler doğrudan aktarılmak yerine, estetik bir iletişim dili aracılığıyla sunulur. Dolayısıyla, çocuk kitaplarında verilen iletilerin açık, baskılayıcı olmayan ve düşündürücü bir nitelikte olması gerekir. Eğitsel iletilerin doğrudan bir öğretime dönüşmesi, çocuğun eleştirel düşünme ve yeniden yorumlama becerilerinin önüne geçmemeli, aksine bu becerileri desteklemelidir (G. Arslan & Kargın, 2021, s. 572; Pilten, 2021, s. 122).

Sanatçının, estetik değerleri kullanarak çocukta hayal gücünü, düşünsel yaratıcılığı ve duygusal duyarlılığı geliştirmesi temel hedeflerden biridir. Çer'in (2016, s. 1402) vurguladığı gibi, çocuklara bilgi vermek değil, onların hayal etme ve düşündürme kapasitelerini harekete geçirmek sanatçının öncelikli görevi olmalıdır. Bu süreçte kullanılan renkler, sözcükler ve çizgiler, çocuğun estetik beğeni ve değer anlayışının temel taşlarını oluşturur.

Öte yandan, Arıkan ve İnce Samur (2020, s. 185) tarafından çocuk kitaplarında bulunması gereken temel eğitsel ilkeler şu şekilde sıralanmıştır:

- Kitaplar, mantık hatalarından arındırılmış olmalı ve çocuğun sağlıklı bir değerler sistemi geliştirmesine imkân tanınmalıdır.
- Eserler, toplumsal cinsiyet rolleriyle ilgili geleneksel kalıplardan uzak olmalıdır.
- Çocukların bireysel kişilik gelişimini destekleyici kurgular ve iletiler içermelidir.
- Anlatılan olaylar, baskıcı ve otoriter anlayışlardan uzak bir biçimde yapılandırılmalıdır.
- Yazgıcılığı onaylayan yaklaşımlardan kaçınılmalıdır.
- Çocukların girişimcilik ve özgüven duygularını destekleyen içeriklere yer verilmelidir.
- Kitaplar, çocuğun hayal gücü ve düşünsel gelişimine katkıda bulunacak bir yapıda olmalıdır.

Sonuç olarak, nitelikli çocuk edebiyatı eserleri, çocuğun çok yönlü gelişimini desteklemek amacıyla eğitsel işlevleri estetik kaygılarla harmanlayan, bireysel farklılıkları gözetken ve özgür düşünmeyi teşvik eden bir anlayışla oluşturulmalıdır.

2.6. Rudolf Otto Wiemer'e Dair

Rudolf Otto Wiemer, 24 Mart 1905 tarihinde Friedrichroda/Thüringen'de öğretmen ve şarkıcı olan Fritz Wiemer ile Elisabeth (evlilik öncesi soyadı Kretzschmar) çiftinin ilk çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. 1918 yılında, babası Fransa'dan geri çekilme sırasında hayatını kaybetmiş; bu kayıp, Wiemer'i derinden etkilemiş ve hayatının sonraki dönemlerinde hem bireysel hem de sanatsal dünyasında derin izler bırakmıştır (Koç, 1993, s. 21).

1911-1916 yılları arasında Friedrichroda'da ilkokul eğitimini tamamlayan Wiemer, 1916-1920 yılları arasında Schnepfenthal'da bulunan babasının da öğretmenlik yaptığı Salzmänn² Okulu'nda öğrenim görmüştür. Bu okulda, (DDH) Denke – Dulde - Handle (düşün – hoş gör - harekete geç) ilkeleri temel alınarak yürütülen eğitim anlayışı doğrultusunda yetişmiş; özellikle “hoşgörü” ilkesine ilişkin yorumlarında bu eğitimin izlerini taşıdığı görülmüştür. Kendi ifadesiyle: “Ancak ‘hoşgörü’, insanların her şeye katlanması gerektiği anlamına gelmez, daha ziyade diğer insanlara karşı hoşgörülü olmayı öğrenmeleri anlamına gelir.” (Wiemer, 1985b, s. 53 akt. Rachuth).

1919 yılında Konfirmasyon³ belgesini alarak dini sorumluluklara erken yaşta adım atmıştır. Ortaöğrenimini Salzmänn Okulu'nda tamamladıktan sonra, 1920-1923 yılları arasında sırasıyla Realgymnasium „Zur Himmelspforte“⁴ (Erfurt) ve Gymnasium Ernestinum⁵ (Gotha) adlı liselerde eğitim almış; lise öğrenimini (Abitur) Gymnasium Ernestinum'da başarıyla tamamlamıştır.

1923-1924 yılları arasında Gotha'daki Herzog-Ernst-Seminar⁶'da stajyer öğretmenlik eğitimi görmüş ve öğretmenlik mesleğine adım atmıştır. Mezuniyetinin ardından bir yıl boyunca Çekoslovakya'nın Teplitz-Schönau kentinde özel öğretmenlik yapmıştır (Zimmermann & Zimmermann, 2024).

² Salzmännerschule, Waltershausen'in (Thüringen) bir ilçesi olan Schnepfenthal'da bulunan ve yabancı diller konusunda uzmanlaşmış bir devlet okuludur. 5. sınıftan itibaren İngilizce, 6. sınıftan itibaren Avrupa dilleri dışında (zorunlu seçmeli dil olarak Çince, Japonca veya Arapça), 8. sınıftan itibaren Fransızca, İspanyolca, İtalyanca veya Rusça ve 9. sınıftan itibaren tekrar Fransızca, İspanyolca, İtalyanca veya Rusça sunulmaktadır. Bu dillerin çoğu için yerel öğretmenler mevcuttur. İlgili ülkelere dil gezileri de sunulmaktadır. Ayrıca, Latince 6. sınıftan itibaren seçmeli/ek ders olarak seçilebilir (5. sınıfta zorunludur) (Wikipedia, 2024a).

³ Konfirmasyon (onaylama), genç Protestan Hristiyanların kilise ayininin bir parçası olarak yetişkin cemaatine kabul edilmesidir (Duden Wörterbuch, 2024).

⁴ Günümüzdeki adıyla Heinrich-Mann-Gymnasium Erfurt- Staatliches Gymnasium “Zur Himmelspforte” Erfurt'ta bulunan bir devlet ortaokuludur (Wikipedia, 2024).

⁵ Gymnasium Ernestinum Gotha, 1859 yılında Gymnasium illustre ve Herzogliches Realgymnasium'un birleşmesiyle ortaya çıkan, Gotha'da hümanist ve bilimsel yönelimli bir dilbilgisi okuludur. 1949 yılına kadar Almanca konuşulan dünyadaki en eski dilbilgisi okulu olarak kabul ediliyordu (Wikipedia, 2024).

⁶ Almanya Gotha da kapsamlı bir ortaokul.

Öğrencilik yıllarında, 1921-1924 yılları arasında, “Altwandervogel⁷” adlı Alman Gençlik Hareketi’ne üye olarak aktif biçimde yer almıştır. Henüz eğitim süreci tamamlanmadan, ilk amatör tiyatro eseri olan *Gezgin ve Ölüm* adlı oyun Gotha’da sahnelenmiştir (Zimmermann & Zimmermann, 2024).

Rudolf Otto Wiemer, 1925 yılından itibaren Bohemya ve Thüringen bölgelerinde öğretmenlik yapmış; meslek hayatı boyunca yalnızca öğretmenlikle yetinmeyerek kütüphanecilik, kuklacılık ve tiyatro eleştirmenliği gibi çeşitli alanlarda da çalışmıştır. İkinci Dünya Savaşı yıllarında asker olarak görev yapmış, savaş esnasında Ukrayna’da öğretmenlik faaliyetlerinde bulunmuş, savaşın sonunda ise Amerikan ordusu tarafından esir alınmıştır. Esaretten döndükten sonra Aşağı Saksonya bölgesinde öğretmenliğe devam etmiş, son olarak Göttingen’deki Gerhart Hauptmann Okulu’nda ortaokul öğretmeni olarak görev yapmıştır. 1967 yılında erken emeklilik kararı alarak öğretmenlik mesleğinden ayrılmıştır (Zimmermann & Zimmermann, 2024).

Edebi kariyerine genç yaşta başlayan Wiemer, kısa öyküler, şiirler ve çocuk kitapları alanında önemli eserler vermiştir. 1950’li yıllarda amatör ve çocuk tiyatrosuna yönelik yaklaşık elli tiyatro oyunu kaleme almış, aynı zamanda çeşitli radyo istasyonlarına radyo oyunları hazırlamıştır. Eserlerinde sıklıkla çağdaş tarihsel olaylara, sosyal eleştiriye ve Hristiyan değerlerine bağlı bir yaklaşım sergilemiş; özellikle *Lyrik zur Sache Grammatik* adlı çalışmasıyla eğlenceli ve deneysel bir anlatım tarzı benimsemiştir (Zimmermann & Zimmermann, 2024).

4-5 yaşlarında geçirdiği ciddi bir kaza sonucu baygın şekilde eve getirilmiş ve bu olayın ardından konuşma güçlüğü yaşamaya başlamıştır. Ani ve sarsıntılı sessizliklere zorlanan Wiemer, bu durumu telafi edebilmek için yazıya yönelmiş; yazmak onun için yalnızca ifade biçimi değil, aynı zamanda iyileşme sürecinin de bir parçası olmuştur (Koç, 1993, s. 21). Wiemer’in teorisine göre edebi ve sanatsal üretim, temelde çocukluk deneyimlerine dayanmaktadır. Kendi yaşamı da bu görüşü destekler niteliktedir (Wiemer, 1985b, s. 53 akt. Rachuth).

⁷ Wandervogel, 1901 yılında doğal bir yaşam tarzında yürüyüşü teşvik etmek için kurulan gençlerin derneği, gençlik hareketinin kökeni (*Der Volksbrockhaus*, 1975, s. 989).

Wandervogel ya da Wandervogel hareketi, 1896 yılında Steglitz’de (şimdiki Berlin), şehirlerin ilerleyen sanayileşme sürecinde Romantizm ideallerinden esinlenerek okullarının ve sosyal çevrelerinin dar sınırlarını aşip açık havada kendi yaşam tarzlarını geliştirmek isteyen orta sınıf kökenli öğrenciler tarafından kurulan bir harekete verilen isimdir. Kısa bir dönem bazı bölgelerde “Altwandervogel” ismini de almıştır (Wikipedia, 2024).

Bazı olaylar Wiemer'i dini konular üzerine düşünmeye yöneltmiştir. Örneğin, Karlsruhe'de devrilen bir tramvayın çarptığı bir öğrenci hakkında kaleme aldığı "Anläßlich eines Todes" (Bir Ölüm Münasebetiyle) adlı şiirinde Tanrı'ya yönelik radikal sorular yöneltmiş; inancın sorgulanabilirliğini sanatı aracılığıyla ifade etmiştir. Ayrıca kırk yılı aşkın bir süre boyunca ölümle karşı karşıya olduğu hissine kapılmış; başlangıçta bu hissin yoğunluğundan sokağa çıkmaya cesaret edememiştir. Ancak zamanla yazmak, bu korkunun azalmasına katkıda bulunmuştur (Koç, 1993, s. 23).

Wiemer'in edebi üretimi yalnızca içeriksel zenginlik değil, aynı zamanda takdir görmüş ödüllerle de taçlanmıştır. 1979 yılında yayımlanan romanı *Mahnke - Die Geschichte eines Lückenbüßers*, 1980 yılında Alman Protestan Kütüphaneler Birliği tarafından Protestan Kitap Ödülü'ne layık görülmüş, böylece yazarın tanınırlığı daha geniş bir okuyucu kitlesine ulaşmıştır. 1980 yılında otuz beş yıllık şiir birikimini içeren *Chance der Bärenraupe* adlı antolojiyi yayımlamış, bunu *Schnee fällt auf die Arche* adlı romanı, çocuklara yönelik düzyazı eserleri, otobiyografik çalışmaları (*Häuser, aus denen ich kam* ve *Schilfwasser*) ile *Der dreifältige Baum* gibi öykü derlemeleri takip etmiştir. Ayrıca doğa temalı *Waldgeschichten* adlı öykü kitabı da yazarın çeşitliliğe verdiği önemi göstermektedir.

Çağdaş eleştirmenler Wiemer'in eserlerini övgüyle değerlendirmiştir. Örneğin, Rheinischer Merkur gazetesinde yayımlanan bir değerlendirmede Guntram Vesper, Wiemer'i "yalnızca yaşamında değil, eserlerinde de zengin, çelişkili, özgün ve benzersiz kalan ender yazarlardan biri" olarak tanımlamıştır. Die Welt gazetesinde ise *Brenn, Feuerchen, brenn doch* (1992) adlı eserinde Stalin dönemindeki Alman çiftçilerin yaşamına "güçlü bir içsel katılımı" yaklaştığı belirtilmiştir (Munzinger Online, 1998).

Bernd Rachuth, Rudolf Otto Wiemer'in anlatı dünyasını değerlendirirken, yazarın edebi yaklaşımına dair şu saptamada bulunur: "Yazar Rudolf Otto Wiemer'i uzun süre inceleyen herkes, sonunda bu adamın hayatı için hikayeler anlatmayı sevmediğini, ama - en dramatik olanı - hayatı uğruna hikayeler anlattığını fark edecektir. Edebi çalışmalarının sırrı, ciddiyeti ve nihayetinde önemi de burada yatar: Rudolf Otto Wiemer, dünyanın karanlığından kurtulmak, hayatını kurtarmak ve korumak için hikayeler anlatarak - ve bunu sanatla yaparak - okuyuculara kasvetli zamanlarda umut veren imgeler, benzetmeler ve şifreler sunar." (Wiemer, 1985b, s. 57).

Wiemer, 1998 yılında, 93 yaşında vefat etmiştir. 1932 yılından beri evli olduğu eşi Elisabeth (evlilik öncesi soyadı Peinemann) ve üç çocuğu Wolfgang (1934-2023), Reinhart (1936) ve Uta Zimmermann (kızlık soyadı Wiemer, 1938) ile birlikte uzun ve üretken bir yaşam sürdürmüştür.

Yazarın yedi torunu bulunmakta olup torunlarıyla ilişkileri, coğrafi mesafeye rağmen güçlü ve sevgi dolu olmuştur. Torunlarının isimleri ve ithaf edilen eserler şu şekildedir⁸:

Wolfgang Wiemer (1934–2023)’in çocukları:

Christina Wiemer (1963) → *Nele geht nach Bethlehem* (Christina ve Katja’ya ithaf)

Matthias Wiemer (1965) → *Der gute Räuber Willibald*

Johannes Wiemer (1968) → *Das Pferd, das in die Schule kam* (Johannes ve Jan’a ithaf)

Reinhart Wiemer (1936)’in çocukları:

Katja Wiemer (1962) → *Nele geht nach Bethlehem* (Katja ve Christina’a ithaf)

Frauke Wiemer-Bolte (1965) → *Wir Tiere in dem Stalle*

Dr. Jan Wiemer (1968) → *Das Pferd, das in die Schule kam* (Jan ve Johannes’a ithaf)

Uta Zimmermann (1938)’in çocuğu:

Axel Zimmermann (1971) → *Der Kaiser und der kleine Mann* (bkz. **EK 1** ve **EK 2**)

Wiemer’in çocuk kitaplarını torunlarına ithaf etmesi, sadece bir sevgi göstergesi değil, aynı zamanda aile bağlarını sanat yoluyla da ölümsüzleştirme çabası olarak değerlendirilebilir.

2.6.1. Rudolf Otto Wiemer’in eserleri⁹

Rudolf Otto Wiemer, uzun soluklu yazarlık kariyeri boyunca edebiyat dünyasına çok sayıda değerli eser kazandırmıştır. Üretken bir yazar kimliğiyle, farklı türlerde kaleme aldığı

⁸ Bu bilgiler yazılı kaynaklarda bulunmayıp yazarın ailesinden e-posta (bkz. **EK 1** ve **EK 2**) üzerinden edinilmiştir.

⁹ R. O. Wiemer’in ölümünden sonra varisleri kendisine dair bilgiler barındıran bir web sitesi kurmuşlardır. Eserlerine dair gerekli bilgiler bu web sitesinden elde edilmiştir. Detaylı bilgi için bkz. (Zimmermann & Zimmermann, 2024) . <http://www.rudolf-otto-wierner.de/14232.html>

eserleri, zaman içerisinde çeşitli yayınevleri tarafından tekrar yayımlanmış ve böylece geniş bir okuyucu kitlesine ulaşmıştır.

Yazarın eserleri yalnızca Almanca dilinde kaleme alınmakla kalmamış; İngilizce, Hollandaca ve Fransızca gibi farklı dillere de uyarlanmıştır. Bu uyarlamalar sayesinde Wiemer, yalnızca Almanca konuşulan ülkelerde değil, uluslararası düzeyde de tanınan ve okunan bir yazar konumuna ulaşmıştır. Bu özellikleriyle Wiemer, kültürel sınırları aşarak evrensel temalar işleyen, farklı yaş gruplarına hitap eden ve edebi çeşitlilik bakımından zengin bir külliyat ortaya koymuştur.

Aşağıda Rudolf Otto Wiemer'in edebi kariyeri boyunca yayımladığı eserler kronolojik sırayla listelenmiştir.

2.6.1.1. Oyunlar (kukla oyunları)

1936 *Das kleine Erntespiel vom Bär und dem wunderbaren Nusszweiglein*

1937 *Das Kind im Schnee*

1937 *Das Zuckertütenspiel von Uhr und Glocke*

1938 *König Meck im Spiegel*

1939 *Die Jahrmarktsflöte*

1939 *Die Verdunkelung von Schilda*

1939 *Die Zauberziehharmonika*

1940 *Die Trommel der Soldaten*

1940 *Nis Randers*

1941 *Das Lichtsucherspiel*

1942 *Das Spiel vom treuen Eckart*

1942 *Der gute Kamerad*

1942 *Der Honighandel*

1942 *Der Kornett*

1942 *Gold und Brot*

1942 *Herr Griesgram und Frau Musika*

1944 *Michel Zinnsoldat*

1944 *Die Kolonisten*

1949 *Das Glückskind*

1949 *Der Mantel des Königs*

1950 *Das Alt-Wallmodener Krippenspiel*

1950 *Das Brot, von dem wir essen*
1950 *Das kleine Erntespiel vom Bär und dem wunderbaren Nusszweiglein*
1950 *Der Liebenburger Kasper*
1950 *Die Brote von Stein*
1950 *Der Stern der Weisen*
1951 *Das Spiel vom Kalendermann*
1951 *Kasper und der Blumenstrauß*
1951 *Prinzessin Zimbelin*
1951 *Räuber und Musikanten*
1952 *Aus vielen Steinen wird ein Haus*
1952 *Das Liebenburger Krippenspiel mit den vier Boten*
1952 *Das Stundenspiel*
1952 *Der Honighandel*
1952 *Die Krähenfeder (Radyo Oyunu)*
1952 *Vom Mann, der Feuer holen ging*
1953 *Der Prozess geht weiter*
1953 *Herr Griesgram und Frau Musica*
1954 *Heut spielen wir mal Schule*
1954 *Im Namen des Kaisers*
1954 *Mynheer und Meister*
1955 *Die Hirtin, die den Wolf überwand*
1955 *Straße, die du wandern musst*
1955 *Wir wandern zur Krippe*
1958 *Die Mauer*
1958 *Fangt mit dem Sandkorn an*
1958 *Lazarus kommt wieder*
1958 *Prüfe den Kurs der Welt*
1959 *Das Ende der Nacht*
1959 *Hundert Schritte bis Bethlehem*
1959 *Irgendeiner sucht den Stern*
1960 *Der Baum des Zachäus*
1960 *Der Mann, der vor Gott floh*
1960 *Die Fremde*
1960 *Einer von zehn*

1960 *Interview um Jona*
1960 *Jona im Fisch*
1961 *Protokoll B*
1961 *Wir Leute von Bethlehem*
1962 *De frjemde faem*
1962 *Der Brief, der Stein, das Messer*
1962 *Der Esel des Herrn Bileam*
1963 *Nele geht nach Bethlehem*
1963 *Und Pimpinella lacht!*
1964 *Die Ostekerze*
1964 *Es geht ein heller Bote*
1964 *Hochmut hat keinen Stern*
1964 *Ich bin ein Gast gewesen*
1965 *Wie Matti zur Krippe kam*
1968 *Der gute Räuber Willibald*
1968 *Der Han*
1968 *Der Heiligabendfisch*
1968 *Die Tür zum Stall*
1968 *Ermittlung gegen Unbekannt*
1968 *Legende von Sankt Nikolaus*
1968 *Suchanzeige*
1968 *Was ist das für ein Mensch?*
1968 *Zum Beispiel Tante Daniela*
1969 *Mehl im Kad, Öl im Krug*
1970 *Der Rabe des Herodes*
1970 *Station Weihnachten- Durchsage für eine Reisegesellschaft*
1971 *Der Bericht geht weiter*
1972 *Nummer 28*
1973 *Fragen an Herrn K.*
1973 *Moritat von der großen Veränderung*
1973 *Vom Wolf, der die Krippe sehen wollte*
1975 *Die Kinder der Hirten*
1975 *Sage, wo ist Bethlehem?*
1980 *Das Spiel vom Wächter*

1980 *Prozess um Barabbas*

2.6.1.2. Çocuk kitapları

1940 *Hans Dampf und Peter Ofenhock*

1943 *Fritz und die Soldatenstiefel*

1960 *Der verlorene Sohn*

1960 *Jona und der große Fisch*

1960 *Pit und die Krippenmänner*

1961 *Die verlorene seun* (Hollandaca)

1961 *Jonah and the Whale* (İngilizce)

1962 *Den förlorade sonen* (İsveççe)

1962 *Kommet her zu mir alle*

1962 *Pete and the Manger Men* (İngilizce)

1962 *The Prodigal Son* (İngilizce)

1963 *Come to me all of you* (İngilizce)

1963 *Joseph in Ägypten*

1963 *Nele geht nach Bethlehem*

1963 *Pit et les bonshommes de la creche* (Fransızca)

1963 *Tuhlaaja poika* (Fince)

1964 *Joseph und seine Brüder*

1964 *Kalle Schneemann*

1965 *Der gute Räuber Willibald*

1966 *Wir Tiere in dem Stalle*

1968 *The Good Robber Willibald* (İngilizce)

1969 *Animals at the manger* (İngilizce)

1969 *Rare Roever Willibald* (Danca)

1970 *Das Pferd, das in die Schule kam*

1972 *Der Kaiser und der kleine Mann*

1974 *Ein Weihnachtsbaum für Ludmilla Winzig*

1974 *Jesus ist mit uns*

1974 *Selten wie Sommerschnee*

1975 *Jesus ist gekommen*

1975 *Micha möchte gern*

1978 *Jesus erzählt: Das Gleichnis vom barmherzigen Samariter-*

Das Gleichnis vom verlorenen Sohn

- 1978 *Vom Anfang der Kirche - Die Apostelgeschichte*
1979 *Warum nicht, Micha*
1981 *Der gute Räuber Willibald Alte und Neue Abenteuer*
1985 *Jesusgeschichten- Kindern erzählt (Çocuklar için Hikâyeler)*
1985 *Warum der Bär sich wecken ließ (Illustrationen von Jozef Wilkon)*
1987 *Thomas und die Taube (Illustrationen von Jozef Wilkon)*
1989 *Thomas and the Dove (Illustrationen von Jozef Wilkon) (İngilizce)*
1990 *De Keizer en de Kleine Man (Hollandaca)*

2.6.1.3. Şiirler

- 1955 *Epistel an den Sohn*
1959 *Das kleine Rasenstück*
1959 *Seht den Stern (Masal ve Şiir)*
1963 *Ernstfall*
1968 *zweimal dreizehn zinken (Frank Hauser- Pseudonym)*
1971 *Beispiele zur deutschen Grammatik*
1973 *Wortwechsel*
1974 *Bundes Deutsch (Şiirsel Gramer)*
1976 *Der Engel bei Bolt an der Ecke (Hikâyeler ve Şiirler)*
1979 *Bethlehem ist überall (Noel'e dair Hikâyeler ve Şiirler)*
1980 *Chance der Bärenraupe*
1984 *Meine Kinderschuhe (Aile albümü ve şiir)*
1985 *Wolke und Schnee*
1987 *Schilfwasser*
1987 *Ungewaschene Gebete*
2001 *Der Augenblick ist noch nicht vorüber (Seçilmiş ve miras bırakılmış şiirler)*

2.6.1.4. Roman, hikâyeler ve diğerleri

- 1943 *Die Räuber von Ukkelow (Roman)*
1952 *Die Gitter singen (Hikâyeler)*
1953 *Der Mann am Feuer (Hikâyeler)*
1954 *De man bij het vuur (Hikâyeler) (Hollandaca)*
1954 *Der Windengel (Hikâye)*

- 1954 *Jany und Sohn* (Hikâye)
- 1957 *Die Nacht der Tiere* (Hikâyeler)
- 1958 *Der Ort zu unseren Füßen* (Roman)
- 1959 *Seht den Stern* (Hikâyeler ve Şiir)
- 1959 *Die Geschichte von Gott und den Menschen* (İncil; resimli kitap)
- 1960 *Die Generalin* (Hikâyeler)
- 1960 *Machet die Tore weit* (Hikâyeler/Yayın)
- 1961 *Bibeln Beräter om gud och Människan* (İncil; resimli kitap)
- 1961 *Nicht Stunde noch Tag oder: Die Austrocknung des Stromes* (Roman)
- 1962 *Fremde Zimmer oder: Die Aussicht zuleben* (Roman)
- 1964 *Stier und Taube* (Roman)
- 1964 *Wie stark ist der Mensch?* (Hikâye)
- 1965 *Die Weisen aus dem Abendland* (Hikâye)
- 1966 *Liebes altes Lesebuch* (Yayın)
- 1967 *Helldunkel* (Noel Hikâyeleri)
- 1968 *Aufregende Nachricht* (Konuşma Motifi)
- 1972 *Unsereiner* (Hikâyeler)
- 1972 *Geschichten aus dem Räuberhut* (Yayın)
- 1974 *Wo wir Menschen sind* (Noel Hikâyeleri/ Yayın)
- 1975 *Die Angst vor dem Ofensetzer oder Glorreiche Zeiten* (Hikâyeler)
- 1975 *Zwischenfälle* (Hikâyeler)
- 1976 *Aktion Weihnachten* (Hikâye)
- 1976 *Der Engel bei Bolt an der Ecke* (Hikâyeler ve Şiirler)
- 1977 *Die Schlagzeile* (Roman)
- 1979 *Auf und davon und zurück* (gençlere yönelik Roman)
- 1979 *Bethlehem ist überall* (Noel'e dair Hikâyeler ve Şiirler)
- 1979 *Er schrieb auf die Erde* (Hikâyeler)
- 1979 *Mahnke Die Geschichte eines Lückenbüßers* (Roman)
- 1979 *Reizklima* (Hikâyeler)
- 1981 *Lob der kleinen Schritte* (Hikâyeler)
- 1981 *Schnee fällt auf die Arche* (Roman)
- 1981 *Wie das Stroh in die Krippe kam* (Hikâyeler)
- 1985 *Häuser aus denen ich kam* (Yazılmamış Mektuplar)
- 1985 *Sehnsucht der Krokodile* (Fabel)

- 1986 *Ausflug ins Grüne* (Hikâyeler)
- 1986 *Es müssen nicht Männer mit Flügeln sein* (Noel'e dair Hikâyeler ve Şiirler)
- 1986 *Fingerhut und Hexenkraut* (Çiçeklerin Sözü/Dili)
- 1987 *Der dreifältige Baum* (Hikâyeler)
- 1987 *Die Erzbahn- Erzählungen des Landmessers* (Hikâyeler)
- 1989 *Die Nüsse des Nuss-knackers* (Hikâyeler)
- 1989 *Die Reise mit dem Großvater* (Hikâyeler)
- 1990 *Weil keiner nicht sieht, was an manchen Orten geschieht* (Küçük bir dini anıt)
- 1992 *Brenn, Feuerchen, brenn doch* (Roman)
- 1994 *Ein volles Geständnis* (Hikâyeler)
- 1995 *Das Schattenbild* (Hikâyeler)
- 1995 *Dokumentation zum 90. Geburtstag* (Belgelendirme)
- 1996 *Die Reise nach Böhmen* (Seyahat Günlüğü)
- 2003 *... dann werden die Steine schreien ("Er schrieb auf die Erde"nin yeni baskısı)*
(Zimmermann & Zimmermann, 2024)

2.6.2. Rudolf Otto Wiemer'in ödülleri

Elde edilen bilgiler, Rudolf Otto Wiemer'in yalnızca üretken bir edebiyatçı değil, aynı zamanda farklı disiplinlerde sanatsal duyarlılığıyla da takdir gören çok yönlü bir yazar olduğunu ortaya koymaktadır. Wiemer'in 1948 ile 2005 yılları arasında çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından farklı alanlarda ödüllere layık görüldüğü belirlenmiştir. Bu ödüller, yazarın çocuk edebiyatındaki başarısının yanı sıra şiir, tiyatro ve anlatı türlerindeki edebi ustalığını da belgelemesi açısından önem taşımaktadır.

Tablo 2. 1.'de kronolojik olarak sıralanan bu ödüller incelendiğinde, Wiemer'in kariyerinde erken dönemde aldığı şiir ödüllerinin (1948) ardından, çocuk edebiyatı alanındaki üretimleriyle de önemli başarılar elde ettiği görülmektedir. Özellikle *Pit und die Krippenmänner* (1960) ve *Der gute Räuber Willibald* (1965) adlı eserlerinin, Alman Gençlik Kitapları Ödülü'nün en iyiler listesine alınması, yazarın çocuk edebiyatındaki etkisini somutlaştırmaktadır (bkz. Tablo 2. 1.).

1980 yılında *Mahnke – Die Geschichte eines Lückenbüßers* adlı romanıyla kazandığı Protestan Kitap Ödülü, Wiemer'in yetişkinlere yönelik edebi üretimlerinin de geniş takdir topladığını göstermektedir. Takip eden yıllarda (1985, 1990, 1995), yazarın doğum günleri vesilesiyle Göttingen Belediyesi tarafından kendisine verilen Onur Madalyası, Avrupa Yazarlar

Birliği “Die Kogge” tarafından sunulan ömür boyu Onur Nişanı ve Leipzigli sanatçı Matthias Klemm’in metinlerinden esinle açtığı sergiler, Wiemer’in yalnızca edebi üretimleriyle değil, aynı zamanda kültürel bellekte bıraktığı izlerle de öne çıktığını ortaya koymaktadır.

Yine Tablo 2. 1.’den görülebileceği üzere, Wiemer’in adı doğduğu kasabada bir sokağa verilmiş (1998), 100. doğum yılı dolayısıyla ise Friedrichroda Yerel Tarih Müzesi’nde kendisine özel bir oda açılmıştır (2005). Tüm bu onurlandırmalar, yazarın sanatsal ve kültürel alandaki etkisinin yalnızca yaşamıyla sınırlı kalmadığını, ölümünden sonra da sayđı ve takdirle anıldığını göstermektedir.

Tablo 2. 1. Rudolf Otto Wiemer’in aldığı ödüller ve onurlandırmalar.

1948	Sdverlag Konstanz tarafından “Die Erzhlung” için verilen şir dl.
1960	Marie Marcks'ın resimlediği “Pit und die Krippenmnner” adlı ocuk kitabı Alman Gençlik Kitapları dl'nn en iyiler listesinde girdi.
1965	Marie Marcks'ın çizimlerini yaptığı “Der gute Ruber Willibald” adlı ocuk kitabı Alman Gençlik Kitapları dl'nn en iyiler listesinde yer aldı.
1980	Alman Protestan Kütüphaneler Birliği’nden “Mahnke- Die Geschichte eines Lckenbbers” adlı roman için kitap dl.
1985	Rudolf Otto Wiemer, 80. doğum günü vesilesiyle belediye binasında düzenlenen bir törenle Göttingen Belediyesi Onur Madalyası ile ödüllendirildi. Avrupa Yazarlar Birliği “Die Kogge” tarafından ömür boyu Onur Nişanı ile ödüllendirilmiştir.
1990	Leipzigli sanatçı Matthias Klemm’in 85. doğum günü münasebetiyle Rudolf Otto Wiemer'in metinlerine dayanan eserlerinden oluşan özel bir sergi Künstlerhaus Göttingen’de açtı.
1993	Rudolf Otto Wiemer doğduğu kasaba olan Friedrichroda'nın fahri vatandaşı oldu.
1995	Rudolf Otto Wiemer'in 90. doğum günü arifesinde, Leipzig’li grafik sanatçısı Matthias Klemm'in Rudolf Otto Wiemer'in metinlerini yarattığı eserlerinden oluşan bir sergi Sparkasse Göttingen'in S-Gallery'sinde açıldı.
1995	Göttingen Eski Belediye Binası'nda düzenlenen törende Belediye Başkanı Dr. Rainer Kallmann, şairin 90. doğum günü vesilesiyle Rudolf Otto Wiemer'i onurlandırdı.
1998	Friedrichroda da ona giden yola “Wiemerweg” (Wiemeryolu) ismi verildi.
2005	Rudolf Otto Wiemer'in 100. doğum günü münasebetiyle 24 Mart'ta Friedrichroda'daki yerel tarihi müzesinde bir Wiemer odası açıldı. (Zimmermann & Zimmermann, 2024).

2.6.3. Rudolf Otto Wiemer’in Almanya’da yazar olarak nemi

Rudolf Otto Wiemer, edebi kariyeri boyunca yalnızca nitelikli eserler üretmekle kalmamış, aynı zamanda Almanya ve Avrupa genelinde edebiyat ve kültür vrelerinin takdirini kazanmıştır. Yazarın bu konumu hem ulusal hem de uluslararası düzeyde aldığı sayısız dl ve onurlandırmayla belgelenmiştir. 1985 yılında Avrupa Yazarlar Birliği Die Kogge tarafından kendisine takdim edilen “mr Boyu Onur Nişanı”, Wiemer’in edebi kimliğinin ve sanatsal katkılarının kurumsal düzeyde tanındığını ortaya koymaktadır. Bunun yanı sıra,

eserlerinin farklı dillere çevrilmiş olması ve bazı metinlerinin bizzat yazar tarafından başka dillerde yeniden kaleme alınmış olması, Wiemer'in evrensel bir yazar kimliği kazandığını göstermektedir.

Wiemer'in 85. ve 90. doğum yılları vesilesiyle düzenlenen kültürel etkinlikler de yazarın kamuoyu nezdindeki itibarı hakkında bilgi vermektedir. 1990 yılında Leipzig'li grafik sanatçısı Matthias Klemm tarafından hazırlanan ve Wiemer'in eserlerine dayanan seçki, Göttingen Sanatevi'nde (Künstlerhaus Göttingen) sergilenmiştir. Beş yıl sonra ise, Sparkasse Göttingen'in S-Gallery'sinde bu seçkinin genişletilmiş hali sanatseverlerle buluşturulmuştur. Aynı yıl içerisinde, Göttingen Eski Belediye Binası'nda gerçekleştirilen törende Belediye Başkanı Dr. Rainer Kallmann tarafından Rudolf Otto Wiemer'in 90. yaşı onurlandırılmış; etkinlik kapsamında yazarın eşi Elisabeth Wiemer'e Göttingen Edebiyat Topluluğu tarafından "Göttingen Defnesi" ödülü sunulmuştur. Ayrıca 1993 yılında doğum yeri Friedrichroda tarafından kendisine fahri hemşerilik unvanı verilmesi, yazarın yerel düzeyde de yüksek takdir gördüğünün göstergesidir (Zimmermann & Zimmermann, 2024).

Wiemer'in vefatından sonra da anısını yaşatmaya yönelik girişimler sürdürülmüştür. 24 Mart 2005 tarihinde, doğumunun 100. yılı dolayısıyla Friedrichroda'daki Yerel Tarih Müzesi'nde yazarın adını taşıyan bir oda (Wiemer-Zimmer) açılmıştır. Bu özel bölümde yazarın savaş sonrası dönemde sürdürdüğü kuklacı kimliğine ait nesnelere (kuklalar), çalışma masası, daktilosu, kişisel eşyaları, kitapları ve fotoğrafları sergilenmektedir. Ayrıca bu etkinlikler kapsamında Wiemer hakkında anma yayınları çıkarılmış ve edebi mirası üzerine çeşitli kültürel faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Günümüzde de Wiemer'in bazı eserleri Almanya'daki okul müfredatlarında yer almakta ve pedagojik materyal olarak değerlendirilmektedir (Zimmermann & Zimmermann, 2024).

2.7. Eserlere ve Yazara Genel Bakış

Rudolf Otto Wiemer'in eserlerinin günümüz Almanya'sında hâlâ geniş bir okur kitlesine ulaştığı tespit edilmiştir. Yazarın çocuk edebiyatı alanında ürettiği eserler arasında bu çalışmaya konu olan *Pit und die Krippenmänner* (1985a) ve *Der gute Räuber Willibald* (1981), içerik özellikleri, hedef kitleleri ve eğitsel nitelikleri bakımından dikkate değer bulunmuştur.

Her iki eserin de Alman Gençlik Kitapları Ödülü'ne değer görülmüş olması, Wiemer'in çocuk edebiyatı alanındaki üretimlerinin literatürdeki konumu hakkında veri sunmaktadır. Bu

ödüllere ilişkin bilgiler, çalışmanın biyografik inceleme bölümünde yer alan "Rudolf Otto Wiemer'in Ödülleri" başlıklı Tablo 2. 1.'de gösterilmiştir.

İncelenen bu iki eserin yapılarına bakıldığında, her birinin çocuklara yönelik kısa anlatılardan oluştuğu ve benzer yaş grubundaki okuyuculara hitap ettiği belirlenmiştir. Eserlerin ortak yapısal özellikler taşımasının yanı sıra, kronolojik yayımlanma sıraları doğrultusunda ele alınmaları, Wiemer'in anlatı dünyasında zaman içerisinde meydana gelen tematik ve biçimsel değişimlerin gözlemlenebilmesi açısından uygun bir yöntem sunmuştur.

Bu doğrultuda, *Pit und die Krippenmänner* ve *Der gute Räuber Willibald* adlı eserler, çocuk edebiyatındaki anlatı çeşitliliğini, pedagojik eğilimleri ve dilsel tercihleri karşılaştırmalı bir bakış açısıyla incelemek üzere araştırma kapsamına alınmıştır.

2.8. Yazarın Hayatına Dair Bilgilerin İnceleme Sürecindeki Önemi

Edebi bir eseri doğru biçimde anlamlandırmak, çoğu zaman yalnızca metnin kendi yapısı ve içeriğiyle sınırlı bir çözümleme yapmayı değil, aynı zamanda eserin ardındaki yazarı ve onun yaşamsal koşullarını da dikkate almayı gerektirir. Çünkü her metin, doğrudan ya da dolaylı olarak, yazıldığı dönemin sosyal, tarihsel ve bireysel arka planını yansıtır. Bu bağlamda bir yazarın yaşam öyküsü, onun edebi üretiminin anlam evrenini genişleten, tematik ve biçimsel tercihlerini açıklamaya yardımcı olan önemli bir kaynaktır.

Bu çalışmada ele alınan Rudolf Otto Wiemer'in eserleri, bireyin vicdanı, adalet arayışı, inanç ve umut gibi değerler etrafında şekillenmekte ve okuyucusuna yalnızca bir anlatı sunmakla kalmayıp, aynı zamanda yaşama dair ahlaki ve insani bir tutum önerisinde bulunmaktadır. Bu durum, yazarın yaşadığı dönem, mesleki geçmişi, düşünsel yönelimi ve kişisel deneyimleriyle doğrudan ilişkilidir. Dolayısıyla Wiemer'in edebi kimliğini ve eserlerini daha derinlikli anlayabilmek için, onun yaşamına dair temel bilgilerin aktarılması önem arz etmektedir.

Yukarıda sunulan biyografik bilgiler, Rudolf Otto Wiemer'in edebi üretimini tarihsel ve kişisel bağlam içinde konumlandırmak amacıyla derlenmiştir. Bu bilgiler, tez kapsamında yapılan eser incelemelerinin anlamlandırılmasında kurucu bir işlev üstlenmekte ve metinlerdeki temaların, karakter yapılarının ve anlatım biçimlerinin ardındaki yaşamsal referansları görünür kılmaktadır.

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM

Bu bölümde, Rudolf Otto Wiemer'in *Pit und die Krippenmänner* ve *Der gute Räuber Willibald. Alte und neue Abenteuer* adlı eserlerine yönelik yürütülen araştırmanın yöntemsel çerçevesi açıklanacaktır. Araştırmanın amacına ulaşabilmek için kullanılan araştırma modeli, çalışma evreni ve örneklem seçimi, veri toplama teknikleri, verilerin nasıl toplandığı ve analiz süreci detaylandırılacak; ayrıca araştırmanın geçerlik ve güvenilirlik kriterlerine nasıl dikkat edildiği ortaya konulacaktır. Bu düzenleme ile çalışmanın şeffaflığı artırılarak, benzer alanda çalışma yapmak isteyen araştırmacıların süreci anlayabilmesi ve gerekirse tekrarlayabilmesi amaçlanmaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi esas alınmıştır. Wach'a (2013) göre doküman analizi, yazılı belgelerin sistemli ve dikkatli bir şekilde içerik çözümlemesine tabi tutulduğu bir yöntemdir. Corbin ve Strauss'un (akt. Kırıl, 2020, s. 173) ifade ettiği gibi, bu yöntem yalnızca verilerin çözümlenmesini değil, aynı zamanda yeni kavrayışların ve deneysel bilginin geliştirilmesini de amaçlamaktadır.

Araştırmanın dayandığı metinler, içerik ve anlatı yapıları bakımından sistematik biçimde değerlendirilmiştir. Bu süreçte olay örgüsü, karakter gelişimi ve anlatı akışı gibi unsurlar titizlikle analiz edilmiştir. Nitel araştırmalarda temel bir ilke olan kültürel bağlama uygunluk ilkesine bağlı olarak, incelenen belgelerin ait oldukları kültürel ve tarihsel zemin dikkate alınmış; dil, anlatım tarzı ve içerik özellikleri bu çerçevede yorumlanmıştır (Sönmez & Alacapınar, 2016, s. 108).

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Bu araştırmanın evrenini, Rudolf Otto Wiemer'in kaleme aldığı toplam 29 çocuk edebiyatı eseri oluşturmaktadır. Çalışmanın amacı doğrultusunda, evren içerisinde belirli ölçütler esas alınarak iki eser örneklem olarak seçilmiştir. Örneklem seçiminde ölçüt (kriter) örnekleme türü kullanılmıştır. Marshall & Rossman'a (2014) göre bu örnekleme türü, önceden belirlenen bir dizi ölçütü karşılayan tüm durumların çalışılması esasına dayanır; söz konusu ölçütler, araştırmacı tarafından oluşturulabileceği gibi daha önce hazırlanmış bir ölçütler listesinden de alınabilir (akt. Baltacı, 2018, s. 254). Bu doğrultuda örneklem seçiminde aşağıdaki ölçütler dikkate alınmıştır:

- Eserlerin hedef kitlesinin yaş aralığına uygunluk göstermesi,
- Eserlerin sayfa sayıları bakımından benzer uzunlukta olması,
- Anlatı biçimi olarak öykü türünde yazılmış olmaları.

Belirtilen ölçütler doğrultusunda seçilen eserlerin hem içerik hem de yapı açısından karşılaştırılabilir özellikler taşıdığı ve araştırmanın amaçlarına doğrudan hizmet edecek nitelikte bir temel sunduğu belirlenmiştir. Bu çerçevede, örneklem olarak *Pit und die Krippenmänner* ve *Der gute Räuber Willibald. Alte und neue Abenteuer* adlı iki düzyazı çocuk kitabı ayrıntılı biçimde incelenmiştir.

3.3. Veri Toplama Araç ve/veya Teknikleri

Bu araştırmada, Rudolf Otto Wiemer'in çocuk edebiyatı eserleri nitel bir yöntemle incelenmiştir. Nitel araştırmalarda temel amaç, alan verilerinden yola çıkarak gizli bilgileri keşfetmek ve anlamlı biçimde yapılandırmaktır (Özdemir, 2010, s. 328). Bu doğrultuda, veri toplama ve çözümleme sürecinde derinlemesine analiz yöntemi benimsenmiştir.

Derinlemesine analiz; nitel verilerin sistemli biçimde incelendiği, yorumlandığı ve kuramsal çerçeveye göre kavramsallaştırıldığı bir yaklaşımdır (Sönmez & Alacapınar, 2019, s. 280). Bu yöntem kapsamında içerik analizi ve doküman analizi tekniklerinden yararlanılmıştır.

İçerik analizinde, eserlerin metinsel yapıları ve içerik unsurları tematik düzeyde ele alınarak kavramlar ve değer aktarım biçimleri ortaya konmuştur. Doküman analizi ise yazılı metinlerin sistematik biçimde incelenmesini sağlayarak biçimsel ve eğitsel yapıya dair çıkarımlar yapılmasına imkân tanımıştır.

Veri kaynağı olarak, Rudolf Otto Wiemer'in yayımlanmış iki düzyazı çocuk kitabı olan *Pit und die Krippenmänner* ile *Der gute Räuber Willibald* adlı eserler kullanılmıştır. Veriler, doğrudan birincil kaynaklardan (orijinal Almanca metinler) toplanmış; analiz sürecinde ise kültürel bağlam dikkate alınmıştır.

Çalışma süresince bilimsel etik ilkelere bağlı kalınmış, eserlere sadık olunmuş ve yorumlarda öznel değerlendirmelerden kaçınılmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmanın veri toplama süreci, sistematik bir şekilde belirlenen aşamalar doğrultusunda yürütülmüştür. İlk aşamada, Rudolf Otto Wiemer'in biyografik geçmişi ve edebi kimliği hakkında bilgi toplanmış; bu süreçte yazarın kendi eserlerinden, mevcut kaynaklardan ve güvenilir internet veri tabanlarından yararlanılmıştır. Elde edilen biyografik veriler, araştırmanın kuramsal çerçevesini desteklemek amacıyla raporlanmıştır.

İkinci aşamada, çalışmanın örneklemini oluşturan *Pit und die Krippenmänner* ve *Der gute Räuber Willibald* adlı çocuk edebiyatı eserleri kapsamlı bir şekilde okunmuş ve araştırmanın amaçlarına uygun olarak ayrıntılı notlar alınmıştır. Eserlerde geçen temalar, karakter yapılandırmaları, eğitsel öğeler ve çocuk edebiyatı ölçütlerine uygunluk unsurları sistematik bir biçimde sınıflandırılmıştır.

Üçüncü aşamada, araştırmacı, belirlenen problem sorularına yönelik yanıtlar aramak amacıyla, derinlemesine analiz yöntemini kullanarak içerik analizi ve doküman analizi teknikleriyle metinleri çözümlenmiştir. İnceleme sürecinde elde edilen bulgular düzenli olarak kaydedilmiş ve sistematik biçimde raporlanmıştır.

Araştırmanın veri toplama süreci Temmuz 2024 tarihinde başlatılmış ve Aralık 2024 sonu itibarıyla tamamlanmıştır. Çalışmanın etik kurallar çerçevesinde yürütülmesine dikkat edilmiş; analizlerde nesnellik korunmuş, yorumlamalarda metinlere sadık kalınmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Bu çalışmada, nitel veri analiz tekniklerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma süreci, problem sorularını yanıtlamaya yönelik olarak sistematik biçimde yapılandırılmıştır.

İçerik analizinde, incelenen eserler dikkatlice okunmuş, anlamlı veri parçaları oluşturulmuş ve bu veriler temalar ile kategoriler doğrultusunda kodlanmıştır. Kodlamalar kapsamında çocuk edebiyatı ölçütleri, eğitsel yaklaşımlar, karakter yapılandırmaları ve dil-anlatım özellikleri dikkate alınmıştır. Kategoriler ve alt kategoriler arasında ilişkiler kurulmuş; tematik haritalar yardımıyla eğitsel ve sanatsal unsurlar arasındaki bağlantılar görselleştirilmiştir. Elde edilen bulgular nitel veri biçiminde yorumlanmış ve bu süreç, Sönmez ve Alacapınar'ın (2019, s. 280) içerik analizi aşamaları temel alınarak yürütülmüştür.

Ayrıca araştırmanın örneklemine oluşturan eserler yazılı belgeler olarak değerlendirilmiştir. Eserlerin içerikleri, belirlenen ana temalar çerçevesinde incelenmiş; eğitsel mesajlar, karakterler, tema işleyişleri ve dil kullanımı sistematik biçimde çözümlenmiştir. Analiz sürecinde elde edilen veriler belirli ölçütlere göre düzenlenmiş, gerektiğinde kategorik olarak gruplandırılmıştır.

Analizlerin güvenirliğini sağlamak amacıyla, bulgular araştırma sorularıyla uyumlu biçimde kontrol edilmiş; temalar ve kodlamalar literatürdeki benzer çalışmalarla karşılaştırılarak geçerlilik açısından desteklenmiştir. Yorumlama sürecinde hem elde edilen bulgular hem de alan yazındaki kuramsal çerçeveler birlikte değerlendirilmiştir.

3.6. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği

Bu araştırmada nitel araştırma deseninin benimsenmiş olması, verilerin geçerliliği ve güvenirliğinin sağlanmasını ayrı bir hassasiyet gerektirmiştir. Nitel araştırmaların doğası gereği, tek bir doğrulama yolunun bulunmadığı; bunun yerine sürecin inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlılık ve doğrulanabilirlik gibi ölçütler üzerinden değerlendirilmesi gerektiği alan yazında vurgulanmaktadır (Arastaman vd., 2018; E. Arslan, 2022).

Araştırmanın geçerliliğini artırmak amacıyla, verilerin doğrudan kaynaklardan elde edilmesine, analiz sürecinde açık ve sistematik bir kodlama yapılmasına ve bulguların araştırmanın problem sorularıyla tam uyumlu şekilde yorumlanmasına zen gösterilmiştir. İçerik ve doküman analizi süreçlerinde temaların ve kodların oluşturulmasında nesnel kriterler gözetilmiş, veri yorumlamalarında kişisel öznellikten kaçınılarak literatür destekli bir yaklaşım benimsenmiştir.

Güvenirlik açısından ise, verilerin analiz süreci ayrıntılı biçimde belgelenmiş, her bir adımın tekrarlanabilir olmasına dikkat edilmiştir. Bulgular, araştırma sorularıyla sistematik biçimde eşleştirilmiş, böylece içerik tutarlılığı sağlanmıştır. Ayrıca veri kaynaklarının çeşitliliği (iki farklı eser, biyografik bilgiler ve mevcut literatür taraması) araştırmanın güvenilirliğini desteklemiştir.

Sonuç olarak, bu çalışmada geçerlilik ve güvenilirlik ltleri doğrultusunda kapsamlı bir alan yazın taraması yapılmış, nitel araştırma kriterlerine bağlı kalınarak inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlılık ve doğrulanabilirlik esaslarına uygun bir analiz süreci yapılandırılmıştır. Böylece araştırma bulgularının bilimsel güvenilirliği güçlendirilmiştir.

BÖLÜM 4

4. BULGULAR

Bu araştırmada, *Pit und die Krippenmänner* (1985a) (ilk yayın1960) ve *Der gute Ruber Willibald* (1981) (ilk yayın 1965) adlı eserlerine yönelik içerik ve biçim analizleri bulgulara dayalı olarak sunulmaktadır.

Araştırma kapsamında incelenen *Pit und die Krippenmänner* ve *Der gute Ruber Willibald* eserleri, içerik yapıları, hedef kitleleri ve eğitsel nitelikleri bakımından dikkate değer bulunmuştur. Her iki eserin de Alman Gençlik Kitapları dl'ne değer görülmüş olması, yazarın ocuk edebiyatındaki saygın konumunu destekleyen önemli bir bulgu olarak kaydedilmiştir. Bu ödüllere ilişkin veriler, çalışmanın biyografik inceleme bölümünde yer alan ‘‘Rudolf Otto Wiemer’in dlleri’’ başlıklı Tablo 2. 1.’de sistematik biçimde sunulmuştur.

Bulgular doğrultusunda her iki eserin, kısa anlatılardan oluştuğu ve benzer yaş grubundaki okuyuculara hitap ettiği tespit edilmiştir. Eserlerin yapısal özellikleri incelendiğinde, geleneksel anlatı biçimleri ile özgün kurgusal unsurların bir araya getirildiği gözlemlenmiştir. Ayrıca, eserlerin kronolojik yayımlanma sırasına göre değerlendirilmesi, Wiemer’in anlatı dünyasında zamanla meydana gelen tematik ve biçimsel gelişimlerin izlenebilmesine olanak sağlamıştır.

İnceleme sürecinde, eserlerin biçimsel özellikleri, içerik yapıları, çocuğa görelik, ocuk gerçekliği ve ocuk bakışı bağlamında taşıdıkları nitelikler; dil ve anlatım özellikleri, eğitsel eğilimleri, eğitim yaklaşımlarına olan uygunlukları ile okura verdikleri temel mesajlar analiz edilmiştir. Tüm bu bulgular, araştırma soruları doğrultusunda sistematik biçimde raporlanmış ve analiz aşamasında yalnızca verilerin sunumuna yer verilmiştir.

4.1. *Pit und die Krippenmänner* Eserinin İncelenmesi

Araştırmada incelenen *Pit und die Krippenmänner* adlı eser, Rudolf Otto Wiemer'in dini temalara odaklanan edebi üretimleri arasında yer almaktadır. Yazarın yetişkinler için kaleme aldığı eserlerde, şiirlerinde, kukla oyunlarında ve ocuk kitaplarında Protestan inancına dayalı izleklerin belirgin bir şekilde gözlendiği tespit edilmiştir. Yazarın erken yaşta aldığı dini eğitim ve 14 yaşında gerçekleştirdiği Konfirmasyon töreni, dini sorumluluklara verdiği önemi göstermekte ve bu durumun edebi üretimlerine yansıdağı anlaşılmaktadır.

Araştırmada analiz edilen eser, Noel döneminde geçen olayları küçük bir çocuk olan Pit'in çevresinde kurgulamakta ve toplamda on iki bölümden oluşmaktadır. Eserin başlığında geçen Krippenmänner teriminin, Hristiyan geleneğinde İsa'nın doğum sahnesinde yer alan figürleri ifade ettiği belirlenmiştir. "Krippe" kavramı İsa'nın doğduğunda yatırıldığı yemlik veya beşik anlamına gelirken, Krippenmänner figürleri arasında Josef, Maria, bebek İsa, çobanlar, melekler ve Doğudan gelen bilge kişiler gibi unsurlar yer almaktadır.

Eserde bu geleneksel figürlerin klasik temsillerinden farklı bir şekilde yeniden yorumlandığı görülmektedir. Doğudan gelen bilge kişiler gibi figürlerin yanı sıra bir çoban, bir hancı, bir asker ve bir hırsız gibi karakterlere de yer verilmiş; olayların merkezine Pit adlı çocuk karakterin konumlandırıldığı belirlenmiştir.

Eser başlığının Türkçeye doğrudan çevrilmesinin kültürel ve terimsel açıdan zorluklar içerdiği saptanmıştır. Bu nedenle, eserin içeriğini daha doğru biçimde yansıtan bir çeviri olarak "Pit ve Kutsal Gecenin Kahramanları" başlığının tercih edilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

4.1.1. Eserin biçimsel özelliklerine ilişkin bulgular

4.1.1.1. Boyut tasarımı

Bu bölümde, *Pit und die Krippenmänner* adlı eserin farklı baskılarına ilişkin boyut tasarımlarının incelenmesi amaçlanmıştır. İnceleme, eserin fiziksel özellikleri ve illüstratör değişiklikleri arasındaki ilişkiyi belirlemeyi hedeflemektedir.

Resim 4. 1. *Pit und die Krippenmänner*.

1985 yılına ait Patmos Yayınevi baskısı temel alınarak yapılan ölçümde, eserin fiziksel boyutlarının 23,5 cm yükseklik, 17 cm genişlik ve 1,5 cm kalınlıkta olduğu belirlenmiştir (bkz. Resim 4. 1.¹⁰). Bu baskının illüstrasyonları Brigitte Smith¹¹ tarafından hazırlanmıştır.

İlk baskının 1960 yılında J.F. Steinkopf Yayınevi tarafından yayımlandığı ve bu baskının boyutlarının 20 cm x 26 cm olduğu tespit edilmiştir (bkz. Resim 4. 3.¹²). İlk baskının illüstratörü Marie Marcks¹³'tir.

Farklı yayınevleri tarafından yayımlanan baskılar arasında boyut farklılıklarının olduğu, özellikle sonraki baskılarda eserin ölçülerinin küçüldüğü gözlemlenmiştir. Bu baskılar arasında, Arena Verlag tarafından yayımlanan bir cep kitabı versiyonunun da bulunduğu ve bu versiyonun 10,5 cm x 18 cm boyutlarında olduğu belirlenmiştir (bkz. Resim 4. 2.¹⁴). Bu baskının illüstrasyonları Marlen Neckermann tarafından hazırlanmıştır.

Resim 4. 3. 1960, 1. Baskı.

Resim 4. 2. Cep kitabı I.

¹⁰ Çalışmada değerlendirmeye alınan eserlere ait fotoğraflar araştırmacı tarafından bizzat fotoğraflanmış olup araştırmacının fotoğraflamadıklarının kaynak bilgisi dipnot olarak verilecektir.

¹¹ Brigitte Smith (*26 Haziran 1938, Stolp) Alman bir sanatçıdır. Smith, Alman ve yabancı yayınevleri için çok sayıda çocuk ve gençlik kitabı resimlemiştir. Çalışmaları serbest çalışmalar, suluboya çizimler ve illüstrasyonlardan canlı kolajlar ve objelere kadar uzanmaktadır. Yurtiçinde ve yurtdışında çok sayıda sergiye katılmıştır (Wikipedia, 2019).

¹² Görsel ve ölçü bilgileri <https://www.jugendliteratur.org/buch/pit-und-die-krippenmaenner-2129> web sayfasından alınmıştır.

¹³ Marie Marcks (* 25 Ağustos 1922, Berlin; † 7 Aralık 2014, Heidelberg) Alman illüstratör ve karikatürist (Wikipedia, 2025a).

¹⁴ Görsel ve ölçü bilgileri <https://www.booklooker.de/Bücher/Angebote/titel=Pit+und+die+Krippenmänner> ikinci el kitap satış sayfasından alınmıştır.

İnceleme sürecinde eserin farklı baskılarına yer verilmiş; ancak içerik çözümlemesi, 1985 yılına ait Patmos baskısı temel alınarak gerçekleştirilmiştir (bkz. Resim 4. 1.).

4.1.1.2. Kapak tasarımı

Bu bölümde, Pit und die Krippenmänner adlı eserin 1985 yılı Patmos baskısına ait kapak tasarımının betimsel özellikleri sunulmuştur. Analiz, kapakta yer alan görsel ve tipografik unsurlar üzerinden yapılmıştır.

Kapakta, illüstratör Brigitte Smith tarafından kullanılan suluboya tekniğinin tercih edildiği, pastel tonlarla ve yumuşak geçişlerle çalışıldığı gözlemlenmiştir. Kapağın üst yarısında, yeşil çizgili pijamaları ve mavi tonlarda nevesimiyle yatağında uzanmış bir çocuk figürü yer almakta, bu figürün kızarmış yanakları dikkate alındığında, hastalık çağrışımı yaptığı anlaşılmaktadır. Bu figürün eserin ana karakteri olan Pit olduğu belirlenmiştir.

Kapağın alt yarısında altı adet figür yer almaktadır: yağ testisi taşıyan bir çoban, üç bilge kral, bir hırsız, bir hancı ve bir asker. Bu figürlerin her birinin farklı kıyafetlerle ve ayırt edici fiziksel özelliklerle resmedildiği tespit edilmiştir. Görsellerde canlı renkler ve ayrıntılı betimlemeler kullanılmış; sarı yıldız motifleri ise tüm kapak yüzeyine ritmik biçimde dağılmıştır.

Tipografik olarak, başlığın kapağın en üstünde, italik “Times New Roman” yazı karakteriyle ve büyük puntoda yazıldığı; hemen altında yazarın adının daha küçük puntoda ve düz biçimde konumlandığı görülmüştür. Sağ alt köşede ise yayınevi adı (“Patmos”) kalın puntuyla yazılmıştır. Kapakta yayın yılına dair bir bilgi bulunmamaktadır.

Arka kapakta mavi zemin ve sarı yıldız desenlerinin tekrarlandığı, ancak metne dair herhangi bir tanıtıcı özet veya açıklamanın yer almadığı gözlemlenmiştir. Kitabın sırt kısmında aşağıdan yukarıya doğru yazarın soyadı, eserin başlığı ve yayınevinin adı sıralı biçimde yer almaktadır (bkz. Resim 4. 1.). Sırt kısmında da mavi zemin ve yıldız desenlerinin devam ettiği belirlenmiştir.

Kitap ciltli formda yayımlanmış olup, kapağın kalın ve parlak karton malzemeden üretildiği gözlemlenmiştir. Bu malzeme tercihinin kitabın fiziksel dayanıklılığını artırdığı anlaşılmaktadır.

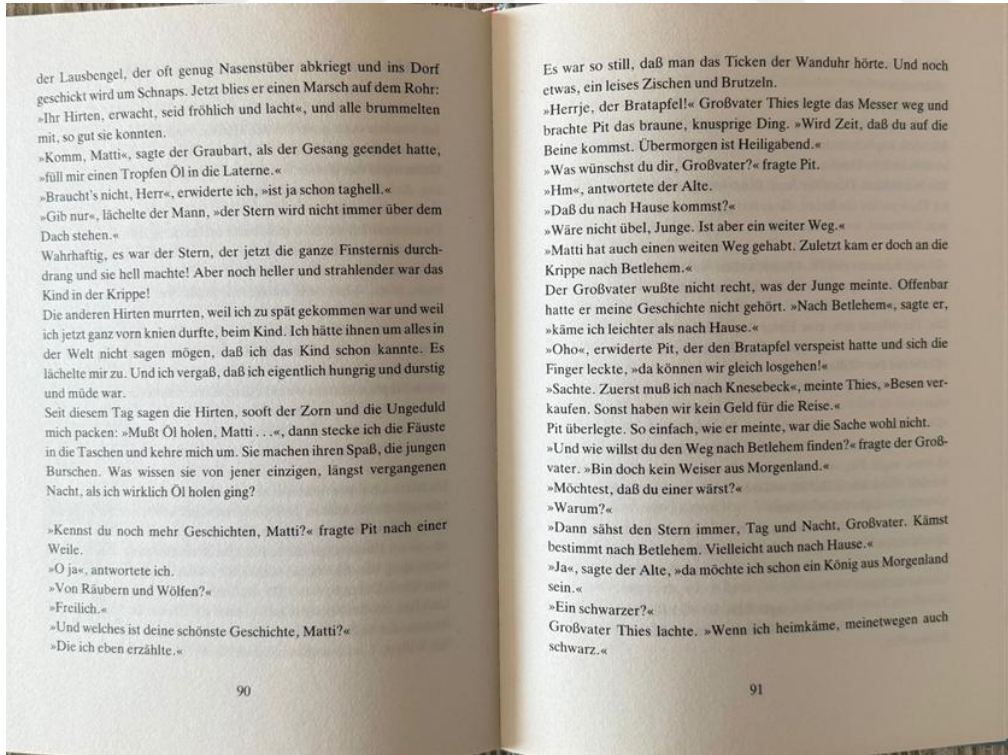
4.1.1.3. Ciltleme

Bu bölümde, *Pit und die Krippenmänner* adlı eserin 1985 yılına ait Patmos baskısının ciltleme özellikleri betimsel olarak sunulmuştur. Eserin hedef yaş grubuna dair doğrudan bir ifade bulunmamasıyla birlikte, kitap sesli okunabilir çocuk kitapları arasında değerlendirilmeye uygundur. Bu durum, fiziksel dayanıklılığı artıran özelliklerin önemini artırmaktadır.

Kitabın kapağında kalın ve sert karton malzeme kullanıldığı belirlenmiştir. Ciltlemede tutkallama yöntemi tercih edilmiştir. Bu yöntem, kapağın gövdeyle sağlam biçimde bütünleşmesini sağlamak ve uzun süreli kullanıma olanak tanımaktadır. İnceleme konusu olan 1985 baskısına ait fiziksel örneğin yaklaşık kırk yıl geçmişe rağmen herhangi bir yapısal deformasyon göstermediği gözlemlenmiştir. Bu durum, tercih edilen ciltleme tekniğinin sağlamlığına ve kitabın uzun ömürlü kullanım potansiyeline işaret etmektedir.

4.1.1.4. Sayfa tasarımı

Pit und die Krippenmänner adlı eserin 1985 yılına ait baskısında sayfa yerleşimi, çocuk edebiyatı yayınlarında önerilen görsel standartlara uygun biçimde düzenlenmiştir. Metin, geniş satır aralıkları, kısa paragraflar ve açık bir yerleşim düzeniyle yapılandırılmıştır. Bu yapı, sayfa üzerindeki metin yoğunluğunu azaltmakta ve okuma kolaylığı sağlamaktadır (bkz. Resim 4. 4.).

Resim 4. 4. Sayfa tasarımı I.

Sayfa kenarlarında dikkat çeken geniş marjlar yer almakta olup, bu boşluklar metnin görsel düzenine katkı sunmakta ve metin ile sayfa sınırları arasında açık bir ayırım oluşturmaktadır. Metin satırlarının sıkışık olmaması, paragraflar arası belirgin boşluklar ve metnin sol hizalı biçimde yerleştirilmiş olması, sayfa yapısının sade ve takip edilebilir nitelikte olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, sayfa numaralarının alt kısımda ortalanmış metnin puntosuyla uyumlu sade bir şekilde konumlandırıldığı belirlenmiştir. Metin içinde blok hizalama uygulanmamıştır. Bu durum, görsel okuma düzeninin sürekliliğini desteklemektedir.

4.1.1.5. Yazı tasarımı

İncelenen Pit und die Krippenmänner adlı eserde yazı karakteri olarak Times New Roman kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu fontun tercih edilmesiyle, metin sayfalarında klasik ve düzenli bir görsel yapı oluşturulduğu gözlemlenmektedir.

Yazı boyutu yaklaşık olarak 16–17 punto aralığındadır (bkz. Resim 4. 4.). . Bu büyüklükteki punto ile metnin sayfa üzerindeki yayılımı, satır aralıkları ve paragraf yapısı arasında dengeli bir oran kurulduğu görülmektedir. Satırların birbirine çok yakın olmadığı, paragraflar arasında yeterli boşluk bırakıldığı ve metnin blok hizalama olmaksızın yalnızca sol tarafa hizalanarak düzenlendiği belirlenmiştir.

Görsel incelemeye göre (bkz. Resim 4. 4.), satır aralığı, karakter yoğunluğu ve sayfa kenar boşlukları uyumlu bir bütünlük içinde yapılandırılmıştır. Bu yapının, sayfa üzerinde okunabilirliği destekleyen, sade ve dengeli bir tipografik tasarım oluşturduğu sonucuna veri temelli olarak ulaşılmıştır.

4.1.1.6. Görsel tasarım (illüstrasyon/ resimleme)

Görsel tasarımın çocuk edebiyatındaki önemi, daha önce birçok çalışmada vurgulanmış; resimlerin, çocuk kitaplarında metni destekleyen en etkili kurgusal unsurlar arasında yer aldığı kabul görmüştür. On iki bölümden oluşan bu eserde, illüstratör Brigitte Smith tarafından toplam yedi adet tam sayfa suluboya illüstrasyon hazırlanmıştır. Bu görsellerin her biri, sayfanın tamamını kaplamakta ve metinden bağımsız olarak bile bir durum ya da olayı anlamlı şekilde betimlemektedir.

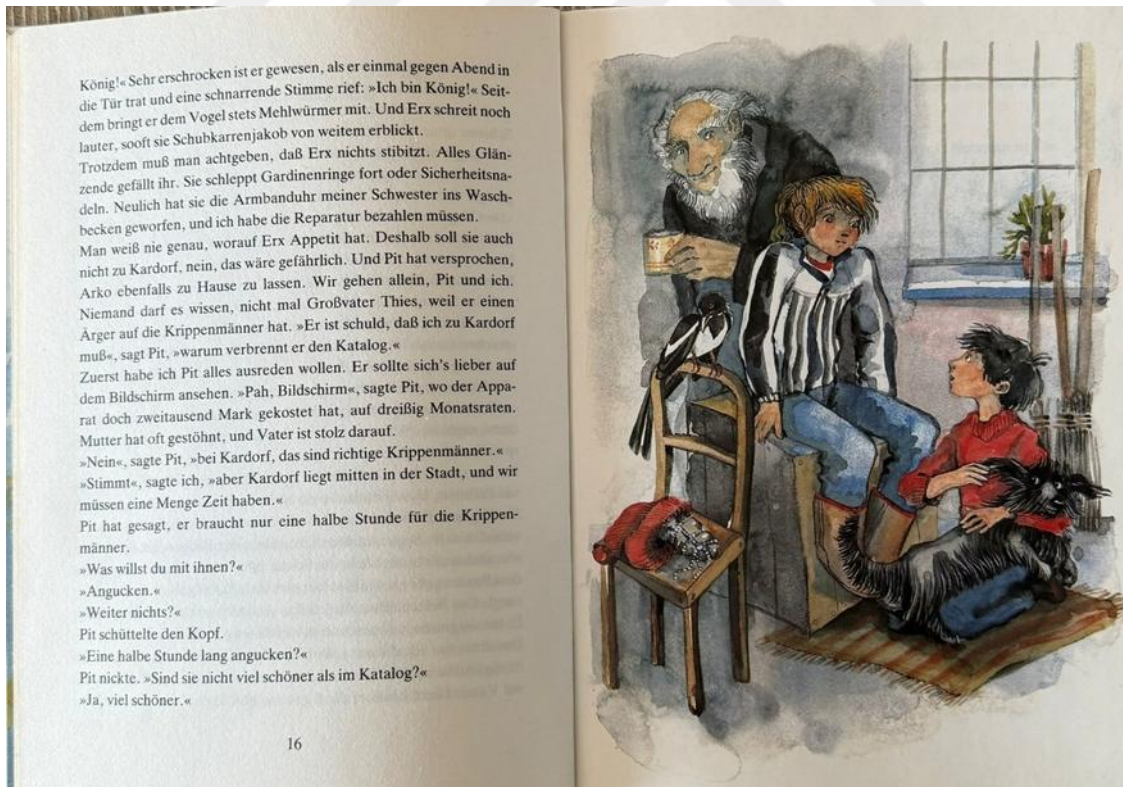
Metin kısmı ikinci hamur kâğıda basılmışken, illüstrasyonların yer aldığı sayfalar parlak kuşe kâğıt üzerine basılmıştır. Bu farklı kâğıt türü tercihi sayesinde, illüstrasyonların renkleri

daha canlı, çizgileri ise daha belirgin ve net bir görünüm kazanmıştır. Bu teknik tercih, kitabın görsel niteliğini artırmakla kalmayıp çocuk okuyucunun dikkatini de daha güçlü şekilde metne yönlendirmektedir.

Görseller yalnızca metne görsel bir destek sunmakla kalmamakta; aynı zamanda çocuk okuyucunun karakterlerle duygusal bağ kurmasına da olanak tanımaktadır. Özellikle karakterlerin yüz ifadeleri ve beden dilleri, çocukların empati becerisini geliştirmeye katkı sunmakta; anlatıya duygusal bir derinlik katmaktadır (bkz. Resim 4. 5. ve Resim 4. 6.).

Görsel sayısı nicelik açısından sınırlı olsa da her birinin estetik değeri, anlatımla bütünlük oluşturması, renk canlılığı ve kurgusal uyumu bakımından taşıdığı nitelik, metnin etkisini büyük ölçüde güçlendirmektedir. Bu nedenle, illüstrasyonların sayıca azlığı bir eksiklik olarak değerlendirilse bile, mevcut görsellerin çocuk edebiyatında aranan temel kriterleri büyük ölçüde karşıladığı; dolayısıyla kitapta ek görsele ihtiyaç duyulmadığı düşünülmektedir.

Bu genel değerlendirme çerçevesinde, eserde yer alan görsellerin verdiği mesaj ve oluşturduğu etki aşağıda örnekler üzerinden ayrıntılı biçimde analiz edilecektir.

Resim 4. 5. İllüstrasyon I.

Resim 4. 5.'te yer alan illüstrasyon, eserin ikinci bölümüne ait olup, Zilla Sprenkel'in Pit'i evde ziyaret ettiği sahneyi görselleştirmektedir. Görselde, Zilla bir sandığın üzerine

oturmuş, arkasında büyükbaba Thies bir fincanla ayakta durmakta, Pit ise yerde oturmakta ve köpek Arko'ya sarılmaktadır. Sandalyeye konmuş kırmızı bere ile içindeki parlak objeler, saksagan Erx'in üzerinde durduğu bir sandalyeye yerleştirilmiştir.

Kompozisyonda karakterlerin yerleşimi, birbirlerine yakın pozisyonları ve doğrudan kurdukları göz teması dikkat çekmektedir. Bu düzenleme, karakterler arası ilişkinin yoğunluğunu ve karşılıklı etkileşimi açık biçimde ortaya koymaktadır. Figürlerin jestleri ve bakış yönleri, sahnedeki etkileşim yapısını desteklemektedir.

Renk kullanımında iç mekânda hâkim olan kırmızı, kahverengi ve sarımsı tonlar, figürlerin bulunduğu ortamın sıcaklığına işaret ederken; pencere kenarındaki mavi ve beyaz tonlar, dış ortamla iç mekân arasındaki görsel karşıtlığı oluşturmaktadır. Böylece iç-dış mekân ilişkisi, renk geçişleriyle ayrıştırılabilir hâle gelmiştir.

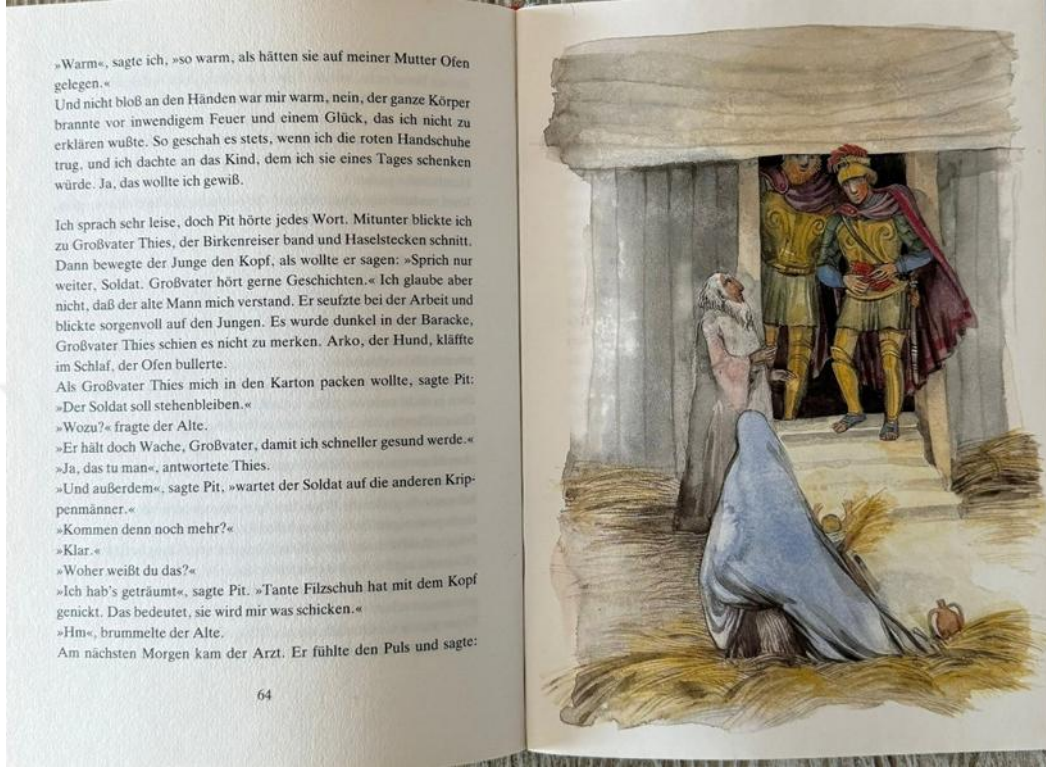
Ayrıntı düzeyinde incelendiğinde, sandalyede yer alan bere ve metal nesnelere gibi küçük objelerin özenle resmedildiği; hayvan figürleri olan Arko ve Erx'in pozisyonlarının ise kompozisyonun bütünlüğü içerisinde öne çıktığı gözlemlenmektedir. Bu tür detaylar, çocuk okuyucuların görsel dikkatini yönlendirme potansiyeline sahiptir.

Genel olarak, bu illüstrasyon eserin ikinci bölümüne ait anlatının mekânsal, ilişkisel ve duygusal yönlerini destekleyici görsel unsurlar içermekte ve metinle uyumlu bir biçimde yapılandırılmıştır.

Resim 4. 6., eserin yedinci bölümünde yer alan sahneye ait olup, Roma askerlerinden birinin, saman zemin üzerinde bulunan iki figürle karşılaştığı anı betimlemektedir. Görselde, ön planda yere oturmuş mavi giysili bir kadın figürü ve ayakta duran yaşlı bir adam yer almakta; bu iki figür, kapı eşiğinde duran iki zırhlı Roma askeriyle yüz yüze konumlandırılmıştır. Ortamın zemini samanla kaplıdır. Arka planda yer alan kapı aralığı, mekânsal olarak içeri ve dışarının ayrımını net biçimde ortaya koymaktadır.

Asker figürlerinden biri, ellerinde kırmızı renkli bir nesne (örneğin eldiven) tutmaktadır. Figürlerin kıyafetleri, sosyal rollerine işaret eden biçimde ayrıştırılmıştır: Askerler parlak zırh ve kırmızı pelerin taşıırken, iç mekândaki figürler sade kıyafetlerle betimlenmiştir. Sahnenin alt bölümünde, bebek figürü sırtüstü yatmakta ve kollarını yukarıya doğru kaldırmış biçimde konumlandırılmıştır.

Renk kullanımı, karakterler arası ayrımı destekleyici şekilde yapılandırılmıştır. Mavi ve saman sarısı tonlarının ağırlıkta olduğu iç mekân, dış mekânda yer alan askerlerin altın sarısı zırhlarıyla görsel karşıtlık oluşturacak biçimde resmedilmiştir. Bu renk ayrımı, mekânsal bölünmenin yanı sıra karakterler arası temsiliyet ayrımını da desteklemektedir.

Resim 4. 6. İllüstrasyon II.

Kapı eşiği, görselin merkezi ekseninde yer almakta olup, figürlerin konumlanması bu sınır üzerinden yapılmıştır. Eşik hattı hem mekânsal hem figüratif bir karşılaşma alanı olarak kurgulanmıştır. Görseldeki nesne düzenlemeleri (kapı, saman, testi gibi objeler), sahnenin doğal bir kırsal ortamda geçtiğine işaret etmektedir.

Görseldeki figürler arasında fiziksel bir temas bulunmamakla birlikte, duruş biçimleri ve yönelmiş bakışlar arası etkileşim ilişkisi kurulmuştur. Bu düzenleme, görseldeki karşılaşmanın görsel merkeziliğini ve dikkat odağını oluşturmaktadır.

4.1.2. Eserin içerik özelliklerine ilişkin bulgular

4.1.2.1. Eserin konusu

Pit und die Krippenmänner, küçük bir çocuk olan Pit'in kırsal bir bölgede sürdürdüğü yaşamı temel alan ve bu yaşamın etrafında gelişen olayları farklı anlatıcı karakterler aracılığıyla sunan bir yapıttır. Eserin ana konusu, Pit'in çevresindeki bireylerle kurduğu ilişkiler ile bu

ilişkilerin tetiklediği bireysel ve toplumsal düzeydeki değişim süreçleri etrafında şekillenmektedir.

Eserde yer alan her bölüm, farklı bir anlatıcı karakterin bakış açısıyla sunulmuş olup bu yapı, olayların çok boyutlu şekilde aktarılmasını mümkün kılar. Pit'in doğrudan anlatıcı olmadığı bölümlerde dahi olay örgüsünde merkezî bir konumda yer aldığı görülmektedir (bkz. (Wiemer, 1985a).

Metnin bütününe yayılan anlatı kurgusunda Pit'in gündelik yaşamı, eline geçen bir katalogda yer alan Krippenmänner figürleriyle zenginleşir. Bu figürler etrafında şekillenen olaylar aracılığıyla eser, Pit'in yaşadığı çevredeki bireylerin farklı yaşam deneyimlerini ve içsel süreçlerini konu edinmektedir. Pit'in karakteriyle doğrudan ya da dolaylı olarak ilişki kuran anlatıcılar aracılığıyla, bireysel farkındalık, yüzleşme ve değişim gibi temalar olay örgüsüne dâhil edilmektedir.

Eserdeki olaylar, yüzeysel ve gündelik anlatılar gibi görünmekle birlikte, farklı yaş gruplarına mensup karakterlerin çeşitli içsel ve dışsal çatışmaları üzerinden ilerleyen bir anlatı yapısına sahiptir. Bu yapı, Pit'in etkileşimde bulunduğu kişiler aracılığıyla gelişen olay dizisini merkeze almakta ve her bir anlatı karakterinin deneyimi doğrultusunda şekillenmektedir.

4.1.2.2. Eserin teması (izlek)

Pit und die Krippenmänner adlı eserde işlenen temalar, ağırlıklı olarak inanç, umut ve içsel dönüşüm kavramları etrafında şekillenmektedir. Anlatılarda bireysel vicdan muhasebesi, empati, pişmanlık, sorumluluk alma, affetme ve dayanışma gibi insani ve ahlaki temalar öne çıkmaktadır.

Eserde olaylar, farklı anlatıcı karakterlerin bakış açısıyla sunulmakta ve her anlatıda bir karakterin kendi iç dünyasıyla yüzleşmesi temel alınmaktadır. Bu anlatıcı karakterlerin geçmişte yaptıkları hatalar, yaşadıkları içsel çatışmalar ve dönüşüm süreçleri metnin tematik yapısını oluşturmaktadır.

Pit karakteri, anlatıların merkezinde yer almakta ve olayların gelişiminde etkili bir unsur olarak kurgulanmaktadır. Pit'in figürlerle kurduğu sembolik bağlar ve karakterlerle etkileşimi, bireylerin içsel yolculuklarını başlatan unsurlar olarak tematik yapıya dâhil edilmektedir.

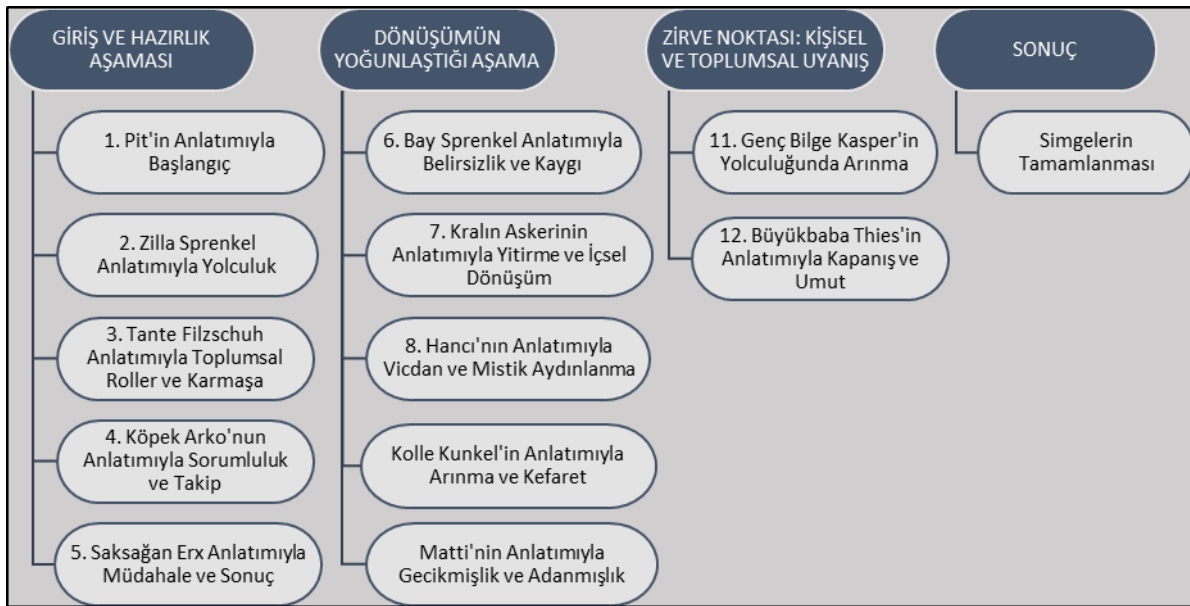
Anlatıların genelinde yer alan ortak tema, bireysel düzeyde yaşanan değişim ve bu değişimin toplumsal bir farkındalığa dönüşmesidir. Bu bağlamda, eserde bireysel gelişim

süreçleri ile toplumsal değerler arasında ilişki kurulmakta; karakterlerin yaşadıkları dönüşümler kolektif bir anlam kazanacak biçimde yapılandırılmaktadır.

Temalar, anlatının yapısal kurgusu içinde bütüncül bir şekilde ilerlemektedir. Her öyküde yer alan bireysel değişim hikâyeleri, karakterlerin yaşam deneyimlerine bağlı olarak çeşitlenmekte ve tematik süreklilik içinde eserin genel değerler dünyasına katkıda bulunmaktadır. Bu durum, temaların yalnızca bireysel boyutta değil, anlatı bütünlüğü içinde süreklilik taşıyacak biçimde işlendiğini göstermektedir.

4.1.2.3. Plan

Bu bölümde, *Pit und die Krippenmänner* adlı eserin yapısal çözümlemesine temel oluşturan şematik kurgu planı sunulmaktadır. Eserdeki anlatılar; karakterlerin içsel gelişim süreçleri, tematik ilerleyişi ve eğitsel mesajları göz önünde bulundurularak dört temel aşama çerçevesinde yapılandırılmıştır: “Giriş ve Hazırlık Aşaması”, “Dönüşümün Yoğunlaştığı Aşama”, “Zirve Noktası: Kişisel ve Toplumsal Uyanış” ve “Sonuç”. Her bir aşama, belirli anlatıcı karakterler aracılığıyla temsil edilen değerlerle, duygusal geçişlerle ve pedagojik yönelimlerle biçimlendirilmiş; bu yapı üzerinden eserin içeriksel ve eğitsel boyutları sistematik bir bütünlük içinde değerlendirilmiştir. Sunulan plan, yalnızca anlatıların sıralı düzenini yansıtmakla kalmamakta; aynı zamanda eserin çocuk edebiyatı bağlamındaki işlevini tematik bağlamda yapılandırmaya imkân tanımaktadır (bkz. Şekil 4. 1.).

Şekil 4. 1. *Pit und die Krippenmänner* eserin şematik planı.

Belirlenen bu kurgu planı doğrultusunda, eserin her bir bölümü içeriksel bağlamda ayrı ayrı değerlendirilecektir. Her anlatının yapı içerisindeki konumu, tematik işlevi ve karakterin

temsil ettiği değerler temel alınarak eserin genel anlam dnyasına katkısı ortaya konacaktır. Bblmler, buldukları aşamanın bağlamı çerçevesinde ele alınacak; karakter gelişimleri, duygusal geçişler, eğitsel yönelimler ve sembolik anlatı unsurları açısından ayrıntılı biçimde çözümlenecektir.

Bu çözümlenmeler aracılığıyla, anlatılar arasındaki geçişlerin nasıl sağlandığı, kurgusal bütünlüğün ne şekilde oluşturulduğu ve eserin çocuk edebiyatı ölçütlerine ne derece uygunluk taşıdığı da içeriksel düzlemde değerlendirilecektir.

Bölüm 1: Das Ende der Welt (Dünyanın Sonu)

Pit'in Anlatımıyla Başlangıç

Bu analizde, eserin birinci bölümünde anlatıcı konumunda yer alan Pit karakterinin bakış açısından yapılandırılmış anlatının, tematik ve eğitsel işlevleri bakımından ne tür öğeler taşıdığı belirlenmeye çalışılmıştır. Anlatıdaki mekânsal düzenlemeler, karakter ilişkileri ve sembolik unsurlar, çocuğun iç dnyasının nasıl yapılandırıldığını gösterecek biçimde değerlendirilmiştir.

Pit'in yaşadığı mekân, kentin kenarındaki "Das Ende der Welt" (Wiemer, 1985a, s. 7) (dünyanın sonu) adıyla anılan baraka olarak tanımlanmakta; çevresel betimlemelerdeki unsurlar (sarı tuğlalı ev, donmuş su hendeği, tahta köprü vb.) mekânın sosyal ve ekonomik konumunu belirleyici şekilde sunulmaktadır. Karakterin büyükbabasıyla birlikte hurda toplayarak geçimini sürdürmesi ve yanında sadık köpeği Arko'nun bulunması hem yoksulluk koşullarını hem de duygusal dayanışma unsurlarını yansıtmaktadır.

Anlatının kırılma noktası, hurda yığınları arasında bulunan Kardorf mağazasına ait bir alışveriş katalogudur. Altın yaldızlı kenarlarıyla dikkat çeken bu katalog, anlatı içinde Pit'in zihinsel evreninde yeni bir kapı açmakta ve Krippenmänner figürleriyle kurulan sembolik bağın başlangıcını oluşturmaktadır. Bu figürlerin belirli fiyatlarla sunulması, çocuğun hayal gücü ile maddi gerçeklik arasındaki gerilim hattını oluşturmaktadır. Katalogda yer alan çoban, bilge kral ve egzotik figürlerin Pit'in zihninde bıraktığı izlenim, karakterin içsel arzu ve inanç sistemine dair göstergeler sunmaktadır.

Pit'in büyükbabası Thies'in katalog karşısındaki tavrı, kuşaklar arası algı farkına işaret etmektedir. Büyükbaba figürünün maddi gerçekliği önceleyen yaklaşımı, Pit'in metaforik düzlemde kurduğu inanç ve iyilik evreniyle karşıtlık içinde sunulmaktadır.

Bu bulgular doğrultusunda, eserin birinci bölümünde Pit karakterinin anlatımı üzerinden çocuk bakışıyla yapılandırılmış bir anlatı zemini kurulduğu; yoksulluk, düş gücü ve kutsal imgeler arasında bir gerilim yaratıldığı; bireysel beklentilerle toplumsal gerçekler arasındaki farkların görsel ve metinsel unsurlarla yansıtıldığı gözlemlenmiştir. Anlatının merkezine yerleştirilen katalog hem kurguya yön veren hem de sonraki anlatılar için çerçeve işlevi gören sembolik bir unsur olarak öne çıkmaktadır.

Bölüm 2: Abfahrt nach Betlehem (Beytullahim'e Kalkış)

Zilla Sprenkel'in Anlatımıyla Yolculuk

Bu bölümdeki analiz, anlatıcı konumunda yer alan Zilla Sprenkel karakterinin bakış açısından yapılandırılmış anlatının tematik, sembolik ve pedagojik açıdan taşıdığı unsurların betimsel olarak ortaya konulmasını amaçlamaktadır. Anlatı boyunca Zilla'nın içsel çatışmaları, toplumsal konumuyla olan ilişkisi ve çocukça özgürlük arayışı incelenmiştir.

Zilla'nın aile içindeki konumu; doğum gününün yılbaşına denk gelmesi nedeniyle fark edilmemesi; “»(...) kurz vor Weinachten hat man ungern Geburtstag, weil man nichts Rechtes geschenkt bekommt.(...)«” (Wiemer, 1985a, s. 14)., üç kardeş arasında ortanca çocuk olmanın getirdiği görünmezlik hissi ve kendisine yüklenen ev işleri (odun taşıma, bulaşık yıkama vb.) üzerinden tanımlanmaktadır. Bu yapı, karakterin kimlik inşası sürecine ilişkin belirli ipuçları sunmaktadır. Aynı zamanda Zilla'nın yaralı bir saksak olan Erx'i sahiplenmesi ve eğitmesi, onun bireysel sorumluluk alma, şefkat gösterme ve özgün bir aidiyet alanı oluşturma eğilimini yansıtmaktadır.

Anlatının merkezini, Zilla ile Pit'in Kardorf mağazasındaki “Krippenmänner” figür koleksiyonunu görme arzusuyla gerçekleştirdikleri gizli şehir yolculuğu oluşturmaktadır. Bu yolculuk, yalnızca fiziksel bir hareketlilik değil; aynı zamanda çocukların özgürlük arayışı, maddi sınırlara karşı bireysel direnişi ve kutsal sembollerin modern tüketim kültürü içindeki sunumuna yönelik farkındalıklarını da betimlemektedir. Yolculuk esnasında karşılaşılan fırıncı Rockstroh'un aracı, şehirdeki yılbaşı süslemeleri, saat kulesinin işleyişi gibi mekânsal unsurlar, zaman-mekân algısını belirginleştiren dramatik öğelerdir.

Zilla'nın anlatımında çocuk diliyle yansıtılan “Krippenmänner” figürlerine yönelik gözlemler, kutsal olanla gündelik olan arasındaki tematik gerilimi ortaya çıkarmaktadır. Figürlerin betimleniş biçimi, çocukların dini imgeleri nasıl algıladıkları ve bu imgeler

üzerinden nasıl bireysel anlamlar kurduklarını göstermektedir. Beşinci kattaki vitrinin ulaşılması, anlatının yapı açısından bir ara durak niteliği taşımaktadır.

Bu bulgular doğrultusunda, ikinci bölümde Zilla karakterinin kimlik arayışını merkezine alan; çocuk dünyasının ekonomik, sosyal ve kültürel dinamiklerle nasıl ilişki kurduğunu anlatı üzerinden yapılandıran bir tematik ilerleyiş gözlemlenmiştir. Karakterin bakış açısı, olayların çocuk merkezli bir düzlemde sunulmasını sağlamış ve sonraki bölümler için anlatsal bir eşik işlevi görmüştür.

Bölüm 3: Spukt es bei Kardorf? (Kardorf'ta hayalet mi var?)

Tematik Odak: Toplumsal Roller ve Karmaşa

Bu bölümde yapılan analiz, anlatıcı konumundaki Tante Filzschuh'un gözlemleri doğrultusunda anlatının nasıl kurgulandığını ve karakterlerin davranışları üzerinden ne tür eğitsel ya da tematik örüntülerin öne çıktığını belirlemeye yöneliktir.

Anlatı, Zilla Sprenkel ve Pit'in Kardorf mağazasının atriyumuna gelmeleriyle başlamakta; çocukların doğrudan Krippenmänner figürlerine yönelmeleri anlatıcı karakterin dikkatini çekmektedir. Anlatıcı olan Tante Filzschuh'un mesleki sorumluluğu ve dikkat seviyesi, onun çocukların davranışlarını gözlemlemesini kolaylaştırmaktadır. Pit'in fiziksel durumu (ateşli oluşu) ve davranışlarındaki sınır tanımazlık, mağaza atmosferiyle tezat oluşturmaktadır.

Bölümde kullanılan mekânsal unsurlar (yılbaşı süslemeleri, vitrinler, meleklerle dair betimlemeler) anlatının temel görsel unsurlarını oluşturmaktadır. Filzschuh'un Nähstube'ye (terzihane) kısa süreli gidişi ve ardından çocukları bulamaması, anlatıda bir kaybolma ve arayış hissini doğurmakta; bu durum anlatıcının içsel tedirginliğiyle birlikte mekânın doğüstü algılanmasına yol açmaktadır. "Spukt es bei Kardorf?" (Wiemer, 1985a, s. 27) ifadesi, bu anlatı düzleminde gerilimli bir geçiş alanının işaretidir.

Anlatının son bölümünde yer alan olaylar - Herr Sprenkel'in gelişi, köpek Arko ve saksak Erx'in mağazaya girmesi, çocukların dönüşümüne dair ima edilen anlatılar - somut bir eylem zinciri sunmaktan çok, anlatının soyut ve ruhsal düzlemde yoğunlaştığını göstermektedir. Çocukların hayal dünyasının maddi mekânda değişim yaratması, anlatının kırılma noktasıdır.

Bulgular, bu bölümde anlatıcı karakterin gözlemci tutumu, mekânın işlevi, çocukların Krippenmänner figürleriyle kurduğu bağ ve mağaza düzeninin anlatı boyunca değişim göstermesi gibi içerik unsurlarına dayalı olarak şekillenmiştir. Bölüm, ruhsal dönüşümün maddi mekâna yansıma biçimini anlatı öğeleriyle birlikte betimleyerek eserin bütünsel tematik yapısına geçiş zemini oluşturmaktadır.

Bölüm 4: Eine Tür ist immer offen (Her zaman bir kapı açıktır)

Tematik Odak: Sorumluluk ve Sadakat

Bu bölümde yapılan analiz, anlatıcı olan köpek Arko'nun bakış açısından olayların aktarılması üzerine odaklanmaktadır. Anlatı, Pit'in sağlık durumunun bozulduğu bir dönemde, büyükbaba Thies'in Arko'ya sorumluluk yükleyen sözleriyle başlamaktadır. Anlatım boyunca Arko'nun sadık ve koruyucu bir figür olarak konumlandığı gözlemlenmektedir.

Bölümde Pit'in Krippenmänner kataloğu üzerinden gerçekleştirdiği hayal kurma eylemleri dikkat çeker. Arko'nun anlatımı aracılığıyla Pit'in gerçeklik ile hayal dünyası arasındaki geçişleri sezgisel olarak izlenmektedir. Bu anlatı yapısı, Pit'in zihinsel süreçlerinin dışsal gözlemlerle aktarılması bakımından bölümün betimleyici işlevini öne çıkarmaktadır.

Anlatının gelişiminde, saksagan Erx'in yönlendirmesiyle Arko evden ayrılmakta ve Pit ile Zilla'yı bulmak amacıyla bir iz sürme sürecine girmektedir. Bu sürece dair anlatılan mekânlar - karla örtülü bahçeler, şehir meydanı, Kardorf mağazasının arka girişi - anlatıdaki fiziksel ortam geçişlerini yansıtmaktadır. Arko'nun yer düzleminden algıladığı dünya ile Erx'in havai bakış açısı arasında kurulan karşıtlık, anlatının mekânsal yapısına çeşitlilik kazandırmaktadır.

Mağaza içerisinde geçen sahnelerde, Arko'nun asansör boşluğu, sisli koridorlar ve beşinci kattaki oyuncak reyonuna ulaşma çabası detaylandırılmıştır (Wiemer, 1985a, ss. 33-37). Bu süreçte karakterin yön duygusu, içgüdüleri ve takip becerileri anlatımın temel belirleyicileri hâline gelmektedir.

Bulgular, anlatının hayvan merkezli anlatıcı kurgusu, karakterin sadakat ekseninde hareket etmesi, mekânsal geçişlerin ayrıntılı biçimde işlenmesi ve anlatı boyunca takip edilen izlek doğrultusunda yapılandırılmıştır. Bölüm, anlatı bütünlüğü içinde bir arama süreci ve çocuklarla bağlantılı bir sorumluluk anlatısı çerçevesinde analiz edilmiştir.

Bölüm 5: Heller Stern und schwarze Wolke (Parlak Yıldız ve Kara Bulut)

Tematik Odak: Müdahale ve Dayanışma

Beşinci bölümün anlatıcısı, saksağan Erx'tir. Anlatı, karakterin Arko tarafından kuyruğundan yaralanmasıyla başlamakta ve hayvan perspektifiyle insan dünyasındaki gelişmelere dair gözlemler aktarılmaktadır. Bölüm boyunca, Erx'in Kardorf mağazasına dair izlenimleri, çocukların güvenliği ve mağazadaki olağanüstü durumlara yönelik farkındalık çerçevesinde sunulmaktadır.

Erx, çatı katından yaptığı gözlem sırasında, mağaza binasının üzerinde parıldayan yıldız ve onun altında beliren siyah duman bulutunu gözlemlemektedir. Bu duman, anlatıda "Die schwarze Wolken!" (Wiemer, 1985a, s. 40) (kara bulutlar) olarak nitelendirilmiş; yıldız ve bulut arasında kurulan görsel kontrast, sahnede belirginleştirilen iki ayrı sembolün karşıtlığını vurgulamaktadır.

Bölümde Erx ile Arko'nun iş birliği içerisinde mağazanın çeşitli çıkışlarını gözetmesi ve kontrol altına alma çabaları detaylandırılmıştır. Olay örgüsünde, karakterlerin mekânsal konumları (çatı, arka giriş, koridorlar) ve hareket yönleri (gözetleme, izleme, müdahale) ayrıntılı olarak aktarılmaktadır.

Yangın tehdidi sonrası gelişen olaylarda çocuk karakterler Pit ve Zilla'nın müdahalesi aktarılmıştır. Yangın söndürme girişimi limonata ve battaniye aracılığıyla gerçekleştirilmiş olup, karakterlerin fiziksel eylemleri (dökme, sarma, söndürme) doğrudan betimlenmiştir. Bu müdahale süreci sırasında anlatıdaki gerilim çözülmekte ve mağazanın yangından korunması sağlanmaktadır.

Anlatının son bölümünde olay yerine gelen Schubkarrenjakob ve mağaza yöneticisi Herr Nottebohm'un varlığına değinilmiş; yardım eden karakterlerin tanımlandığı ve mağazada bulunan Krippenmänner figürlerinin olaylar bağlamında öne çıktığı bilgisi sunulmuştur.

Bulgular, anlatının hayvan gözünden aktarımı, olaylara yönelik izleme ve müdahale temelli anlatı yapısı, mekân ve karakter hareketlerinin açıklığı, çocuk karakterlerin doğrudan eylemleri ve anlatı içerisindeki çözülme süreci çerçevesinde yapılandırılmıştır.

Bölüm 6: Gewürz für Pfefferkuchen (Zencefilli Kurabiye İçin Baharat)

Tematik Odak: Belirsizlik, Kaygı ve Sonuçlanma

Altıncı bölümde anlatıcı olarak Herr Sprenkel yer almaktadır. Anlatı, akşamın ilerleyen saatlerinde Sprenkel'in eve dönüş süreci ve içsel sorgulamalarıyla başlamakta; çocukların

nerede olduğuna dair kaygılar üzerinden ilerlemektedir. Eve dönüş sırasında, eşi Marie'nin Pfefferkuchen (zencefilli kurabiye) hazırlığına dair istekleri (karanfil ve muskat) sahneye dâhil edilmiştir. Bu ev içi gündelik ayrıntıların yanı sıra, Sprenkel'in zihninde Zilla ve Pit'in kayboluşuna dair belirsizlik hâkimdir.

Olay örgüsünde fırıncı Rockstroh'un sorduğu "Bugün Kardorf'ta misafirlerin mi vardı?" sorusu, çocukların Kardorf mağazasında bulunduğu dair bir doğrulama işlevi görmektedir.

»Na, Besuch gehabt?«
»Nein«, sagte ich, »nicht, dass ich wüsste.«
»Ich meine bei Kardorf.«
»Ach so«, sagte ich, »Das Viehzeug ist unberechenbar. Man ist nie vor Überraschungen sicher.«
»Viehzeug?« fragte Rockstroh.
»Klar, der Hund und die Elster. Die haben mich doch bei Kardorf besucht.«
Rockstrohs Augen wurden noch größer. »Soviel ich weiß«, sagte er langsam, »ist das weder ein Hund noch ein Vogel gewesen.«
»Na, na. Von wem reden Sie denn?«
»Von den beiden, die ich im Auto mitnahm. Heute Abend, kurz vor sechs.«
»Richtung Stadt?«
»Allerdings.« Und seiner Schätzung nach müssten das Zilla und Pit gewesen sein, niemand sonst. (Wiemer, 1985a, s. 51).

Bunun üzerine Sprenkel, Pit'in yaşadığı barakaya gitmekte ve ardından mahalle kavşağında beklemeye karar vermektedir. Aynı sahnede, Herr Nottebohm'un arabasıyla olay yerine gelişi ve aracın içinde Zilla, Pit, Arko ve Erx'in bulunduğu görülmesi anlatılmaktadır. Pit'in ateşinin yüksek olduğu fark edilmekte; Nottebohm, tıbbi yardım ihtiyacına ve ertesi gün yapılacak görüşmeye işaret etmektedir.

Anlatının devamında Sprenkel, evde kızı Zilla'dan yaşananlara dair bilgi edinmektedir. Zilla, mağazadaki yangını limonata ve battaniye ile söndürdüklerini aktarmaktadır. Pit, yaşananlardan habersiz şekilde, zihninde Krippenmänner figürlerini taşımakta; özellikle "Kaiser Augustus'un Askeri" figürüne odaklanmaktadır.

Bölümün sonunda Nottebohm'un, baraka yaşamını öğrenmek istemesi ve Tante Filzschuh'un Pit'e armağan olarak bir Krippenmann figürü göndermesi aktarılmaktadır. Bu figür, beşinci katta yer alan kırmızı eldivenli bir asker olarak betimlenmiştir. Pit'in armağan karşısındaki tepkisi doğrudan aktarılmıştır: yüzünde belirgin bir sevinç ifadesi görülmektedir.

Bulgular; anlatıcının iç dünyası, mekânsal geçişler, karakterler arası etkileşim, olayların çözümleme düzeyine ulaşması ve Krippenmänner figürlerinin hikâye içerisindeki işlevleri bakımından sunulmuştur.

Bölüm 7: Die roten Handschuhe (Kırmızı Eldivenler)

Tematik Odak: Yitirme, Yargı ve İçsel Dönüşüm

Bu bölümde anlatıcı, Krippenmänner figürlerinden biri olan Kaiser Augustus'un askeridir. Eserin bu bölümünde ilk kez bir figür kendi sesiyle anlatımı üstlenmekte; böylece anlatıya figüratif karakterlerin iç dünyasına dair yeni bir katman eklenmektedir.

Anlatı, askerın doğduğu yer olan Pinus Alba adlı dağ köyünden ayrılışına ve annesinin ona ördüğü kırmızı eldivenlere dair anılarıyla başlamaktadır. Eldivenler hem annelik hatırasını hem de karakterin zamanla geçirdiği dönüşümü temsil eden nesnelere olarak sunulmuştur.

Askerin Betlehem'deki görev sürecinde, kırmızı eldivenlerini kaybettiği, daha sonra bu eldivenleri yaşlı bir adamın (Josef/ Yusuf) elinde gördüğü aktarılmaktadır. Anlatıda bu sahne, anlatıcının dönüşüm sürecini başlatan kırılma noktası olarak yer almaktadır. Josef'in yanında bulunan genç kadın (Maria/ Meryem) ve yeni doğmuş çocuk (Jesus/ İsa) ile gerçekleşen kısa süreli karşılaşma, karakterin içsel uyanış sürecinin devamını oluşturmaktadır.

Metin içerisinde, anlatıcının zihninde annesinden duyduğu bir cümle tekrar edilir: "Sei gut zu den Kindern, auch wenn du ein Soldat bist, dessen Beruf es ist, mit der Faust ans Schwert zu klopfen. Denke stets daran, dass du selber ein Kind warst, auf deiner Mutterschoß." (Wiemer, 1985a, s. 63). Bu ifade, anlatıcının geçmişiyle yüzleşmesini ve şiddet odaklı kimliğinden uzaklaşarak şefkat temelli bir tutuma yönelmesini içeren dönüşüm sürecini desteklemektedir. Eldivenlerin bebeğe sunulmak istenmesi, ancak Josef tarafından şimdilik saklanması önerilmesi, armağanın ertelenen ama umut taşıyan anlamını göstermektedir.

Anlatının sonunda Pit'in, hastalığı süresince bu figürle kurduğu bağ vurgulanmakta; Pit figürle konuştuğunu ve onun kendisi için "nöbet tuttuğunu" söylemektedir. Zilla ve Sprenkel'in Kardorf'tan getirdiği figürlerle birlikte, Pit'in bu inancı somut nesnelere pekiştirilmektedir.

Bulgular; anlatıcının geçmişi, anlatıdaki dönüşüm süreci, sembolik nesne olarak kırmızı eldivenlerin işlevi ve Pit ile figür arasında kurulan ilişki üzerinden sunulmuştur. Figür, anlatı sonunda yalnızca bir süs eşyası değil, çocuğun iç dünyasında anlam yüklenen bir varlık olarak konumlandırılmıştır.

Bölüm 8: Das Auge, auf dem man blind ist (Kör Olduğumuz Göz)

Tematik Odak: Vicdan, Kavrayış ve Mistik Aydınlanma

Bu bölümün anlatıcısı, Betlehem'deki "Fünfzackigen Stern" (Beş Köşeli Yıldız) adlı hanın sahibi olan hancıdır (Wirt). Anlatı, hancının iç sesiyle şekillenen, geçmiş davranışlarını gözden geçirdiği bir içsel sorgulama atmosferinde ilerlemektedir.

Anlatının başında Wirt'in dünyayı "tek gözle" görmeye alışmış olduğu aktarılmakta; bu durum, yalnızca fiziksel bir özellik değil, aynı zamanda metaforik bir "ahlaki körlük" anlamı taşımaktadır. Hancı, daha önce yaşlı bir hizmetçisini işten çıkardığı, muhtaç kişilere yardım etmeyi reddettiği gibi sahneler üzerinden tanıtılmakta; bu örnekler onun bilinçli olarak görmezden gelen ve duyarsızlaşmış biri olduğunu göstermektedir.

Metinde, Betlehem'in en kutsal gecesinde Josef ve hamile eşi Maria hana gelir. Hancı, onlara boş bir odası olmasına rağmen yer olmadığını söyleyerek yalnızca ahırda kalabileceklerini belirtir. Bu durum, karakterin görünüşe ve statüye verdiği önemin, misafirperverlik ve insani değerlere üstün geldiğini ortaya koymaktadır.

Gece ilerledikçe Wirt'in huzursuzluğu artar. Ahırdan gelen ışık ve sessizlik onu dışarı yönlendirir. Burada, konuşabilen bir eşek ile karşılaşır. Eşek, hancıya "kör olan gözülle" bakması gerektiğini söyler. Bu yönlendirme sonrasında hancı, yeni doğmuş bir çocuk (İsa) ile karşılaşır ve bu figürü eşek "der Herr der Welt" (Dünyanın Efendisi) (Wiemer, 1985a, s. 72) olarak tanımlar.

Anlatıda, bu sahnenin ardından çobanların (Krippenmänner) hediyeleri anlatılır. Çobanlar, halk arasında "budala" (töricht) olarak anılsa da bu özel gecede "akıllı" (klug) figürler olarak betimlenmektedir. Bu durum, sosyal statü ile gerçek bilgelik arasındaki ayrımı yansıtmaktadır.

Bölümün sonunda Pit'in bakış açısı devreye girer. Pit, hancıya takılarak "Takvim yok muydu? Doğum gününü önceden bilemez miydin?"- "(...) Aber sag mal, hattest du denn keinen Kalender?" (Wiemer, 1985a, s. 72) sorusunu yöneltir. Bu diyalog, anlatının çağdaş çocuk karakteriyle klasik figürler arasında bağ kurduğunu göstermektedir. Pit'e, bu bölüm sonunda Kolle Kunkel adlı yeni bir Krippenmann figürü armağan edilir.

Bu bölümde sunulan bulgular, hancı karakterinin geçmiş eylemleri, sembolik görme biçimi, ahırda yaşadığı karşılaşma ve anlatı sonunda Pit ile kurulan bağ üzerinden

düzenlenmiştir. Metin, karakterin içsel değişimini ve bu değişimin anlatıdaki diğer figürlerle bağlantısını gözleme dayalı biçimde aktarmaktadır.

Bölüm 9: Wie das Stroh in die Krippe kam (Samanın Beşiğe Gelişi)

Tematik Odak: Arınma, Kefaret ve Dönüşüm

Bu bölümün anlatıcısı, halk arasında geçmişte kötülüğüyle ün yapmış olan haydut Kolle Kunkel'dir. Anlatı, bu karakterin dışlanmışlık, öfke ve pişmanlık duyguları çerçevesinde gelişen içsel dönüşüm sürecine odaklanmaktadır.

Anlatının başlangıcında Kolle, kış koşullarında geçimini sağlamak amacıyla Sternsinger kılığına girerek sadaka toplamaktadır. Ancak geçmişte yardım gördüğü Rott ailesinin çiftliğinde, kadının ona verdiği manto aracılığıyla kimliği açığa çıkar. Bu durum, çiftlik sahibi tarafından aşağılanmasına, köpeklerin üzerine salınmasına ve halkın önünde küçük düşürülmesine neden olur. Bu sahne, karakterin sosyal çevre tarafından dışlanmasını ve bunun sonucunda oluşan öfkesini gözler önüne sermektedir.

Anlatının gelişme kısmında, Kolle'ye hicivsel bir yan karakter olan tilki Reineke Fuchs eşlik eder. İkili, çiftliği yakmak üzere plan yaparlar. Ancak gece gökyüzünde beliren olağanüstü yıldız ışığı ve duyulan mistik müzik, anlatının doğaüstü bir boyut kazandığı bölüme geçişi sağlar. Kolle, yangını başlatmak üzere saman (Stroh) kullanmak ister; fakat saman yanmaz (Wiemer, 1985a, s. 78). Bu detay, anlatı içinde kutsal gecenin kötülüğü dışlayıcı etkisinin sembolik bir göstergesi olarak sunulmaktadır.

Olay örgüsünde belirleyici olan bir diğer figür ise Jochen Früh adlı bir horozdur. Horoz, "Herr der Welt" in doğduğunu haber verir. Reineke Fuchs horoza saldırmaya çalışsa da başarılı olamaz. Bu sahne, kutsal gecede kötülüğün etkisiz kalmasının başka bir anlatımsal örneğini oluşturur. Kolle ve Reineke, bu olayın ardından Betlehem'deki ahıra doğru yönelirler.

Ahırda Maria ve Josef karakterleriyle karşılaşan Kolle, yanında yalnızca bir ateş kovası (Feuerkrug) getirdiğini ifade eder. Maria, bu hediye değerli bulur çünkü yeni doğan bebeğin sıcak tutulması gerekmektedir. Ayrıca, yangın çıkarmakta kullanılamayan saman, bu kez bebek için beşik içine serilmek üzere değerlendirilir. Anlatının sonunda, bebek Kolle'nin sakalını sevgiyle çekiştirir. Bu jest, karakterin anlatı evreninde affedildiğini ve artık kutsal bir bağlam içinde yer aldığını simgeler niteliktedir.

Bu bölümdeki bulgular, Kolle Kunkel'in geçmiş eylemleri, dışlanma süreci, öfke tepkisi, kutsal geceyle karşılaştığı sembolik engeller (yanmayan saman, horoz), ve sonunda yaşadığı dönüşüm süreci üzerinden yapılandırılmıştır. Metin, bir karakterin bireysel pişmanlık ve arınma sürecini, kutsal bir gece bağlamında alegorik öğelerle destekleyerek sunmaktadır.

Bölüm 10: Matti, der einen Umweg machte (Matti, Dolambaçlı Bir Yol Yapan Adam)

Tematik Odak: Gecikmişlik, Kefaret ve Adanmışlık

Bu bölümün anlatıcısı, yaşlı ve hayata karşı küskün bir çoban olan Matti'dir. Anlatının başlangıcında karakter, diğer çobanlardan uzak duran, toplumla ilişkisi zayıflamış ve adalet inancını yitirmiş biri olarak tanıtılmaktadır.

Hikâye, çoban kulübesinde lambanın sönmesiyle başlar. Kulübedeki geleneksel kurallara göre lambanın yağını getirme sorumluluğu, isteksiz de olsa Matti'ye verilir. Bu görev, anlatıdaki olay örgüsünü başlatan temel nedendir.

Yağ getirme görevi sırasında Matti, zincirleme biçimde farklı kişilere yönlendirilir:

Tüccar, deponun anahtarını bulamadığı için Matti'yi demirciye yollar.

Demirci, ateş yakamadığı için Matti'yi kömürcüye gönderir.

Kömürcü hastadır ve Matti'yi doktora gönderir.

Doktor ise eşeğin getirilmesini ister.

Bu zincirleme görevler sonucunda Matti, farkında olmadan Betlehem'deki ahıra ulaşır. Burada Maria, Josef ve yeni doğmuş bebeğin bulunduğu kutsal ortamla karşılaşır. Matti, burada beşik (Krippe) kurma işine yardım eder.

Ahırdaki sahne, Matti'nin çocukla göz göze gelmesiyle duygusal bir dönüşüm noktasına ulaşır. Çocuk ona gülümser ve Matti'de içsel bir yumuşama başlar. Bu andan itibaren karakterin anlatı boyunca süregelen karamsar iç sesi yerini huzura bırakır.

Anlatının sonunda Matti, başta almakla görevlendirildiği yağ ile ahıra geri döner. Ancak ahırın artık karanlıkta olmadığı, içerinin yıldızın ve kutsal bebeğin ışığıyla aydınlandığı belirtilir. Matti diz çöker ve diğer çobanlarla birlikte ibadet eder.

Bu bölümde anlatıcı karakterin başlangıçta sergilediği isteksizlik, yalnızlık ve küskünlük gibi duygular; zamanla yerini içsel bir farkındalık ve aidiyet duygusuna bırakmaktadır. Yaşanan olaylar boyunca anlatı, Matti'nin fiziksel eylemleri kadar içsel geçişlerini de göz önüne sermektedir.

Bölüm 11: Hochmut hat keinen Stern (Kibre Yıldız Yoktur)

Tematik Odak: Kibir, Arınma ve Kardeşlik

Bu bölümün anlatıcısı, Doğu'dan gelen üç bilgeden biri olan Genç Kaspar'dır. Kaspar, yıldızı ilk gören kişi olması nedeniyle kendini seçilmiş biri olarak görmekte ve bu ayrıcalıklı konumuna bağlı olarak büyük bir kibir taşımaktadır.

Anlatının başlangıcında, Kaspar'ın yolculuk hazırlıkları ve yoldaşlarına karşı takındığı tutum betimlenmektedir. Kendisine eşlik eden Balthasar (yaşlı) ve Melchior (siyahi) karakterlerine karşı mesafeli ve küçümseyici bir tavır sergilemekte; özellikle Melchior ile fiziksel temastan (tokalaşma) kaçınmaktadır.

Kaspar, bir sabah erkenden grubu habersizce terk eder. Bu ayrılık sonrası tek başına ilerlediği ormanda, yıldızın kaybolduğunu fark eder. Bu gelişme, anlatıda anlatıcının yönünü kaybettiği bir kırılma noktasına işaret etmektedir. Yıldızın yokluğu, yönsüzlük ve belirsizlik duygusunu beraberinde getirmektedir.

Kaspar, bu süreçte bir köylüyle karşılaşır. Köylü, Kaspar'a yardım etmeyi reddeder ve onu bir gece boyunca çeşitli fiziksel görevlerde çalıştırır. Bu görevler arasında odun taşıma, kömür karıştırma ve ağır fiziksel işler yer almaktadır. Kaspar, bu eylemler sırasında fiziksel olarak yıpranmakta ve duygusal olarak yoğun bir yorgunluk yaşamaktadır.

Gecenin sonunda Kaspar gözyaşlarına boğulur. Sabah olduğunda, devesi yeniden karşısına çıkar. Deve onu, Balthasar ve Melchior'un bulunduğu gruba geri götürür. Aynı anda yıldızın yeniden görünmesi, anlatıda önemli bir görsel sembol olarak yer alır.

Kaspar, gruba geri döndüğünde, arkadaşları tarafından sevinçle karşılanır. Melchior, Kaspar'ın yüzünü yıkayarak ona eski görünümünü kazandırmayı önerir. Kaspar bu esnada Melchior'a “kardeşim” “Ja, Bruder” (Wiemer, 1985a, s. 101) şeklinde hitap eder.

Bölümün sonunda üç bilge birlikte Betlehem'e doğru yola çıkar. Kaspar artık yalnız değildir ve grubun bir parçası olarak, inançla hareket eden bir yolcu konumundadır.

Bölüm 12: Alle Welt braucht Besen (Herkesin Süpürgeye İhtiyacı Var)

Tematik Odak: Umut, İyileşme ve Manevi Tamamlanma

Bu bölümde anlatıcı, Pit'in büyükbabası Jakob Thies'tir. Anlatı, yılbaşı yaklaşırken, Pit'in iyileşme sürecinin son evresine denk gelen bir zaman diliminde başlatılmaktadır. Pit hâlen yataktadır ve başucunda, kendisine ait ahşap Krippenmänner figürleri yer almaktadır. Figürler arasında eksik olan iki doğulu bilge kral figürü, Pit'in zihninde belirgin bir beklenti alanı oluşturmaktadır.

Büyükbaba Thies, geçimini süpürge yapıp satarak sağlamaktadır. Ancak bölgede faaliyet gösteren Kardorf mağazası, daha ucuz süpürgeler sunduğu için Thies'in satışları ciddi şekilde azalmıştır. Bu ekonomik durum, anlatının arka planında yer alan temel sosyal çatışmalardan birini oluşturmaktadır.

Yılbaşı arifesinde köy halkının gösterdiği birtakım davranışlar, anlatının gelişme bölümünü şekillendirmektedir. Sırasıyla:

Zilla Sprenkel, bir süpürge satın alır.

Kaufmann Budensiek, büyük bir erzak paketi gönderir.

Schubkarrenjakob, bir yılbaşı ağacı armağan eder.

Bäcker Rockstroh, Noel çörekleri (Christstollen) yollar.

Bu katkıların her biri, Thies'in el emeği süpürgeleri karşılığında gerçekleşmektedir. Anlatının ilerleyen sahnelerinde, Kardorf çalışanları Tante Filzschuh ve Herr Nottebohm Thies'in evini ziyaret eder. Yanlarında getirdikleri paket içinde, Pit için eksik olan Krippenmänner figürleri bulunmaktadır: Ahşap beşik, İsa bebek, Maria, Josef ve iki doğulu bilge kral figürü.

Pit'in bu hediyeye tepkisi duygusal olarak aktarılmaktadır. Bu olayla birlikte, Krippe sahnesi tamamlanmış olur. Aynı ziyaret esnasında, Nottebohm tarafından Thies'e Kardorf mağazasında bekçilik (Hausmeister) görevi teklif edilir. Bu teklif, anlatı içinde istihdam ve geçim güvencesi bağlamında önem arz etmektedir.

Bölümün kapanış cümlesi, anlatıcı olan büyükbabanın "(...) Heute glaube ich alles." (Bugün her şeye inanıyorum.) (Wiemer, 1985a, s. 115) ifadesidir. Bu ifade, anlatıdaki olayların

ardından büyükbabanın ruh hâlinde meydana gelen dönüşümün betimsel bir göstergesi olarak yer almaktadır.

Bu bölümde, *Pit und die Krippenmänner* adlı eser incelenerek, anlatıların kurgu içindeki konumları, karakter temsilleri ve tematik geçişler açısından sistematik bir plan çerçevesinde ilerlediği belirlenmiştir. Yapılan çözümler sonucunda, eserin hem biçimsel yapısının hem de içeriksel ve pedagojik öğelerinin düzenli bir yapı bütünlüğü içerisinde yer aldığı tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular, eserin çok sesli anlatı yapısının ve çocuk edebiyatı bağlamında eğitsel işlevini destekleyen temel kurgu iskeletinin, sonraki bölümlerde daha ayrıntılı biçimde analiz edilmesine zemin hazırlamaktadır.

4.1.2.4. Karakter analizi

Bu bölümde, *Pit und die Krippenmänner* adlı eserde yer alan anlatıcı karakterlerin işlevsel özellikleri, bölüm yapısıyla uyumlu olarak çözümlenmiştir. Her öykünün farklı bir karakterin anlatımıyla sunulmuş olması, eserdeki çok sesli yapının kurgusal olarak nasıl inşa edildiğini ortaya koymakta; karakterler aracılığıyla anlatı ilerleyişinin ve değer aktarımının nasıl gerçekleştiğine dair bulgulara ulaşılmasını sağlamaktadır.

Analiz kapsamında, öncelikle eserin merkezî figürü olan Pit karakterinin genel özelliklerine yer verilmiş; ardından her bölümde anlatıcı rolünü üstlenen karakterler, yapısal işlevleri ve temsil ettikleri anlatı öğeleri bağlamında ayrı ayrı incelenmiştir. Anlatıcı olmayan yan karakterler, tematik yapıyla ilişkili olarak değerlendirilmiş, ancak bu bölümde doğrudan analiz edilmemiştir. Bu yaklaşım doğrultusunda karakterler, anlatıya katkıları, bölüm içi konumları ve işlevsel rollerine göre yapılandırılmış olup, aşağıda bu çözümlere sistematik biçimde yer verilmiştir:

Pit Karakteri:

Pit karakteri, eserin birinci bölümünün hem anlatıcısı hem de merkezî figürüdür. Karakterin sağlık sorunları nedeniyle evde zaman geçirdiği, yalnızlık duygusuyla başa çıkmaya çalıştığı ve Krippenmänner (Krippe figürleri) olarak adlandırılan küçük figürlerle hayali bir bağ kurduğu gözlemlenmiştir. Bu bağ, karakterin hem bedensel hem de ruhsal iyileşme sürecine katkı sağlamaktadır.

Pit'in anlatımında kullanılan dil çocuksu ve sezgiseldir. Figürlerle kurduğu içsel bağ, gerçeklik ile düş gücü arasındaki sınırları bulanıklaştırmakta ve anlatının duygusal yoğunluğunu artırmaktadır. Karakterin özellikle büyükbabasıyla olan diyaloglarında kuşak

farkına, umut-gerçeklik gerilimine (Wiemer, 1985a, s. 12) ve nesiller arası aktarım ilişkisine dair veriler dikkat çekmektedir.

Pit karakterinin masumiyeti, hayal gücü, gözlem gücü ve duygusal sezgileri ön plandadır. Anlatıcı olduğu bölümde, olayları çocuk bakışıyla aktarması ve okuyucu ile doğrudan bir empati bağı kurması, karakterin anlatı içerisindeki merkezî işlevini pekiştirmektedir. Bu bağlamda Pit'in hem dramatik yapının belirleyici ögesi hem de diğer karakterlerin dönüşümünü başlatan simgesel bir unsur olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Zilla Sprenkel:

Zilla Sprenkel karakteri, eserin ikinci bölümünün anlatıcısıdır. Karakterin ailesiyle ve çevresiyle kurduğu ilişkilerde duyarlılık gösterdiği, kendi iç dünyasında kimlik arayışı yaşadığı ve Pit ile kurduğu arkadaşlık bağı aracılığıyla anlatının merkezî temalarına katkı sunduğu gözlemlenmiştir. Zilla'nın anlatımı, çocuk dünyasının içtenliğini ve gündelik hayata dair gözlemlerini samimi bir üslupla yansıtmaktadır.

Karakterin, hasta bir saksağan olan Erx'e duyduğu ilgi ve onun bakımını üstlenmesi, empati ve sorumluluk gibi değerlere vurgu yapmaktadır. Zilla'nın Pit ile birlikte Krippenmänner figürlerini görmek üzere gerçekleştirdiği yolculuk, karakterin cesaretini, kararlılığını ve arkadaşlık bağlarını görünür kılmaktadır.

Zilla'nın dili enerjik ve duygusal yönü yüksek bir anlatı tonu taşımaktadır “Wir gehen allein, Pit und ich. Niemand darf es wissen, nicht mal Großvater Thies, weil er einen Ärger auf die Krippenmänner hat.“ (Wiemer, 1985a, s. 16). Karakterin cesaret, sadakat, fedakârlık ve duygusal dayanıklılık gibi özellikler taşıdığı belirlenmiştir. Bu bağlamda Zilla Sprenkel, hem anlatı yapısına hareketlilik kazandıran bir anlatıcı hem de Pit'in duygusal ve hayalî dünyasında dönüştürücü rol üstlenen bir figür olarak değerlendirilmektedir.

Tante Filzschuh:

Üçüncü öykünün anlatıcısıdır. Karakterin bir mağaza çalışanı olarak günlük işlerini yerine getirme çabası içinde olduğu, ancak yoğunluk ve dalgınlık nedeniyle çocuklara yeterince dikkat edemediği gözlemlenmiştir. Anlatımında otoriter bir ton bulunmakla birlikte, zamanla gelişen şefkatli yaklaşımı karakterin içsel dönüşümüne işaret etmektedir. Bu yönelimi karakterin Pit'e figürleri tamamlaması desteklemektedir “Hast du nicht gemerkt, Jungchen, dass nur ein Weiser aus Morgenland zu dir gekommen ist? (...) Und wie viele müssen es sein?” (Wiemer, 1985a, s. 112).

Karakterin özellikleri arasında görev bilinci, geleneklere bağlılık, kuşaklar arası aktarımı temsil etme ve içsel pişmanlık öne çıkmaktadır. Ayrıca karakterin olaylara geç tepki vermesi ve çocukların ihtiyaçlarını ilk etapta fark edememesi, yetişkin duyarsızlığının anlatıdaki yansıması olarak değerlendirilmektedir.

Köpek Arko (Hund Arko):

Dördüncü öykünün anlatıcısı Arko, Pit'in köpeği olarak anlatıya içgüdüsel bir bakış açısı kazandırmakta; çocukla kurduğu bağ ve onu koruma çabası üzerinden şekillenmektedir. Anlatıcılık işlevi, hayvan perspektifinden insan ilişkilerinin gözlemlenmesini sağlar. Anlatım dili yer yer mizahi unsurlar barındırır da sadakat, sorumluluk ve güven gibi değerlerin aktarımı bakımından ciddi bir işlev üstlenir. Arko'nun anlatısı, olayları içsel sezgiyle değerlendiren bir yapıya sahiptir. Karakterin belirgin özellikleri arasında koruyuculuk, içgüdüsel bağlılık ve görev bilinci öne çıkmaktadır. Arko, anlatı boyunca Pit'e rehberlik eden, sadık ve duyarlı bir figür olarak işlev görür.

Saksağan Erx (Elster Erx):

Erx, eserin beşinci bölümünün anlatıcısıdır. Karakter, saksağan kimliğiyle bilgi toplama, gözlem yapma ve olaylara yukarıdan bakma yetisiyle öne çıkmaktadır. Hızlı ve esprili anlatımı, metne hareketlilik kazandırmakta; aynı zamanda anlatının mizahi yönünü güçlendirmektedir. Şu söylemleri bu bulguları destekler niteliktedir: "Im Grunde war ich froh, dass ich der Aufsicht des störrischen Kötters entging. Wer weiß, welche Abenteuer man auf Kardorfs Rückseite haben könnte!" (Wiemer, 1985a, s. 39). Erx'in olaylara hem dışarıdan hem içerden bakabilme yeteneği, karakteri anlatı açısından özgün kılar. Anlatıdaki gelişmelere aktif biçimde müdahale eden bu karakter, özellikle çocukların güvenliği için gösterdiği çaba ile toplumsal sorumluluk temasını somutlaştırır. Erx'in belirgin özellikleri arasında meraklılık, gözlemcilik, koruyuculuk ve anlatıya dinamizm katma işlevi yer almaktadır.

Bay Sprenkel (Herr Sprenkel):

Herr Sprenkel, eserin altıncı bölümünün anlatıcısıdır. Karakter, Zilla'nın babası ve Pit'in çevresindeki yetişkinlerden biri olarak yapılandırılmıştır. Anlatı boyunca sorumluluk bilinci, koruyucu tavrı ve içsel ikilemleriyle dikkat çeker. Olaylara gerçekçi bir bakış açısıyla yaklaşmasına rağmen, çocukların duygusal dünyasına duyarlı bir biçimde eşlik etmeye çalışır. Özellikle kızına ve Pit'e duyduğu endişe, karakterin ebeveynlik sorumluluğunu içselleştirdiğini gösterir. İçsel tereddütleri, kendine yönelik sorgulamaları ve çözüm üretmeye dönük tutumu,

onu düşünceli ve empatik bir yetişkin figürü hâline getirir. Herr Sprenkel'in belirgin özellikleri arasında sorumluluk sahibi olma, endişe taşıma ve yardımseverlik yer almaktadır.

Kralın askeri (Der Soldat des Kaisers):

Der Soldat des Kaisers (Kral Augustus'un askeri), eserin yedinci bölümünün anlatıcısıdır. Karakterin anlatısı, kırmızı yün eldivenler etrafında şekillenen simgesel bir anlatı kurgusu sunar. Askerin geçmişi, annesinin elleriyle ördüğü eldivenleri kaybetmesiyle pişmanlık duygusunun ortaya çıkmasına neden olmuş; bu kayıp, karakterde içsel bir dönüşümün başlangıcı olarak yorumlanmıştır. Anlatı sürecinde, askerin katı görünümünün ardında duygusal bir kırılma taşıdığı ve vicdanıyla yüzleştiği gözlemlenmiştir. Gurur, öfke ve içe dönüklük gibi özelliklerin yanında; karakterin dönüşüme açık yapısı ve şefkat geliştirme süreci de belirgin şekilde vurgulanmaktadır. Kırmızı eldivenler, karakterin hem geçmişine duyduğu özlemi hem de içsel sıcaklık ve merhamet arayışını simgelemektedir.

Hancı (Der Wirt):

Der Wirt, eserin sekizinci bölümünün anlatıcısıdır. Karakterin anlatısı, başlangıçta yoksul bir çifti hana kabul etmeyerek sergilediği duyarsızlık üzerine kuruludur. Özellikle yalnızca sol gözüyle bakma metaforu, karakterin bilinçli bir seçicilikle ahlaki sorumluluktan kaçınma eğilimini simgeler. İlgili bölümün başlığı da bu duruma dair vurgu yapmaktadır: “Das Auge, auf dem man blind ist” (Wiemer, 1985a, s. 66).

Ancak anlatı ilerledikçe, Wirt'in mistik ve rüyavari bir deneyim aracılığıyla vicdanıyla yüzleştiği ve bu süreçte içsel bir dönüşüm yaşadığı gözlemlenmiştir. Karakterin başlangıçtaki maddiyatçı ve ilgisiz tavrı, yerini pişmanlık ve ruhsal uyanışa bırakır. Gerçek konukseverliğin ve merhametin anlamını yeniden keşfeden Der Wirt, bu yönüyle ahlaki farkındalık ve dönüşüm sürecinin simgesel bir temsilcisi olarak değerlendirilmektedir.

Haydut Kalle Kunkel (Der Räuber Kalle Kunkel):

Kalle Kunkel, eserin dokuzuncu bölümünün anlatıcısıdır. Karakterin geçmişte suç işlemiş, toplum tarafından dışlanmış bir figür olduğu gözlemlenmiştir. Anlatıda, geceleyin gerçekleştirmeyi planladığı bir intikam girişimi sırasında yaşadığı olaylar, Kalle'nin içsel bir dönüşüm geçirmesine zemin hazırlar. Özellikle kutsal gecede samanın yanmaması, tilkiyle birlikte Betlehem'deki ahıra yönelmesi ve burada sunduğu mütevazı armağan, karakterin vicdani uyanışını ve Tanrı'nın merhametiyle buluşmasını simgeler.

Anlatıcının dili, dürüst ve yer yer sert bir ton taşımakla birlikte, içtenliğiyle karakterin yaşadığı pişmanlığı ve arınma sürecini açık biçimde yansıtır. Kolle Kunkel, affedilme ve değişim temalarının belirgin temsilcisi olarak, eserin ahlaki ve sembolik boyutuna önemli katkı sunar.

Çoban Matti (Der Hirt Matti):

Matti karakteri, eserin onuncu bölümünün anlatıcısıdır. Yorgun, içine kapanık ve hayattan beklentisi azalmış bir çoban olarak tanımlanan bu karakterin, anlatı boyunca sorumluluk ve vicdan duygusuyla yönlendiği gözlemlenmiştir. Matti'nin gecikmeli ama ısrarlı yolculuğu, yalnızca fiziksel bir görev değil; aynı zamanda manevi bir arınma ve içsel dönüşüm süreci olarak kurgulanmıştır. Karakter, türlü engellere rağmen bir bebeğe yardım etmek üzere Betlehem'deki ahıra ulaşır ve orada anlamlı bir karşılaşma yaşar. Bu olay, onun iç dünyasında umut ve inanç duygularını yeniden canlandırır. Matti, anlatı içinde sabır, görev bilinci ve sadakat gibi değerlerin taşıyıcısı olarak öne çıkar; geç kalmasına rağmen doğru yerde ve doğru zamanda bulunması, karakterin dönüşüm sürecinin en güçlü simgesel ifadesi hâline gelir.

Genç bilge Kral Kaspar (Kaspar, der junge Weise):

Kaspar karakteri, eserin on birinci bölümünün anlatıcısıdır. Genç, gururlu ve kendini üstün gören bir figür olarak sunulan Kaspar'ın anlatısı, kibirle başlayan bir yolculuğun içsel dönüşümle sonuçlanması üzerine kuruludur. Karakter, diğer bilge kral figürlerine karşı duyduğu mesafeli tutum ve özellikle Melchior'a karşı geliştirdiği ön yargılı yaklaşım üzerinden değerlendirilmiştir.

Anlatı boyunca yalnız kalmayı seçen Kaspar, bu süreçte yıldızın kaybolmasıyla yönünü kaybeder; ardından bir köylünün yanında fiziksel ve ruhsal açıdan zorlu bir deneyim yaşar. Bu süreç, karakterin kırılma ve dönüşüm noktasıdır. Yol arkadaşlarına yeniden kavuştuğunda onlara içtenlikle yaklaşır, Melchior'a "kardeşim" (Wiemer, 1985a, s. 101) diye hitap eder. Kaspar, böylece yalnızca bilgeliğin değil, tevazunun ve kardeşliğin de taşıyıcısı hâline gelir. Karakterin içsel olgunlaşması, eserin etik yapısıyla doğrudan ilişkilidir.

Büyükbaba Jakob Thies (Großvater Jakob Thies):

Jakob Thies karakteri, eserin on ikinci bölümünün anlatıcısıdır. Yaşlı ve emekçi bir figür olarak sunulan Thies, hem büyükbaba hem de bakıcı rolüyle Pit'in yaşamında merkezi bir yer tutmaktadır. Karakterin Pit'in hastalığı sürecinde gösterdiği sabır, fedakârlık ve duyarlılık, aile içi bağlılık ve kuşaklar arası dayanışma temalarıyla ilişkilendirilmiştir.

Anlatıcı olarak Thies, gerçekçi bir bakış açısına sahip olmakla birlikte, Pit'in hayal dünyasına ve Krippenmänner figürlerine duyduğu inancı küçümsemeden, anlayışla yaklaşır. Ekonomik sıkıntılarla mücadele ederken bile torununu mutlu etmeye çalışması, onun özverili ve onurlu kişiliğini yansıtır “Manchmal bringe ich alle Besen wieder nach Hause. Ich verstecke sie im Schuppen, damit Pit nicht merkt, wie schlecht das Geschäft geht. Wer soll die Arztrechnung bezahlen? Gottlob ist der Junge fast wohlauf, doch ich weiß nicht, was ich ihm schenken soll. Morgen ist Heiligabend.” (Wiemer, 1985a, s. 104).

Bölüm sonunda, Pit'in dileğinin gerçekleşmesiyle birlikte Thies'in de toplum içinde yeniden değer bulması, karakterin yalnızca bireysel değil toplumsal düzeyde de dönüşüm yaşadığını göstermektedir. Thies, sabır, umut ve sevginin dönüştürücü gücünü temsil eden simgesel bir figür olarak değerlendirilmiştir.

4.1.3. Dil ve anlatım özelliklerine ilişkin bulgular

Pit und die Krippenmänner adlı eserde kullanılan dilin genel olarak yalın, sade ve akıcı olduğu gözlemlenmiştir. Bu dil kullanımı, metnin çocuk okurlar tarafından anlaşılabilirliğini artırmakta; kısa cümle yapıları, günlük konuşma diline yakın bir anlatım biçimiyle desteklenmektedir. Metinde yer alan sözcüklerin çoğunlukla gündelik kullanımda karşılığı bulunan ifadelerden seçildiği tespit edilmiştir. Bu durum, metnin özellikle erken yaş düzeyindeki çocuk okuyucular için erişilebilirliğini artırmaktadır.

Eserde yer alan on iki bölümün her biri, farklı bir anlatıcı karakterin bakış açısından aktarılmıştır. Her anlatıcının yaşı, sosyal konumu ve anlatı içindeki rolü doğrultusunda farklı bir anlatım tarzı benimsendiği gözlenmiştir. Örneğin, Zilla'nın anlatımında kısa, canlı ve heyecanlı cümle yapılarının tercih edildiği; hancı karakterinin anlatımında ise daha duraksamalı ve iç monologlara dayalı uzun cümlelerin kullanıldığı belirlenmiştir. Benzer biçimde, yaşlı çoban Matti'nin anlatımında sade ve içe dönük ifadeler, kısa ve düşünsel yoğunluğu yüksek cümlelerle yapılandırılmıştır.

Eserin anlatı yapısında çerçeve hikâye tekniğinin kullanıldığı; ana eksenin Pit'in hasta yatağında geçirdiği zaman dilimi etrafında kurgulandığı saptanmıştır. Her bir alt anlatının bu temel eksenle bağ kurduğu ve metinde yapısal bütünlük sağladığı görülmektedir. Krippenmänner figürlerinin her birinin kendi anlatısına sahip olması, bölüm yapılarının birbirinden bağımsız gibi görünse de genel anlatı çerçevesiyle bütünleştiğini ortaya koymaktadır.

Betimlemelerde sıklıkla doğa unsurlarına yer verildiği, özellikle mevsim geçişleri, gece ve gündüz döngüsü, ışık-gölge karşıtlığı gibi unsurların anlatı akışı içinde estetik bir işlev gördüğü tespit edilmiştir “O, wie sollte ich den Himmel nicht sehen! Klar und kalt spannte er scih über den Schneewipfel, und obwohl ich nur ein winziges Stück Himmel sah, nicht viel größer als meine Hand, so hatten doch unzählige glitzernde Sterne darin Platz” (Wiemer, 1985a, s. 97). Bu unsurların anlatım içinde düzenli tekrarlarla yer aldığı, atmosfer oluşturma ve duygu aktarımı açısından kullanıldığı gözlenmiştir.

Anlatımda doğrudan konuşmalara (diyaloglara) sıkça başvurulduğu ve bu yapıların karakterlerin kişilik özelliklerini yansıttığı belirlenmiştir. Diyaloglarda yer alan üslubun, karakterlerin sosyal çevresi ve yaşı ile tutarlılık gösterdiği; örneğin Arko ve Erx gibi hayvan karakterlerde daha esprili, hareketli ve hafif alaycı ifadelerle karşılaşıldığı gözlemlenmiştir. Ayrıca bu bölümlerde çocukların ilgisini çekebilecek mizahi unsurlara da yer verildiği tespit edilmiştir.

Anlatıcıların dili ile anlatının içeriği arasında doğrudan bir ilişki bulunduğu ve anlatıcıya göre üslubun biçimlendiği gözlenmiştir. Bu bağlamda metin, anlatıcılara özgü sözcük seçimi, cümle uzunluğu, betimleme düzeyi ve içsel konuşma yoğunluğu açısından çeşitlilik göstermektedir. Anlatımda yer yer şiirsel nitelikli ifadeler ve metaforik ögelere yer verildiği; özellikle dini sembollerin ve Krippenmänner figürlerinin yer aldığı bölümlerde sembolik anlatımın yoğunlaştığı belirlenmiştir.

4.1.4. Çocuk ölçütlerine ilişkin bulgular

4.1.14.1. Çocuğa görelik (Kindergemäßheit)

Pit und die Krippenmänner adlı eserde çocuğa görelik ilkesine uygunluk gösteren birçok yapısal ve içeriksel özellik tespit edilmiştir. On iki bölümden oluşan yapı, kısa ve yoğun anlatı formuyla çocukların dikkat süresine hitap etmektedir. Bölümlerin her biri, sade bir dil ve açık anlatım özellikleriyle biçimlendirilmiştir. Anlatıda sıkça kullanılan görsel imgeler ve benzetmelerin çocukların algı düzeyine uygun seçildiği gözlemlenmiştir.

Her bölümde farklı bir anlatıcı karakterin yer alması, anlatı çeşitliliğini artırmakta ve çocuk okuyucunun ilgisinin sürekliliğini sağlamaktadır. Anlatının takvim yapısına benzer biçimde ilerlemesi ve her gün yeni bir figürün anlatıya dahil edilmesi, zaman algısının çocuklara göre yapılandırıldığını göstermektedir. Bu yönüyle anlatının oyunlaştırıcı yapısal özellikler taşıdığı tespit edilmiştir.

4.1.4.2. Çocuk Gerçekliği (Kinderwirklichkeit)

Eserdeki olayların, çocukların fiziksel, duygusal ve zihinsel gerçeklikleriyle örtüşen biçimde kurgulandığı gözlemlenmiştir. Özellikle Pit karakterinin hasta yatağında geçirdiği zaman dilimi, yalnızlığı, büyükbabasıyla olan ilişkisi ve oyuncak figürlerle kurduğu bağ, çocuk yaşamına dair somut ve duygusal gerçekliklerle örtüşmektedir.

Anlatıya dahil edilen tarihsel ve kültürel figürlerin (örneğin Roma askeri, Doğu bilgisi, çobanlar), Pit'in hayal gücü aracılığıyla kişisel gerçeklik alanına dahil edildiği saptanmıştır. Örneğin Pit'in dedesine askerin nöbet tuttuğunu söylemesi gibi "Er hält doch Wache, Großvater, damit ich schneller gesund werde" (Wiemer, 1985a, s. 64). Bu figürlerin çocuk dünyasında anlam kazanma biçimi, çocuk gerçekliğini esas alan bir anlatı inşasını göstermektedir. Gerçek ve hayal arasındaki geçişin, çocukların gelişimsel özelliklerine uygun biçimde dengelendiği belirlenmiştir.

4.1.4.3. Çocuk Bakışı (Kinderperspektive)

Pit und die Krippenmänner adlı eserde olayların büyük ölçüde çocuk bakış açısıyla yapılandırıldığı tespit edilmiştir. Birinci bölümde anlatıcı doğrudan Pit iken, diğer bölümlerde de Pit karakterinin gözlemleri, tepkileri ve etkisi anlatı düzleminde merkeze yerleştirilmiştir. Özellikle ikinci bölümde Zilla'nın anlatımı ve on ikinci bölümde büyükbaba Thies'in bakış açısından yapılan aktarımlar, Pit'in algısal merkezde konumlandırıldığını göstermektedir.

Pit'in gündelik nesnelere yüklediği anlamlar (örneğin kibrit kutusunu beşik olarak görmesi) "»Was ist denn das« rief sie überrascht, »soll das etwa die Krippe sein?« Sie tippte mit dem spitzen Fingerg auf die Zündholzschatel" (Wiemer, 1985a, s. 112), her figürden bir hikâyeye bekleme, çevresiyle kurduğu sembolik bağlar gibi unsurlar aracılığıyla çocukların dünyayı nasıl anlamlandırdıkları yansıtılmıştır. Çocuk karakterin hayal gücü, beklentileri ve anlam kurma biçimi, anlatı boyunca süreklilik göstermekte ve çocuğun bakış açısının belirleyici olduğu bir kurgu inşa edilmektedir.

4.1.5. Eserin eğitsel özelliklerine ilişkin bulgular

Pit und die Krippenmänner adlı eserde, çocuk edebiyatının eğitsel işlevleriyle uyumlu çok katmanlı anlatılar aracılığıyla çeşitli bireysel ve toplumsal değerlerin dolaylı biçimde aktarıldığı belirlenmiştir. On iki farklı anlatıcı karakterin bakış açısıyla kurgulanan anlatılar, eğitsel içerikleri doğrudan öğüt verici bir biçimde değil, karakterlerin yaşadığı deneyimler ve geçirdikleri dönüşümler aracılığıyla sunmaktadır.

Eserin ahlaki gelişimi destekleyici yapıda olduğu saptanmıştır. Kaspar, asker, Kolle Kunkel ve Matti gibi karakterlerin başlangıçta sergilediği kibir, öfke, pişmanlık ve yalnızlık gibi duygular, anlatı sürecinde bir içsel dönüşüme uğramaktadır. Bu karakter gelişimleri aracılığıyla çocuk okurun empati kurma, vicdani farkındalık geliştirme ve öz eleştiri yapma becerilerinin desteklendiği gözlemlenmiştir.

Anlatılarda toplumsal değerlere yönelik temaların da işlendiği tespit edilmiştir. Yardımlaşma, affetme, birlikte hareket etme, farklılıklara saygı duyma gibi sosyal sorumluluk temalarının; karakterlerin eylemleri ve aralarındaki ilişkiler yoluyla dolaylı olarak sunulduğu belirlenmiştir. Zilla'nın mahalledeki dayanışma sürecine katkısı "Wir brauchen schnell mal einen Besen." (Wiemer, 1985a, s. 105), Matti'nin yardım taşıma görevi gibi sahneler bu temaların örnekleri arasında yer almaktadır.

Metinde duygusal gelişimi destekleyen içeriklerin de yer aldığı gözlemlenmiştir. Pit'in hastalık süreci boyunca yaşadığı yalnızlık, korku, umut ve sevgi gibi duygular; yalın ve doğrudan bir anlatımla ifade edilmekte, çocukların bu duygularla özdeşlik kurmasına imkân tanımaktadır. Bu yapı, çocuklarda duygusal farkındalık ve ifade becerilerini geliştirme yönünde işlevseldir.

Eserin felsefi ve kavramsal düşünmeyi destekleyici yönleri de belirlenmiştir. "Adalet", "kurtuluş", "bekleyiş", "içtenlik" gibi soyut kavramlar, sadeleştirilmiş anlatılar içinde somut olay ve imgelerle ilişkilendirilmiştir. Bu durumun çocuk okuyucunun sorgulama ve kavramsal ilişki kurma becerilerini desteklediği değerlendirilmiştir.

Anlatı yapısındaki çok seslilik, çocukların farklı bakış açılarıyla tanışmasını olanaklı kılmakta; anlatıcı karakterlerin yaş, sosyal konum ve kişilik özelliklerinin çeşitliliği, çocuklara olaylara çok boyutlu bakabilme ve hoşgörü geliştirme becerileri kazandırmaktadır.

Eserin görsel yönünün de eğitsel işlev taşıdığı gözlemlenmiştir. Özellikle tam sayfa illüstrasyonların karakter anlatılarıyla eşleşmesi, çocuğun hem estetik algısını hem de görsel okuma ve dikkat becerilerini geliştirdiği tespit edilmiştir. Görsellerin, metnin hatırlanabilirliğini artıran ve çok duyulu öğrenmeyi destekleyen bir araç işlevi gördüğü değerlendirilmiştir (bkz. Resim 4. 5. ve Resim 4. 6.).

4.1.6. Eserin eğitim yaklaşımlarına ilişkin bulgular

Pit und die Krippenmänner adlı eserde, farklı karakter anlatıları aracılığıyla çeşitli pedagojik yaklaşımların izlerine rastlandığı belirlenmiştir. Eserde özellikle değerler eğitimi, davranışçı yaklaşım, bilişsel yaklaşım ve yapılandırmacı yaklaşım temelli unsurların içerik düzeyinde yapılandırıldığı gözlemlenmiştir. On iki bölümden oluşan anlatı yapısı, farklı yaş ve sosyal yapılardan gelen karakterlerin içsel gelişim süreçleri üzerinden çeşitli öğrenme modellerine yönelik örnekler sunmaktadır.

4.1.6.1. Değerler Eğitime ilişkin bulgular

Eserde yer alan anlatıların, çocuk okuyucuya evrensel etik değerleri dolaylı yoldan kazandırmayı amaçladığı saptanmıştır. Yardımlaşma, sabır, adalet, alçakgönüllülük, dürüstlük ve merhamet gibi değerlerin; karakterlerin yaşadığı içsel çatışmalar, dönüşümler ve vicdani sorgulamalar aracılığıyla aktarıldığı görülmüştür. Örneğin, “Die roten Handschuhe” bölümünde asker karakterinin kırmızı eldivenleri önce önemsiz görmesi (“Wozu Handschuhe? sagte ich.”) (Wiemer, 1985a, s. 58) , daha sonra onları bir çocuğa vermek istemesi üzerinden şefkat ve fedakârlık değerlerine ulaşması, değerler eğitiminin örtük biçimde verildiği bir sahne olarak değerlendirilmiştir. Benzer biçimde, Kolle Kunkel karakterinin affedilme arayışı ve pişmanlık duygusu da değer aktarımını sağlayan bir diğer örnek olarak belirlenmiştir.

4.1.6.2. Davranışçı yaklaşıma ilişkin bulgular

Bazı bölümlerde karakterlerin sergiledikleri tutumlar sonucunda yaşadıkları içsel ya da dışsal sonuçlar üzerinden davranışçı öğrenme izlerine rastlandığı gözlemlenmiştir. Özellikle yedinci bölümdeki asker karakterinin yalnızlaşması ve pişmanlık duyması; on birinci bölümde yer alan genç bilge Kaspar’ın gururu nedeniyle yolunu ve yıldızını kaybetmesi, bu davranışların doğrudan sonucu olarak sunulmuştur. Bu anlatılar, karakterlerin davranışlarının sonuçlarıyla yüzleşmelerini göstererek pekiştirme ve sonuç yoluyla öğrenmenin işlendiği yapılar sunmaktadır.

4.1.6.3. Bilişsel Yaklaşıma ilişkin bulgular

Metinde yer alan anlatılar, karakterlerin karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlara buldukları çözümler doğrultusunda kurgulanmıştır. Bu yapıların çocuk okurun planlama, neden-sonuç ilişkisi kurma, karar verme ve değerlendirme gibi bilişsel becerilerini desteklediği belirlenmiştir. Örneğin, “Matti, der einen Umweg machte” (Wiemer, 1985a, ss. 84-93) adlı bölümde karakterin bir görev uğruna köyler arasında dolanması ve engeller karşısında kararlar vermesi, çocukta bilişsel süreçleri tetikleyen örnekler arasında yer almaktadır.

4.1.6.4. Yapılandırmacı Yaklaşım İlişkin Bulgular

Eserde bireysel deneyimler aracılığıyla öğrenmenin desteklendiği, çocuk okuyucunun kendi anlam dünyasını yapılandırmasına fırsat tanındığı gözlemlenmiştir. Anlatıların didaktik bir söylemden uzak, doğrudan bilgi vermek yerine karakter deneyimlerine dayalı bir yapı sunduğu belirlenmiştir. Özellikle Pit karakterinin hayal gücüyle kurduğu düşsel evren, Krippenmänner figürleriyle kurduğu ilişkiler ve bu ilişkilerin onun değer dünyasını nasıl etkilediği, yapılandırmacı öğrenmenin metne yansıyan yönleri arasında değerlendirilmiştir. Bu yapı, çocuk okuyucunun kendi deneyimleriyle bağlantı kurarak öğrenmesini kolaylaştırmakta ve çok katmanlı bir okuma süreci sağlamaktadır.

4.1.6.5. Çoklu Zekâ Kuramına İlişkin Bulgular

Rudolf Otto Wiemer'in *Pit und die Krippenmänner* adlı eserinde yer alan on iki farklı hikâye, Howard Gardner'ın Çoklu Zekâ Kuramı çerçevesinde incelendiğinde, her bölümde belirginleşen farklı zekâ türleri ile karşılaşılmıştır.

Yapılan çözümlene sonucunda Tablo 4. 1.'de her bir bölümde baskın şekilde öne çıkan zekâ türleri, bunların kısa açıklamaları ve anlatı içerisinde yer alan örnek sahnelerle birlikte sunulmuştur.

Eserde yer alan on iki bölüm, Howard Gardner'ın Çoklu Zekâ Kuramı temel alınarak incelendiğinde, her hikâyede farklı bir veya birden çok zekâ türünün belirgin biçimde ön plana çıktığı gözlemlenmiştir.

Yapılan analizler sonucunda, özellikle içsel, sosyal ve doğacı zekâ türlerinin öne çıktığı; ancak görsel-mekânsal, kinestetik, dilsel, varoluşsal, mantıksal-matematiksel ve müzikal zekâyâ ilişkin unsurların da bölümler arasında anlamlı şekilde dağıldığı görülmüştür (bkz. Tablo 4. 1.). Bu dağılım, eserin yalnızca edebi bir anlatı olmaktan öte, çok yönlü bilişsel ve duyuşsal gelişimi destekleyen pedagojik bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir.

Wiemer'in her anlatıda farklı bir zekâ türünü öne çıkarması, eserinin çocukların çok yönlü gelişimini destekleme potansiyelini ortaya koymaktadır. Hikâyelerde yer alan karakterler aracılığıyla çocukların empati kurma, kendini tanıma, doğaya duyarlılık gösterme, neden-sonuç ilişkisi kurma ve estetik algı geliştirme gibi birçok beceriyi edinmeleri mümkündür. Böylece *Pit und die Krippenmänner*, yalnızca edebi değil, aynı zamanda eğitsel bir işlev de yerine getirmektedir.

Tablo 4. 1. Pit und die Krippenmänner eserinde çoklu zekâ türlerinin dağılımı.

Bölüm Adı	Baskın Zekâ Tür(ler)i	Açıklama	Örnek Sahne / Anlatı Unsuru
Das Ende der Welt	İçsel, Görsel-Mekânsal	Pit'in katalog figürleri üzerinden kurduğu hayal dünyası, içsel farkındalıkla birleşir.	Altın kenarlı katalogdaki figürlerin Pit'in zihninde canlanması (1985a, s. 8).
Abfahrt nach Betlehem	Sosyal, Doğacı	Zilla'nın kardeşlik ilişkileri ve hayvanlarla kurduğu bağ empati ve doğa duyarlılığı içerir.	Zilla'nın saksağan Erx'i tedavi etmesi (1985a, s. 15).
Spukt es bei Kardorf?	Görsel-Mekânsal, İçsel	Mekân tasvirleri ve karakterlerin içsel gözlemleri ön plandadır.	Sisli vitrinler arasında çocukların yolunu bulmaya çalışması (1985a, s. 27).
Eine Tür ist immer offen	Doğacı, Kinestetik	Arko'nun hayvan içgüdüleriyle çocukları bulmaya çalışması ve fiziksel eylemi.	Arko'nun şehirde yaptığı iz sürme (1985a, s. 33).
Heller Stern und schwarze Wolke	Doğacı, Görsel-Mekânsal	Gökyüzü betimlemeleri ile doğaya duyarlılık ve görsel farkındalık gelişir.	Erx'in çatıdan kara bulut ile yıldızı gözlemlemesi (1985a, s. 40).
Gewürz für Pfefferkuchen	Dilsel, İçsel	Sprenkel'in anlatımıyla içsel kaygı, dilsel ifade gücüyle birleşir.	Günlük yaşamın kurabiye baharatı üzerinden şekillenen anlam arayışı (1985a, ss. 49-57).
Die roten Handschuhe	İçsel, Varoluşsal	Karakterin geçmişle hesaplaşması ve kimlik sorgulaması dikkat çeker.	Figürün annesini anımsayıp çocuğa yardım etmesi (1985a, s. 63).
Das Auge, auf dem man blind ist	Varoluşsal, Sosyal	Ahlaki körlük ve sosyal farkındalık arasında içsel bir yüzleşme gerçekleşir.	Hancının konuşan eşekle karşılaşması ve kutsal bebekle göz göze gelmesi (1985a, s. 70).
Wie das Stroh in die Krippe kam	Varoluşsal, Müzikal, Doğacı	Kolle'nin müzik ve doğayla kurduğu bağ sayesinde ahlaki bir dönüşüm yaşaması.	Horozun şarkısı, samanın yanmaması, yıldızın anlamlı bir işaret olarak görünmesi (1985a, ss. 75-83).
Matti, der einen Umweg machte	Mantıksal-Matematiksel, Varoluşsal	Nedensellik ilişkileri ve görevlerin birbirine bağlanması ön plandadır.	Yağ almakla başlayan yolculuğun Betlehem'de anlam kazanması (1985a, ss. 84-93).
Hochmut hat keinen Stern	Sosyal, İçsel	Karakterin kibirden arınarak duygusal ve toplumsal farkındalık kazanması.	Kaspar'ın "kardeşim" diyerek gözyaşları içinde dönüşüm yaşaması (1985a, s. 101).
Alle Welt braucht Besen	Kinestetik, Sosyal, İçsel	Bedensel emek, toplumsal dayanışma ve inanç temaları bir aradadır.	Süpürge üretiminin hediye dönüşmesi ve Thies'in inancının yenilenmesi (1985a, ss. 102-115).

4.1.7. Eserin verdiği mesajlara ilişkin bulgular

Pit und die Krippenmänner adlı eserde, çocuk okura yönelik olarak bireysel, toplumsal ve ahlaki gelişimi destekleyici nitelikte çeşitli mesajların içerik düzeyinde yapılandırıldığı gözlemlenmiştir. On iki farklı anlatıcı karakter aracılığıyla sunulan öykülerde, değerler eğitimi

kapsamında empati, adalet, sorumluluk, sabır, affetme ve dayanışma gibi temel insani ilkelerin temsili anlatılar üzerinden dolaylı olarak aktarıldığı belirlenmiştir.

Eserde dikkat çeken temel mesajlardan biri, dış görünüş ve önyargılardan uzaklaşarak içsel değerlere odaklanma gerekliliğidir. “Kaspar, der junge Weise” başlıklı anlatıda genç bilge karakterin gururdan tevazuya yönelmesi (Wiemer, 1985a, s. 101); “Der Wirt” adlı öyküde ise hancının çıkar odaklı tutumunu terk ederek pişmanlık ve vicdan temelli bir farkındalık geliştirmesi (Wiemer, 1985a, s. 72), bu mesajı temsil eden örnekler arasında yer almaktadır. Bu yapı, bireyin değişime açık ve dönüşebilir bir varlık olduğunu ortaya koymaktadır.

Anlatı yapısında yer verilen çok seslilik unsurları da eserin iletmek istediği mesajlar açısından işlevseldir. Köpek Arko ve saksığan Erx gibi hayvan karakterlerin yanı sıra çocuk, yaşlı, asker, hırsız ve bilge gibi farklı sosyal gruplardan karakterlerin anlatıcı olarak yer alması, her bireyin deneyimsel değer taşıdığına ve anlatacak bir hikâyesi olduğuna dair mesajın altını çizmektedir. Bu yapı, çocuk okurun empati kurma, farklı bakış açılarını tanıma ve toplumsal kapsayıcılık yönünde farkındalık geliştirmesine katkı sağlamaktadır.

Metinde sıklıkla vurgulanan diğer bir mesajın, küçük iyiliklerin büyük anlamlara dönüşebileceği yönünde olduğu tespit edilmiştir. Özellikle Kolle Kunkel’in kuru saman demetiyle sağladığı katkı ya da çoban Matti’nin soğuk gecede üstlendiği sorumluluk gibi eylemler, bireysel iyiliğin kolektif faydaya dönüşme potansiyelini göstermektedir. Bu tür sahneler aracılığıyla, çocuk okuyucuda özveri, sadakat ve ahlaki farkındalık gibi değerlerin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Ayrıca metin genelinde umut, dayanışma ve iyileşme gibi temaların hâkim olduğu; bu temalar aracılığıyla sevgi, inanç ve toplumsal bağlılık gibi duyguların güçlendirildiği belirlenmiştir. Pit’in düş gücüyle oluşturduğu Krippenmänner evreni üzerinden hayal kurma kapasitesi; büyükbaba Thies’in emeği ve çabası aracılığıyla ise kuşaklar arası bağların ve aile içi dayanışmanın önemi vurgulanmıştır. Bu anlatılar yoluyla bireyin yalnızca kendi gelişiminden değil, çevresiyle kurduğu ilişkiler aracılığıyla toplumsal sorumluluk bilinci geliştirmesinin önemi ifade edilmiştir.

Bu bölümde, *Pit und die Krippenmänner* adlı eserin biçimsel, yapısal, tematik ve pedagojik yönleri kapsamlı biçimde incelenmiştir. Dil ve anlatım özelliklerinden karakter çözümlerine, eğitsel işlevlerinden çocuğa görelilik ilkesi doğrultusundaki yapılandırmasına kadar pek çok unsur bulgular temelinde değerlendirilmiştir. Eserde yer alan çok katmanlı yapı,

anlatı çeşitliliği ve değer temelli yaklaşım, çalışmanın diğer bölümlerinde ortaya konan nitelikleri destekleyici biçimde açıklanmış ve eserin çocuk edebiyatı bağlamındaki işlevi bütünsel bir bakışla ortaya konmuştur.

4.2. *Der gute Räuber Willibald* Eserinin İncelenmesi

Bu çalışmada incelenen *Der gute Räuber Willibald* adlı eserin başlığı, dilsel ve içeriksel açıdan farklı çeviri yaklaşımlarına açık bir yapı sergilemektedir. Almanca başlıktaki “gut” sıfatı, yalnızca genel bir iyilik anlamı taşımamakta; aynı zamanda karakter özelliklerine ilişkin olumlu bir değer yargısını da ifade etmektedir. Bu bağlamda eserin başlığının Türkçeye doğrudan “İyi Soyguncu Willibald” biçiminde çevrilebileceği belirlenmiştir. Ancak, eserin hedef kitlesinin çocuklar olması ve anlatının masalsi, sıcak tonu dikkate alındığında, “İyi Harami Willibald” veya “İyi Kalpli Soyguncu Willibald” gibi alternatif çevirilerin de içerik ve anlatı atmosferine daha uygun bir karşılık sunduğu görülmüştür.

Başlıktaki nitelendirme, eserin anlatı içeriğiyle doğrudan örtüşmektedir. Eserde Willibald karakteri, soyguncu kimliği taşımasına rağmen, sergilediği davranışlar bakımından vicdanlı, merhametli ve iyi huylu bir birey olarak betimlenmiştir. Bu durum, anlatının çocuk edebiyatı bağlamında değerler eğitimi işlevi taşıyan yapısını güçlendirmekte; başlıktaki “gut” sıfatının yalnızca biçimsel bir öge değil, aynı zamanda anlatının tematik yönünü belirleyen bir unsur olduğunu göstermektedir.

Dolayısıyla yapılan çözümlenme sonucunda, eserin başlığının Türkçeye çevrilmesinde yalnızca sözcüksel düzeyde değil; anlatıdaki değer dünyasını ve hedef kitleye sunulan etik mesajları yansıtan bir tercihin esas alınması gerektiği sonucuna varılmıştır.

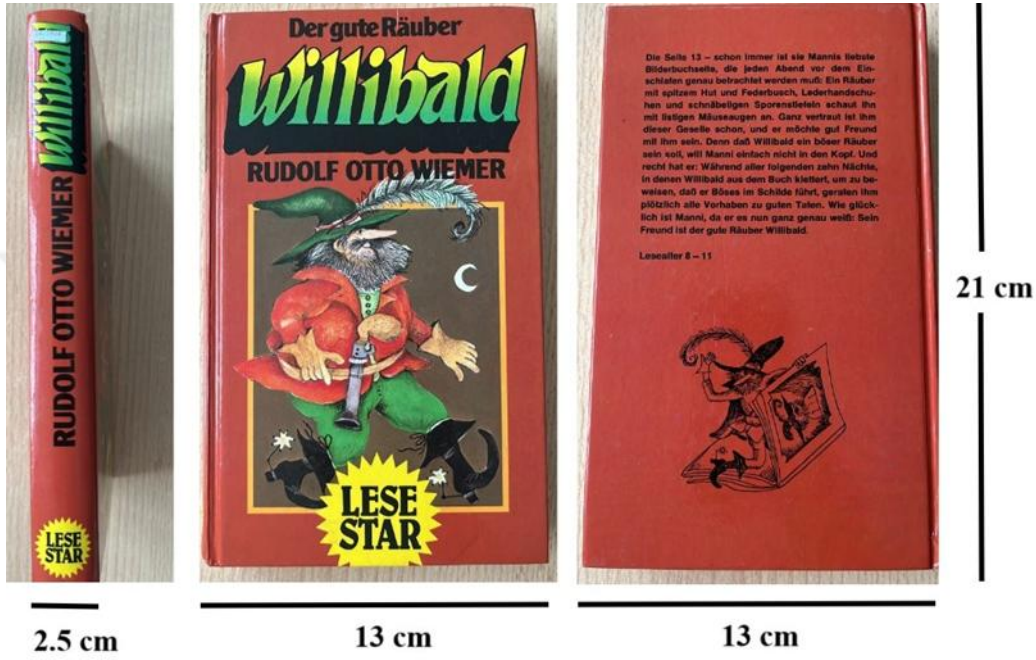
4.2.1. Eserin biçimsel özelliklerine ilişkin bulgular

4.2.1.1. Boyut tasarımı

İncelenen *Der gute Räuber Willibald* adlı eserin ilk baskısı 1965 yılında yayımlanmıştır. İlk baskı, yedi maceradan oluşmakta olup illüstrasyonları Marie Marcks tarafından hazırlanmıştır. Ancak geçen yaklaşık altmış yıllık süre nedeniyle, ilk baskının fiziksel nüshasına doğrudan ulaşmak mümkün olamamış; bu nedenle boyut ve tasarım özellikleri hakkında kesin verilere ulaşılamamıştır. Eserin ciltli bir yapıda olduğu ve yazarın aynı dönemde yayımlanan diğer eserleriyle yapısal benzerlikler taşıdığı varsayılmaktadır (bkz. Resim 4. 8.¹⁵).

¹⁵ Görsel <https://www.jugendliteratur.org/buch/der-gute-raeuber-willibald-2409> web sayfasına aittir.

Rudolf Otto Wiemer, söz konusu eseri 1981 yılında "Willibald'ın Eski ve Yeni Maceraları" başlığı altında yeniden düzenlemiş ve üç yeni öykü ekleyerek toplam macera sayısını ona çıkarmıştır. Genişletilmiş bu baskıda illüstrasyonlar Rolf Rettich¹⁶ tarafından yapılmış, yayıncılığı ise Loewe Verlag GmbH üstlenmiştir. Bu versiyonun fiziksel özellikleri incelendiğinde, eserin 13 x 21 cm boyutlarında ve ciltli bir formda yayımlandığı belirlenmiştir (bkz. Resim 4. 7.).

Resim 4. 7. *Der gute Räuber Willibald.*

Eser, geniş okuyucu kitlesine ulaşmak amacıyla Arena Verlag tarafından Taschenbuch (cep kitabı) formatında da yayımlanmıştır (bkz. Resim 4. 9.). Almanya'daki bu tür cep kitapları için standart ölçü 12,5 x 19 cm iken, Türkiye'deki karşılığı 9,5 x 13,5 cm boyutlarında kabul edilmektedir. Türkiye'de roman, öykü, şiir ve deneme türlerindeki kitapların ortalama ölçüsü ise 13,5 x 19,5 cm'dir. Cep kitapları genellikle tutkallı ve yumuşak kapaklı bir tasarımla sunulmaktadır.

Çocuk edebiyatında kitabın boyutunun, okuma kolaylığı ve estetik algı açısından önemli bir unsur olduğu düşünüldüğünde; *Der gute Räuber Willibald*'ın her üç versiyonunun da 8-11 yaş arası çocukların fiziksel ve algısal gereksinimlerine uygunluk gösterdiği sonucuna

¹⁶ Rolf Rettich 9 Temmuz 1929 da doğmuş, 25 Ekim 2009 da ölmüştür. Rolf Rettich haritacılık eğitimi almış olsa da kendi kendini yetiştiren bir illüstratör, karikatürist ve çocuk kitabı yazarı olmuştur. Astrid Lindgren (Pippi Langstrumpf yazarı) ve benzeri onlarca yazarlarla çalışmaları olmuş Uluslararası Resimli Kitap Yarışma'sında (Internationalen Bilderbuchwettbewerb) onur ödülü almıştır. Rolf Rettich'in birçok kitabı Stiftung Buchkunst tarafından "Yılın En Güzel Kitabı" seçilmiştir (Wikipedia, 2024e).

varılmıştır. Bu incelemede esas alınan metin, 1981 tarihli genişletilmiş baskıdır (bkz. Resim 4. 7.).

Resim 4. 9. Cep kitabı II.

Resim 4. 8. 1965, 1 Baskı.

4.2.1.2. Kapak tasarımı

Bir kitabın kapak tasarımı, okuyucunun ilk izlenimi üzerinde belirleyici bir rol oynamakta ve eserin estetik algısını güçlendiren önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir. *Der gute Räuber Willibald* adlı eserin kapak tasarımı, illüstratör Rolf Rettich tarafından şekillendirilmiştir. Rettich tarafından hazırlanan ön kapakta, başkahraman Willibald'ın figürü ayrıntılı bir biçimde resmedilmiştir (bkz. Resim 4. 7.).

Kapak görselinde Willibald; kırmızı ceket, yeşil pantolon, uyumlu şapka, kuş tüyü süslemeli aksesuar, kahverengi deri eldivenler, belinde tabanca, uzun burunlu ve çirkin fakat sevimli yüz hatlarıyla karakteristik bir şekilde betimlenmiştir. Ayrıca öykülerin genellikle gece geçtiğini ima eden hilal motifi de görsele dâhil edilmiştir. Bu ayrıntılar, hem eserin içeriğine dair ipuçları sunmakta hem de çocuk okuyucunun hayal gücünü desteklemektedir.

Kapakta, yazarın adı büyük puntolarla üst kısımda; eserin başlığı ise daha büyük puntolarla ve karakter ismi olan "Willibald" yeşil renkli, üç boyutlu bir yazı stiliyle öne çıkarılmıştır. Böylelikle başkaraktere görsel bir vurgu yapılmıştır. Yazı karakteri ise genel olarak "Times New Roman" tipografisi kullanılmış, renk tonları ve yazı büyüklükleri arasında görsel bir uyum sağlanmıştır. Ön kapağın alt kısmında çok köşeli sarı bir yıldız motifi içinde

yer alan “LESESTAR” ibaresi, eserin çok okunan kitaplar arasında yer aldığını belirtmektedir. Ancak ön kapakta yayıncı ismine ve basım yılına dair doğrudan bir bilgi bulunmamaktadır.

Arka kapakta esere dair kısa bir özet, hedef yaş grubu bilgisi ve Willibald’ın kitap içerisine geri döndüğünü gösteren bir illüstrasyon yer almakta; bu tasarım, anlatının tamamlandığına dair bir imge sunmaktadır. Kitabın sırt kısmında ise sırasıyla "LESESTAR" yıldızı, büyük puntolarla yazılmış yazar adı ve en üstte Willibald ismi yer almakta; bu düzenleme, kitabın raf üzerindeki görünürlüğünü artıran bir yapı oluşturmaktadır.

İncelenen 1981 tarihli baskı ciltli olarak yayımlanmış, kapak malzemesi kalın kartondan üretilmiş ve yüzey dokusu ile renk canlılığı bakımından dikkat çekici bir nitelik kazanmıştır. Araştırmaya konu olan baskının ikinci el olmasına rağmen fiziksel bütünlüğünü koruduğu tespit edilmiştir. Bu durum, kitabın dayanıklılık ve uzun süreli kullanım açısından çocuk okuyucuya uygunluğunu desteklemektedir.

4.2.1.3. Ciltleme

Çocuk kitaplarının fiziksel dayanıklılığı, hedef kitlenin yaş özellikleri ve kullanım yoğunluğu göz önünde bulundurulduğunda, eserlerin uzun süre sağlam kalabilmesi açısından kritik bir önem taşımaktadır. Bu dayanıklılığı sağlayan temel unsurlardan biri de kullanılan ciltleme tekniğidir. Alan yazında kitap ciltlemeleri genel olarak sert kapak ciltleme, iplik dikişli ciltleme ve tutkallama olmak üzere üç ana kategoride sınıflandırılmaktadır. Çocuk kitapları özelinde ise, kullanım yoğunluğu ve kullanım koşulları dikkate alındığında tutkallama yönteminin en uygun ciltleme biçimi olduğu vurgulanmaktadır.

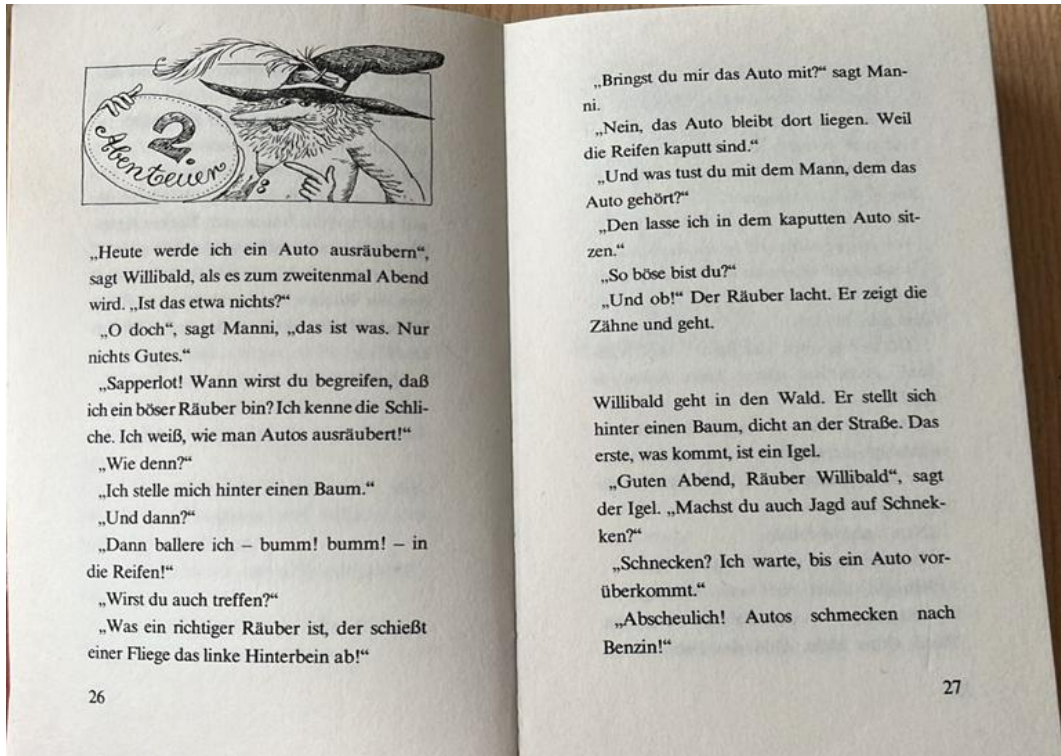
İncelemeye konu olan *Der gute Räuber Willibald* adlı eserde de ciltleme yöntemi olarak tutkallama tekniğinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu yöntem, kitabın uzun süreli ve yoğun kullanıma karşı daha dirençli olmasını sağlamakta; böylece eserin fiziksel bütünlüğünü koruyarak çocuk okuyucuya yönelik işlevsel ve yapısal uygunluğunu desteklemektedir. Ayrıca kitabın kalın karton kapakla desteklenmiş olması, tutkallama yönteminin dayanıklılığını artıran tamamlayıcı bir unsur olarak değerlendirilmiştir.

4.2.1.4. Sayfa tasarımı

Çocuk kitaplarında sayfa tasarımı, okuma sürecini kolaylaştıran temel unsurlar arasında yer almakta; özellikle satır aralıkları, paragraf yapıları ve genel sayfa düzeni, çocuk okuyucunun metni rahatlıkla takip edebilmesi açısından büyük önem arz etmektedir.

İncelemeye konu olan *Der gute Räuber Willibald* adlı eserde, sayfa yerleşiminin çocuk okur odaklı bir anlayışla titizlikle planlandığı gözlemlenmiştir.

Metin, geniş satır aralıkları kullanılarak düzenlenmiş; sayfa kenarlarında ise yeterli ölçüde marj boşluğu bırakılmıştır (bkz. Resim 4. 10.). Bu yapı, çocuk okuyucunun metni takip etmesini kolaylaştırmakta ve sayfa üzerinde görsel bir rahatlık sağlamaktadır. Eser, hedef kitlesi olan sekiz yaş ve üzeri çocukların bilişsel ve görsel algı düzeylerine uygun olarak planlanmıştır. Metinler kısa paragraflar hâlinde sunulmuş ve yazım tek sütun düzeninde tercih edilmiştir. Bu yöntem, metnin okunabilirliğini artırmış; çocuk okuyucunun dikkatinin satır üzerinde dağılmasını engelleyerek okuma konforunu desteklemiştir.

Resim 4. 10. Sayfa tasarımı II.

Ayrıca her bölüm başında, illüstratör Rolf Rettich tarafından hazırlanan ve kahramanın yeni bir maceraya atıldığı simgeleyen illüstrasyonlara yer verilmiştir. Bu görseller, sayfa tasarımı ile uyumlu bir biçimde yerleştirilmiş ve metinle görsel anlatım arasında bütünlük sağlanmıştır. Böylece eserin görsel-işitsel öğrenmeyi destekleyici bir yapıya sahip olduğu, sayfa tasarımına da yansıtılarak çocuk edebiyatı ölçütlerine uygun bir estetik düzlem oluşturulduğu anlaşılmaktadır.

4.2.1.5. Yazı tasarımı

Çocuk edebiyatı eserlerinde yazı tipi seçimi ve punto büyüklüğü, okuma sürecini kolaylaştırarak çocuğun metne yönelik ilgi ve motivasyonunu artıran temel unsurlar arasında yer almaktadır. İncelemeye konu olan *Der gute Räuber Willibald* adlı eserde yazı karakteri olarak “Times New Roman” tercih edilmiştir. Bu yazı tipi hem estetik yapısı hem de yüksek okunabilirlik düzeyi sayesinde, akademik ve eğitsel metinlerde yaygın olarak kullanılan bir karakter özelliği taşımaktadır.

Eserde kullanılan harf büyüklüğünün yaklaşık 16–17 punto aralığında olduğu belirlenmiştir (bkz. Resim 4. 10.). Bu punto aralığı, hedef kitle olan 8 yaş ve üzeri çocuk okuyucular için metnin rahatlıkla okunmasını sağlamakta; böylece okuma süreci daha konforlu ve keyifli hâle gelmektedir. Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından ilkokul 2. ve 3. sınıf öğrencilerine yönelik yayımlarda kullanılmak üzere önerilen harf büyüklüğünün de 16–18 punto aralığında olması (Karatay, 2011, s. 92), eserdeki tipografik tercihin pedagojik ilkelere uygun olduğunu göstermektedir.

Bu doğrultuda, *Der gute Räuber Willibald* adlı eserin yazı karakteri ve punto düzeni hem estetik hem de işlevsellik açısından çocuk edebiyatı ölçütleriyle uyumlu bir yapı sergilemektedir.

4.2.1.6. Görsel tasarım (illüstrasyon/ resimleme)

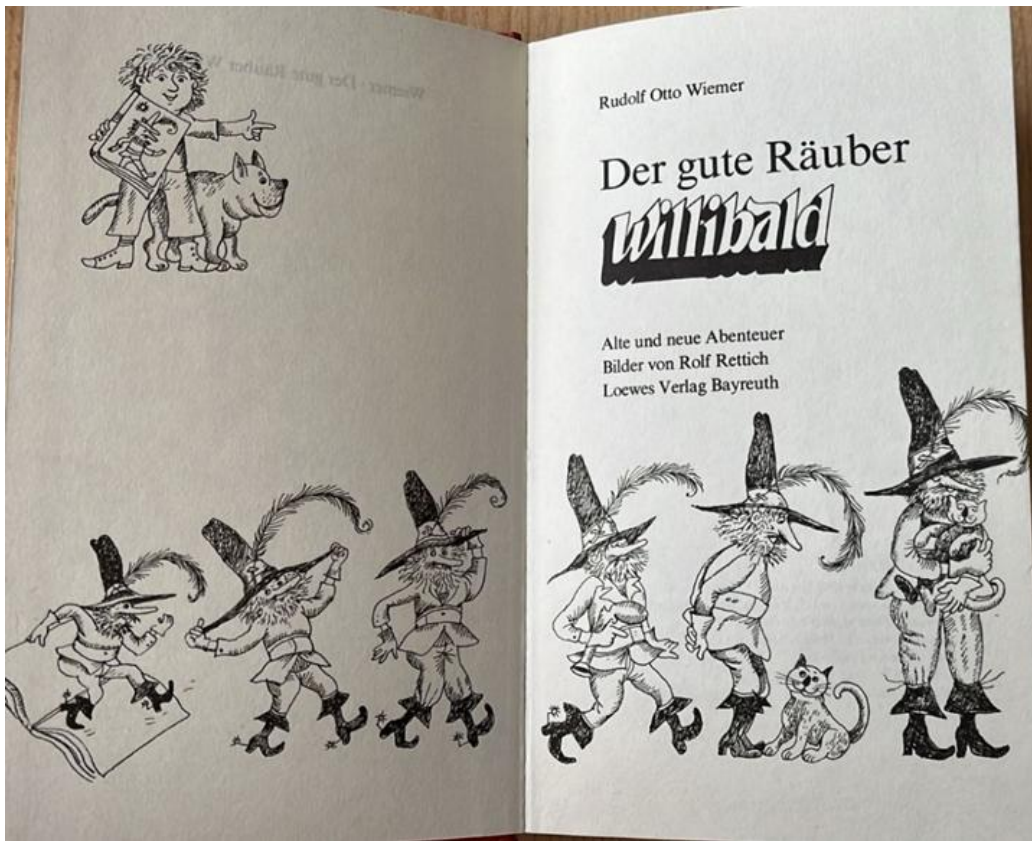
Çocuk edebiyatı eserlerinde, hedef yaş grubuna uygun yeterli düzeyde ve nitelikli resimleme kullanımı, okuma motivasyonunu destekleyen önemli bir unsurdur. İncelemeye konu olan *Der gute Räuber Willibald* adlı eserde, illüstrasyonlar genel olarak sayfa düzeninin yaklaşık üçte birini kaplayacak şekilde yerleştirilmiştir. Bazı bölümlerde ise olayın yoğunluğunu ve anlatının duygusal etkisini artırmak amacıyla tam sayfa illüstrasyonlara yer verildiği gözlemlenmiştir (bkz. Resim 4. 12.). Eserde ortalama olarak her iki ila üç sayfada bir illüstrasyon bulunmakta; her bir macera başlığı, ilgili bölümün içeriğine uygun görsellerle desteklenerek okuyucunun dikkatini canlı tutacak bir yapı kurulmaktadır (bkz. Resim 4. 10.).

Bu bağlamda, seçilen örnek illüstrasyonlar, çocuk edebiyatında görsel tasarım ilkeleri doğrultusunda analiz edilerek aşağıda ayrıntılı biçimde değerlendirilmiştir.

Resim 4. 11.’de yer alan illüstrasyon, *Der gute Räuber Willibald* adlı eserin başlık sayfasında konumlandırılmış olup, yapının tamamına yönelik simgesel bir görsel işlev üstlenmektedir. Rolf Rettich tarafından çizilen bu sahne, hem Willibald karakterine dair çok

yönlü bir tanıtım yapmakta hem de okuyucuyu anlatı evrenine hazırlayan ön görsel teması olarak işlev görmektedir.

İllüstrasyonda Willibald karakteri, ardışık pozisyonlarda (yürürken, şaşırmışken, düşünürken, gülümserken ve kedisiyle birlikte dururken) betimlenmiştir. Bu çeşitlilik, karakterin her bir macerada sergilediği farklı duygu durumlarını ve çok katmanlı kişiliğini yansıtarak anlatıya girişte karakter hakkında ipucu sunmaktadır. Willibald'ın farklı hâllerde sunulması, eserin mizahi ve çelişkili yapısıyla uyum içinde çocuk okuyucunun dikkatini çekecek bir ilk izlenim yaratmaktadır.

Resim 4. 11. İllüstrasyon kompozisyonu.

İllüstrasyonun üst kısmında yer alan çocuk ve köpek figürü, metnin çocuk gerçekliği ve çocuk bakışı ilkeleri doğrultusunda yapılandırıldığını imlemektedir. Çocuğun elinde tuttuğu kitabın kapağında Willibald'ın yer alması, üstkurmaca (metafiction)¹⁷ bir anlatı düzlemini

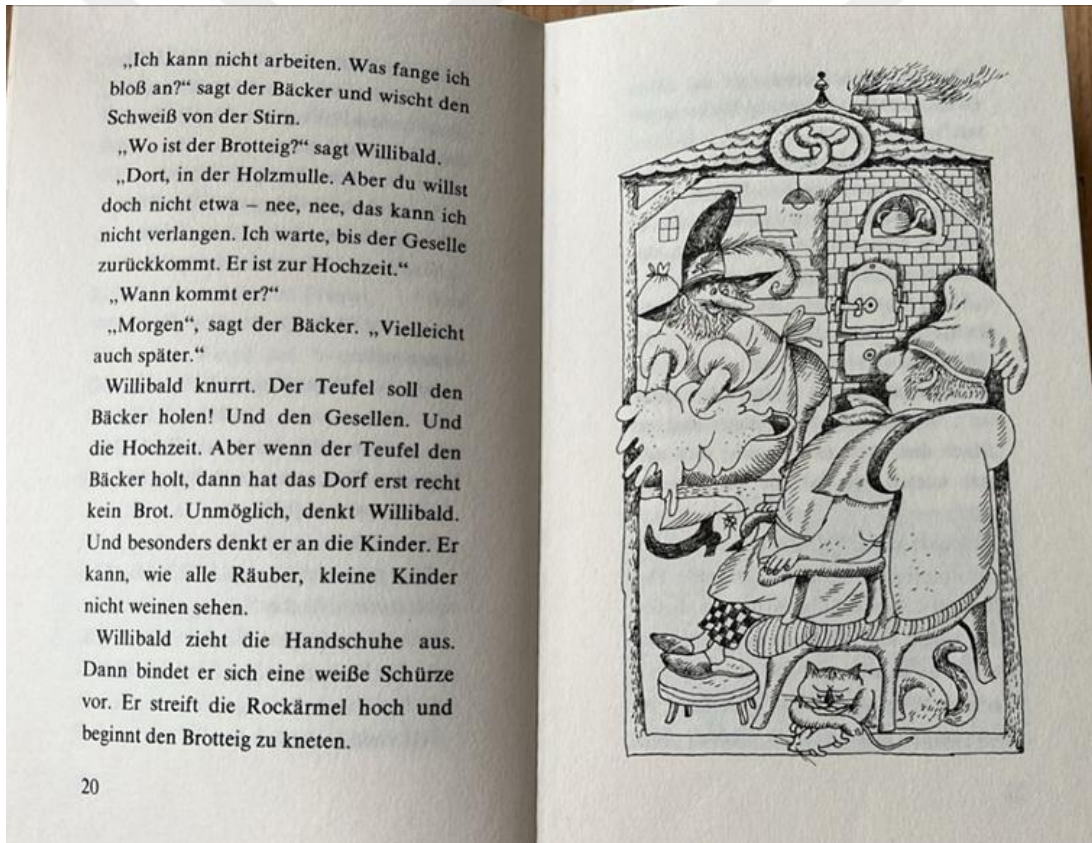
¹⁷Üstkurmaca (Almanca Metafiktion): Kurmacanın örtülü veya açıkça bozulup (meselâ figürlerin olay alanını terk edip anlatı çerçevesinde ortaya çıkarak anlatıcıya ya da yazara hitap etmesiyle veya anlatıcının hikâyeyi nasıl kurguladığını anlatmasıyla) başka bir kurmacaya yer vermesiyle oluşan "kurmaca içinde kurmaca" (Aytaç, 1999, s. 247).

“Gerçek ile kurmaca arasındaki ilişkiyi sorgulamak/sorunsallaştırmak için bilinçli ve sistemli olarak dikkati, anlatının bir kurmaca olduğuna çeken kurmaca türüdür. Genellikle ironi ve yazarın anlatıya müdahalelerini içerir (yazarın da karakter olması) (Wikipedia, 2025b).

yansıtmakta; aynı zamanda okuyucu ile metin arasında doğrudan bir ilişki kurulmasına aracılık etmektedir.

Siyah-beyaz çizim tekniği, görsel yükü sade tutarak karaktere odaklanmayı mümkün kılmaktadır. İnce ve detaylı çizgilerle hazırlanan görsel, anlatının hedef kitlesi olan çocukların algı düzeyine uygunluk göstermekte; Willibald'ın çıkık burnu, uzun sakalı, büyük şapkası ve sevimli kedisi ile oluşturulan karikatürize tipoloji ise çocuğa yönelik mizahi ve korkutmayan “iyi haydut” figürünün pedagojik işlevini yerine getirmektedir.

Sonuç olarak, Resim 4. 11.'deki açılış illüstrasyonu, yalnızca karakter tanıtımı yapmakla kalmamakta; aynı zamanda çocuk edebiyatında görsel unsurların metnin tematik kurgusuna katkıda bulunabileceğini gösteren güçlü bir örnek sunmaktadır.

Resim 4. 12. Tam sayfa illüstrasyon.

Resim 4. 12., *Der gute Räuber Willibald* adlı eserin birinci bölümüne ait olup, çocuk edebiyatı bağlamında görsel tasarım ilkeleri açısından dikkate değer özellikler taşımaktadır. Görsel, Rolf Rettich tarafından siyah-beyaz çizim tekniğiyle oluşturulmuş ve anlatının içerdiği mizahi atmosferi başarıyla yansıtan bir kompozisyonla düzenlenmiştir.

Çizimin merkezinde, Willibald karakteri hamur yoğururken betimlenmiş; hamurun sıçraması ve karakterin abartılı mimikleri, illüstrasyonun mizahi etkisini güçlendirmiştir. Bu durum, çocuk okuyucunun dikkatini çekmekle kalmayıp, anlatının dinamik yapısını da görsel düzlemde pekiştirmektedir. Karakterin arkasında yer alan fırın, soba, bacadan çıkan duman ve ekmek gibi detaylar ise anlatının geçtiği mekân hakkında somut ipuçları sunmakta, böylece metinle görsel arasında güçlü bir bağ kurulmaktadır.

Yuvarlatılmış hatlar, sade çizgiler ve karikatürize edilmiş figürler aracılığıyla oluşturulan görsel yapı, “çocuğa görelilik” (Kindgemäßheit) ilkesine uygunluk göstermektedir. Karakterlerin sevimli görünümü, kedinin sakin pozisyonu, yumuşak formlu mobilyalar ve sıcak iç mekân atmosferi hem metindeki huzurlu anlatıyı desteklemekte hem de çocuk okuyucuda güven duygusu oluşturmaktadır.

Ayrıca, görseldeki mekânsal düzenleme ve karakterlerin yerleşimi, çocukların görsel okuma becerilerini geliştirmeye yönelik olarak planlanmıştır. Ön planda yer alan Willibald ve arka plandaki ayrıntılar arasında kurulan derinlik ilişkisi, çocuklara anlatıdaki öncelik ve dikkat merkezini ayırt etme becerisi kazandırmaktadır. Bu yönüyle illüstrasyon, yalnızca metni betimlemekle kalmamakta, aynı zamanda görsel okuryazarlığı destekleyen pedagojik bir araç olarak da değerlendirilebilmektedir.

Sonuç olarak, Resim 4. 12.’deki bu illüstrasyon, *Der gute Räuber Willibald* eserinin ilk bölümünde anlatının mizahi yönünü çocuk algısına uygun bir görsel dille sunmakta; detaylı betimlemeleri ve karakter merkezli sahne kurgusuyla çocuğa hem estetik bir deneyim sunmakta hem de anlatının içeriğini pekiştirmektedir.

4.2.2. Eserin içerik özelliklerine ilişkin bulgular

4.2.2.1. Eserin konusu

Bu çalışmada incelenen *Der gute Räuber Willibald* adlı eser, yüzey düzeyinde bir soyguncunun gece boyunca gerçekleştirmeye çalıştığı eylemler dizisini konu edinmektedir. Hikâye, ilkokula yeni başlayan bir çocuk olan Manni’nin, okuma sürecinde karşılaştığı Willibald adlı resimli kitap karakteriyle kurduğu hayalî ilişki çevresinde şekillenmektedir. Manni’nin zihninde Willibald karakteri dış dünyaya çıkarak çeşitli kötülük planları yapar; ancak her girişimi, çeşitli dışsal faktörler veya karakterin içsel yönelimleri sonucunda iyilikle sonuçlanmaktadır.

Willibald karakterinin amacı, her gece belirli bir eylemi gerçekleştirmektir. Bu eylemler arasında bir fırından ekmek çalmak, bir arabayı soymak, samanlık yakmak, cimri birinden para çalmak, sirk kasasını boşaltmak, ormanda kaçak avcılık yapmak, bir treni soymak, bir polisi etkisiz hâle getirmek, kilisede suç işlemeye kalkışmak ve Manni'nin ödevlerini silmek gibi planlar yer almaktadır. Ancak her girişim, planlanan kötülüğün tam aksine bir iyilikle sonuçlanmıştır.

Willibald'ın davranışlarının, ilk niyetlerine rağmen sürekli olumlu sonuçlanması eserin dikkat çekici yapısal özellikleri arasındadır. Her eylem, Willibald'ın mesleki kimliği ile içsel iyi niyeti arasındaki çatışmayı gözler önüne sermektedir.

Eserde Manni karakterinin Willibald'a yönelik inancı belirleyici bir unsur olarak yer almakta; Manni, Willibald'ın özünde iyi biri olduğuna inanmaktadır “Das glaube ich nicht (...) Du siehst wie ein guter Räuber aus.” (Wiemer, 1981, s. 14). Bu inanç, Willibald'ın gerçekleştirdiği eylemler üzerinde dolaylı bir etkiye sahiptir.

Ayrıca eserde, Manni'nin hayal dünyasında gerçekleşen olaylar dizisi üzerinden “soyguncu” kavramının çocuğun algı dünyasında nasıl şekillendiği ve hangi değerlerle bütünleştiği irdelenmektedir. İyi ve kötü kavramlarının esnek biçimde ele alınması, karakterlerin dönüşüm süreçleriyle birlikte sunulmaktadır.

Sonuç olarak, eser mizah ve hayal gücü unsurlarını kullanarak, karakterlerin iyilik ve kötülük sınırlarında yaşadıkları deneyimlere yer vermektedir.

4.2.2.2. Eserin teması (izlek)

Bu çalışmada incelenen *Der gute Räuber Willibald* adlı eser, merkezine “iyilik” ve “yardımseverlik” kavramlarını yerleştirmiştir. Eserde, görünüşte bir soyguncu olan Willibald karakterinin her kötülük girişiminin, olayların gelişimi sonucunda iyilikle neticlendiği gözlemlenmiştir. Anlatının temel izleği, bireyin içsel dünyasında iyilik potansiyelinin bulunduğu ve bu iyilik hâlinin dış koşullardan bağımsız şekilde ortaya çıkabileceği düşüncesi etrafında şekillenmektedir.

Eserde mizahi bir atmosferin hâkim olduğu, Willibald karakterinin klasik bir kötü adam figürü olarak resmedildiği; ancak her kötü niyetli eyleminin sonuç itibarıyla olumlu bir sonuca ulaştığı tespit edilmiştir. Bu durum, ahlaki değerlerin dolaylı yollarla aktarıldığı bir anlatı

stratejisinin kullanıldığını göstermektedir. Eserin yapısında, insan doğasına dair “iyi-kötü” ikiliğinin yumuşatıldığı ve olayların sonuçlarına vurgu yapıldığı bir yapı tercih edilmiştir.

Eserde Willibald’ın iç dünyasındaki dönüşüm sürecinde Manni karakterinin belirleyici bir etkiye sahip olduğu saptanmıştır. Manni’nin Willibald’a duyduğu güven ve ona rehberlik eden tavrı, Willibald’ın davranışlarını olumlu yönde etkilemiş ve hikâye gelişiminde yönlendirici bir unsur oluşturmuştur. Bu ilişki, bireylerin birbirleri üzerindeki etkisinin eserde önemli bir yapı ögesi olarak işlendiğini göstermektedir.

Ayrıca her bölümde Willibald’ın gerçekleştirdiği olumlu davranışların, bir ödül ya da takdir ile karşılık bulduğu belirlenmiştir. Bu ödüller arasında ekmek, peluş oyuncak, tren bileti, çikolata, çiçek, elma ve teşekkür gibi somut veya sembolik değerler yer almaktadır. Bu yapısal tercihin, iyiliğin toplumsal bağlamda karşılık bulabileceğine ilişkin bir anlatı kurgusu sunduğu tespit edilmiştir.

Bölümler arasında farklı bağlamlarda ilerleyen olay örgüsüne rağmen, eserde temel ortak değer olarak bireyin içinde saklı olan iyilik dürtüsünün öne çıktığı görülmüştür. Willibald’ın her defasında başarısız olan kötülük girişimleri, iyiliğin bireyin niyetinden bağımsız biçimde ortaya çıkabileceği fikrini destekleyecek şekilde kurgulanmıştır.

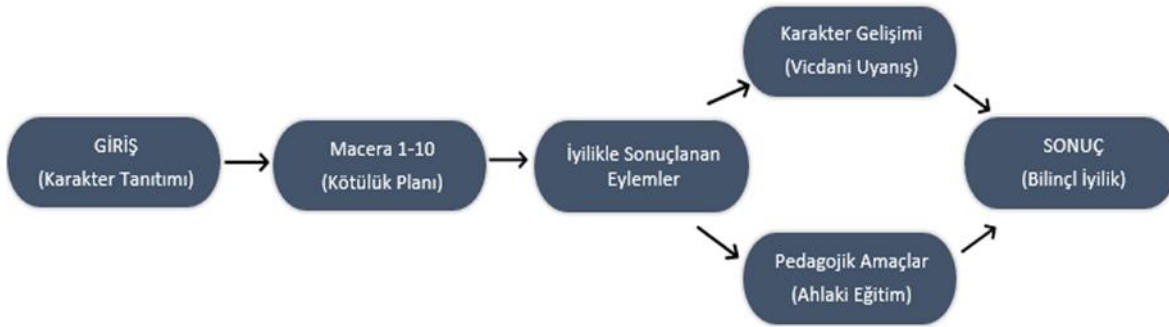
Bu doğrultuda, *Der gute Räuber Willibald* adlı eserde mizah öğeleri, çocuk gerçekliğiyle uyumlu olay örgüsü ve çok katmanlı ahlaki temalar kullanılarak, çocukların duygusal ve ahlaki gelişimine katkı sağlayacak bir tematik yapı oluşturulmuştur.

4.2.2.3. Plan

Bu bölümde, *Der gute Räuber Willibald* adlı eserin tematik ve yapısal gelişimini ortaya koymaya yönelik olarak oluşturulmuş kurgusal bir plan sunulmaktadır. Şekil 4. 2.’de gösterilen yapı, eserin anlatı diziliminin sistematik bir düzen içinde ilerlediğini ortaya koymaktadır. Buna göre anlatı, karakterin tanıtımıyla başlayan giriş bölümünün ardından, on farklı maceradan oluşan ve her birinde “kötülük” niyetiyle başlayan ancak “iyilik” ile sonuçlanan olaylar dizisiyle devam etmektedir. Bu tematik ilerleyiş hem karakter gelişimi hem de pedagojik mesajlar açısından birbirine bağlı bir bütünlük içinde değerlendirilmiştir.

Her macerada Willibald karakteri, başlangıçta olumsuz bir eylemde bulunma amacıyla harekete geçmekte; ancak süreç içerisinde ya dışsal etkiler ya da içsel farkındalık yoluyla bu niyetinden vazgeçmekte ve ortaya çıkan sonuçlar ahlaki açıdan olumlu bir biçimde

sonlanmaktadır. Bu anlatı örgüsü, eserde karakterin vicdani uyanışıyla pedagojik kazanımlar arasında paralel bir gelişim olduğunu göstermektedir.

Şekil 4. 2. *Der gute Räuber Willibald* eserinin şematik planı.

Şematik plan, bu anlatı yapısını dört temel aşama altında yapılandırmaktadır: (1) Giriş - Karakter Tanıtımı, (2) Macera Dizisi - Kötülük Planı, (3) İyilikle Sonuçlanan Eylemler, (4) Karakter Gelişimi ve Pedagojik Amaçlar. Bu aşamaların sonunda ise anlatı, karakterin bilinçli iyiliğe ulaştığı bir sonuç bölümüyle tamamlanmaktadır.

Bu çerçevede, aşağıdaki bölümlerde eserin her bir anlatı birimi ayrı ayrı ele alınacak; ilgili bölümün karakter gelişimine katkısı, eğitsel yönelimi ve sunduğu tematik değerler sistematik biçimde çözümlenecektir. Böylece eserin çocuk edebiyatı bağlamında sahip olduğu bütüncül yapı ve eğitsel katkı düzlemi somut olarak ortaya konacaktır.

Birinci macera (ilk gece): Manni ile Willibald’ın ilk karşılaşması

Eserin birinci bölümünde, Manni karakterinin hayal gücü aracılığıyla kitaptan dışarı çıkan haydut figürü Willibald ile ilk teması anlatılmaktadır. Annesi tarafından okunan bir resimli kitap aracılığıyla Manni, Willibald adını verdiği bir haydut karakteriyle zihinsel bir bağ kurar. Annesinin “haydutlar kötüdür” “Räuber sind stets böse.” (Wiemer, 1981, s. 11) yönündeki açıklamasına rağmen, Manni, Willibald’ın farklı olabileceğine inanmakta ve “belki de iyi bir hayduttur” şeklinde bir yorumda bulunmaktadır. Bu düşüncenin ardından Willibald, Manni’nin odasında fiziksel bir figür olarak canlanır.

Willibald, kendisini gerçekten “kötü” bir haydut olduğunu kanıtlamak amacıyla köydeki fırıncı Kräpfel’den bir somun ekmek çalmayı planlar. Ancak fırına vardığında, yaşlı fırıncının hastalığı nedeniyle işini yapamaz durumda olduğunu ve ertesi gün köyde ekmek sıkıntısı yaşanacağını öğrenir. Bu durum karşısında Willibald, hırsızlık planını gerçekleştir(e)memiş; bunun yerine fırıncıya yardım ederek ekmek yoğurmuş, şekillendirmiş ve pişirmiştir. Gece

sonunda Willibald, çalmak amacıyla gittiği fırından, teşekkür amaçlı hediye edilen bir ekmekle dönmüştür.

Manni, Willibald'ın eylemini sorguladığında, Willibald çelişkili ifadeler kullanmış; bir yandan kötü olduğunu savunmuş, diğer yandan yaptığı iyilikten duyduğu memnuniyeti gizleyememiştir.

Bu bölümde, Willibald'ın başlangıçtaki niyeti ile gerçekleştirdiği eylem arasında bir dönüşüm yaşandığı gözlemlenmiştir. Anlatının bu yapısı, karakterin içsel çatışmasını görünür kılmakta ve olayların mizahi bir tonla işlenmesine imkân sağlamaktadır. Bölümde ayrıca, çocuğun ahlaki değerlendirme süreçleri ile hayal gücü arasındaki etkileşimli yapı da ön plana çıkmaktadır.

İkinci macera (ikinci gece): Willibald'ın araba soyma girişimi

Eserin ikinci bölümünde Willibald karakterinin, kötü niyetli bir eylem planı doğrultusunda bir otomobili soymayı amaçladığı görülmektedir. Willibald, ormanın kenarında pusu kurarak yoldan geçen bir aracı hedef almayı planlar. Ancak karşısına çıkan ilk figür, alaycı bir kirpi olur. Kirpi ile girişilen diyalog, Willibald'ın kötülük yapma arzusunu sorgulayan ve ironik biçimde etkisizleştiren bir etki yaratır.

Devamında, gerçekten bir otomobil gelir. Aracın sahibi Doktor Tempo'dur ve arabanın içinde, hastaneye yetiştirilmesi gereken hasta bir çocuk, küçük Krümel bulunmaktadır. Ancak aracın benzini bitmiştir. Willibald, bu acil durumu fark ederek planını uygulamaktan vazgeçmiş ve yardım etmeye karar vermiştir. Bu esnada küçük Krümel ile arasında geçen diyalogda, Krümel'in Willibald'ı "iyi bir haydut" olarak tanıdığı anlaşılmıştır. "Ich bin Krümmel und ich habe dich gleich erkannt. Du bist nämlich in meinem Bilderbuch abgemalt." (Wiemer, 1981, s. 34).

Doktor Tempo benzine ulaşmak için uzaklaştığında Willibald, aracın başında kalarak küçük Krümel'i koruma görevini üstlenmiştir. Doktorun dönüşü sonrasında Willibald'a, yardımının karşılığı olarak bir oyuncak aslan (Krümel'in arkadaşı Samba) hediye edilmiştir. Bu detay, hikâye içerisinde sembolik bir ödül işlevi görmektedir.

Willibald gece sonunda Manni'nin yanına döndüğünde, eylemlerini çarpıtarak bir soygun gerçekleştirdiğini iddia etse de, Manni onun niyet ve eylem arasındaki farkı kolayca çözümlenmiştir.

Bu bölümde, Willibald'ın başlangıçta kötü niyetle planladığı eylemin, yardım ve koruma davranışlarına dönüşerek sonuçlandığı gözlemlenmiştir. Karakterin içsel çatışması sürerken, dış koşullar ve çocuk bakış açısının etkisiyle iyilik yönünde eylemler gerçekleştirdiği belirlenmiştir. Anlatı, eserin tematik sürekliliği doğrultusunda, kötü niyetin iyilikle sonuçlanması olgusunu güçlendiren bir yapı sergilemektedir.

Üçüncü macera (üçüncü gece): samanlık kundaklama girişimi

Eserin üçüncü bölümünde Willibald karakterinin, kendisini kötü bir haydut olarak kanıtlama amacıyla bir çiftlik ahırını kundaklama planı yaptığı görülmektedir. Bu düşüncesini Manni ile paylaşan Willibald, çocuğun uyarılarına rağmen kararından vazgeçmemiştir. Ancak olayların gelişimi, karakterin içsel çatışmasını ve niyet-sonuç dengesini bir kez daha görünür kılmıştır.

Willibald, çiftliğe doğru ilerlerken yolda bir inek ve bir horozla karşılaşmış; bu karakterler aracılığıyla ahırın içindeki canlılara ve yangının doğurabileceği zararlara dair bilgiler edinmiştir. Anlatı, bu diyaloglarla planlanan kötülüğün masumlara vereceği zararları vurgulamıştır.

Çiftliğe ulaştığında Willibald, kendi niyetini gerçekleştirmek üzere harekete geçmiş, ancak tam bu sırada çiftliğin eski işçisi Krauskopf 'un gerçek bir kundaklama eylemi başlattığını görmüştür. Bu durumda Willibald, kötü niyetli bir eylemi engelleyen kahraman konumuna geçmiştir. Krauskopf'u etkisiz hâle getirmiş, yangını söndürmüş ve çiftlik halkının teşekkürünü kazanmıştır. Olayın sonunda Willibald'a, minnet ifadesi olarak bir "Schwartenwurst" (kalın domuz sosisi) hediye edilmiştir (Wiemer, 1981, s. 52).

Willibald, gece sonunda Manni'ye bu sosisi "çalındığını" iddia ederek kötülüğünü kanıtlama girişiminde bulunmuş, ancak Manni, onun gerçekte kahramanca davrandığını kolayca fark etmiştir. Willibald'ın bu çelişkili ruh hâli, karakterin istemeden de olsa iyilikle özdeşleştiğini göstermiştir.

Bu bölümde, karakterin kötü olma niyetine rağmen eylemlerinin iyilikle sonuçlandığı gözlemlenmiştir. Ayrıca, anlatının mizahi dili aracılığıyla toplumsal rollerin ve etik değerlerin önemine dair incelikli bir vurgu yapılmıştır. Anlatı yapısı, bireysel vicdani gelişimin pedagojik bir kurguyla aktarıldığını ortaya koymaktadır.

Dördüncü macera (dördüncü gece): Knipper'in parasını çalma girişimi

Eserin dördüncü bölümünde Willibald karakterinin, zengin ve cimri bir birey olan Knipper'in evinden para çalma planı yaptığı görülmektedir. Bu girişim, karakterin kötü olma arzusunu sürdürdüğünü, ancak yine de olayların gelişimiyle birlikte iyilik yönünde eylemlerde bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Willibald, Knipper'in evine gitmeden önce yolda bir dilenci ile karşılaşmış; bu sahnede dilenci, vicdan rahatlığına sahip olduğunu belirtmiş «»Räuber betteln nicht«, sagt Willibald. »Mag sein«, lächelt der Bettler, »aber ich kann wenigstens ruhig schlafen. Denn ich habe ein gutes Gewissen.«» (Wiemer, 1981, s. 58), Willibald ise hırsızlığı dilencilığe üstün görmüştür. Bu diyalog, karakterlerin ahlaki duruşlarını karşılaştırmalı bir şekilde gözler önüne sermiştir.

Knipper'in evinde Willibald, yaşlı ve ihmal edilmiş bir teke ile karşılaşmıştır. Tekenin verdiği bilgiler doğrultusunda eve gizlice girmeyi başarmıştır. Ancak içeride, Knipper'in eksik bir kuruş (Cent) nedeniyle duyduğu rahatsızlığa tanıklık etmiş ve cebindeki bir kuruşu Knipper'a vererek onu rahatlatmıştır. Bu eylem, Willibald'ın başlangıçtaki kötü niyetinden saparak yine iyilikle sonuçlanan bir davranış sergilediğini göstermiştir.

Knipper, Willibald'ın bu "yardımseverliğine" karşılık ona para çuvalını dokunmasına izin vermiş, ancak çuvalı yerine bırakması şartını koymuştur. Willibald, ayrıca haksız yere dışlanan tekenin çiftliğe geri alınmasını talep etmiş ve bu isteği Knipper tarafından kabul edilmiştir. Bu gelişmeler sonucunda Willibald, doğrudan maddi kazanç sağlamamış; ancak bir canlının hakkının teslim edilmesine aracılık etmiştir.

Willibald'ın, gece sonunda Manni'ye yaşananları aktarması sırasında, bir kuruş verdiğini ve parayı çalmadığını ifade etmesi, karakterin içindeki iyilik duygusunun, kötülük niyetinin önüne geçtiğini bir kez daha kanıtlamıştır.

Bu bölümde, yazar tarafından cimrilik, maddiyatçılık ve toplumsal değerler temalarının mizahi bir üslupla işlendiği gözlemlenmiştir. Anlatının temelinde, bireyin içindeki iyilik eğiliminin, niyetleri aşarak eylemlerine yansıdığı vurgulanmıştır. Böylece, eserin ana felsefesi olan "iyiliğin en beklenmedik kişilerde ve anlarda dahi ortaya çıkabileceği" düşüncesi bu macerada da pekiştirilmiştir.

Beşinci macera (beşinci gece): sirkin kahasını soyma girişimi

Eserin beşinci bölümünde, Willibald'ın kötü bir haydut olma arzusuyla sirk bilet gişesini soymayı planladığı; ancak sürecin mizahi bir biçimde iyiliğe evrildiği belirlenmiştir.

Willibald, kasabada bulunan Zirkus Bravissimo'nun bilet gişesini soymak amacıyla harekete geçmiş; ancak sirk alanında Affe Max adlı maymun karakter ile karşılaşmış ve soygun yerine bir sirk gösterisinde şovmenlik yapmaya ikna edilmiştir. Gösteri sırasında, Willibald sahte mermilerle yedi mumu söndürmeye çalışmış; ancak mumların söndürülmesi sahne arkasında Affe Max'in yardımıyla gerçekleşmiştir. Bu mizahi olay örgüsü, Willibald'ın kötü niyetli girişiminin yine toplumsal fayda sağlayan bir etkinliğe dönüşmesini sağlamıştır.

Gösteri sonunda Willibald'a verilen ödül (sirk biletleri), kötü olma çabasının iyilikle sonuçlandığının bir göstergesi olmuştur. Eve döndüğünde Manni'ye macerayı anlatan Willibald, onun gözünde hâlen bir kahraman olarak kalmış; ancak Manni Willibald'ın iyi kalpli doğasını sezmiştir.

Bu bölümde, Willibald'ın sözde kötülük girişimlerinin her defasında mizah ve dayanışma ortamında iyiliğe dönüşmesi; eserin çocuk edebiyatı ilkelerine uygun biçimde güvenli ve ahlaki bir anlatı sunduğunu göstermektedir.

Altıncı macera (altıncı gece): ormandaki kaçak avcı Willibald

Eserin altıncı bölümünde, Willibald karakterinin bu kez yasa dışı avcılık yapma niyetiyle hareket ettiği, ancak olayların gelişimi sonucu bu niyetin doğaya karşı koruyucu bir tutuma dönüştüğü gözlemlenmiştir.

Willibald, ormanda Julius Hoppelmeier adlı bir tavşanla karşılaşmış; tavşanın eşi Emilie'nin bir tuzaga yakalanmış olduğunu öğrenmiştir. Bu gelişme üzerine Willibald, başlangıçta taşıdığı “vahşi avcı” olma arzusunu terk etmiş; yaralı tavşanı kurtarmak ve tedavi etmek için çaba göstermiştir. Bu süreçte karakterin, doğaya ve hayvanlara karşı empati ve sorumluluk bilinci geliştirdiği belirlenmiştir.

Olayların ilerleyen aşamasında, Willibald yanlışlıkla orman bekçisi ve köpeği tarafından suçlanmış; ancak tavşan karakterinin açıklamaları sayesinde, Willibald'ın yardımsever eylemleri anlaşılmış ve kendisine çikolatalı bir paskalya tavşanı ile dört renkli paskalya yumurtası hediye edilmiştir.

Willibald, başlangıçta kötü bir eylem amacıyla hareket etmiş olmasına rağmen, içgüdüsel merhameti ve vicdani sorumluluğu sayesinde yine olumlu bir davranış sergilemiştir.

»Wie? Du hast eine Falle aufgestellt, Willibald?«

»Ich? Bewahre. Das hat irgendein schlechter, hinterhältiger Mensch getan. Was glaubst du, wie Emilie Hoppelmeier geschrien hat! Und der Förster behauptet, ich hätte die Häsin gerettet.«

»Bravo, Willibald! Deshalb hat er dir also den Schokoladenhasen geschenkt?«
(Wiemer, 1981, s. 96).

Eve döndüğünde, Manni'ye durumu açıklamış ve bu anlatı da karakterin iyiliğe meyilli doğasını pekiştirmiştir.

Bu bölümde doğa sevgisi, hayvan haklarına saygı ve çevre bilinci gibi temaların mizahi ve duygusal bir anlatımla işlendiği; Willibald karakteri üzerinden iyi-kötü ikileminin çocuk gerçekliğine uygun biçimde yumuşatıldığı belirlenmiştir.

Yedinci macera (yedinci gece): tren soygunu

Eserin yedinci bölümünde, Willibald karakterinin kendisini gerçek bir haydut olarak kanıtlama arzusu ile hareket ettiği, ancak olayların gelişimi sonucunda yine içgüdüsel iyiliğin baskın geldiği tespit edilmiştir.

Willibald, bu kez bir tren soygunu yapmayı planlamış; demiryolu görevlisi Bahnwärter Schmolke'yi kandırarak treni durdurmayı hedeflemiştir. Ancak Schmolke yorgunluktan uyuyakalmış; Willibald, bir kedinin uyarısıyla potansiyel bir tren kazasını fark etmiş ve Schmolke'nin görevini üstlenerek önlem almıştır. Böylece, Willibald'ın kötü niyetli planı, beklenmedik biçimde bir felaketin önlenmesiyle sonuçlanmıştır.

Olayların ardından Schmolke, Willibald'a bir çiçek saksısı hediye ederek ona teşekkür etmiş; bu armağan, maddi değerinden bağımsız olarak manevi bir takdirin sembolü olmuştur. Willibald eve döndüğünde, tren soygunu yapamadığını Manni'ye açıklamış; Manni ise onu yine de sevdiğini belirterek karakterin "iyi yanları" nı vurgulamıştır.

Bu bölümde, çocuk edebiyatında sorumluluk, vicdan ve zamanında müdahale gibi temaların mizahi bir anlatımla işlendiği; Willibald karakterinin ise kötü olma çabalarına rağmen içindeki iyilik duygusunun ağır bastığı belirlenmiştir.

Sekizinci macera (sekizinci gece): polis Schnauzert'e yönelik girişim

Eserin sekizinci bölümünde, Willibald'ın kötü olma arzusuyla hareket ettiği; ancak karşılaştığı olaylar sonucunda içgüdüsel olarak iyilik yapmaya yöneldiği tespit edilmiştir.

Willibald, toplum düzeninin simgesi olan Polis Memuru Schnauzert'i etkisiz hâle getirerek “gerçek bir haydut” olduğunu kanıtlamayı amaçlamış; ancak Schnauzert'in ağır hasta ve yalnız olduğunu öğrenince, planını uygulamaktan vazgeçmiştir. Bunun yerine, doktor çağırması, hastaya yardım etmesi ve köpeği Hektor'u besleyerek merhamet ve dayanışma göstermiştir.

Bölümde, Willibald ile doktor arasında geçen diyalogda, “kötülük yapmayı sağlayacak bir ilacın olup olmadığı” sorulmuş “»Gibt es nicht eine Medizin, von der man böse wird?«” (Wiemer, 1981, s. 115); bu diyalog aracılığıyla karakterin özündeki iyilik doğal bir olgu olarak vurgulanmıştır. Schnauzert, Willibald'a içten bir teşekkür ederek bir şişe içki hediye etmiş; Willibald ise yaşadığı bu iyilik deneyimi karşısında kendi kimliğiyle çatışma yaşamıştır.

Bu bölümde, çocuğun dünyasında kötülüğün mutlak bir kavram olmadığı; empati, yalnızlık ve yardımseverlik temaları aracılığıyla iyiliğin beklenmedik yerlerde ortaya çıkabileceği gösterilmiştir. Willibald karakterinin her kötü niyetli girişimde iyiliğe yönelmesi, eserin ana kurgusal dinamiğini desteklemiştir.

Dokuzuncu macera (dokuzuncu gece): kilisede gecenin sessizliğini bozan iyilik

Eserin dokuzuncu bölümünde, Willibald'ın kutsal değerlere yönelik bir suç işleme amacı taşıdığı; ancak gelişen olaylar sonucunda yine iyilik yaparak içsel bir dönüşüm yaşadığı belirlenmiştir.

Willibald, bir kiliseden gümüş şamdan çalmayı planlamış; fakat karşılaştığı kilise faresi ve küçük çocuk Jörge'nin korkuları karşısında planından vazgeçmiştir. Özellikle Jörge'nin “çan kulesi hayaleti” korkusunu aşmasına yardım eden Willibald, çanları çalarak küçük çocuğa destek olmuş ve dolaylı olarak topluma yönelik bir iyilik gerçekleştirmiştir. Papazın dua sırasında Willibald'ın adını anarak onun için iyilik dilemesi, karakterin toplum gözündeki olumlu dönüşümünü sembolik olarak pekiştirmiştir.

Willibald, kilisede herhangi bir nesneyi çalmamış; aksine bir elma ile ödüllendirilmiştir (Wiemer, 1981, s. 134). Bu gelişme, karakterin kötü olma çabasının yine iyilikle sonuçlandığını ve içsel iyiliğin istemsizce ortaya çıktığını göstermiştir.

Bu bölümde, dini mekânlara duyulan saygı, çocuk korkularının aşılması ve empati gibi temalar ön plana çıkmış; Willibald'ın her macerasında olduğu gibi kötü niyetin iyiliğe dönüşmesi tematik süreklilik içinde sürdürülmüştür.

Onuncu macera (onuncu gece): iyilikle kapanan bir kötülük girişimi

Eserin onuncu ve son bölümünde, Willibald'ın kötülük yapma girişimlerinin yorgunluk ve isteksizlikle sonuçlandığı; ancak son bir girişimle Manni'nin ödevlerini silmeyi planladığı ve bu süreçte içsel bir dönüşüm yaşadığı belirlenmiştir.

Willibald, Manni'nin ödevlerini silerek onu üzmeyi amaçlamış; ancak Manni'nin azimle ödevlerini yeniden yapmaya çalışması karşısında vicdanı harekete geçmiştir. Sonuç olarak Willibald, Manni'nin tüm ödevlerini kendisi tamamlamış ve bu davranışı gizli tutmayı tercih etmiştir. Bölüm sonunda, Manni'nin annesine Willibald'ı "iyi bir haydut" olarak tanımlaması ve annenin verdiği anlamlı yanıt ("Keşke kötü olduğumu sandığımız herkesin altına böyle bir cümle yazabilsek") eserin ahlaki mesajını güçlü biçimde tamamlamıştır.

»Schön wäre es.«

»Was denn, Mutter?«

»Wenn man so etwas unter jeden Menschen schreiben könnte, den man für böse hält.« (Wiemer, 1981, s. 150).

Bu son bölümde, Willibald'ın başlangıçta kötülük yapma niyetiyle hareket ettiği ancak her defasında içindeki iyilik duygusunun galip geldiği anlatı yapısı doruk noktasına ulaşmıştır. Eserde bireyin içsel iyiliğinin dış koşullardan bağımsız olarak varlığını koruduğu ve zamanla görünür hâle geldiği teması güçlü şekilde vurgulanmıştır.

Bu bölümde, *Der gute Räuber Willibald* adlı eserin içerik planı doğrultusunda gerçekleştirilen çözümlenmelerle, her bölümde karakterin niyet ve eylem düzleminde yaşadığı dönüşüm süreçleri sistematik biçimde ortaya konmuştur. Eserin her macerasında Willibald karakterinin kötü niyetli girişimlerle başlayıp iyilikle sonuçlanan bir yapı sergilediği tespit edilmiştir. Yapılan analizler, bölüm bazında karakterin davranışsal eğilimleri ve anlatıdaki tematik ilerleyiş arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmış; bu doğrultuda karakter gelişimi ve tematik sürekliliğin yapı içerisinde bütünlüklü bir biçimde sürdürüldüğü belirlenmiştir. Elde edilen bulgular, sonraki başlıklarda eserin karakter analizleri, dil ve anlatım özellikleri ile eğitsel yönleri açısından ayrıntılı biçimde değerlendirilecektir.

4.2.2.4. Karakter analizi

Bu bölümde, *Der gute Räuber Willibald* adlı eserde yer alan karakterlerin işlevsel analizine yer verilmiştir. Yapılan çözümlenmelerde, eserin merkezinde konumlanan ana karakterler ile anlatının gelişiminde belirleyici role sahip bazı yan karakterler sistematik

biçimde incelenmiştir. Analizin amacı, karakterlerin eserin tematik yapısına, ahlaki mesajlarına ve pedagojik işlevine katkılarını ortaya koymaktır.

Ana karakterler olarak Willibald ve Manni, eserin temel anlatı eksenini oluşturmaktadır. Willibald'ın içsel çatışmaları, kimlik arayışı ve dönüşüm süreçleri detaylı biçimde analiz edilmiş; Manni'nin hayal gücü ve rehberlik işlevi çerçevesinde anlatıya kattığı yönlendirici rol değerlendirilmiştir. Ana karakter çözümlerinde, karakterlerin hem bireysel gelişimleri hem de anlatıdaki işlevsel konumları dikkate alınmıştır.

Yan karakterler arasında yer alan fırıncı Kräpfel, Doktor Tempo, cimri Knipper, orman bekçisi Schmolke, polis memuru Schnauzert gibi figürler ise, Willibald'ın karakter dönüşümünü tetikleyen dışsal etkenler olarak ele alınmıştır. Bu karakterlerin analizi, kısa ve işlev odaklı tutulmuş; yalnızca anlatının ilerleyişine ve Willibald'ın içsel gelişimine doğrudan katkı sağlayan yönler vurgulanmıştır.

Karakter analizleri sunulurken betimleyici bir yöntem izlenmiş, elde edilen bulgular doğrudan aktarılmış ve yorumlamaya gidilmemiştir. Böylece eserdeki karakter çeşitliliğinin, anlatının eğitsel, tematik ve yapısal boyutlarına katkısı nesnel bir biçimde ortaya konmuştur.

Ana karakterler

İyi soyguncu Willibald karakterinin analizi

Willibald karakterine yönelik yapılan analizde, eserin başkarakterinin dış görünüş açısından tipik bir masal haydudu figürüne sahip olduğu (bkz. Resim 4. 7.) ; ancak iç dünyasında çocukların sevgisine, onayına ve arkadaşlığına ihtiyaç duyan duyarlı (bkz. 2. Macera Krümel diyalogu (ss. 34-36), 9. Macera Jörge diyalogu (ss. 130-134)) bir yapı sergilediği belirlenmiştir. Willibald'ın her bölümde “kötü” olmak istemesine rağmen iyilik yönünde davranışlar sergilediği tespit edilmiştir. Bu durumun, karakterin içsel çatışmasına işaret ettiği ve anlatı boyunca yapısal bir süreklilik arz ettiği gözlemlenmiştir.

Elde edilen bulgulara göre Willibald'ın davranışlarının, klasik didaktik yapıdan uzak, çocuklara etik ikilemler üzerinden düşünme becerisi kazandıracak şekilde yapılandırıldığı anlaşılmıştır. Bölümler ilerledikçe Willibald'ın zayıf, hasta, korkmuş veya yardıma muhtaç karakterlere karşı yardımsever ve merhametli davranışlar sergilediği belirlenmiş; bu özelliklerin, karakterin sözde “kötü” kimliğiyle sürekli bir çatışma içinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu analiz doğrultusunda, Willibald karakterinin, çocuk edebiyatında anti-kahraman tipolojisinden kahraman kimliğine doğru evrilen bir yapı sergilediği bulgusuna ulaşılmıştır.

Çocuk karakter Manni'nin analizi

Manni karakterine yönelik yapılan analizde, karakterin eserin çerçeve yapısını oluşturan ve olayların gelişiminde belirleyici olan bir figür olarak kurgulandığı belirlenmiştir. Okumaya yazma sürecinin başındaki bir çocuk olarak Manni'nin, Willibald'ın kitap dışına çıkmasına olanak tanıyan hayalî düzlemi oluşturduğu tespit edilmiştir.

“Dann schläft Manni ein. Doch er merkt nicht, wie er einschläft, wenn er auch genau aufpasst. So kommt es, dass Manni manchmal nicht weiß, ob er schläft oder ob er wach ist oder ob er träumt.” (Wiemer, 1981, s. 12).

Manni'nin yaşına uygun şekilde meraklı, sorgulayıcı ve duygusal tepkiler veren bir yapıya sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Bulgular doğrultusunda, Manni'nin hikâye boyunca Willibald'a olan inancını kaybetmediği; Willibald'ın içindeki iyiliğe olan güveniyle olayların seyrine yön verdiği ve Willibald'ın vicdani gelişimini desteklediği sonucuna ulaşılmıştır. Manni'nin çocuk masumiyeti, sabrı ve affediciliği temsil ettiği; bu özellikleriyle anlatının pedagojik temel işlevini üstlendiği tespit edilmiştir.

Elde edilen veriler, Manni'nin hem dış anlatı düzeyinde bir okur zihniyetini, hem de iç anlatı düzeyinde Willibald'ın vicdani işlevini yerine getirdiğini göstermektedir. Ayrıca Manni'nin saf iyimserliği ve koşulsuz güven duygusuyla Willibald'ın karanlık eğilimlerini dengelediği belirlenmiştir. Çocuk bakış açısının, anlatıdaki değerler dünyasını dönüştürücü ve koruyucu biçimde şekillendirdiği bulgulanmıştır.

Bu analiz doğrultusunda, Manni karakterinin eserde “çocuğa görelilik” ölçütünü somutlaştıran bir figür olarak yapılandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yan karakterler

Manni'nin annesi

Manni'nin annesi karakteri, *Der gute Räuber Willibald* adlı eserde ebeveyn figürü olarak hem giriş hem de bitiş bölümlerinde yer almakta, bu yapısal konumuyla anlatının çerçevesel bütünlüğünü desteklemektedir. Anlatının başlangıcında masal anlatımı sırasında kullandığı “Räuber sind stets böse.” (Wiemer, 1981, s. 11) yani “Haydutlar her zaman

kötüdür.” ifadesi, yetişkin dünyasının kalıp yargılarını yansıtmaktadır. Anlayışlı ancak kararlı bir duruş sergileyen anne karakteri, oğlunu korumak amacıyla bu genellemelerle yönlendirmeye çalışmaktadır. Ancak anlatının sonunda, Willibald’ın “iyi bir haydut” olabileceğini kabul etmesiyle, yetişkin bakış açısının da değişime açık olduğu gösterilmiştir. Böylece karakter, anlatıdaki dönüşüm ve çok katmanlı bakış açısının somut örneklerinden birini oluşturmuştur.

Bäcker Kräpfel (fırıncı)

Bäcker Kräpfel karakteri, *Der gute Räuber Willibald* eserinin birinci bölümünde yer almakta olup, anlatıdaki ilk içsel dönüşüm sürecinin tetikleyici figürlerinden biridir. Bäcker Kräpfel, fiziksel rahatsızlığı nedeniyle yardıma muhtaç bir durumda tasvir edilmiş ve bu özellik, Willibald karakterinin yardımsever yönünün açığa çıkmasına zemin hazırlamıştır. Karakterin mizahi ve sıcak bir dil ile betimlenmesi, eserin genel anlatı tonuna uyum sağlamaktadır. Bäcker Kräpfel, Willibald’ın kötü niyetli bir eylem planını (ekmek çalmak) iyilik hareketine dönüştürmesine aracılık ederek, anlatının ahlaki gelişim sürecinde önemli bir işlev üstlenmiştir.

Dr. Tempo ve Krümel

Dr. Tempo ve kızı Krümel karakterleri, eserin ikinci bölümünde yer almakta olup, anlatının güven, sorumluluk ve empati temalarının gelişiminde işlevsel rol üstlenmektedir. Dr. Tempo, aracının arızalanması üzerine hasta kızını kliniğe yetiştirmeye çalışan bir yetişkin figürü olarak tasvir edilmiştir. Telaşlı durumuna rağmen mantıklı ve kibar davranışıyla Willibald’ın kötülük yapma planını sekteye uğratmış; böylece Willibald’ın koruyucu yönünün ortaya çıkmasına ortam hazırlamıştır (Wiemer, 1981, s. 33).

Krümel karakteri ise, çocuk bakış açısının saf, ön yargısız doğasını temsil etmektedir. Krümel’in Willibald’a duyduğu güven ve ona verdiği hediye, anlatıdaki çocuk-gerçekliği boyutunu güçlendirmiştir. Bu karakterler aracılığıyla sorumluluk ve güven kavramlarının karşılıklı etkileşim yoluyla inşa edildiği anlatımsal örüntüler desteklenmiştir.

Bauer Nolte, Krauskopf ve Hahn

Eserin üçüncü bölümünde yer alan Bauer Nolte, Krauskopf ve Hahn karakterleri, anlatının olay örgüsünü destekleyen ve Willibald’ın içsel dönüşüm sürecine katkı sunan önemli yan figürler olarak kurgulanmıştır. Krauskopf karakteri, kötü huylu, intikamcı ve gerçekten tehlike arz eden nadir figürlerden biri olarak anlatılmıştır. Buna karşılık, Hahn (horoz) ve Bauer

Nolte (çiftçi) dürüstlük ve çalışkanlık değerlerini temsil etmektedir. Hahn, köydeki düzeni ve adaleti simgelerken; Bauer Nolte ise ailesi ve çiftlik hayvanları için emek veren bir köylü figürü olarak yapılandırılmıştır. Bu karakterler aracılığıyla doğaya ve hayvanlara karşı duyarlılık, kriz anlarında doğru karar verebilme ve toplumsal sorumluluk gibi kavramlar somutlaştırılmıştır. Bölümde yer alan bu yan karakterler, Willibald'ın kötü niyetle başlattığı eylemin kahramanca bir müdahaleye dönüşmesine zemin hazırlayarak, anlatıdaki ahlaki gelişim sürecinin destekleyici unsurları hâline gelmiştir. Karakter çözümlemesi betimsel düzeyde verilmiş, doğrudan yorum yapılmamıştır.

Der Ziegenbock (Teke)

Eserin dördüncü bölümünde yer alan Der Ziegenbock karakteri, toplumda görmezden gelinen ve değersizleştirilen bireyleri sembolize eden bir figür olarak yapılandırılmıştır.

»Gibt Knipper die nicht genug zu fressen?«

Ach, das wäre nicht so schlimm. Wir sind magere Kost gewöhnt. Doch das andere, was Herr Knipper verlangt, nee, das kann ich nicht.«

»Was verlangt er denn?«

»Milch geben soll ich. Herr Knipper sagt, Ziegenböcke sind unnütz, weil sie keine Milch geben. Deshalb hat er mich entlassen.« (Wiemer, 1981, s. 61).

Knipper tarafından dışlanan bu hayvan karakter, anlatıdaki sosyal adaletsizlik temasının temsilcisidir. Willibald'ın tekeye sahip çıkması, karakterin iç dünyasındaki empati kapasitesinin gelişimini ve adalet duygusunun güçlenmesini somutlaştıran önemli bir olay olarak değerlendirilmiştir. Bu süreç, Willibald'ın yalnızca bireysel bir değişim yaşamadığını, aynı zamanda toplumsal sorumluluk bilincine doğru ilerlediğini de göstermektedir.

Der Geizhals (cimri) Knipper

Eserin dördüncü bölümünde yer alan Der Geizhals Knipper karakteri, materyalist ve bencil bir birey örneği olarak yapılandırılmıştır. Knipper'ın aşırı servet biriktirme tutkusu ve çevresine duyarsızlığı, Willibald'ın adalet ve merhamet gibi insani değerlerinin daha belirgin hâle gelmesine zemin hazırlamıştır. Knipper'ın karakterizasyonu, kapitalist zihniyetin mizahi bir eleştirisi niteliğindedir. Bu karakterin anlatıdaki varlığı, Willibald'ın empati ve yardımseverlik yönlerinin görünür olmasına katkıda bulunmuş, çocuk okura dolaylı bir değerler eğitimi sunulmuştur.

Affe (maymun) Max, Zirkusdirektor (sirk yöneticisi)

Eserin beşinci bölümünde yer alan Affe Max ve Zirkusdirektor karakterleri, Willibald'ın macerasında yönlendirici işlev üstlenen yan karakterler olarak kurgulanmıştır. Affe Max, zekâsı ve çözüm üretme becerisi sayesinde anlatıya hareketlilik ve mizahi bir derinlik kazandırmıştır. Max karakteri, Willibald'ın doğrudan kötülük yapmasını önleyerek onu olumlu bir eylem sürecine yönlendirmiştir. Zirkusdirektor ise güven veren ve destekleyici bir yetişkin figürü olarak Willibald'ın toplum yararına katkı sunmasına dolaylı şekilde aracılık etmiştir. Bu karakterler aracılığıyla eserde mizahın ve güvenin yapısal önemi vurgulanmıştır.

Förster, Julius ve Emilie Hoppelmeier

Eserin altıncı bölümünde anlatıya dâhil olan Förster, Julius ve Emilie Hoppelmeier karakterleri, Willibald'ın içsel dönüşüm sürecinde önemli işlevler üstlenmiştir. Hoppelmeier ailesi, doğaya ve hayvan haklarına duyarlılığı temsil eden figürler olarak kurgulanmıştır. Willibald'ın yaralı bir hayvana yardım etmesi (Wiemer, 1981, ss. 88-93), karakterin ahlaki gelişim sürecinde önemli bir dönüm noktası oluşturmuştur. Förster ise geleneksel otoriteyi, ancak adil ve yapıcı bir tavırla temsil eden bir figür olarak betimlenmiştir. Bu karakterler aracılığıyla eserde doğa sevgisi, sorumluluk ve adalet kavramlarının yapı içindeki yeri betimsel olarak ortaya konmuştur.

Schrankenwärter (bariyer görevlisi) Schmolke, die Katze (kedi)

Eserin yedinci bölümünde yer alan Schrankenwärter Schmolke ve die Katze karakterleri, anlatıdaki olayların gelişiminde belirleyici roller üstlenmiştir. Schmolke, görev ihmal nedeniyle bir kriz anına sebebiyet veren bir yetişkin figürü olarak sunulmuş; Willibald'ın bu krizi önleyerek sorumluluk duygusunu pekiştirmesine zemin hazırlamıştır.

Die Katze karakteri ise akıl ve dikkat gibi kavramları temsil ederek, Willibald'ın olaylara müdahale etmesini ve toplumsal fayda sağlama bilinciyle hareket etmesini desteklemiştir (Wiemer, 1981, ss. 102-104). Bu karakterler aracılığıyla eserde sorumluluk ve dikkat kavramlarının betimsel düzeyde işlendiği ve karakter gelişimine doğrudan katkı sağlandığı bulgu olarak ortaya konmuştur.

Polizist (polis) Schnauzert, Hund (köpek) Hektor

Eserin sekizinci bölümünde yer alan Polizist Schnauzert ve Hund Hektor karakterleri, Willibald'ın içsel dönüşüm sürecinde belirleyici etkiler yaratmıştır. Schnauzert karakteri, başlangıçta Willibald'ın düşmanı gibi konumlandırılmışken, hastalığı nedeniyle empati

uyandırmış ve Willibald'ın önyargılarını aşarak yardım etmesine vesile olmuştur. Bu durum, karakter gelişiminde önemli bir kırılma noktası olarak kaydedilmiştir.

Hektor karakteri ise sadakati ve açlıkla mücadelesi üzerinden masumiyet ve korunmaya muhtaçlık temalarını yansıtarak, Willibald'ın merhamet duygusunu harekete geçirmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, ilgili karakterlerin iyilik ve merhamet kavramlarının evrenselliğini destekleyen işlevler üstlendiği belirlenmiştir.

Jörge, die Dohle, die Kirchenmaus

Eserin dokuzuncu bölümünde yer alan Jörge, die Dohle ve die Kirchenmaus karakterleri, Willibald'ın çocuklara ve zayıf varlıklara yönelik şefkat duygusunu görünür kılmıştır. Jörge karakteri, korkularıyla yüzleşmeye çalışan bir çocuk figürü olarak anlatıya dâhil edilmiş; Willibald'ın onu desteklemesi, karakterin çocuklara yönelik koruyucu yönünü açığa çıkarmıştır.

Die Dohle ve die Kirchenmaus ise alaycı ve mizahi tavrılarıyla anlatıya hareketlilik katarken, aynı zamanda dolaylı bir öğreticilik işlevi üstlenmiştir. Elde edilen bulgular, bu karakterlerin Willibald'ın içsel dönüşümünü destekleyen ve çocuk okura empati ile dayanışma kavramlarını dolaylı şekilde sunan araçlar olarak yapılandırıldığını göstermektedir.

Die Spinne (örümcek)

Eserin onuncu ve son bölümünde yer alan Die Spinne karakteri, Willibald'a kötü bir eylem önererek anlatıda sembolik bir işlev üstlenmiştir. Örümcek, Manni'nin ödevlerini silmesini önererek "kötülüğün fısıltısı" rolünü temsil etmiş; ancak bu öneri, Willibald'ın içsel vicdanıyla yüzleşmesine ve sorumluluk üstlenerek hatasını telafi etmesine zemin hazırlamıştır (Wiemer, 1981, ss. 136-139). Elde edilen bulgular, Die Spinne karakterinin, Willibald'ın ahlaki gelişim sürecindeki son sınavı ve karakter dönüşümünün tamamlanmasında etkili bir unsur olarak yapılandırıldığını ortaya koymuştur.

Bu bölümde elde edilen bulgular doğrultusunda, *Der gute Räuber Willibald* adlı eserde ana ve yan karakterlerin anlatıdaki işlevleri, tematik katkıları ve karakter gelişimleri sistematik olarak ortaya konulmuştur. İnceleme sonucunda, her karakterin Willibald'ın içsel dönüşüm sürecine dolaylı ya da doğrudan katkı sunduğu belirlenmiştir. Ana karakterler Willibald ve Manni'nin anlatının taşıyıcı unsurları olduğu, seçilen yan karakterlerin ise eserin eğitsel, ahlaki ve sosyal değer aktarımında tamamlayıcı bir işlev üstlendiği saptanmıştır. Karakterlerin çeşitliliği, olayların gelişimine ve eserin çocuk edebiyatına özgü çok katmanlı yapısına önemli

ölçüde katkı sağlamıştır. Bu doğrultuda, karakter analizleri aracılığıyla eserin kurgusal bütünlüğü, eğitsel amacı ve çocuk bakış açısına uygunluğu desteklenmiş ve yapısal olarak pekiştirilmiştir.

4.2.3. Eserin dil ve anlatım özelliklerine ilişkin bulgular

Bu bölümde, *Der gute Räuber Willibald* adlı eserin dil ve anlatım özellikleri, çocuk edebiyatı kuramları ve araştırmanın bulgular kısmında gözetilmesi gereken ilkeler doğrultusunda sistematik olarak analiz edilmiştir. Analiz sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Dil ve Anlatım Özelliklerine İlişkin Betimsel Analiz:

İlk olarak, eserde basit ve çocuklara uygun bir dil kullanımı göze çarpmaktadır. Cümleler kısa ve açık bir yapıya sahip olup, sözcük dağarcığı günlük kullanım diline yakın ve çocukların yaş düzeyine uygun biçimde seçilmiştir. Bu dilsel tercih, okurun metni kavrama ve takip etme sürecini kolaylaştırmakta; böylelikle eserin hedef kitlesiyle arasındaki iletişimi güçlendirmektedir (bkz. Resim 4. 10.).

Anlatı genelinde mizahi unsurlar belirleyici bir rol üstlenmektedir. Willibald'ın kötülük niyetiyle giriştiği eylemlerin her seferinde ironik biçimde iyilikle sonuçlanması hem karakterin içsel çatışmasını hem de metnin etik mesajlarını mizah yoluyla aktarılabilir kılmaktadır.

Eserde kullanılan anlatıcı tavrı ve empatik üslup, üçüncü şahıs anlatıcının karakterlerin duygu ve düşünce dünyalarına yakın bir tutumla yaklaşması şeklinde biçimlenmiştir. Bu yaklaşım, okurun karakterlerle empati kurmasına ve anlatıdaki duygusal katmanlara daha kolay erişmesine imkân tanımaktadır.

Metinde tekrar eden yapı ve anlatı örüntüsü dikkat çekicidir. Her bölümde Willibald'ın kötülük yapma girişimi ve bu girişimin bir iyilikle sonuçlanması üzerine kurulu benzer bir olay döngüsü bulunmaktadır. Bu yapısal tekrarlar, çocuklarda öğrenme ve anlam pekiştirme süreçlerini desteklemektedir.

Bunun yanı sıra, anlatımda alegorik ve sembolik öğelere yer verildiği görülmektedir. Willibald karakteri, mekânlar ve olay örgüsü, soyut kavramları somutlaştıran semboller aracılığıyla yapılandırılmıştır. Böylelikle soyut değerler, çocuk okurlar tarafından daha kolay içselleştirilebilecek şekilde sunulmuştur.

Dolaylı didaktik anlatım eserin dil ve anlatım özellikleri arasında önemli bir yere sahiptir. Anlatıda ahlaki mesajlar doğrudan verilmemekte; bunun yerine olaylar ve karakter

deneyimleri üzerinden sezdirilerek aktarılmaktadır. Bu yöntem, anlatının doğal akışını bozmadan pedagojik hedeflere ulaşılmasını sağlamaktadır.

Tablo 4. 2. *Der gute Räuber Willibald* eserinin dil ve anlatım özellikleri.

Dil ve Anlatım Özellikleri	Açıklama
Basit ve çocuklara uygun dil kullanımı	Cümleler kısa ve anlaşılır; sözcük dağarcığı gündelik ve çocukların yaş düzeyine uygundur.
Mizahi unsurlar	Kötülük planlarının iyiliğe dönüşmesi ironik biçimde sunularak anlatıya mizah katılmıştır.
Anlatıcı tavrı ve empatik üslup	Üçüncü şahıs anlatıcı olayları aktarırken karakterlerin duygularına empati ile yaklaşır.
Tekrar eden yapı ve anlatı örüntüsü	Her bölümde benzer bir olay döngüsü izlenerek öğrenme süreci pekiştirilir.
Alegorik ve sembolik anlatım	Willibald ve mekânlar, soyut temaları somutlaştıran semboller olarak kullanılmıştır.
Dolaylı didaktik anlatım	Ahlaki mesajlar doğrudan değil, olay akışı içinde karakterlerin deneyimleri üzerinden verilir.
Diyalogların yoğun kullanımı	Karakterler arası ilişkiler diyaloglarla desteklenerek anlatıya canlılık kazandırılmıştır.

Anlatımda diyalogların yoğun kullanımı da dikkate değerdir. Özellikle Willibald ile Manni arasında geçen diyaloglar, hem karakterlerin iç dünyalarını ortaya koymakta hem de metne dramatik canlılık kazandırmaktadır. Diyaloglar, karakter gelişimini ve olayların ilerleyişini destekleyici işlev görmektedir.

Bunlara ek olarak, eserde olayların sürükleyici kurgulanması ve görsel öğelerle desteklenen anlatım teknikleri gibi unsurlar da anlatının ritmini güçlendirmekte; çocuk okurun dikkat ve motivasyonunun sürdürülebilirliğini artırmaktadır. Betimlemeler sade, doğrudan ve işlevsel nitelikte olup, çocukların zihinsel imgeler oluşturmasını kolaylaştıracak şekilde seçilmiştir:

Willibald hat, wie alle Räuber, gewaltige Kraft. Er packt das Glockenseil mit beiden Händen. Er läutet, dass es nur so hallt und schallt. Selbst den Dohlen wird es zu viel. Erschreckt flattern sie aus dem Turmlöchern.

Das Läuten macht Willibald offenbar Spaß. Er will gar nicht mehr aufhören. Und als Jörge sagt: »Jetzt ist es genug«, läutet Willibald immer noch weiter. (Wiemer, 1981, ss. 131-133).

Sonuç olarak yapılan analizlerde, *Der gute Räuber Willibald* adlı eserin dil ve anlatım yapısının, çocuk edebiyatının temel kuramsal ilkeleriyle yüksek düzeyde örtüştüğü ve eserin

eğitsel, etik ve estetik hedeflerini destekleyecek biçimde yapılandırıldığı belirlenmiştir (bkz. Tablo 4. 2.).

Kültürel ve Sosyolinguistik Özelliklere Dayalı Dil İncelemesi:

Eserde kullanılan dil ve anlatım biçimi, yalnızca çocuk edebiyatına özgü yalınlık ve mizah unsurlarıyla sınırlı kalmamakta; aynı zamanda yazar Rudolf Otto Wiemer'in yetiştiği coğrafi bölgenin kültürel ve sosyolinguistik özelliklerini de yansıtmaktadır. Özellikle metinde sıkça rastlanan “Sapperlot¹⁸”, “Töffel¹⁹”, “Kroppzeug²⁰” (Wiemer, 1981) gibi ifadeler, Svabya (Schwabenland) bölgesinde geçmişte yaygın olarak kullanılan, ancak günümüzde kullanım sıklığını büyük ölçüde yitirmiş yerel söyleyişlere örnek teşkil etmektedir. Bu dilsel tercihler, eserin kaleme alındığı dönemin sosyokültürel atmosferine ışık tutmakta ve okuyucuya yazarın kültürel kökenleriyle dolaylı bir temas kurma imkânı sunmaktadır.

Ayrıca, bu yerel ifadelerin tercih edilmesi, yazarın dini değerlere olan yakınlığına da dolaylı biçimde işaret etmektedir. Örneğin, “Sapperlot” gibi dini kökenli bir ünlemin kullanımı, Wiemer'in anlatıya dini duyarlılıklar kattığını göstermektedir. Bu durum, anlatının mekân ve tema seçimlerinde de desteklenmektedir. Eserin bir bölümünün kilisede geçmesi ve bir diğer maceranın Hristiyanlıkta önemli bir yere sahip olan Paskalya geleneğiyle ilişkilendirilmesi, bu dini referansların anlatıya bilinçli olarak yerleştirildiğini ortaya koymaktadır.

4.2.4. Çocuk ölçütlerine ilişkin bulgular

Bu bölümde, *Der gute Räuber Willibald* adlı eserin çocuk edebiyatına özgü temel kuramsal ilkeler olan çocuğa görelilik (Kindgemäßheit), çocuk gerçekliği (Kinderwirklichkeit) ve çocuk bakışı (Kinderperspektive) açısından taşıdığı özellikler sistematik biçimde analiz edilmiştir. Analiz, eserin içerik, karakter yapısı ve anlatım biçimi üzerinden değerlendirilmesi yoluyla gerçekleştirilmiş; her bir ilkeye ilişkin bulgular ayrı başlıklar altında sunulmuştur.

¹⁸ “Sapperlot” şaşkınlık, heyecan hatta kızgınlık belirten kutsal bir ifadedir. Muhtemelen Fransızcadan gelmektedir ve artık çok sık olmasa da bugün Fransa veya Hollanda gibi birçok ülkede hala kullanılmaktadır. Alman dilinin dijital sözlüğünde kelimenin kökeni, eş anlamlısı sacerlot ve sacrelotte veya sacré nom (de Dieu) ile ilişkilendirilmekte olup, bu da kutsal isim gibi bir anlam taşır ve etimolojik olarak sacrament (kutsal tören) kelimesinden geldiği söylenmektedir (bkz. Schick, 2024).

¹⁹ Aptal ve beceriksiz kimseye söylenen ancak çok da sık kullanılmayan bir kelimedir (bkz. Duden, 2025b).

²⁰ Çoğu zaman şaka amaçlı kullanılsa da bazen aşağılayıcı bir terim olarak kullanılmaktadır. Modası geçmiş, çocuksu gereksiz kalabalık, anti-sosyal, suçlu veya benzeri olarak görülen belirli bir grup insan ya da işe yaramaz şeyler anlamlarına gelmektedir (bkz. Duden, 2025a).

4.2.4.1. Çocuğa Görelik (Kindergemäßheit)

Bu bölümde, *Der gute Räuber Willibald* adlı eserin çocuğa görelik (Kindgemäßheit) ilkesi doğrultusundaki anlatı özellikleri analiz edilmiştir.

Eserin her bölümünde Willibald'ın gerçekleştirmek istediği "kötü" eylemler, çocuk okuyucunun yaş düzeyine uygun bir kurgu ile yapılandırılmıştır. Olay örgüsü, çocuklarda heyecan ve merak duygusunu uyandıracak biçimde düzenlenmiş; her macerada günlük yaşamdan unsurlar (örneğin sirk, tren, kilise gibi) (Wiemer, 1981) kullanılarak çocukların ilgi alanlarına hitap edilmiştir.

Eser, kısa ve akıcı bölümler aracılığıyla çocukların dikkat süresine uygun bir tempo oluşturmuş; anlatım dili sade, açık ve çocukların dil gelişim düzeyine uygun nitelikte kullanılmıştır.

Bu yapı, pedagojik içeriklerin oyun, mizah ve sürpriz temalarıyla harmanlanarak sunulmasına imkân tanımış ve çocuğa yönelik anlatı biçimi başarıyla gerçekleştirilmiştir.

4.2.4.2. Çocuk Gerçekliği (Kinderwirklichkeit)

Bu bölümde, eserin çocuk gerçekliği (Kinderwirklichkeit) ilkesine uygunluk düzeyi değerlendirilmiştir.

Willibald karakteri, gerçek yaşamla düşsel evren arasında gidip gelen bir anlatı düzleminde yer almakta; böylece çocukların dünyayı algılayış biçimlerine paralel bir kurgu sunulmaktadır.

Masalsı ve zaman zaman gerçeküstü görünen olaylar, çocukların günlük yaşamlarında karşılaştıkları temel ikilemleri (iyi-kötü, cesaret-korku, paylaşmak-saklamak gibi) temsil edecek şekilde yapılandırılmıştır.

Örneğin, Willibald'ın "kötü bir şey yapma" isteği (Wiemer, 1981), çocukların kendi değer sistemlerini oluşturma sürecinde "iyi" ve "kötü" kavramlarını deneyimleyerek öğrenmelerine, sınırları sorgulamalarına ve bu yolla ahlaki yargılar geliştirmelerine bir mecaz olarak hizmet etmektedir.

Bu bağlamda eser, kurmacanın imkânlarıyla çocuk gerçekliğini etkili biçimde temsil etmekte ve çocuk okuyucunun dünyayla kurduğu deneyimsel ilişkiyi güçlendiren bir yapı sunmaktadır.

4.2.4.3. Çocuk Bakışı (Kinderperspektive)

Bu bölümde, eserde çocuk bakışı (Kinderperspektive) ilkesinin nasıl gerçekleştirildiği incelenmiştir.

Her ne kadar Willibald yetişkin bir karakter gibi görünse de olaylara yaklaşımı, karar alma süreçleri ve duygusal tepkileri çocuğa özgü bir algı düzeyiyle kurgulanmıştır. Willibald'ın çocuksu öfkeleri, ani sevinçleri, hayal kırıklıkları ve kendini kanıtlama çabası, bir çocuğun iç dünyasını yansıtan tipik örneklerdir.

Ayrıca anlatıda Manni karakterinin varlığı, çocuk duyarlılığını ve bakış açısını sürekli canlı tutmaktadır. Olaylar, Manni'nin gözünden değerlendirme fırsatı sunularak, yetişkin merkezli bir anlatım yerine çocuğun algı ve yorum düzeyine dayalı bir anlatı tarzı benimsenmiştir. Bu özellikler, çocuk bakışı ilkesinin eserde sistemli ve bütünlüklü bir şekilde uygulandığını göstermektedir.

Bu bulgular doğrultusunda, *Der gute Räuber Willibald* adlı eserin çocuğa görelilik , çocuk gerçekliği ve çocuk bakışı ilkelerini yüksek düzeyde karşıladığı; anlatının kurgusal, dilsel ve tematik yapısının çocukların gelişimsel özelliklerine ve algı dünyalarına uyum sağladığı belirlenmiştir.

4.2.5. Eserin eğitsel özelliklerine ilişkin bulgular

Bu bölümde, *Der gute Räuber Willibald* adlı eserin çocuk edebiyatı bağlamındaki eğitsel işlevleri, araştırmanın bulguları doğrultusunda sistemli biçimde sunulmuştur. Yapılan analizlerde, eserin on bölümlük anlatı yapısıyla çocukların bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimlerini desteklemeye yönelik çok katmanlı bir kurgu oluşturduğu belirlenmiştir.

İlk olarak, eserde karakter gelişimi yoluyla ahlaki değerlerin dolaylı olarak aktarıldığı görülmüştür. Willibald karakteri her bölümde farklı bir “kötü niyetli eylem” planlamış, ancak süreç içerisinde bu niyetinden vazgeçerek iyilikle sonuçlanan eylemler gerçekleştirmiştir. Örneğin, altıncı bölümde Willibald'ın tuzağa düşmüş bir dişi tavşanı kurtarması, dokuzuncu bölümde ise kilise soygunu girişimi sırasında küçük çocuk Jorge'ye yardım etmesi, çocuklara yardımseverlik, vicdan ve empati gibi temel değerlerin aktarımına hizmet etmektedir (Wiemer, 1981).

Eserde, çocukların kurtmaca dünya ile gerçek yaşam arasındaki bağlantıyı kurmasına imkân tanıyan öğeler yoğun biçimde kullanılmıştır. Öğretmen, okul, hastane, orman, polis ve

bayramlar gibi günlük yaşamdan unsurlar, çocukların metinle özdeşim kurmasını kolaylaştıran bir anlatım yapısı oluşturmuştur. Bu yapı üzerinden çocuklara sosyal sorumluluk, bireysel dönüşüm, toplumsal roller ve farklılıklara saygı gibi kavramlar dolaylı olarak sunulmuştur.

Görsel öğelerle desteklenen anlatı yapısının, çocukların betimleme, dikkat ve yorumlama becerilerini geliştirmeye katkı sağladığı tespit edilmiştir. Metin, sözel anlatımın yanı sıra görsel okuma becerilerinin desteklenmesi açısından da eğitsel işlev görmektedir (bkz. Resim 4. 11. ve Resim 4. 12.).

Eserin pedagojik yönden en belirgin özelliklerinden biri, değerler eğitime yönelik bir içerik sunmasıdır. Çocuk okur, olayların akışında karakterlerin vicdan temelli duygularla hareket ettiğini gözlemlemekte ve bu deneyimlerden hareketle temel insani değerlere yönelik bir farkındalık geliştirme fırsatı bulmaktadır. Böylece, eserin çocukların etik gelişimini destekleyen dolaylı bir öğrenme süreci sunduğu saptanmıştır.

Öte yandan, *Der gute Räuber Willibald* adlı eser, Almanya’da Arena Verlag tarafından yayımlanan bir cep kitabı versiyonu ile eğitim müfredatına dâhil edilmiş ve bu kapsamda eserin pedagojik amaçlarla sınıf içi kullanımını desteklemek üzere 20 sayfalık bir çalışma kitabı hazırlanmıştır (bkz. EK 3). Söz konusu çalışma kitabında, 3. sınıf öğrencilerine yönelik olarak eserin içeriğine dayalı etkinliklere yer verilmiş; bu etkinliklerin öğrencilerin öykü oluşturma, resim betimleme, şiir yazma, okuduğunu anlama, diyalog kurma ve okuduklarını raporlama gibi dilsel ve bilişsel becerileri geliştirmeyi hedeflediği belirlenmiştir (bkz. Sengelhoff, 2015) .

Arena Verlag tarafından hazırlanan çalışma kitabı, araştırma kapsamı dışında tutulmuş olup, yalnızca eserin müfredat içinde pedagojik olarak nasıl kullanıldığını belgelemek amacıyla eklenmiştir. Bu bağlamda çalışma kitabı, eserin yalnızca edebi değil, aynı zamanda eğitsel bir kaynak niteliği taşıdığını destekleyen bir belge olarak değerlendirilmiştir.

4.2.6. Eserin eğitim yaklaşımlarına ilişkin bulgular

Bu bölümde, *Der gute Räuber Willibald* adlı eserde yer alan eğitim yaklaşımlarının, çocuk edebiyatı kuramları ve araştırmanın bulgular kısmında gözetilmesi gereken ilkeler doğrultusunda nasıl temsil edildiği sistematik biçimde analiz edilmiştir. Literatürde çok sayıda eğitim yaklaşımı ve bu yaklaşımların farklı kuramsal alt kolları bulunmasına rağmen, çalışmanın bütünlüğünü korumak ve tezde gereksiz kuramsal dağınıklığı önlemek amacıyla, eserde belirgin biçimde izlenebilen dört temel eğitim yaklaşımı üzerinde yoğunlaşmıştır. Böylece hem analiz süreci daha işlevsel bir sınırlılıkla yürütülmüş hem de eserin pedagojik

boyutları açık ve sistematik biçimde ortaya konmuştur. Analiz sonuçları aşağıda dört temel eğitim yaklaşımı ekseninde sunulmuştur.

4.2.6.1. Değerler Eğitime ilişkin bulgular

Eserde değerler eğitimi, dolaylı öğrenme süreçleri üzerinden kurgulanmıştır. On bölüm boyunca Willibald karakteri, yardımseverlik, empati, adalet, dürüstlük, sorumluluk, doğa sevgisi ve toplumsal duyarlılık gibi temel insani değerlerle yüzleşmekte ve bunları kişisel deneyimleri aracılığıyla içselleştirmektedir. Anlatıda değerler doğrudan öğütleme yoluyla değil, olayların akışı içinde karakterin dönüşümüne bağlı olarak sezdirilmektedir. Willibald'ın her macerası, kötü niyetle başlayan ancak iyi bir eylemle sonuçlanan bir gelişim süreci sunmakta; bu yapı, çocuk okuyucunun etik değerleri doğal bir süreç içerisinde edinmesine imkân tanımaktadır.

4.2.6.2. Geleneksel/ Davranışçı Yaklaşımına ilişkin bulgular

Eserde davranışçı öğrenme kuramının izleri, karakterin davranışlarına yönelik sosyal pekiştirmeler üzerinden okunabilmektedir. Willibald'ın iyi niyetli eylemleri sonucunda sosyal takdir kazanması (örneğin teşekkür edilmesi, küçük armağanlarla ödüllendirilmesi) (Wiemer, 1981) olumlu davranışların pekişmesini sağlar. Benzer şekilde, başarısızlıkla veya pişmanlıkla sonuçlanan olumsuz girişimler de davranışların doğal bir şekilde düzeltilmesine katkı sunmaktadır. Bu durum, geleneksel ödül-ceza sisteminin doğrudan uygulanmasından ziyade, sosyal pekiştirme ve içsel yönlendirme mekanizmalarıyla desteklenen bir davranışçı yaklaşım örneği oluşturmaktadır.

4.2.6.3. Bilişsel Yaklaşımına ilişkin bulgular

Willibald karakterinin gelişimi, bilişsel öğrenme süreçleriyle de desteklenmektedir. Her bölümde karşılaştığı olaylar, karakterin muhakeme yeteneğini, problem çözme becerilerini ve karar verme süreçlerini harekete geçirmektedir. Özellikle tren kazasını önleme girişimi (s. 104) veya kilisedeki dua sahnesi (s. 133) gibi bölümler, karakterin düşünsel derinliğini ve kendilik farkındalığını geliştiren örneklerdir. Bu bağlamda eser, çocuk okuyucuya yalnızca “ne doğru?” sorusunu değil, aynı zamanda “neden doğru?” sorusunu sorduracak şekilde yapılandırılmıştır.

4.2.6.4. Yapılandırmacı Yaklaşımına ilişkin bulgular

Eser genel yapısıyla yapılandırmacı öğrenme yaklaşımıyla yüksek düzeyde uyumludur. Willibald'ın her macerası, onun deneyim yoluyla kendi bilgi yapısını yeniden inşa etmesine olanak tanımaktadır. Karakter, dışarıdan yönlendirme olmaksızın, yaşadığı olaylar aracılığıyla

öğrenmekte ve dönüşüm geçirmektedir. Bu süreçte okuyucu da karakterle birlikte öğrenme ve anlam kurma sürecine aktif biçimde katılmaktadır. Yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak, öğrenme dışsal bir dayatma değil, karakterin içsel sorgulamaları ve deneyimleri yoluyla doğal bir biçimde gerçekleşmektedir.

4.2.6.5. Çoklu Zekâ Kuramına ilişkin bulgular

Tablo 4. 3. Der gute Räuber Willibald eserinde çoklu zekâ türlerinin dağılımı.

Bölüm/ Konusu	Öne çıkan Türleri	Gereççe/ Açıklama	Örnek Sahneler
1. Gece: Manni ile Willibald'ın karşılaşması	İçsel, Sosyal, Dilsel	Manni'nin hayal gücü, Willibald'ın kimliği üzerine sorgulama, Karakterler arası duygusal bağ.	Manni'nin "Belki iyi bir haydutur" demesi ve Willibald'ın fırıncıya yardım ederek ekmeği pişirmesi (1981, ss. 9-25).
2. Gece: Araba soyma girişimi	Sosyal, Doğa, Mekânsal	Yardım ve empati, doğaya ve çocuklara duyarlılık	Krümel'in hastalığını fark eden Willibald'ın arabayı soymaktan vazgeçip çocuğu koruması (Wiemer, 1981, ss. 26-39).
3. Gece: Samanlık kundaklama girişimi	Doğacı, Sosyal, Varoluşsal	Yangının canlılara vereceği zararları fark etme, ahlaki sorgulama	İnek ve horozla konuşup yangının tehlikelerini öğrenmesi, gerçek kundakçıyı durdurması (Wiemer, 1981, ss. 40-54).
4. Gece: Knipper'in parasını çalma girişimi	Mantıksal, Sosyal, İçsel	Sayısal detaylara dikkat, karakterler arası karşılaştırma, vicdani dönüşüm	Willibald'ın eksik kuruşu tamamlayarak Knipper'i ve tekeyi savunması (Wiemer, 1981, ss. 55-69).
5. Gece: Sirk'in kasasını soyma girişimi	Kinestetik, Sosyal, Mekânsal	Gösteri yapma becerisi, iş birliği, sahne düzeni farkındalığı	Sirk gösterisinde mumlara söndürme performansı ve Affe Max'le sahne arkasında kurduğu mizahi ortaklık (Wiemer, 1981, ss. 70-83).
6. Gece: Kaçak avcılık niyeti	Doğacı, Sosyal, İçsel	Hayvan sevgisi, merhamet, içsel dönüşüm	Tavşan Emilie'yi tuzaktan kurtarma, orman bekçisinin suçlamasına rağmen yardımseverliğin ortaya çıkması (Wiemer, 1981, ss. 84-97).
7. Gece: Tren soygunu	Mantıksal, Sosyal, İçsel	Kriz anında çözüm üretme, sorumluluk alma	Uyuyan Schmolke'nin yerine geçerek tren kazasını önlemesi (Wiemer, 1981, ss. 98-107).
8. Gece: Polis Schnauzert'e öldürme girişimi	Varoluşsal, Sosyal, Dilsel	Hastalık, yalnızlık ve kötülüğün anlamı üzerine sorgulama	Doktora "kötü olmayı sağlayacak ilaç" sorması, Schnauzert'e yardım ederek içsel çatışma yaşamaması (Wiemer, 1981, ss. 108-122).
9. Gece: Kilisede iyilik	Varoluşsal, Sosyal, İçsel	Dini mekânın kutsallığı, empati, çocukların korkularını anlama	Jörge'nin korkusunu yenmesi için çanları çalması (Wiemer, 1981, ss. 123-135).
10. Gece: Ödevleri silme girişimi	İçsel, Sosyal, Dilsel	Vicdan muhasebesi, dayanışma, yazılı anlatım	Manni'nin azmini görüp tüm ödevleri yeniden yazması, bu iyiliği gizli tutması (Wiemer, 1981, ss. 136-152).

Bu analizde, *Der gute Räuber Willibald* adlı eserde yer alan on bölümün her birinde baskın olarak hangi çoklu zekâ türlerinin yer aldığı belirlenmiştir. Analizin amacı, bölümlerin Howard Gardner'ın Çoklu Zekâ Kuramı'na göre sınıflandırılması yoluyla, eserin çocukların bilişsel ve duyuşsal gelişimine katkı potansiyelini ortaya koymaktır.

Elde edilen bulgular, betimsel olarak Tablo 4. 3.'de sunulmuştur. Tabloya göre, her bölümde bir veya birden fazla zekâ türü ön plana çıkmakta; özellikle içsel zekâ (intrapersonal), sosyal zekâ (interpersonal) ve doğacı zekâ (naturalistic) hemen her bölümde belirgin şekilde temsil edilmektedir. Ayrıca bazı bölümlerde kinestetik, görsel-mekânsal, dilsel ve varoluşsal zekâ türlerine dair unsurlar da yer almaktadır.

Örneğin, birinci bölümde Willibald'ın ekmek çalma niyetiyle yola çıkıp hasta fırıncıya yardım etmesi süreci içsel ve sosyal zekâyı ilişkilendirilmiştir. Dördüncü bölümde cimri Knipper'in eksik parasını tamamlama davranışı da benzer biçimde içsel ve sosyal zekâyı göstermektedir. Altıncı bölümde ise yaralı tavşanı kurtarma süreci doğacı zekânın öne çıktığı bir örnek olarak değerlendirilmiştir. Bu örnekler tablo içeriğine dayalı olarak metin içinde vurgulanmıştır.

Bölümlerin içerdiği çoklu zekâ türlerinin sayısı ve çeşitliliği, eserin pedagojik çok yönlülüğünü ve bireysel farklılıklara duyarlı yapısını desteklemektedir. Araştırmanın nitel deseni doğrultusunda yapılandırılan bu analizde, çıkarımsal istatistiksel bir test uygulanmamış; yalnızca betimsel sonuçlara dayalı bir sınıflandırma yapılmıştır. Sonuç olarak, her bölümde yer alan olay örgüleri, karakter etkileşimleri ve eylem biçimleri doğrultusunda çoklu zekâ kuramı kapsamında sistematik bir dağılım gözlemlenmiştir.

4.2.7. Eserin verdiği mesajlara ilişkin bulgular

Bu bölümde, *Der gute Räuber Willibald* eserinin okura iletildiği mesajlar, araştırmanın amaçları doğrultusunda belirlenen temalar çerçevesinde sunulmaktadır. Analizlerde yalnızca bulgulardan hareket edilmiştir; yorumlara yer verilmemiştir.

Elde edilen bulgulara göre, eserin temel mesajlarından biri insan doğasının özünde iyilik taşıdığı yönündedir. Willibald karakteri, kötü bir haydut olma çabasına rağmen içgüdüsel olarak iyi davranışlar sergilemekte, bu da bireyin doğasının iyiliğe eğilimli olduğu mesajını desteklemektedir.

Araştırma kapsamında ulaşılan bir diğer bulgu, eserin dostluk ve bağlılık kavramlarını ön plana çıkardığıdır. Willibald ile Manni arasındaki arkadaşlık, farklılıklara rağmen kurulabilen samimi ilişkilerin önemine işaret etmekte ve çocuk okura dostluğun değerini dolaylı bir anlatımla aktarmaktadır.

Bulgular ayrıca, eserde hataların telafi edilebilirliğine vurgu yapıldığını göstermektedir. Willibald'ın her kötü niyeti, hikâye içerisinde olumlu bir sonuca dönüşmekte, böylece çocuk okura hata yapmanın doğallığı ve önemli olanın bu hatalardan ders çıkarmak olduğu fikri iletilmektedir.

Eserde ortaya çıkan bir diğer bulgu, empati ve yardımlaşma gibi sosyal değerlere ilişkin mesajların, farklı karakterler üzerinden dolaylı olarak sunulduğudur. Özellikle hasta bir polis, zor durumdaki hayvanlar veya sirk çalışanları gibi karakterlerle Willibald'ın karşılaşmaları, toplumsal duyarlılığın ve başkalarına yardım etmenin önemine dikkat çekmektedir.

Son olarak, yapılan analizler, eserin bireyin kendi kimliğine sadık kalması gerektiği mesajını da içerdiğini göstermektedir. Willibald'ın kötü bir haydut olma arzusu ile doğasındaki iyilik arasındaki çatışma, bireyin toplumun beklentilerine göre şekillenmek yerine, kendi içsel değerlerini korumasının önemine işaret etmektedir.

Bu bulgular, eserin yapılandırılmış olay örgüsü ve karakter ilişkileri yoluyla doğrudan öğüt vermeden, değerler eğitimi amacına hizmet ettiğini ortaya koymaktadır.

BÖLÜM 5

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda gerçekleştirilen yorumlara, ulaşılan sonuçlara ve bu sonuçlara dayanarak geliştirilen önerilere yer verilecektir. Tartışma kısmında, araştırma sorularına verilen yanıtlar çerçevesinde bulgular ele alınacak; bulguların mevcut kuramsal bilgilerle ve alan yazınla ilişkisi yorumlanarak açıklanacaktır. Sonuç bölümünde, araştırmanın temel bulgularından hareketle ulaşılan yargılar kısa, açık ve sistemli bir şekilde ifade edilecektir. Son olarak öneriler bölümünde ise, araştırmadan elde edilen sonuçlar temel alınarak, gelecekte yapılacak çalışmalara, uygulayıcılara ve alana yönelik somut ve uygulanabilir öneriler sunulacaktır. Bu doğrultuda, araştırmanın sınırlılıkları da göz önünde bulundurularak ileride yapılacak çalışmalar için yol gösterici değerlendirmelerde bulunulacaktır.

5.1. Tartışma

5.1.1. Rudolf Otto Wiemer'in biyografisine ilişkin tartışma

Bu araştırmada elde edilen veriler doğrultusunda Rudolf Otto Wiemer'in yaşam öyküsü, onun edebi üretim sürecini ve çocuk edebiyatındaki yerini anlamada önemli ipuçları sunmuştur. Araştırmanın temel amacı, Wiemer'in edebî kişiliğinin, aldığı eğitim, mesleki deneyimleri ve kişisel hayatındaki dini ve kültürel birikimlerle nasıl şekillendiğini ortaya koymaktır. Bulgular, yazarın hem yaşam pratiğinin hem de dini yöneliminin eserlerine doğrudan yansıdığını göstermektedir.

Wiemer'in küçük yaşlardan itibaren güçlü bir eğitim sürecinden geçmesi (örneğin Salzmanschule gibi dönemin prestijli kurumlarında öğrenim görmesi) ve genç yaşta Konfirmasyon olarak dini sorumluluk bilincini kazanması, onun edebi kimliğini belirleyen temel faktörler arasında değerlendirilmiştir. Özellikle öğretmenlik, kuklacılık ve kütüphanecilik gibi çeşitli alanlarda çalışması, Wiemer'in çocuk ve gençlere yönelik edebi üretimini zenginleştirmiştir. Bu çeşitlilik, yazarın anlatı diline, karakter inşasına ve değerler sistemine doğrudan etki etmiştir.

Bulgular, Wiemer'in sadece Almanya'da değil, Avrupa genelinde tanındığını ve eserlerinin farklı dillere çevrilerek daha geniş bir kitleye ulaştığını da ortaya koymaktadır. Bu durum, yazarın eserlerinde evrensel değerlere temas eden bir anlatım tarzı geliştirdiğini

göstermektedir. Ayrıca, torunlarına ithaf ettiği eserler ve aile yaşamındaki yakın ilişkiler, Wiemer'in çocuk merkezli bir bakış açısına ne kadar içten bağlı olduğunu desteklemektedir.

Biyografik bulgular ayrıca Wiemer'in yaşamı boyunca çeşitli ödüllerle onurlandırıldığını ve yaşamı sonrası da anısının çeşitli etkinliklerle yaşatıldığını ortaya koymuştur. Bu bulgular, Wiemer'in yalnızca kendi kuşağında değil, sonraki kuşaklarda da etkili bir yazar olarak anıldığını göstermektedir.

Araştırmanın sınırlılıkları arasında, Wiemer hakkında kaynak kısıtlılığı ve bilgiye sınırlı Almanca birincil kaynaklardan erişilmesi gerekliliği sayılabilir. Bu durum, veri toplama sürecinde kaynak çeşitliliği açısından belirli güçlükler doğurmuştur. Ayrıca, Wiemer'in eserlerine yönelik eleştirel akademik literatürün azlığı da bazı karşılaştırmalı yorumları sınırlı kılmıştır.

Sonuç olarak, Rudolf Otto Wiemer'in biyografisinin, onun çocuk edebiyatı eserlerini anlamada vazgeçilmez bir arka plan sunduğu ve yazarın yaşam öyküsü ile edebi eserleri arasında güçlü bir paralellik olduğu bu çalışmada açık bir şekilde ortaya konulmuştur.

5.1.2. *Pit und die Krippenmänner* eserine ilişkin tartışma

Bu araştırmanın temel amacı, Rudolf Otto Wiemer'in *Pit und die Krippenmänner* adlı eserinin çocuk edebiyatına ve çocuk eğitime katkısını analiz etmektir. Veriler, nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi ve doküman analizi teknikleri kullanılarak sistematik biçimde toplanmış; eser, belirlenen problem soruları doğrultusunda incelenmiştir. Araştırma sürecinde istatistiksel bir yöntem kullanılmamış, yalnızca metin çözümlemeye dayalı nitel veriler elde edilmiştir.

Elde edilen bulgular, *Pit und die Krippenmänner* eserinin çocuk edebiyatının temel ölçütlerine büyük oranda uyum sağladığını ortaya koymuştur. Eser, çocuk gerçekliğine uygun bir şekilde kurgulanmış, dili çocuğun yaş ve gelişim düzeyine göre basitleştirilmiş, olaylar ve karakterler ise çocuk bakış açısına göre yeniden yapılandırılmıştır. Çocuk merkezli anlatım tarzı, Wiemer'in hem edebi hem de pedagojik duyarlılıkla eserini kurguladığını göstermektedir. Bu bulgular, eserin çocuk edebiyatı ölçütlerini taşıdığını desteklemektedir.

Bulgular ayrıca, eserde değerler eğitiminin dolaylı ve estetik yollarla işlendiğini göstermiştir. Yardımlaşma, dayanışma, dürüstlük gibi evrensel değerlerin, karakterlerin eylemleri ve hikâye örgüsü içinde doğal biçimde sunulduğu gözlemlenmiştir. Bu yönüyle,

eserin davranışçı eğitim yaklaşımı ile yapılandırmacı yaklaşımı bir arada barındırdığı söylenebilir. Bu durum, mevcut literatürde Wiemer'in eserleri üzerine yapılan sınırlı sayıdaki değerlendirmelerle örtüşmektedir.

Ayrıca eserin, Howard Gardner'ın Çoklu Zekâ Kuramı doğrultusunda değerlendirildiğinde, her bölümde farklı bir veya birden fazla zekâ türünü ön plana çıkaracak biçimde kurgulandığı görülmüştür. Özellikle içsel zekâ, sosyal zekâ ve doğacı zekânın yoğun biçimde işlendiği bölümlerde; empati, öz-farkındalık, doğayla ilişki kurma, problem çözme ve sanatsal algı gibi beceriler desteklenmektedir. Bu çeşitlilik, eserin bilişsel ve duyuşsal gelişimi destekleme potansiyelini artırmakta ve çoklu öğrenme stillerine hitap eden pedagojik bir yapı sunduğunu göstermektedir.

Araştırma sırasında dikkat çeken bir sınırlılık, eserin kültürel bağlamının Türkiye'deki okur için tam anlamıyla karşılık bulamayabilecek olmasıdır. “Krippenmänner” gibi kavramların doğrudan çevrilememesi veya kültürel adaptasyon gerektirmesi, metnin evrensel düzeyde algılanabilirliğini kısmen sınırlayabilir. Bu, eserin pedagojik potansiyelinin bazı bağlamlarda tam olarak açığa çıkmasını engelleyebilecek bir unsurdur.

Araştırma sürecinde beklenmeyen bir durum, eserin bölümleri arasındaki anlatıcı değişimlerinin çocuğun anlatı sürecine olan ilgisini artırması yönünde güçlü bir etki yaratmış olmasıdır. Bu anlatı tekniğinin, eseri yalnızca eğitsel bir metin olmaktan çıkarıp aynı zamanda estetik ve edebi bir deneyim haline getirdiği gözlemlenmiştir.

Bulguların uygulanabilirliği açısından değerlendirildiğinde, *Pit und die Krippenmänner* 'in erken çocukluk ve ilkökul dönemi eğitim programlarında değerler eğitimi destekleyici bir yardımcı kaynak olarak kullanılabileceği düşünülmektedir. Ancak, metnin kültürel arka planı dikkate alınarak pedagojik adaptasyonların yapılması gereklidir.

Araştırmanın eksik yönleri arasında, eserin görsel boyutuna ilişkin illüstrasyon analizlerinin sınırlı sayıda örnek üzerinden gerçekleştirilmiş olması sayılabilir. Ayrıca, araştırmanın yalnızca eserin içerik analiziyle sınırlı kalması ve okur tepkilerinin doğrudan gözlemlenmemesi, bulguların genellenebilirliğini sınırlayan bir başka etmendir.

Sonuç olarak, *Pit und die Krippenmänner* adlı eserin çocuk edebiyatı ölçütlerine uygunluğu, pedagojik işlevselliği ve anlatı estetiği açısından incelenmesi, çalışmanın araştırma

problemlerinin çözümüne doğrudan katkı sağlamış; Wiemer'in çocuk edebiyatındaki yerinin ve öneminin daha net biçimde anlaşılmasına imkân tanımıştır.

5.1.3. *Der gute Räuber Willibald* eserine ilişkin tartışma

Bu araştırmada Rudolf Otto Wiemer'in *Der gute Räuber Willibald* adlı eseri, çocuk edebiyatı bağlamında eğitsel ve sanatsal nitelikleri açısından incelenmiştir. Araştırmanın temel amacı doğrultusunda eserin çocuk eğitime katkısı ve çocuk edebiyatı ölçütlerine uyumu içerik analizi ve doküman analizi yöntemleri kullanılarak sistematik biçimde değerlendirilmiştir. Veriler, araştırma problemleriyle doğrudan ilişkilendirilerek analiz edilmiş ve elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgular, *Der gute Räuber Willibald* eserinin çocuk gerçekliğini ve çocuk bakışını başarılı bir şekilde yansıttığını göstermektedir. Eserde, çocuğun bilişsel ve duyuşsal gelişimine uygun bir dil ve anlatım tarzı benimsenmiş; mizahi, samimi ve eğlenceli bir anlatı dili kullanılarak çocuk okuyucunun dünyasına doğrudan hitap edilmiştir. Karakter kurgusu, olay örgüsü ve dil kullanımı açısından değerlendirildiğinde, eserin çocuk edebiyatında bulunması gereken temel özellikleri taşıdığı görülmektedir. Bu durum, çocuk edebiyatına ilişkin kuramsal yaklaşımları destekleyen mevcut literatür bulgularıyla da örtüşmektedir.

Bulgular ayrıca, eserin değerler eğitime dolaylı katkı sunduğunu ortaya koymuştur. Ahlaki değerlerin karakterlerin davranışları ve yaşantıları yoluyla doğal bir biçimde aktarılması, modern çocuk edebiyatı anlayışına uygun bir yöntem olarak dikkat çekmektedir. Bu yönüyle eser, doğrudan didaktik mesajlar vermekten kaçınarak çocuk okuyucunun değerleri içselleştirmesine imkân tanımaktadır.

Eserde farklı eğitim yaklaşımlarına dair izler de belirlenmiştir. Davranışçı, bilişsel ve yapılandırmacı yaklaşımların etkileri, karakterlerin öğrenme süreçleri ve hikâyede kurgulanan çözüm yolları üzerinden gözlemlenebilmiştir. Bu çeşitlilik, eserin pedagojik açıdan zengin bir yapıya sahip olduğunu göstermekte; dolayısıyla *Der gute Räuber Willibald*'ı yalnızca edebi bir eser olarak değil, aynı zamanda eğitsel bir kaynak olarak da değerlendirmek mümkün kılmaktadır. Arena Verlag tarafından yayımlanan çalışma kitabı, eserin eğitim ortamlarında kullanımını destekleyen somut bir kanıt olarak değerlendirilmektedir.

Ayrıca, elde edilen veriler, eserin çoklu zekâ kuramı bağlamında çocukların farklı gelişim alanlarına hitap eden bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Hikâyelerde müzikal-ritmik zekâ (özellikle şarkılı anlatımlarda), sözel-dilsel zekâ (mizahi ve anlam yüklü anlatım

dili), kişiler arası zekâ (iş birliği, arkadaşlık ve empati), içsel zekâ (kişisel dönüşüm ve vicdan temaları) ile doğacı zekâyâ (doğayla iç içe yaşam ve canlılara duyarlılık) yönelik unsurların dengeli biçimde işlendiği görülmüştür. Bu bağlamda eser, sadece değer aktarımı değil, aynı zamanda çocukların çok yönlü bireysel potansiyellerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine de imkân tanıyan bir anlatı örgüsüne sahiptir.

Araştırmanın sınırlılıkları çerçevesinde, incelemenin yalnızca bir eserle sınırlı tutulmuş olması önemli bir unsur olarak ortaya çıkmıştır. Yazarın diğer eserlerinin de benzer yöntemlerle incelenmesi, elde edilen sonuçların genellenebilirliğini artıracaktır. Ayrıca, bu çalışmada yalnızca içerik ve doküman analizi yöntemleri kullanılmış; okuyucu tepkileri, uygulamalı etkinlikler veya uzun vadeli gözlemler gibi veri kaynaklarına başvurulmamıştır. Bu durum, eserin gerçek okur üzerindeki etkisine dair derinlemesine sonuçlara ulaşılmasını sınırlandırmıştır. İlerleyen çalışmalarda çoklu veri toplama tekniklerinin kullanılması, değerlendirmelerin kapsamını genişletecektir.

Sonuç olarak, *Der gute Räuber Willibald* eseri, çocuk edebiyatı ölçütlerine uygunluğu, eğitsel işlevselliği ve pedagojik zenginliği ile alana değerli katkılar sunmakta; ancak daha geniş örneklerle ve çeşitli araştırma yöntemleriyle desteklenecek çalışmaların, elde edilen bulguları daha da derinleştireceği düşünülmektedir.

5.2. Sonuç

5.2.1. Rudolf Otto Wiemer'in biyografisine ilişkin sonuç

Bu araştırmanın sonucunda, Rudolf Otto Wiemer'in edebi kimliğinin, aldığı eğitim, dini eğilimleri ve mesleki tecrübeleriyle doğrudan şekillendiği açık bir şekilde ortaya konulmuştur. Küçük yaşlardan itibaren sistemli bir eğitim sürecinden geçmiş olması ve henüz erken yaşlarda Konfirmasyon alarak dini sorumluluk bilinci geliştirmesi, onun ilerleyen yıllarda kaleme aldığı eserlerin temel yönelimlerini belirleyen başlıca faktörler arasında yer almıştır. Bu durum, Wiemer'in edebi üretiminde Protestan inancı merkezli temaların ve ahlaki değerlerin güçlü bir şekilde yansımaya zemin hazırlamıştır.

Wiemer'in öğretmenlik, kuklacılık, tiyatro eleştirmenliği ve kütüphanecilik gibi çeşitli alanlarda edindiği mesleki deneyimler, onun hem pedagojik hem de sanatsal duyarlılığını pekiştirmiştir. Bu çok yönlü mesleki birikim, çocuklara yönelik eserlerinde yalnızca didaktik bir aktarımı değil, aynı zamanda sanatsal estetik kaygıyı da ön plana çıkarmasına imkân sağlamıştır. Farklı yaş gruplarına hitap eden edebi üretimleri, çocuk dünyasını yakından tanıyan

bir yazar kimliğini desteklemiştir. Özellikle çocuklarına ve torunlarına duyduğu derin bağlılık, eserlerinde çocuğa görelilik ilkesinin ve çocuk bakış açısının son derece başarılı biçimde işlenmesini sağlayan önemli bir etken olarak öne çıkmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgular, Wiemer'in edebi üretiminin yalnızca Almanya ile sınırlı kalmadığını, kendi eserlerini farklı dillere adapte ederek uluslararası okur kitlesine ulaşmayı başardığını da göstermiştir. Bu yönüyle Wiemer'in eserleri, evrensel insani değerleri, ahlaki sorumlulukları ve bireysel özgünlüğü ön plana çıkaran yapılarıyla, geniş bir kültürel bağlamda anlam taşımaktadır. Eserlerinin farklı dillere çevrilmesi ve çeşitli ülkelerde okunması, onun edebi dilinin ve işlediği temaların kültürel sınırları aşan bir evrensellik taşıdığını göstermektedir.

Wiemer'in yaşamı boyunca ve ölümünden sonra aldığı edebi ödüller, onur nişanları ve adına düzenlenen anma etkinlikleri, onun edebiyat dünyasındaki kalıcı etkisinin ve saygınlığının güçlü göstergeleri olmuştur. Özellikle doğum yeri Friedrichroda 'da açılan "Wiemer Odası" gibi somut anı mekanları, yazarın bireysel ve toplumsal hafızadaki yerini pekiştirmiştir.

Bu bağlamda, Rudolf Otto Wiemer'in biyografik arka planı yalnızca bireysel bir yaşam öyküsü değil, aynı zamanda dönemin toplumsal, kültürel ve eğitsel yapısına ışık tutan bir örnek niteliği taşımaktadır. Wiemer'in hayatı ve eserleri, çocuk edebiyatına özgün katkılar sunan, eğitsel sorumluluğu sanatsal duyarlılıkla harmanlayan bir edebiyatçının gelişim süreci olarak değerlendirilmektedir. Elde edilen bulgular, Wiemer'in çok yönlü kişiliğiyle çocuk edebiyatı tarihinde kendine özgü ve kalıcı bir yer edinmiş olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

5.2.2. *Pit und die Krippenmänner* eserine ilişkin sonuç

Bu araştırmada, Rudolf Otto Wiemer'in *Pit und die Krippenmänner* adlı eseri, nitel araştırma modeli çerçevesinde ve içerik ile doküman analizi yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, eserin hem biçimsel hem de içeriksel açıdan çocuk edebiyatı ölçütlerine uygun olduğu; dil, anlatım, eğitim yaklaşımları ve değer aktarımı bağlamında önemli katkılar sunduğu belirlenmiştir.

Öncelikle, *Pit und die Krippenmänner*, Wiemer'in çocuk edebiyatındaki özgün konumunu güçlendiren eserlerden biri olarak değerlendirilmiştir. Eser, çocuk merkezli bir anlatı yapısı benimsemekte, olayları çocuğun bakış açısından sunarak "çocuğa görelilik" ilkesini

başarıyla uygulamaktadır. Hikâyeler boyunca kullanılan dil sade, açık ve yaş grubuna uygun nitelikte olup, çocukların anlam dünyasına doğrudan hitap edecek şekilde kurgulanmıştır.

İçerik açısından değerlendirildiğinde, eserin temelinde dayanışma, merhamet, umut, sabır ve affedicilik gibi evrensel değerlerin işlendiği tespit edilmiştir. Bu değerler, doğrudan didaktik bir yaklaşım yerine, karakterlerin yaşadığı deneyimler üzerinden dolaylı ve doğal bir biçimde aktarılmıştır. Bu yönüyle eser, değerler eğitimi bağlamında işlevsel bir örnek oluşturmaktadır.

Eğitim yaklaşımları açısından bakıldığında, *Pit und die Krippenmänner* eserinin davranışçı, bilişsel ve yapılandırmacı yaklaşımların izlerini taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle yapılandırmacı bakış açısıyla, çocukların deneyim yoluyla öğrenmesi desteklenmiş; bilişsel yaklaşım doğrultusunda çocukların düşünme, anlama ve problem çözme becerilerinin gelişimine katkı sağlanmıştır. Aynı zamanda davranışçı yaklaşım çerçevesinde, olumlu davranış modelleri dolaylı yoldan pekiştirilmiş, karakterlerin doğru eylemlerle ödüllendirildiği yapılar oluşturulmuştur. Bu yönüyle eser, pedagojik hedeflere çok yönlü bir katkı sunmakta ve çocuk gelişimini çeşitli boyutlarda desteklemektedir.

Bu bağlamda eserin, Howard Gardner'ın Çoklu Zekâ Kuramı açısından da çok katmanlı bir yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Eserde yer alan her bir bölümde, farklı zekâ türlerinin (özellikle içsel zekâ, kişiler arası zekâ, doğacı zekâ, sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ) ön plana çıkarıldığı görülmüştür. Hikâyelerdeki karakterler, duygularını tanıyan, başkalarıyla empati kurabilen, doğaya duyarlılık geliştiren ve sanatsal bakış açısı kazanan bireyler olarak resmedilmiş; bu durum, çocukların sadece akademik değil, çok yönlü zekâ alanlarında da gelişimini destekleyen pedagojik bir derinlik sunmuştur.

Eserin görsel tasarım unsurlarında ise, çocuk algısına uygun çizimler ve sahnelemeler kullanılarak, anlatımın görsel destekle pekiştirildiği görülmüştür. Özellikle kullanılan illüstrasyonların çocukların hayal gücünü beslemeye yönelik olarak tasarlandığı anlaşılmaktadır.

Kültürel bağlamda ise *Pit und die Krippenmänner*, Hristiyan geleneğinin bir ögesi olan Noel sahnesini temel almakla birlikte, bu anlatımın içine yerleştirilen karakterler ve yaşantılar aracılığıyla evrensel bir mesaj sunmayı başarmıştır. Eser, dini referanslar içermekle birlikte, dinî kavramları çocuklara dayatmadan, insani değerler çerçevesinde yorumlamış ve evrensel bir anlatı bütünlüğü sağlamıştır.

Sonuç olarak, *Pit und die Krippenmänner* adlı eser, çocukların bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimlerine çok boyutlu katkılar sağlayabilecek nitelikte bir metin olarak değerlendirilmektedir. Wiemer'in anlatım tarzı, dil kullanımı, değer aktarımı ve pedagojik duyarlılığı dikkate alındığında, eserin hem çocuk edebiyatı literatüründe hem de eğitim bilimi bağlamında önemli bir yere sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu çerçevede, eserin içerik ve biçim özelliklerine dayalı olarak yapılan analizler sonucunda, *Pit und die Krippenmänner* adlı yapıtta **çocuk eğitime katkı sağlayan temel ilkeler** aşağıda maddeler hâlinde sunulmuştur:

- **Çocuğun Bakış Açısını Merkeze Alma:** Her hikâyede olaylar bir çocuğun algısıyla sunulmuş, çocuk dünyası ciddiyetle ele alınmış ve anlatım biçimi çocuğun duygudüşünce sistemiyle uyumlu biçimde şekillendirilmiştir.
- **Çocuğa Görelik ve Dilsel Uyum:** Hikâyelerde kullanılan dil sade, anlaşılır ve yaş grubuna uygun olup çocukların sözcük dağarcığını geliştirici niteliktedir. Anlatım doğal ve içten bir yapıya sahiptir.
- **Değerler Eğitiminin Doğal Aktarımı:** Merhamet, empati, affedicilik, sorumluluk, paylaşma ve sabır gibi temel değerler doğrudan öğretici bir dille değil; karakterlerin yaşantıları ve olay akışı içinde sezdirilerek sunulmuştur.
- **Deneyim Yoluyla Öğrenmeyi Teşvik:** Karakterlerin karşılaştıkları durumlar ve bu süreçlerden çıkardıkları dersler, çocuklara öğrenmenin yaşamla kurulan bireysel bağlar üzerinden gerçekleşebileceğini göstermektedir.
- **Yapılandırmacı Öğrenme Sürecini Destekleme:** Hikâyelerdeki çocuk karakterler, sorgulayan ve çözüm arayan bireyler olarak resmedilmiş; bu da çocuğun aktif öğrenen bir özne olarak eğitime katılımını desteklemiştir.
- **Bilişsel Gelişime Katkı:** Olay kurguları neden-sonuç ilişkisi kurma, problem çözme ve soyut düşünme becerilerini destekleyici biçimde oluşturulmuş, çocukların bilişsel süreçlerini harekete geçirmiştir.
- **Duygusal ve Ahlaki Gelişimi Destekleme:** Karakterlerin yaşadığı içsel çatışmalar ve duygusal dönüşümler, çocuklarda empati kurma, duygularını tanıma ve ahlaki muhakeme geliştirme becerilerine katkı sunmuştur.

- **Toplumsal Duyarlılığın Geliştirilmesi:** Dayanışma, yardımlaşma ve eşitlik gibi temalar aracılığıyla çocuklara sosyal sorumluluk bilinci kazandırılmaya çalışılmıştır.
- **İçsel Motivasyonu Önceleme:** Hikâyelerde olumlu davranışlar dışsal ödüllerle değil, içsel farkındalık ve vicdani gelişimle ilişkilendirilmiş; bu da eğitimin ödül-ceza mekanizmasının ötesinde bir bilinç oluşturma süreci olduğunu vurgulamaktadır.
- **Rol Model Sunumu ve Davranış Pekiştirme:** Yardımseverlik, özveri ve sabır gibi davranışlar, karakterler üzerinden model olarak sunulmuş ve bu davranışlar olumlu biçimde pekiştirilmiştir.
- **Hayal Gücünü ve Estetik Duyarlılığı Geliştirme:** Betimlemeler, sahnelemeler ve metaforik öğeler aracılığıyla çocukların imgelem dünyası desteklenmiş; anlatı sanatsal bir doku kazanmıştır.
- **İllüstrasyonların Eğitsel İşlevi:** Görseller anlatımın bir parçası hâline gelmiş, çocuğun dikkatini çekme ve metni daha kolay kavrama sürecinde aktif bir rol oynamıştır.
- **Kültürel Farklılıklara Saygı ve Evrensel Anlam Arayışı:** Eserin Hristiyanlık temelli bir anlatıya sahip olmasına karşın, kullanılan değerler evrensel bir çerçevede ele alınmış; farklı kültür ve inançlara sahip çocukların da metinden anlam çıkarabilmesi mümkün kılınmıştır.
- **Çocuğun Kimlik Gelişimini Destekleme:** Karakterlerin bağımsız, düşünsel derinliğe sahip bireyler olarak kurgulanması, çocuk okuyucunun kendini tanımasına ve bireysel kimliğini inşa etmesine katkı sağlamıştır.

5.2.3. *Der gute Räuber Willibald* eserine ilişkin sonuç

Bu araştırmada, Rudolf Otto Wiemer'in *Der gute Räuber Willibald* adlı eseri, çocuk edebiyatı ölçütleri ve eğitim bilimi perspektifinden sistemli bir biçimde analiz edilmiştir. Araştırmanın temel amacı doğrultusunda, eserin çocuk gelişimine, değerler eğitimine ve pedagojik yaklaşımlara katkısı değerlendirilmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre, *Der gute Räuber Willibald* eseri, çocuk edebiyatı normlarına büyük ölçüde uygunluk göstermektedir. Eserin dil ve anlatım tarzı, hedeflenen yaş grubunun bilişsel ve duyuşsal gelişim düzeyine hitap etmekte; doğrudan öğreticilikten

kaçınılarak dolaylı bir değer aktarımı sağlanmaktadır. Bu bağlamda eser, çağdaş çocuk edebiyatı anlayışıyla örtüşen bir yapı sergilemektedir.

Çocuğa görelik ve çocuk bakışı ilkeleri bakımından eserin başarılı olduğu görülmüş; olay kurgusu ve karakterlerin gelişimi aracılığıyla çocuk gerçekliği etkili biçimde yansıtılmıştır. Özellikle Willibald ve Manni karakterleri üzerinden çocukların adalet, dürüstlük, empati gibi temel değerleri deneyim yoluyla öğrenmeleri desteklenmiştir.

Araştırmada ayrıca, eserde davranışçı, bilişsel ve yapılandırmacı eğitim yaklaşımlarının izleri tespit edilmiştir. Karakterlerin kendi yaşantıları ve deneyimleri üzerinden ders çıkarmaları, yapılandırmacı yaklaşımın etkisini belirgin kılmıştır. Eserin Arena Verlag tarafından yayımlanan ve eğitim amaçlı kullanılan bir çalışma kitabı ile desteklenmiş olması, elde edilen eğitsel katkı bulgularını güçlendirmiştir.

Ayrıca araştırma kapsamında yapılan analizlerde, eserin çoklu zekâ kuramı çerçevesinde de eğitsel açıdan zengin bir yapı sunduğu belirlenmiştir. Hikâyeler, sözel-dilsel zekâyâ yönelik güçlü anlatım diliyle, kişiler arası zekâyâ yönelik olarak karakterler arası etkileşim ve iş birliğiyle, içsel zekâyâ yönelik olarak Willibald'ın öz değerlendirme süreçleriyle öne çıkmaktadır. Doğacı zekâyâ yönelik içerikler (hayvanlar ve doğayla kurulan bağ), bedensel-kinestetik zekâyâ gönderme yapan fiziksel eylemler (koşma, kaçma, yardım etme) ve mizahi kurgularla desteklenen yaratıcı çözüm yolları da çocukların çok yönlü gelişimini destekleyecek şekilde kurgulanmıştır. Bu durum, eserin yalnızca bilişsel değil, aynı zamanda çok boyutlu zekâ alanlarına hitap eden bir öğrenme deneyimi sunduğunu göstermektedir.

Ancak çalışmanın yalnızca tek bir eserle sınırlı olması ve içerik ile doküman analizi yöntemleri dışına çıkılmamış olması, bulguların genellenebilirliğini ve derinliğini sınırlamıştır. Bu durum, araştırmanın sınırlılıkları arasında değerlendirilmiştir.

Genel olarak, *Der gute Räuber Willibald* adlı eser çocuk edebiyatı ile eğitim biliminin kesişiminde yer almakta, çocuğun sosyal-duygusal gelişimine olumlu katkılar sunmakta ve pedagojik değeriyle alana anlamlı bir katkı sağlamaktadır.

Bu değerlendirmeler ışığında, *Der gute Räuber Willibald* adlı eserin **çocuk eğitimi açısından sunduğu temel ilkeler** aşığıda maddeler hâlinde sunulmuştur:

- **Değer Temelli Eğitimin Mizahi Anlatımla Sunulması:** Eserde doğruluk, adalet, dostluk, yardımseverlik gibi değerler mizah ve empati ile harmanlanarak aktarılmıştır.

Değerler, doğrudan öğretici bir dille değil, karakterlerin yaşadığı dönüşümlerle sezdirilmiştir.

- **Olumlu Rol Modellerle Karakter Eğitimi:** Willibald karakteri, sıradan kahraman kalıplarının dışında çizilmiş bir “iyi haydut” figürü olarak çocuklara iyiliğin ve başkalarına yardım etmenin gerçek kahramanlık olduğu mesajını vermektedir.
- **Deneyimsel Öğrenmeye Dayalı Yapılandırmacı Yaklaşım:** Willibald ve arkadaşlarının başından geçen olaylar, çocukların yaşam deneyimlerinden ders çıkarmalarına olanak sağlayacak biçimde kurgulanmış, öğrenme süreci karakterlerin dönüşümü üzerinden yapılandırılmıştır.
- **Sorgulama ve Öz Değerlendirme Alışkanlığı:** Willibald’ın kendi davranışlarını sorgulaması ve hatalı eylemlerinden dönmesi, çocuklara hata yapmanın doğal olduğunu, önemli olanın sorumluluk almak ve gelişmek olduğunu öğretmektedir.
- **Empati Becerisinin Geliştirilmesi:** Karakterlerin başkalarının ihtiyaçlarına duyarlılığı ve onlara yardım etme isteği, çocuklara başkalarının bakış açısını anlama ve duygularına saygı duyma becerisi kazandırmaktadır.
- **Yaratıcılık ve Mizah Yoluyla Eleştirel Düşünmenin Teşviki:** Olayların mizahi bir dille anlatılması ve sıra dışı çözümler içermesi, çocukların yaratıcı düşünmesini ve kalıp yargılar yerine eleştirel değerlendirmeler yapmasını desteklemektedir.
- **Toplumsal Sorumluluk Bilinci:** Willibald karakterinin sadece kendi değil başkalarının refahını da düşünerek hareket etmesi, çocuklara toplumun bir parçası olma ve başkalarının yaşamına duyarlılık gösterme bilinci kazandırmaktadır.
- **İletişim ve Uzlaşma Becerileri:** Eserdeki anlaşmazlıkların konuşarak ve anlayışla çözülmesi, çocuklara sağlıklı iletişim, çatışma çözme ve empati temelli uzlaşma yollarını öğretmektedir.
- **Bireysel Kimlik ve Özgüvenin Desteklenmesi:** Willibald’ın kendi değerleri doğrultusunda hareket eden kararlı yapısı, çocukların kendine güven kazanmasını ve bireysel farklılıklarına değer vermesini teşvik etmektedir.

- **Edebî Estetik ile Eğitsel Mesajın Dengeli Sunumu:** Eserde verilen eğitsel mesajlar, güçlü kurgusal yapı ve edebî anlatımla desteklenmiş; bu denge çocukların metne olan ilgisini canlı tutarken eğitsel etkilerini artırmıştır.

5.3. Öneriler

5.3.1. Rudolf Otto Wiemer'in biyografisine ilişkin öneriler

Bu araştırmanın bulgularına dayanarak, Rudolf Otto Wiemer'in yaşamı ve edebi üretimi hakkında yapılacak yeni çalışmalar için aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

Wiemer'in biyografisinin özellikle çocuk edebiyatı ve eğitim tarihi bağlamında daha kapsamlı şekilde incelenmesi, yazarın eserlerine yansıyan pedagojik eğilimlerin kökenlerini daha derinlemesine açıklamaya katkı sağlayabilir.

Araştırmanın sınırlı kaldığı, torunlarıyla ilişkisi ve bazı eserlerin ithaf edilme süreçleri gibi kişisel boyutların daha ayrıntılı belgelerle (örneğin aile arşivleri, özel mektuplar) desteklenmesi, biyografik verilerin doğruluk ve derinlik açısından güçlendirilmesine katkı sağlayacaktır.

Wiemer'in eserlerinin yalnızca Almanca değil, farklı dillere yaptığı uyarlamaların da ayrı bir incelemeye tabi tutulması, onun evrensel edebiyat dünyasındaki konumunun daha net anlaşılmasına imkân verebilir.

Özellikle çocuklara yönelik eserlerinde öne çıkan dini temaların, dönemin sosyo-kültürel bağlamı ile ilişkilendirilerek analiz edilmesi hem edebiyat araştırmacıları hem de çocuk edebiyatı eğitimi alanında çalışanlar için önemli sonuçlar doğurabilir.

Gelecek araştırmalarda, Rudolf Otto Wiemer'in çocuk edebiyatındaki yenilikçi yaklaşımlarının, diğer çağdaş Alman yazarlarıyla karşılaştırmalı olarak incelenmesi önerilmektedir. Bu tür bir çalışma, Wiemer'in özgün yönlerini ve çocuk edebiyatındaki katkılarını daha belirgin kılabilir.

Bu araştırma sürecinde, özellikle biyografik verilerin sınırlılığı zaman zaman bir güçlük oluşturmuştur. Araştırmayı tekrarlayacak olanların, doğrudan birinci el kaynaklara (mektuplar, aile belgeleri, kişisel notlar vb.) ulaşmaya daha fazla ağırlık vermeleri önerilmektedir. Bu tür kaynaklar, biyografik çalışmalarda yorum gücünü artırarak, ulaşılan sonuçların geçerliliğini pekiştirebilir.

5.3.2. *Pit und die Krippenmänner* eserine ilişkin öneriler

Bu araştırmanın bulguları doğrultusunda *Pit und die Krippenmänner* adlı eserin çocuk edebiyatı, değerler eğitimi ve pedagojik yaklaşımlar bakımından önemli katkılar sunduğu tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar çerçevesinde aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

Çocuk edebiyatı alanındaki çalışmalar için:

Pit und die Krippenmänner gibi hem çocuğa görelilik ilkesine uygun hem de evrensel değerleri dolaylı bir biçimde işleyen eserlerin, çocuk edebiyatı seçkilerine dahil edilmesi ve pedagojik programlarda daha fazla yer bulması sağlanmalıdır. Bu tür eserlerin müfredata entegre edilmesi, çocukların duyuşsal ve sosyal gelişimlerine çok boyutlu katkılar sunacaktır.

Eğitimciler ve uygulayıcılar için:

Eserde öne çıkan yapılandırmacı, davranışçı ve bilişsel yaklaşımlar dikkate alınarak, sınıf içi etkinliklerde çocukların değerler üzerine düşüncelerini sağlayacak tartışmalar ve problem çözme çalışmaları düzenlenebilir. Öğrencilerin karakterlerin yaşadıkları deneyimler üzerinden düşünmeleri, doğru davranış modellerini fark etmeleri ve bu modelleri kendi yaşamlarına uyarlamaları desteklenmelidir. Ayrıca, olaylar ve karakterler üzerinde yapılacak bilişsel analizlerle çocukların eleştirel düşünme, anlama ve değerlendirme becerileri geliştirilmelidir.

İllüstrasyon ve görsel anlatım alanında çalışanlar için:

Pit und die Krippenmänner 'deki illüstrasyonların çocuk algısına uygun olarak yapılandırıldığı görülmüştür. Bu doğrultuda, çocuk kitaplarının görsel tasarımında gerçeklik duygusunu destekleyen ve çocukların hayal gücünü geliştiren görsel anlatım tekniklerine öncelik verilmesi önerilmektedir.

Benzer konularda çalışacak araştırmacılar için:

Bu çalışma yalnızca *Pit und die Krippenmänner* eseri üzerinden yürütülmüştür. Gelecek araştırmalarda Wiemer'in diğer eserleri de kapsamlı bir şekilde analiz edilerek, yazarın çocuk edebiyatındaki genel pedagojik tutumu ve dil-anlatım stratejileri karşılaştırmalı olarak incelenebilir. Ayrıca farklı yaş gruplarına hitap eden metinler üzerinde de yaş düzeyine göre bir karşılaştırma yapılabilir.

Araştırmanın sınırlılıkları ve gelecekteki çalışmalar için:

Bu araştırma yalnızca içerik ve doküman analizi yöntemlerine dayanmıştır. Gelecek çalışmalarda, çocuklar üzerinde doğrudan uygulamalı incelemeler yapılarak, *Pit und die*

Krippenmänner eserinin çocukların değer gelişimine etkileri deneysel ya da yarı deneysel yöntemlerle araştırılabilir. Böylece eserin eğitsel etkileri daha somut verilerle desteklenmiş olacaktır.

Araştırmanın yeniden yapılması durumunda dikkat edilmesi gerekenler:

Araştırmanın tekrar edilmesi durumunda, yalnızca eser metinlerine bağlı kalınmamalı; eserin farklı yayımlardaki baskı farkları, o dönem çocuk edebiyatı trendleri ve okur yorumları da dikkate alınarak çok yönlü bir analiz yürütülmelidir. Ayrıca Rudolf Otto Wiemer'in eserleri üzerine yapılmış daha güncel eleştiriler ve literatür çalışmaları da araştırmaya dahil edilerek, daha zengin ve kapsamlı sonuçlar elde edilebilir.

Sonuç olarak, *Pit und die Krippenmänner* gibi klasikleşmiş ve pedagojik açıdan değer taşıyan eserlerin hem akademik çalışmalarda hem de uygulamalı eğitim ortamlarında daha sistemli bir şekilde değerlendirilmesi, çocuk edebiyatı alanının gelişimine ve çocukların çok boyutlu eğitiminin desteklenmesine önemli katkılar sağlayacaktır.

5.3.3. *Der gute Räuber Willibald* eserine ilişkin öneriler

Öncelikle, Rudolf Otto Wiemer'in diğer çocuk edebiyatı eserlerinin de benzer yöntemlerle incelenmesi ve *Der gute Räuber Willibald* eseri ile karşılaştırmalı analizler yapılması önerilmektedir. Böylece yazarın çocuk edebiyatı alanındaki genel katkıları daha bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilebilecektir.

İkinci olarak, eserin farklı yaş grupları üzerindeki eğitsel etkisinin uzun vadeli gözlemler yoluyla araştırılması yararlı olacaktır. Bu doğrultuda, *Der gute Räuber Willibald* eserinin yalnızca üçüncü sınıf düzeyindeki öğrenciler için değil, farklı yaş grupları için de pedagojik geçerliliği değerlendirilebilir.

Üçüncü olarak, eserin kültürlerarası bağlamda nasıl algılandığına ilişkin çalışmalar yürütülmesi önerilmektedir. Farklı kültürel ortamlarda eserin değer aktarımı, karakter algısı ve eğitsel etkileri karşılaştırmalı olarak analiz edilerek evrensel geçerliliği sorgulanabilir.

Dördüncü olarak, eserin çocukların değerler eğitimi süreçlerinde kullanımına ilişkin uygulamalı çalışmalar yapılması önerilmektedir. Bu doğrultuda, öğretmenler için kılavuz kitaplar ve etkinlik planları hazırlanarak eserin sınıf içi eğitimde daha işlevsel biçimde kullanılmasına katkı sağlanabilir.

Beşinci olarak, araştırmada kullanılan içerik ve doküman analizine ek olarak, ilerleyen çalışmalarda çocuk okuyucularla yapılacak odak grup görüşmeleri, anketler veya bireysel mülakatlar gibi yöntemlerin kullanılması tavsiye edilmektedir. Böylelikle eserin gerçek hedef kitlesi üzerindeki etkileri doğrudan verilerle desteklenebilir.

Altıncı olarak, *Der gute Räuber Willibald* eserinin illüstrasyonlarının eğitsel işlevi üzerine özel çalışmalar yapılması yararlı olacaktır. Çocuk edebiyatında görsel öğelerin rolü dikkate alındığında, illüstrasyonların çocukların anlam oluşturma süreçlerine katkısının sistematik biçimde incelenmesi önerilmektedir.

Son olarak, bu tür eserlerin pedagojik değerlendirmelerinde, çocukların sosyal-duygusal gelişim düzeyleri, bilişsel becerileri ve estetik algıları dikkate alınarak çoklu veri toplama stratejilerinin geliştirilmesi, gelecekte yapılacak araştırmaların kapsamını ve derinliğini artıracaktır.

5.4. Genel Değerlendirme

Bu araştırmada, Rudolf Otto Wiemer'in hayatı ve çocuk edebiyatına katkıları, *Pit und die Krippenmänner* ve *Der gute Räuber Willibald* adlı iki önemli eseri üzerinden çok boyutlu bir yaklaşımla incelenmiştir. Çalışma hem yazarın biyografik özelliklerini hem de eserlerinin çocuk eğitimi ve edebiyatı açısından taşıdığı işlevsel değeri sistematik biçimde ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmanın problem soruları doğrultusunda yapılan içerik ve doküman analizleri sonucunda, Wiemer'in edebi ve pedagojik yaklaşımının belirgin özellikleri detaylı şekilde belirlenmiştir.

Wiemer'in hayatı ve edebi kariyerine ilişkin bulgular, onun yalnızca bir yazar değil, aynı zamanda toplumun kültürel ve ahlaki değerlerini yaşatma sorumluluğunu üstlenmiş bir eğitimci kimliğine sahip olduğunu göstermiştir. Yazarın Almanya'daki önemi; aldığı çok sayıda ödül, eserlerinin farklı dillere çevrilmesi ve adının edebiyat kurumları nezdinde saygın bir şekilde anılması ile somutlaşmıştır. Çocuk edebiyatı alanındaki katkıları ise, geleneksel değerleri çağdaş çocuk gerçekliğiyle buluşturabilmesi ve eğitsel amaçla sanatsal anlatımı başarıyla bir araya getirebilmesi bakımından dikkate değerdir.

Araştırmanın odak noktası olan *Pit und die Krippenmänner* ve *Der gute Räuber Willibald* eserleri, çocuk edebiyatı ölçütleri açısından değerlendirildiğinde, çocuğa yönelik, çocuk gerçekliği ve çocuk bakışı ilkelerine güçlü bir şekilde uyum sağladıkları belirlenmiştir. Her iki eserde de çocukların gelişim düzeyine uygun bir dil kullanılmış, hikâye kurguları

çocuğun bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimini destekleyecek şekilde tasarlanmıştır. Eserlerde değerler eğitimi dolaylı bir yöntemle verilmiş; bireysel deneyimler, arkadaşlık ilişkileri, empati ve sorumluluk bilinci gibi kavramlar karakterlerin eylemleri üzerinden aktarılmıştır.

Ayrıca araştırma kapsamında yapılan incelemeler, *Pit und die Krippenmänner* ve *Der gute Räuber Willibald* adlı eserlerin Howard Gardner'ın çoklu zekâ kuramına uygun biçimde çeşitli zekâ alanlarını destekleyici özellikler taşıdığını göstermektedir. Özellikle dilsel-sözel, kişilerarası ve içsel zekâ alanlarının metinlerde belirgin biçimde temsil edildiği; görsel-uzamsal ve mantıksal-matematiksel zekâyâ yönelik örneklerin de anlatım içinde yer aldığı görülmüştür. Bu bulgular, Wiemer'in çocuklara hitap eden metinlerinde eğitsel işlevselliği yalnızca içerikle değil, farklı öğrenme biçimlerine uyarlanabilir anlatı stratejileriyle de sağladığı yönündeki temel yargıyı desteklemektedir.

Eğitim yaklaşımları açısından yapılan analizler, her iki eserde de davranışçı, bilişsel ve yapılandırmacı eğitim anlayışlarının izlerine rastlandığını göstermiştir. Özellikle yapılandırmacı yaklaşımın belirgin olduğu görülmüş; karakterlerin kendi yaşadıkları deneyimlerden çıkarım yapmaları ve öğrenmeleri, çağdaş pedagojik ilkelerle uyum içinde olduğu sonucuna varılmıştır. Bunun yanı sıra, eserlerde doğrudan öğreticiliğin yerine çocuğun sorgulayıcı, araştırıcı ve deneyimleyerek öğrenen doğasına hitap eden bir anlatım biçimi tercih edilmiştir.

Bu çerçevede her iki esere dayalı olarak ulaşılan temel ilkeler şunlardır:

Çocuğun bireysel kimliğini ve bakış açısını merkeze alma, değer aktarımında doğallığı benimseme, duygusal ve sosyal gelişimi destekleme, toplumsal duyarlılığı güçlendirme, deneyim yoluyla öğrenmeye fırsat tanıma, bilişsel gelişimi yapılandırmacı süreçlerle destekleme, olumlu davranışları modelleme ve pekiştirme, estetik ve hayal gücünü besleyen anlatı unsurlarına yer verme, kültürel kimliklere saygılı evrensel mesajlar sunma, sade ve yalın dil kullanımıyla dil gelişimini teşvik etme, içsel motivasyonu önceleme ve görsel unsurlarla eğitsel etkiyi pekiştirme.

Araştırmada kullanılan içerik ve doküman analiz yöntemleri, elde edilen bulguların sistematik biçimde değerlendirilmesini sağlamış; ancak araştırmanın yalnızca iki eserle sınırlı olması ve doğrudan çocuk okuyucu gözlemlerine dayalı veri toplanamaması önemli bir sınırlılık olarak belirlenmiştir. Bu durum, araştırmanın geçerliliğini tamamen zayıflatmamakla

birlikte, gelecekte yapılacak çalışmalarda daha kapsamlı veri kaynaklarının kullanılmasının yararlı olacağına işaret etmektedir.

Araştırmanın özgün katkısı, Rudolf Otto Wiemer'in çocuk edebiyatı bağlamında şimdiye kadar sistematik bir incelemeye tabi tutulmamış olmasıdır. Alan yazın taramasında, Wiemer'in eserlerinin genel olarak dinî ya da yetişkin edebiyatı bağlamında ele alındığı, ancak çocuklara yönelik düzyazı eserlerinin pedagojik boyutuyla değerlendirilmediği tespit edilmiştir. Bu çalışma, söz konusu boşluğu doldurarak, çocuk edebiyatı bilim alanına yeni bir katkı sağlamıştır.

Gelecek çalışmalar için öneriler, daha fazla Wiemer eserinin, farklı yaş grupları ve kültürel bağlamlar açısından analiz edilmesini önermektedir. Ayrıca çocuk okuyucularla yapılacak uygulamalı çalışmalar (örneğin atölye çalışmaları, okuma günleri veya pedagojik müdahale projeleri) yoluyla, eserlerin gerçek yaşamdaki etkilerinin daha kapsamlı şekilde değerlendirilebilmesi önerilmektedir. Böyle bir genişleme, hem çocuk edebiyatının işlevselliği hakkında daha sağlam sonuçlar sunacak hem de Wiemer'in pedagojik etkisini daha somut verilerle belgeleyebilecektir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, bu araştırma Rudolf Otto Wiemer'in çocuk edebiyatındaki değerini sistematik ve bütüncül bir şekilde ortaya koymuş hem kuramsal bilgiye hem de eğitim pratiğine anlamlı bir katkı sağlamıştır.

Sonuç olarak bu araştırma, Rudolf Otto Wiemer'in çocuk edebiyatı alanındaki katkılarını sistematik bir biçimde inceleyerek, alan yazında şimdiye kadar eksik kalan önemli bir boşluğu doldurmuştur. Çalışmada, Wiemer'in iki temel eseri üzerinden yürütülen analizler yoluyla hem çocuk edebiyatı normları hem de eğitsel yaklaşımlar açısından özgün bulgulara ulaşılmıştır. Araştırma, çocuk edebiyatı bilimine yeni bir kaynak sunmakta; ayrıca eğitim alanında çocuk gelişimi, değerler eğitimi ve pedagojik metin incelemeleri için sağlam bir temel oluşturmaktadır.

KAYNAKLAR

- Aktan, Ç. C. (2009). Ahlak ve Ahlak Felsefesine Giriş. *Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 38-59. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/325317>
- Aktaş, Ş. (2009). Edebî Metin ve Özellikleri Literary Text And Its Characteristics. *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 39, 187-200.
- Alabaş, R. (2018). Çocuk Haftası Dergisi ve Çocuk Eğitimi Açısından İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(5), 1765-1784. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.3077>
- Alamdar, S. G. (2021). *Türk ve Batı Çocuk Edebiyatı Yapıtlarının Karakter Çerçevesi Bağlamında İncelenmesi* [Eğitimin Kültürel Temelleri Anabilim Dalı]. Ankara Üniversitesi.
- Alamdar, S. G. (2022). *Çocuk Edebiyatında Karakter* (1. bs). Eğiten Kitap.
- Altan, M. Z. (2011). Çoklu Zekâ Kuramı ve Değerler Eğitimi The Theory of Multiple Intelligences and Values Education. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi, Pegem Journal of Education and Intruction*, 1(4), 53-57.
- Anselm, S. (2021). Umgang mit Fragen der Werteerziehung. *schule verantworten | führungskultur_innovation_autonomie*, 2, 7-14. <https://doi.org/10.53349/sv.2021.i2.a79>
- Arastaman, G., Öztürk Fidan, İ., & Fidan, T. (2018). Nitel Araştırmada Geçerlik ve Güvenirlik: Kuramsal Bir İnceleme. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 37-75. <https://doi.org/10.23891/efdyu.2018.61>
- Arıcı, A. F. (2018). *Çocuk Edebiyatı ve Kültürü* (2. bs). Pegem Akademi.
- Arıkan, Y., & İnce Samur, A. Ö. (2020). Behiç Ak'ın Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatının Temel Öğeleri Bakımından İncelenmesi. *Çocuk Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 3(2), 181-202. <https://doi.org/10.47935/ceded.802709>
- Arslan, E. (2022). Validity and Reliability in Qualitative Research. *Pamukkale University Journal of Social Sciences Institute*, 0395-Ö407. <https://doi.org/10.30794/pausbed.1116878>
- Arslan, G., & Kargın, T. (2021). Öğretmenlerin Kitap Önerisinde Kullandıkları Ölçütlerin Çocuk Edebiyatının Temel İlkelerine Göre İncelenmesi. *Türk Kütüphaneciliği- Turkish Librarianship*, 35(4), 19-20. <https://doi.org/10.24146/tk.992025>
- Aydın, İ., & Öksüz, A. (2021). Çocuk kitaplarının değerler eğitimi açısından incelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 25. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1036589>
- Aydın, İ., & Uzun, M. (2020). Çocuk kitaplarının taşıması gereken özellikler: Cemil Kavukçu'nun Bir Öykü Yazalım Mı? ve Masal Anlatma Oyunu adlı eserlerine eleştirel bir bakış. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 07, 315-340. <https://doi.org/10.29000/rumelide.808713>

- Aytaç, G. (1999). *Genel Edebiyat Bilimi. İnceleme-Araştırma*. Papirus Yayınevi.
- Aytekin, H. (2016). *Çocuk ve Gençlik Edebiyatı* (1. bs). Anı Yayıncılık.
<https://ws1.turcademy.com/ww/webviewer.php?doc=74350>
- Badıllı Bektaş, F. (2022). *Çocuk Edebiyatı ve Eğitimi Kapsamında Hamdullah Köseoğlu'nun Eserlerinin İncelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi].
<https://acikerisim.erbakan.edu.tr/server/api/core/bitstreams/d54bd009-9480-4ff5-bc4f-c4354135ab83/content>
- Baltacı, A. (2018). Nitel Araştırmalarda Örnekleme Yöntemleri ve Örnek Hacmi Sorunsalı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 231-274.
- Biçer, E., Başaran, M., & Aytar Güngör, F. A. (2021). Resimli Çocuk Kitaplarının Bilimsel Süreç Becerilerine Göre İncelenmesi Analysis of children's picture books in terms of scientific process skills. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 58, 19-36. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.779415>
- Ceran, C. (2019). *Resimli Çocuk Kitaplarının Eleştirel Düşünme Becerilerini Desteklemesi Yönünden İncelenmesi* [Okul Öncesi Eğitim Programı, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü].
<https://openaccess.hacettepe.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11655/21708/CANER%20CERAN-YEN%0c4%b0.pdf?sequence=3&isAllowed=y>
- Çakmak, S. (2010). *İki Boyutlu Eğitici Animasyonlar ile Eğitici Yayın İllüstrasyonlarının Karşılaştırılması ve 10-12 Yaş Öğrencilerinin Öğrenmelerine Etkisi* [Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı, Selçuk Üniversitesi].
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Çelik, H., & Fırat, H. (2020). Çocuk Hikâye ve Romanlarında Çocuk Gerçekliği: Sevim Ak Örneği. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 9(1), 94-109.
- Çer, E. (2016). Türkçe öğretiminde çocuğa görelilik ilkesine uygun edebiyat yapıtlarının önemi. *Elementary Education Online*, 15(4), 1399-1410.
<https://doi.org/10.17051/io.2016.22814>
- Çevik, A., & Müldür, M. (2014). *Dil Eğitiminde Çocuk Edebiyatı Ürünlerinden Faydalanma ve Çocuk Kitapları*. CVII, (756), 593-601.
- Der Volksbrockhaus* (15. bs). (1975). F. A. Brockhaus.
- Deye, C. (2009). *Das "gute" Kinderbuch. Eine empirische Untersuchung und Darstellung der Qualitätskriterien für Kinder- und Jugendliteratur* [Studienbereich Angewandte Kindheitswissenschaften, Hochschule Magdeburg-Stendal (FH)].
<https://www.grin.com/document/284194?srsId=AfmBOors79DSk72mI-vK5-AtUBvmxRWMZpwhhLsvwFp4jx9tkGy2Cr02#summary-details>
- Duden. (2025a). *Kroppzeug*. Cornelsen Verlag GmbH.
<https://www.duden.de/rechtschreibung/Kroppzeug>

- Duden. (2025b). *Töffel*. Cornelsen Verlag GmbH.
<https://www.duden.de/rechtschreibung/Toeffel>
- Duden Wörterbuch. (2024, Ekim 11). *Konfirmation*. duden.de.
<https://www.duden.de/rechtschreibung/Konfirmation>
- Dumanlı Kadızade, E., & Sakar, C. (2021). Tarihsel Süreç İçerisinde Çocuk ve Çocuk Edebiyatı. İçinde Ş. Demirel & S. Seven (Ed.), *Çağdaş Çocuk Edebiyatı* (C. 1, ss. 1-264). Pegem Akademi.
- Ercan, Y. (2006). Hayatın İçinden Yazılan Şiir: Söz Değişmece. *Mor Taka, şiir ve kent kültürü*, 5.
- Ewer, H.-H. (2016). *Geschichte der deutschen Kinder- und Jugendliteratur. Eine problemgeschichtliche Skizze*. 21. <https://www.uni-frankfurt.de/64851467/Geschichte-der-KJL.pdf>
- Fırat, H. (2020). *Çocuk Edebiyatında Çocuk Gerçekliği* (1. bs). Ekin Yayınevi.
- Gardner, H. (1999). *Intelligence reframed: multiple intelligences for the 21st century* (1. bs). Basic Books, A Member of the Perseus Books Group .
- Gardner, H. (2004). *Zihin Çerçevesleri Çoklu Zekâ Kuramı Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences* (E. Kılıç, Çev.). Alfa Yayınları 1473.
- Gönen, M. (2014). Alanın Bileşenleri Bağlamında Çocuk Edebiyatı Öğretiminin Amacı ve İşlevi. *Türk Dili ve Edebiyatı Özel Sayısı, CVII (756)*, 277-278.
- Gültekin, A. (1987). *Türkische und westdeutsche Kinderliteratur (Ein Vergleich in Modelltexten)*. T.C.Anadolu Üniversitesi.
- Güneş, F. (2015). Değerler Eğitiminde Yaklaşım ve Modeller. İçinde G. Saygın & M. Saygın (Ed.), *Eğitimde Gelecek Arayışları : Düünden Bugüne Türkiye’de Beceri, Ahlak ve Değerler Eğitimi Uluslararası Sempozyumu* (1. bs, C. 1). Atatürk Araştırma Merkezi. <https://atam.gov.tr/wp-content/uploads/2023/06/EGITIMDE-GELECEK-ARAYISLARI-CILT-I.pdf#page=39>
- Güneş, F. (2021). *Türkçe Öğretimi - Yaklaşımlar ve Modeller* (9. bs). Pegem Akademi Yayıncılık. <https://doi.org/10.14527/9786053644927>
- Güvenç, Arzu., & Saygın, Murat. (2016). *Eğitimde Gelecek Arayışları : Düünden Bugüne Türkiye’de Beceri, Ahlak ve Değerler Eğitimi Uluslararası Sempozyumu* (C. 1). Atatürk Araştırma Merkezi.
- Güzel, Abdurrahman., & Torun, Ali. (2003). *Türk halk edebiyatı el kitabı*. Akçağ.
- Hedrich, D. (1987). Technique et art de l'idéogramme. Notes de lecture sur un poème de Rudolf Otto Wiemer. *Cahiers d'études germaniques*, 12(1), 103-122. <https://doi.org/10.3406/cetge.1987.1012>

- İnan Demir, Ü. S. (2021). *Sara Şahinkanat'ın Resimli Hikâye Kitaplarının Çocuk Edebiyatı Özellikleri Açısından İncelenmesi* [Temel Eğitim Anabilim Dalı]. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.
- Kara, Z. (2006, Haziran 28). *Şiir Çevirisinde Kararlar: Rudolf O. Wiemer Çevirileri*. ceviribilim.com. <https://ceviribilim.com/2006/06/28/siir-cevirisinde-kararlar-rudolf-otto-wiemer-cevirileri/>
- Karatay, H. (2011). Çocuk Edebiyatı Metinlerinde Bulunması Gereken Özellikler. İçinde T. Şimşek (Ed.), *Kuramdan Uygulamaya Çocuk Edebiyatı* (1. bs, ss. 77-125). Grafiker Yayınları. https://www.academia.edu/7441000/Çocuk_Edebiyatı_Metinlerinde_Bulunması_Gereken_Özellikler
- Kardaş, S., & Kardaş, M. N. (2021). Çocuğun Beden, Zihin, Dil Gelişimi ve Çocuk Edebiyatının Dil Gelişimindeki Önemi. İçinde M. Tunagür & M. N. Kardaş (Ed.), *Çocuk Edebiyatı* (1. bs, ss. 51-78). Pegem Akademi. <https://doi.org/10.1452/9786257582391>
- Kaya, M. (2021). Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Taşınması Gereken Nitelikler. İçinde M. Tunagür & M. N. Kardaş (Ed.), *Çocuk Edebiyatı* (1. bs, ss. 117-142). Pegem Akademi. <https://doi.org/10.14527/9786257582391>
- Kaya, M., & Tanrıverdi, S. (2020). Sorun Odaklı Bir Durumdan Çözüm Odaklı Bir Duruma Yöneliş: Edebî Ederlerde Karakter Tahlili. *Journal of History School, XLVI*, 1784-1798. <https://doi.org/10.29228/Joh43343>
- Kıral, B. (2020). Nitel Bir Veri Analizi Yöntemi Olarak Doküman Analizi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15*, 170-189. <http://orcid.org/0000-0001-5352-8552>
- Koç, Y. (1993). *Religiöse Figuren in der modernen deutschen und der türkischen Literatur-Eine vergleichende Untersuchung über die Prosawerke von Rudolf Otto Wiemer und Mustafa Kutlu* [Alman Dili ve Eğitimi Anabilim Dalı]. Ankara Üniversitesi.
- Kohler, O. (1993). Wiemer, Rudolf Otto: Brenn, Feuerchen, brenn doch. *Jahrbuch für evangelikale Theologie/ Veröffentlicht: 2025-01-16, Band 7, 311-312*. <https://www.paleoanthropology.org/ojs/index.php/jeth/article/view/1784/1750>
- Kökçü, Y. (2021). Çocuk Kitaplarının Biçim ve İçerik Özellikleri . İçinde Ş. Demirel & S. Seven (Ed.), *Çağdaş Çocuk Edebiyatı* (1. bs, ss. 71-88). Pegem Akademi. <https://ws1.turcademy.com/ww/webviewer.php?doc=82871>
- Kümmerling-Meibauer, B. (2012). *Kinder- und Jugendliteratur: Eine Einführung* (G. E. Grimm & K.-M. Bogdal, Ed.; 1. bs). wbg Academic in Herder.
- Lüle, E. (2007). Yedi Farklı Çocuk Kitabının Çocuk Yazını İlkelerine Uygunluğunun Değerlendirmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8(14)*, 17-30. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/92341>
- MEB. (2019). *Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*. <https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/20195716392253-02-Türkçe%20Öğretim%20Programı%202019.pdf>

- Multrus, U. (2008a). *Werte machen stark. Praxishandbuch zur Werteerziehung* (Bayerisches Staatsministerium für Unterricht und Kultus, Ed.; 1. bs, ss. 22-37). by Birgg Padagogik Verlag GmbH. www.stmuk.bayern.de
- Multrus, U. (2008b). Werteerziehung in der Schule – Ein Überblick über aktuelle Konzepte. İçinde Bayerisches Staatsministerium für Unterricht und Kultus (Ed.), *Werte machen Stark. Praxishandbuch zur Werteerziehung* (C. 1, ss. 0-320). by Birgg Padagogik Verlag GmbH. www.birgg-paedagogik.de
- Munzinger Online. (1998, Ekim 5). “Rudolf Otto Wiemer” Munzinger Online/Personen. Munzinger Online. <https://online.munzinger.de/document/00000016276>
- Nüzket Özen, N. (2017). Heidi’s sacrifice, Biene Maya’s courage, Pippi Langstrumpf’s freedom: Gender stereotypes of traditional and modern German child and youth literature figures<p>Heidi’nin fedakarlığı, Biene Maya’nın cesareti, Pippi Langstrumpf’un özgürlüğü: Gelenekselden moderne Alman çocuk ve gençlik edebiyatı figürlerinin toplumsal cinsiyet kurguları. *Journal of Human Sciences*, 14(4), 3366. <https://doi.org/10.14687/jhs.v14i4.4932>
- Oğuzkan, F. (2013). *Yerli ve Yabancı Yazarlardan Örneklerle Çocuk Edebiyatı* (10. bs). Anı Yayıncılık.
- Oğuzkan, F. (2021). *Yerli ve Yabancı Yazarlardan Örneklerle Çocuk Edebiyatı* (11. bs). Anı Yayıncılık.
- Özbek, Ö., & Tekay Baysan, G. (2023). Edebiyat, İşlevi ve Eğitimdeki Yeri. *Frankofoni*, 1(42), 221-237. <http://www.frankofoni.com.tr/wp-content/uploads/2023/04/42-Ozge-Ozbek-Gul-Tekay-Baysan.pdf>
- Özdemir, M. (2010). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.
- Öztürk, A. O. (2018). Zum pädagogischen Wert der Kinderliteratur am Beispiel von Else Günthers Roman Sonjas lustige Türkenreise*. *Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi- Studien zur deutschen Sprache und Literatur*, 19-33. <https://doi.org/10.26650/sdsl.2018.1.39.0002>
- Öztürk, A. O., Akpınar-Dellal, N., & Balcı, U. (2004). 4. *Uluslararası Dil, Yazın ve Değişbilim Sempozyumu Bildirileri*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Öztürk, A. O., Ünal, D. Ç., & Kaya, Ü. (2018). *Hiciv - Yığın - Göçmen Edebiyatı Uzmanı Prof. Dr. Yüksel Baypınar Armağanı* (1. bs). Hiperyayın.
- Pilten, G. (2021). Çocuk Kitaplarında Bulunması Gereken Nitelikler. İçinde A. Şahin (Ed.), *Çocuk Edebiyatı* (1. bs, ss. 99-134). Pegem Akademi. <https://ws1.turcademy.com/ww/webviewer.php?doc=89007>
- Priebe, C. (2023). Wertebildung mit Jugendliteratur am Beispiel von Projekt Lazarus. In den Fängen der KI (2021). İçinde S. Bernhardt (Ed.), *Frank Maria Reifensbergs Werke im literaturdidaktischen Fokus* (ss. 131-152). Frank & Timme. https://doi.org/10.57088/978-3-7329-9041-2_8

- Schick, R. (2024, Temmuz 3). *Sapperlot*. Staatsanzeiger.de. <https://www.staatsanzeiger.de/landesgeschichte/sapperlot-ein-sakraler-ausdruck-des-staunens/>
- Schikorsky, I. (2012). *Kurze Geschichte der Kinder- und Jugendliteratur*. Books on Demand GmbH.
- Senemoğlu, N. (2018). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim. Kuramdan Uygulamaya* (26. bs). Anı Yayıncılık.
- Sengelhoff, B. (2015). *Der gute Räuber Willibald, Zum Lesen verlocken, Arbeitszettel* (P. Conrady, Ed.). Arena Verlag. https://c.wgr.de/f/kompakt/anlagen/978-3-401-50412-4/Wiemer_Raeuber_Willibald.pdf
- Soysal, C. (2002). *Türk ve Alman Masallarından Örnek Metinlerde Motif Karşılaştırması* [Alman Dili ve Eğitimi Anabilim Dalı]. Eskişehir Anadolu Üniversitesi.
- Sönmez, V., & Alacapınar, F. G. (2016). *Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (4. bs). Anı Yayıncılık.
- Sönmez, V., & Alacapınar, F. G. (2019). *Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (7. bs). Anı Yayıncılık.
- Şirin, M. R. (2014a). Edebiyat ve Çocuk Edebiyatı Edebiyatın Amacı ve İşlevi. *Türk Dil Kurum*, 12. https://tdk.gov.tr/wp-content/uploads/2016/11/3_Mustafa%20Ruhi%20ŞİRİN%20_%20Edebiyat%20ve%20Çocuk%20Edebiyatı%20Edebiyatın%20Amacı%20ve%20İşlevi.pdf
- Şirin, M. R. (2014b). Edebiyat ve Çocuk Edebiyatı Edebiyatın Amacı ve İşlevi. *Türk Dili Dergisi*, 12-31. tdk.gov.tr
- Şirin, M. R. (2014c). Edebiyat ve Çocuk Edebiyatı Edebiyatın Amacı ve İşlevi. *Türk Dili Dergisi*, 12-31. tdk.gov.tr
- TDK Sözlük. (2024, Haziran 1). *Çocuk Edebiyatı*. Türk Dil Kurumu. [https://sozluk.gov.tr/?ara=çocuk edebiyatı](https://sozluk.gov.tr/?ara=çocuk%20EDEBİYATI)
- TDK Sözlük. (2025a, Ocak 8). *Konu*. Türk Dil Kurumu. <https://sozluk.gov.tr/?ara=konu>
- TDK Sözlük. (2025b, Ocak 13). *Tema*. Türk Dil Kurumu. <https://sozluk.gov.tr/?ara=tema>
- TDK Sözlük. (2025c, Ocak 15). *Kahraman*. Türk Dil Kurumu. <https://sozluk.gov.tr/?ara=kahraman>
- Tepebaşı, F. (2019). *Roman İncelemesi* (2. bs). Çizgi Kitabevi.
- Ulutaş Avcu, A., & Çalışkan, Z. (2015). Ev Merkezli Anne-Bebek Eğitim Programının 10-12 Aylık Bebeklerin Gelişimine Etkisinin İncelenmesi Examining the Effect of the Home Based Mother-Infant Education Program in the Development of 10-12 Month Old Infant. *Sosyal Bilimler Estitüsü Dergisi Karabük Üniversitesi*, 5(2), 152-163. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/332302>

- Uslu, Y. (2021). İllüstrasyon Karakter Tasarımlarında Pareidolia Paradigması, Keith Larsen Çizimleri. *Socrates Journal of Interdisciplinary Social Studies*, 9(7), 74-87. <https://socratesjournal.org/index.php/pub/article/view/39/33>
- Wach, E. (2013). Learning about Qualitative Document Analysis. *Research Gate, IDS Practitice Papers*, 0-9. www.ids.ac.uk
- Wiemer, R. O. (1971). *Beispiele zur deutschen Grammatik*. Wolfgang Fietkau Verlag.
- Wiemer, R. O. (1981). *Der gute Räuber Willibald. Alte und neue Abenteuer* (1. bs). Loewe Verlag.
- Wiemer, R. O. (1985a). *Pit und die Krippenmänner* (1. bs). Patmos Verlag.
- Wiemer, R. O. (1985b). *Sehnsucht der Krokodile Fabeln*. Herodot Literatur Verlag .
- Wiemer, R. O. (1992). *Brenn, Feuerchen, brenn doch*. Quell-Verlag.
- Wiemer, R. O. (2006). *Söz Değişmece* (A. O. Öztürk, Çev.). Digraf Yayıncılık.
- Wikipedia. (2019, Mart 6). *Brigitte Smith*. [wikipedia.org. https://de.wikipedia.org/wiki/Brigitte_Smith](https://de.wikipedia.org/wiki/Brigitte_Smith)
- Wikipedia. (2024a, Eylül 26). *Salzmannschule Schnepfenthal*. [wikipedia.org. https://de.wikipedia.org/wiki/Salzmannschule_Schnepfenthal](https://de.wikipedia.org/wiki/Salzmannschule_Schnepfenthal)
- Wikipedia. (2024b, Ekim 11). *Gymnasium Ernestinum Gotha*. [wikipedia.org. https://de.wikipedia.org/wiki/Ernestinum_Gotha](https://de.wikipedia.org/wiki/Ernestinum_Gotha)
- Wikipedia. (2024c, Ekim 11). *Heinrich-Mann-Gymnasium Erfurt*. [wikipedia.org. https://de.wikipedia.org/wiki/Heinrich-Mann-Gymnasium_Erfurt#Literatur](https://de.wikipedia.org/wiki/Heinrich-Mann-Gymnasium_Erfurt#Literatur)
- Wikipedia. (2024d, Ekim 11). *Wandervogel*. [wikipedia.org. https://de.wikipedia.org/wiki/Wandervogel#Der_Alt-Wandervogel_e._V._\(1904-1926\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Wandervogel#Der_Alt-Wandervogel_e._V._(1904-1926))
- Wikipedia. (2024e, Aralık 4). *Rolf Rettich*. [wikipedia.org. https://de.wikipedia.org/wiki/Rolf_Rettich](https://de.wikipedia.org/wiki/Rolf_Rettich)
- Wikipedia. (2025a, Ocak 8). *Marie Marcks*. [wikipedia.org. https://de.wikipedia.org/wiki/Marie_Marcks](https://de.wikipedia.org/wiki/Marie_Marcks)
- Wikipedia. (2025b, Şubat 24). *Üstürmaca*. [wikipedia.org. https://tr.wikipedia.org/wiki/Üstürmaca](https://tr.wikipedia.org/wiki/Üstürmaca)
- Yavuz, M. (2018). *Eğitim Bilimine Giriş* (1. bs). Anı Yayıncılık. <https://ws1.turcademy.com/ww/webviewer.php?doc=74481>
- Yeşilyurt, H. (2020). *Else Günther als Kinderbuchautorin und ihr Beitrag zur Interkulturellen Erziehung* [Abteilung für Deutschdidaktik, Necmettin Erbakan Universität]. <https://www.proquest.com/openview/fa1b268d84a92b231778fd6664d4d01f/1?pq-origsite=gscholar&cbl=2026366&diss=y>

Yılmaz, O. (2016). Çocuk Kitaplarında Bulunması Gereken Özellikler. İçinde T. Şimşek (Ed.), *Okul Öncesi Çocuk Edebiyatı ve Medya* (1. bs, ss. 61-108). Grafiker Yayınları. https://www.researchgate.net/publication/322224323_Cocuk_Kitaplarinda_Bulunmasi_Gereken_Ozellikler

Zimmermann, U., & Zimmermann, J. (2024). *Rudolf Otto Wiemer Biographie*. rudolf-otto-wierner.de. <http://www.rudolf-otto-wierner.de/14207.html>

EKLER

EK 1 – Araştırmacının Wiemer'in ailesi ile yaptığı e-posta yazışması.

E-Mail: ¶

Homepage: ¶

Am 23.04.2025 08:41, schrieb Şengül Köstekli:

Sehr geehrter Herr Zimmermann und sehr geehrte Frau Zimmermann,

ich hatte Ihnen bereits mitgeteilt, dass die Werke von Rudolf Otto Wiemer das Thema meiner Magisterarbeit sind und ich in diesem Zusammenhang eine Biographie von R.O. Wiemer benötige. In meiner Magisterarbeit habe ich drei seiner Werke aus dem Bereich der Kinderliteratur ausgewertet. Bei der Auswertung der Werke sind mir einige Details aufgefallen. Aus diesem Grund benötige ich Antworten auf einige Fragen, die ich gerne an Sie richten möchte.

Wie viele Enkelkinder hatte R.O. Wiemer? Die Namen seiner Enkelkinder, ihr Geschlecht, die Jahre, in denen sie geboren wurden, und die Beziehung, die er zu seinen Enkelkindern aufbaute, werden meine These von der Interaktion leiten. Hat er zum Beispiel viel Zeit mit seinen Enkeln verbracht? Hat er Aktivitäten mit ihnen unternommen? Beeinflusste seine Identität als Lehrer seine Enkelkinder und Kinder?

Abgesehen davon haben Sie in Ihrer E-Mail-Antwort an mich die Aufmerksamkeit auf Wiemers Informationen auf Wikipedia gelenkt. Sie erklärten, die Information, dass seine Veröffentlichungen vor 1945 verschwiegen waren, sei ein historischer Fehler. Ich habe es vorgezogen, alle Informationen über Wiemers Werke und seine Biographie von Ihrer Webseite zu beziehen. Dennoch möchte ich die wertvollen Informationen, die nicht auf Ihrer Webseite zu diesem Thema zu finden sind und die meine These leiten können, im Rahmen der Informationen, die Sie mir gerne zur Verfügung stellen werden, nutzen.

Leider habe ich nicht mehr viel Zeit, um meine Arbeit einzureichen. Aus diesem Grund ist es sehr wichtig und wertvoll, eine schnelle Antwort auf diesen Brief zu erhalten.

Ich danke Ihnen im Voraus für Ihre wertvolle Zeit, Unterstützung und Rückmeldung.

Mit freundlichen Grüßen

(Frau) Şengül Köstekli

EK 2 - Wiemer'in ailesinden gelen cevap niteliğindeki e-posta.

Re: Biographie von Rudolf Otto Wiemer

Sehr geehrte Frau Köstekli,

haben Sie herzlichen Dank für Ihre erneute Anfrage.
Zunächst muss ich mich entschuldigen, dass ich Sie als Herrn eingestuft hatte.

Aber aus Ihrem Schreiben ging Ihr Geschlecht nicht hervor. Da Sie sich als Doktorand und nicht als Doktorandin vorgestellt hatten und ich mit türkischen Vornamen nicht so vertraut bin, hatte ich Sie als Mann verortet.

Zur Erklärung meiner kritischen Anmerkungen zu Wikipediaeinträgen zu Veröffentlichungen R. O. Wiemers während der Zeit des Nationalsozialismus ist zu bemerken, dass ich nicht von einem historischen Fehler gesprochen habe, sondern von geschichtsverfälschenden Aussagen.

Zu Ihren Fragen bezüglich der Enkel von R. O. Wiemer möchte ich Ihnen folgende Informationen geben:

R. O. Wiemer hatte 3 Kinder und 7 Enkelkinder, zu denen er ein sehr enges Verhältnis hatte. Da die Enkelkinder durch den Wohnsitz ihrer Eltern teilweise sehr weit entfernt lebten, kam es nur bei Besuchen zu engeren Kontakten, die sehr intensiv waren.

Von seinen Kinderbüchern widmete er einen Teil seinen Enkelkindern (siehe Aufstellung).

Kinder und Enkelkinder:

- 1.) Wiemer, Wolfgang (1934 - 2023)
Wiemer, Christina (1963) - Nele geht nach Bethlehem
(gemeinsam mit Wiemer, Katja)
Wiemer, Matthias (1965) - Der gute Rauber Willibald
Wiemer, Johannes (1968) Das Pferd, das in die Schule kam
(gemeinsam mit Wiemer, Jan)
- 2.) Wiemer, Reinhart (1936)
Wiemer, Katja (1962) - Nele geht nach Bethlehem
(gemeinsam mit Wiemer, Christina)
Wiemer-Bolte, Frauke (1965) - Wir Tiere in dem Stalle
Wiemer, Dr. Jan (1968) - Das Pferd, das in die Schule kam
(gemeinsam mit Wiemer, Johannes)
- 3.) Zimmermann geb. Wiemer, Uta (1938)
Zimmermann, Axel (1971) - Der Kaiser und der kleine Mann

Sollten Sie noch weitere Informationen benötigen, können Sie sich gerne melden.

Mit freundlichen Grüßen aus Hildesheim

Joachim Zimmermann

EK 3 - Der gute Räuber Willibald eserine ilişkin çalışma kitabı (20 sayfa).

1.

ZUM LESEN VERLOCKEN

ARENA – Neue Materialien für den Unterricht
Klassen 1 bis 4

Rudolf Otto Wiemer

Der gute Räuber Willibald

ARENA-Taschenbuch
ISBN 978-3-401-01942-0
149 Seiten

Geeignet für die Klasse 3

Eine Erarbeitung von
Barbara Sengelhoff

Herausgegeben von Peter Conrady

Inhalt

Jeden Abend vor dem Einschlafen liest Manni – ein sieben- bis achtjähriger Junge – in seinem Räuberbuch. Zweihundert Mal schon hat er die Bilder betrachtet. Seine Mutter ist von der Bosheit „seines“ Räubers Willibald überzeugt. Nicht so Manni. Gibt es nicht auch gute Räuber?
Mit dieser Frage schläft Manni ein – und er begibt sich auf einen Weg zwischen Traum und Wirklichkeit: Willibald der Räuber steigt heraus aus seinem Buch! Er versucht in zehn kleinen Abenteuern dem kleinen Manni und sich selbst zu beweisen, dass er ein böser Räuber ist.
Immer wieder plant er Schreckliches: er will stehlen, hintergehen, betrügen und belügen. Manni aber glaubt ihm nicht, dass er diese Pläne umsetzen kann, dass er z. B. dem Bäcker Brot stehlen oder Autos ausräubern kann.

Manni sieht sich bestätigt. Sein Räuber Willibald gerät immer wieder in Situationen, in denen er seine guten Seiten zeigen muss und kann: er hilft dem kranken Bäcker und backt selbst die Brote für die Kinder des Dorfes. Er hilft dem Autofahrer aus einer Panne und genießt das Vertrauen eines kleinen Mädchens, welches ihn auch als Bilderbuchfigur wieder erkennt. Er gerät in den Verdacht, ein Wilddieb zu sein, rettet aber das Leben der Tiere.

Arena

ZUM LESEN VERLOCKEN

Rudolf Otto Wiemer – Der gute Räuber Willibald

Jeden Abend kehrt er zurück zu Manni, berichtet von seinen Taten und Erfolgen, steigt – etwas beschämt, weil er nicht so böse sein kann, wie sich das für einen Räuber gehört¹, zurück in die Bilder des Buches. Der kleine Manni macht die Freundschaft zu „seinem“ guten Räuber Willibald deutlich: „Ich denke, du hast Räuber gern?“, sagt Willibald. Manni überlegt eine Weile. „Räuber nicht“, sagt er. „Nur dich habe ich gern.“² Schließlich versteht ihn auch seine Mutter.

¹ Zitat Seite 147

² Zitat Seite 139

Zur Thematik – Problematik / Konsequenzen zum Unterricht mit diesem Buch

Der Autor verknüpft in seiner additiven Reihenerzählung zwei Vorstellungsebenen: Fiktion und Realität. Es entsteht ein Dialog zwischen Traum und Wirklichkeit. Entsprechend entsteht der Dialog zwischen den Hauptfiguren dieser zwei Ebenen. Das Kind Manni – ist sein Name eine Verkleinerung des Wortes „Mann“? – als Gegenspieler zu der fiktionalen Bilderbuchfigur Willibald – ob der Name auf seinen unerfüllten Willen hindeutet? Dem Protagonisten, Räuber Willibald (Gerhard Haas vergleicht ihn mit der „Miniaturausgabe des Don Quichotte“)³ „gelingt es nicht, das gewünschte Schreckensbild aufzubauen.“ So sehr er bemüht ist, sein Selbstbild sich und anderen zu „beweisen“, so sehr scheitert dieses Vorhaben an seinem wahren Ich, an seinem guten Herzen. Der Dialog zwischen Selbst- und Fremdeinschätzung zieht sich wie ein roter Faden durch die gesamte Erzählung.

Der zweite Protagonist Manni argumentiert, versucht zu überzeugen, indem er Vorurteile und Klischees nicht übernimmt, sondern seinem fiktiven Freund und Begleiter vertraut. Mit diesem Vertrauen steht er auch im Dialog mit seiner Mutter, die ihn zwar zum Ende der Erzählung besser versteht, aber noch nicht vollständig vom „guten Räuber“ überzeugt ist.

R. O. Wiemer lenkt auch in dieser Erzählung – wie in vielen seiner Texte und Bücher (s. Lit.) – den Blick auf eine soziale Botschaft an die Leserinnen und Leser.

Gerhard Haas: „Lass dich nicht durch noch so lange tradierte Klischees und Vorurteile von der Überprüfung des Einzelfalls abhalten. Zwischen Erscheinung und innerer Qualität eines Menschen kann ein grundlegender Unterschied bestehen. Vor allem aber: in jedem Menschen, wie festgelegt er auch zu sein scheint, gibt es Veränderungsmöglichkeiten, die seine Umwelt hemmen oder fördern kann.“⁴

Die Erzählung beschreibt mit ihrem pazifischen Grundton einen Baustein auf dem Weg zum sozialen Lernen. Sie kann dem Kind Argumente zur gegenseitigen Achtung und Toleranz geben. Die Fähigkeit der sensiblen Wahrnehmung des Anderen und des Andersartigen – auch mit dem Blick auf mögliche Abweichungen von Verhaltensnormen – ist ein Schritt auf dem Weg zur Identität, wiederum ein Baustein auf dem Weg zur Annäherung von Selbstbild und Fremdbild.

Die additive Erzählstruktur mit ihren zwei dialogisch aufgebauten Erzählsträngen ermöglicht unterschiedliche produktive Formen der Textbegegnung: Im handelnden Umgang wird die Identifikation angebahnt sowohl mit dem Kind als auch mit seinem Gegenüber. Die vorgestellte didaktische Struktur der Unterrichtseinheit (etwa 2–3 Wochen) berücksichtigt die Anbahnung von Akzeptanz und Toleranz der Kinder, auch in heterogenen Lerngruppen. Sowohl Kinder unterschiedlichen Jahrganges (2.–4.) als auch minderheitssprachige Kinder finden Zugang. Im Dialog mit der Kleingruppe (z.B. im szenischen Spiel, beim gegenseitigen Vorlesen, beim gemeinsamen Erarbeiten von Texten und Illustrationen, bei der musikalischen Begleitung ...) und im Kreisgespräch (z.B. in der Planungsphase, bei einer Kettenerzählung, bei Dokumentation und

ZUM LESEN VERLOCKEN

Rudolf Otto Wiemer – Der gute Räuber Willibald

im Kreisgespräch (z.B. in der Planungsphase, bei einer Kettenerzählung, bei Dokumentation und Präsentation) sowie bei einem gemeinsamen Räuberfest lernen die Kinder den Umgang z. B. auch mit Vorurteilen. Die verschiedenen Methoden des Textumgangs ermöglichen die Arbeit im fachübergreifenden Lernen (Deutsch, Musik, Kunst, Religion auch in multikulturellen Klassen) als auch in der Freiarbeit.

Weiterführend könnte der Text „Engel - es müssen nicht Männer mit Flügeln sein“³ – von R. O. Wiemer erarbeitet werden. Die Planung und Durchführung eines abschließenden Räuberfestes, die Kinder laden andere Kinder bzw. die Eltern hierzu ein, bietet wieder eine konkrete Kommunikationsebene: die Begegnung und Auseinandersetzung mit der Verschiedenheit der Menschen fördert die Identität aller Kinder.

³ Gerhard Haas in: Zum Lesen verlocken, 7. Aufl. 1995; Hg. Peter Conrady, S. 97

⁴ ebenda, S. 98

⁵ Aus: Der Engel leuchtende Spuren; Hg. Johannes Kuhn. Stuttgart 1991

*Es müssen nicht
Männer mit Flügeln sein,
die Engel.*

...

*Sie haben kein Schwert,
kein weißes Gewand,
die Engel.*

*Vielleicht ist einer,
der gibt dir die Hand
oder wohnt neben dir
Wand an Wand.
Der Engel ...*

ZUM LESEN VERLOCKEN

Rudolf Otto Wiemer – Der gute Räuber Willibald

Didaktische Struktur	Medien	Arbeitsblätter
Annäherung: Einem Bild Informationen entnehmen Spannungsaufbau, Motivation Erste Vermutungen	(Folie mit Illu – ohne Titelangabe)	1. Titelbild Assoziationen und Vermutung – Wie sieht Willibald aus? Welche Eigenschaften hat er wohl? Gib ihm einen Namen: Der ...
Assoziationen und Ideensammlung; Perspektivenwechsel (Junge – Mädchen)	Plakat: Titel „Der gute ...“, Partnerarbeit	2. Projektplanung Was fällt euch zu dem Wort „Räuber“ ein – Partnerarbeit „Ideenlandkarte“
Gemeinsame Projektplanung	Kreisgespräch	
Der Blick auf Schlüsselwörter	Lexikon	3. Räuberalphabet und Lexikon der schwierigen Wörter
Dem Text gezielt Informationen entnehmen; Gegenüberstellung von Fremdbild – Selbstbild	Tabelle, die den gesamten Leseprozess begleitet	4. Willibald – ein guter Räuber – oder ein böser Räuber?
Text-Bild-Rezeption: Vermutungen anstellen, Entwickeln eines inneren Vorstellungsbildes – in der Muttersprache		5. Willibald und der Geizhals, Kapitel 4, Seite 44 ff. – in der Muttersprache
Text-Rezeption: die Erzählstruktur der Kapitel untersuchen		6. In der Werkstatt des Schriftstellers, Kapitel 2 und 4
Übertragen der Struktur auf eigene Texte		7. Neue Abenteuer – Comic
Addition der Erzähltexte (Übernahme der Erzählstruktur des Buches)	Erzählkreis: Kettenerzählung	
Verbindung von Text und Bild: kleine Gruppen lesen je ein Kapitel, malen Bilder dazu	Gruppenarbeit; Klassen-Räuberbuch	

5.

ZUM LESEN VERLOCKEN

Rudolf Otto Wiemer – Der gute Räuber Willibald

Didaktische Struktur	Medien	Arbeitsblätter
Fächerverbindend: Musikalische Begleitung; Textvergleich	Lied	8. Im Walde von Toulouse
Szenisches Spiel Umsetzen einer Erzählung in andere Medien	Partnerarbeit Karton, Filmstreifen Spielfigur	9. Guckkastenkin Anleitung s. Barbara Sengelhoff: In meiner Sprache in: Praxis Grundschule, H. 3/1999, S. 16–22
Text-Rezeption Perspektivenwechsel zur Berichterstattung „von außen“ Textsortenwechsel		10. Reportage zu einem Abenteuer
Vermutungen über den weiteren Verlauf		11. Dialog Spinne – Willibald
Buchempfehlung – Lesetipps		12. Lesetagebuch
Projektabschluss: Präsen- tation und Dokumentation Reflexion	Plakat, Räuberfest, Räuberspiele	

7.

Name: _____ Klasse: _____ Datum: _____

Ideenlandkarte

Schreibe mit deiner Partnerin / deinem Partner eine „Ideenlandkarte“.
Schreibt alles auf, was euch zu dem Wort „Räuber“ einfällt.

Räuber

böse *stehlen*

Überfall

Plant gemeinsam ein Räuber-Projekt:

Unsere Projektplanung:

```
graph TD; A["Räuberprojekt  
Ideen-Sammlung"] --> B[ ]; A --> C[ ]; A --> D[ ]; A --> E["Räuberprojekt"]; A --> F["Räuberbücher lesen"]; A --> G["Räuberkostüm"];
```

Rudolf Otto Wiener: Der gute Räuber Willibald, Arbeitsblatt 2

Name: _____

Klasse: _____

Datum: _____

Räuber-Alphabet

Während du in dem Buch liest, kannst du dir Wörter suchen für das Räuber-Alphabet.

A _____

M _____

B örse

N _____

C _____

O _____

D _____

P _____

E _____

Q _____

F _____

R ock

G _____

S _____

H _____

T eufel

I _____

U _____

J _____

V _____

K _____

W _____

L _____

Z weifeln

Schreibe die Wörter, die dir fremd sind auf. Überlege, was sie bedeuten könnten, frage nach:

_____ ... blafft	Seite 58	Das bedeutet, dass der Hund leise bellt.
_____ ... die Börse		_____
_____		_____
_____		_____
_____		_____

Rudolf Otto Wiemer: Der gute Räuber Willibald, Arbeitsblatt 3

Name:

Klasse:

Datum:

Der Räuber Willibald – böse oder gut?

Schreibe auf: Was nimmt sich Willibald vor?

Und was wird daraus?

Diese Tabelle wird fertig, wenn du das ganze Buch gelesen hast.

So möchte er sein, das möchte er tun	Abenteuer Seite ...	So ist er, das macht er
Willibald will stehlen	Seite 14	Aber er ...

Jetzt kannst du sicher ein „Loblied“ auf Willibald singen. Schreibe es für euer Räuberbuch auf.

Die Figuren aus den Kapiteln 1–10 helfen dir dabei:

Rudolf Otto Wiemer: Der gute Räuber Willibald, Arbeitsblatt 4

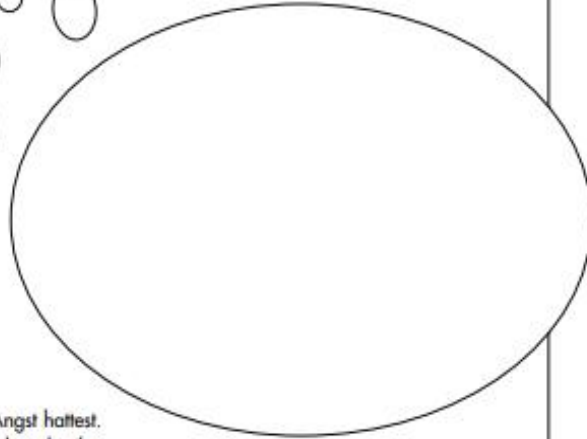
Name:

Klasse:

Datum:

Willibald und der Geizhals

Was ist geschehen? Schau dir das Gesicht des Geizhalses genau an.
Warum läuft Willibald weg? Schreibe seine Gedanken auf.

Du hast sicher schon einmal Angst gehabt.
Schreibe auf, wann und wovor du einmal Angst hattest.
Du kannst sicher auch in deiner Muttersprache schreiben.
Zeichne dazu.

Rudolf Otto Wiener: Der gute Räuber Willibald, Arbeitsblatt 5

Name:	Klasse:	Datum:
-------	---------	--------

In der Werkstatt des Schriftstellers

R. O. Wiemer erzählt die Abenteuer so:

Willibalds Plan:
eine böse Tat

→

Gespräch
mit Manni

→

Die Tat - eine
gute Tat

→

Gespräch mit
Manni

→

Zurück ins
Buch

- So beginnt das 2. Kapitel (S. 24):

- So beginnt das 4. Kapitel (S. 53):

- Vergleiche den Beginn der Abenteuer. Schau dir andere Kapitel an. So ist es auch in Kapitel _____.
- Wenn Willibald seinen Plan verraten hat,

- Das Abenteuer beginnt. Schreibe auf, was immer geschieht.

- Willibald kommt zurück, er erzählt von seinen _____ Taten.
- Schreibe auf, was er dabei fühlt. Schreibe auf, wie es Manni dabei geht.

- Am Ende eines Kapitels

Name:	Klasse:	Datum:
-------	---------	--------

Dieses Abenteuer könnte auch geschehen

Jetzt kannst **du** das Buch weiterschreiben. Schreibe ein eigenes Kapitel – mit einem neuen Abenteuer.

Beachte dabei den Erzählweg:

Willibalds Plan:
eine böse Tat

→

Gespräch
mit Manni

→

Die Tat - eine
gute Tat

→

Gespräch mit
Manni

→

Zurück ins
Buch

Überschrift: _____

Du kannst dein Abenteuer auch in der Form eines Comics aufschreiben.
Nutze Gedanken- und Sprechblasen.
Stellt eure Texte in einer Kettenerzählung im Erzählkreis vor.

Dieses Arbeitsblatt kannst du auch nutzen, um andere Abenteuer des Räubers darzustellen.

Rudolf Otto Wiemer: Der gute Räuber Willibald, Arbeitsblatt 7

Name:

Klasse:

Datum:

Im Walde von Toulouse – ein Räuberlied

(Volksgut)

1. Im Wal - de von Tou - lou - se, da haust ein Räu - ber - pack,
da haust ein Räu - ber - pack, schnedde - reng, peng
peng, schnedde - reng, per - li - ne, peng peng!

1. /: Im Walde von Toulouse, da haust ein Räuberpack :/
Da haust ein Räuberpack,
schneddereng, peng, peng, schneddereng perline,
Da haust ein Räuberpack, schneddereng, peng, peng
2. /: Es waren ihrer fünfzig, verborgen im Gebüsch :/
verborgen im Gebüsch ...
3. /: Sie sprachen zueinander : "Schau nach ob einer kommt. :/
„Schau nach ...“
4. /: „Ich sehe einen kommen, der sitzt auf hohem Pferd!“ :/
„Ich sehe ...“
5. /: „Mein Herr, bleib bitte stehen, wo habt Ihr Euer Geld?“ :/
Wo habt ...
6. /: „Ich hab's in meiner Börse, doch lasst das Leben mir!“ :/
Ich hab's ...
7. /: „So gebt uns eure Börse, sonst legen wir euch um!“ :/
Sonst legen ...
8. /: „So nehmt denn meine Börse, doch lasst das Leben mir!“ :/
Doch lasst ...
9. /: Im gleichen Augenblick, da kam die Polizei. :/
Da kam ...
10. /: Da nahmen alle Räuber ganz schnell die Hände hoch :/
Ganz schnell
11. /: Im Walde von Toulouse gibt's keine Räuber mehr! :/
Gibt's keine ...

Schau mal auf Seite 118 nach, da
findest du noch ein Räuberlied

Rudolf Otto Wiemer: Der gute Räuber Wilibald, Arbeitsblatt B.1

Name:

Klasse:

Datum:

Guckkastenkinos

So kannst du – vielleicht mit Partner oder Partnerin – ein Guckkastenkinos herstellen.
Fertige dazu auch eine kleine Räuberfigur an.
Zeichne die Abenteuer des Räubers auf die Filmstreifen.

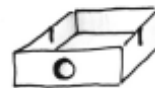
Benötigte Materialien:

1 Karton, Farben, Schere, 1 langen Papierstreifen, Kleber, Faden, 2 Holzstäbe, Pappe

Und so wird's gemacht:

Schneide in einen Karton rechts und links Schlitz, vorne ein Guckloch.

Gestalte einen Hintergrund auf einem langen Papierstreifen, rolle ihn am Anfang und am Ende um je einen Holzstab.

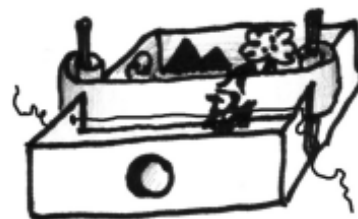
Gestalte den Innenraum deines Kinos mit Wasserfarben.

Fertige eine Räuberfigur an.

Hänge den „Film“ ein.
Spanne einen Faden quer in das Theater, hänge die Räuberfigur vor den Filmstreifen.

Rudolf Otto Wiemer: Der gute Räuber Willibald, Arbeitsblatt 9

Name: _____ Klasse: _____ Datum: _____

Eine kurze Reportage in der Tageszeitung

Wer? Wie?
Was geschah?
Warum? Wo?
Wann?

Überschrift: _____

Vielleicht könnt ihr die Texte, wenn sie überarbeitet sind, mit dem Computer schreiben.

Rudolf Otto Wiener: Der gute Räuber Wilibald, Arbeitsblatt 10.2

Name:

Klasse:

Datum:

Stell dir vor, du bist Reporter/-in ...

... der Redaktion der Tageszeitung und warst in der Zirkusmanege.

Wähle für deinen Bericht eine Überschrift aus – du kannst auch selbst eine „Schlagzeile“ schreiben.

Sieben Schüsse im Zirkus

Die Rettung im Zirkus!

Räuber in der Manege!

Rudolf Otto Wiemer: Der gute Räuber Willibald, Arbeitsblatt 10.1

Name:

Klasse:

Datum:

Willibald und die Spinne

... Als es zum zehnten Mal Abend wird, hat Willibald anscheinend wenig Lust etwas zu unternehmen. gelangweilt lugt er aus dem Bilderbuch. Da sieht er eine Spinne genau über sich. Sie hängt an einem dünnen Faden in der Luft.

„Was ist los mit dir, Willibald?“, fragt die Spinne.

„Du siehst so griesgrämig aus.“

„Bin ich auch“, sagt Willibald.

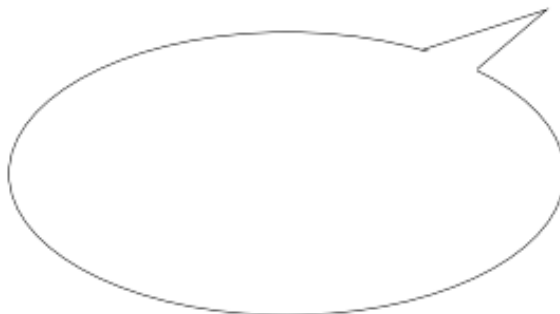
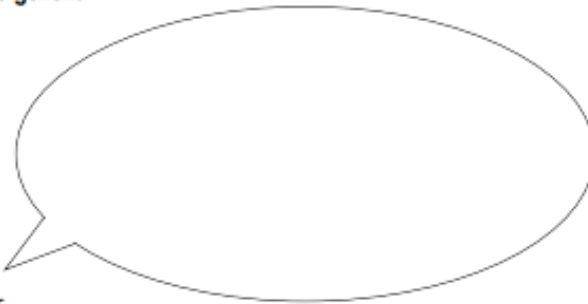
„Darf man fragen, weshalb?“

„Mir fällt nichts Böses mehr ein.“

„Dass ich nicht lache! Könntest du nicht ...“

Wie wird die Geschichte weitergehen?

Die Spinne hat eine Idee ...

Rudolf Otto Wiemer: Der gute Räuber Willibald, Arbeitsblatt 11

Name: _____ Klasse: _____ Datum: _____

Mein Lesetagebuch

Teil 1

Schreibe zu diesem Buch und zu anderen Räuber-Büchern eine Buchempfehlung. Sammelt eure Lesetipps. Wählt in eurer Klasse einen „Lesetipp der Woche“.

<p>Der Titel des Buches:</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Die Illustrationen / die Bilder sind von:</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>Die Autorin / der Autor heißt:</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>In diesem Verlag ist das Buch erschienen:</p> <hr/> <hr/> <hr/>

Rudolf Otto Wiener: Der gute Räuber Willbold, Arbeitsblatt 12.1

Name: _____ Klasse: _____ Datum: _____

Mein Lesetagebuch

Teil 2

<p>Die Hauptpersonen der Geschichte:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>Das hat mir gut gefallen:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>Eine Illustration hat mir gefallen:</p> <div style="border: 1px solid black; height: 80px; width: 100%;"></div>	<p>Ich habe nicht damit gerechnet, dass</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>Ich empfehle das Buch (nicht), weil</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>

Rudolf Otto Wiener: Der gute Rauber Willibald, Arbeitsblatt 12.2